

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 356

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

61e jaargang
4 oktober 2018

Inhoud

EUROPEES PARLEMENT

ZITTING 2017-2018

Vergaderingen van 13 t/m 16 november 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in PB C 147 van 26.4.2018.

AANGENOMEN TEKSTEN

Vergaderingen van 29 en 30 november 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in PB C 156 van 3.5.2018.

AANGENOMEN TEKSTEN

I Resoluties, aanbevelingen en adviezen

RESOLUTIES

Europees Parlement

Woensdag 14 november 2017

2018/C 356/01	Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het thema „Mensenlevens redden: Verbeteren van de veiligheid van voertuigen in de EU” (2017/2085(INI))	2
2018/C 356/02	Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over de inzet van cohesiebeleidsinstrumenten door regio's om demografische veranderingen aan te pakken (2016/2245(INI))	10
2018/C 356/03	Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het actieplan over financiële diensten voor consumenten (2017/2066(INI))	20

NL

Dinsdag 15 november 2017

2018/C 356/04	Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de rechtsstaat in Malta (2017/2935(RSP))	29
2018/C 356/05	Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over multilaterale onderhandelingen met het oog op de elfde Ministeriële Conferentie van de WTO in Buenos Aires van 10 t/m 13 december 2017 (2017/2861(RSP))	34
2018/C 356/06	Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over een actieplan voor de natuur, de mensen en de economie (2017/2819(RSP))	38
2018/C 356/07	Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over rechtsstaat en democratie in Polen: stand van zaken (2017/2931(RSP))	44

Woensdag 16 november 2017

2018/C 356/08	Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de vrijheid van meningsuiting in Sudan, met name het geval van Mohamed Zine al-Abidine (2017/2961(RSP))	50
2018/C 356/09	Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over terreuraanslagen in Somalië (2017/2962(RSP))	53
2018/C 356/10	Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over Madagaskar (2017/2963(RSP))	58
2018/C 356/11	Niet-wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting namens de Unie van de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds (15470/2016 — C8-0027/2017 — 2016/0366(NLE) — 2017/2050(INI))	62
2018/C 356/12	Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de strategie EU-Afrika: een stimulans voor ontwikkeling (2017/2083(INI))	66
2018/C 356/13	Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over het jaarverslag over de activiteiten van de Europese ombudsman in 2016 (2017/2126(INI))	77
2018/C 356/14	Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de evaluatie van de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving (2017/2705(RSP))	84
2018/C 356/15	Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de bestrijding van ongelijkheid als hefboom om het scheppen van banen en groei te stimuleren (2016/2269(INI))	89

Woensdag 30 november 2017

2018/C 356/16	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over de situatie in Jemen (2017/2849(RSP))	104
---------------	--	-----

2018/C 356/17	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps (2017/2127(INI))	110
---------------	---	-----

AANBEVELINGEN

Europees Parlement

Dinsdag 15 november 2017

2018/C 356/18	Aanbeveling van het Europees Parlement van 15 november 2017 aan de Raad, de Commissie en de EDEO over het Oostelijk Partnerschap, in aanloop naar de top in november 2017 (2017/2130(INI))	130
---------------	--	-----

II *Mededelingen*

MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Europees Parlement

Woensdag 30 november 2017

2018/C 356/19	Besluit van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het verzoek om opheffing van de immuniteit van Ana Gomes (2017/2096(IMM))	137
---------------	--	-----

III *Vorbereidende handelingen*

EUROPEES PARLEMENT

Woensdag 14 november 2017

2018/C 356/20	Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (aanvraag van Italië — EGF/2017/004 IT/Almaviva) (COM(2017)0496 — C8-0322/2017 — 2017/2200(BUD))	139
---------------	---	-----

2018/C 356/21	P8_TA(2017)0424 Territoriale typologieën ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1059/2003 wat betreft de territoriale typologieën (Tercet) (COM(2016)0788 — C8-0516/2016 — 2016/0393(COD)) P8_TC1-COD(2016)0393 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1059/2003 wat betreft de territoriale typologieën (Tercet)	143
---------------	--	-----

2018/C 356/22	<p>P8_TA(2017)0425</p> <p>Erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart en tot intrekking van Richtlijn 96/50/EG van de Raad en Richtlijn 91/672/EEG van de Raad (COM(2016)0082 — C8-0061/2016 — 2016/0050(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0050</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 november 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende de erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart en tot intrekking van de Richtlijnen 91/672/EEG en 96/50/EG van de Raad</p>	144
2018/C 356/23	<p>P8_TA(2017)0426</p> <p>Samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (COM(2016)0283 — C8-0194/2016 — 2016/0148(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0148</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2006/2004</p>	145
Dinsdag 15 november 2017		
2018/C 356/24	<p>P8_TA(2017)0429</p> <p>Periode voor de vaststelling van gedelegeerde handelingen ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende de periode voor de vaststelling van gedelegeerde handelingen (COM(2017)0136 — C8-0116/2017 — 2017/0060(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2017)0060</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 november 2017 met het oog op de vaststelling van Besluit (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende de periode voor de vaststelling van gedelegeerde handelingen . . .</p>	146
2018/C 356/25	<p>Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Karel Pinxten voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0328/2017 — 2017/0812(NLE))</p>	147
2018/C 356/26	<p>Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Pietro Russo voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0329/2017 — 2017/0813(NLE))</p>	148
2018/C 356/27	<p>Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Hannu Takkula voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0330/2017 — 2017/0814(NLE))</p>	149
2018/C 356/28	<p>Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de benoeming van Baudilio Tomé Muguruza als lid van de Rekenkamer (C8-0331/2017 — 2017/0815(NLE))</p>	150

2018/C 356/29	Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Bettina Jakobsen voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0332/2017 — 2017/0816(NLE))	151
2018/C 356/30	Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van João Alexandre Tavares Gonçalves de Figueiredo voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0333/2017 — 2017/0817(NLE))	152
2018/C 356/31	Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Iliana Ivanova voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0334/2017 — 2017/0818(NLE))	153
2018/C 356/32	P8_TA(2017)0437 Beschermende maatregelen tegen invoer met dumping en invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2016/1036 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie en Verordening (EU) 2016/1037 betreffende bescherming tegen invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie (COM(2016)0721 — C8-0456/2016 — 2016/0351(COD)) P8_TC1-COD(2016)0351 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2016/1036 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie, en Verordening (EU) 2016/1037 betreffende bescherming tegen invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie	154

Woensdag 16 november 2017

2018/C 356/33	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting namens de Unie van de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds (15470/2016 — C8-0027/2017 — 2016/0366(NLE))	156
---------------	---	-----

Woensdag 30 november 2017

2018/C 356/34	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Besluit (EU) 2017/344 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 over de gebruikmaking van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017 (COM(2017)0900 — C8-0408/2017 — 2017/2265(BUD))	157
2018/C 356/35	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2017: Verlaging van betalings- en vastleggingskredieten overeenkomstig de geactualiseerde ramingen van de uitgaven en een actualisering van de ontvangsten (eigen middelen en geldboeten) (14275/2017 — C8-0417/2017 — 2017/2217(BUD))	160
2018/C 356/36	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie voor de betaling van voorschotten in de algemene begroting van de Unie voor 2018 (COM(2017)0270 — C8-0161/2017 — 2017/2076(BUD))	163

2018/C 356/37	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de terbeschikkingstelling van middelen uit het flexibiliteitsinstrument ter financiering van onmiddellijke budgettaire maatregelen voor de aanpak van de huidige met migratie, vluchtelingeninstroom en veiligheid verband houdende problemen (COM(2017)0271 — C8-0163/2017 — 2017/2077(BUD))	165
2018/C 356/38	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (aanvraag van Griekenland — EGF/2017/003 GR/Attica detailhandel) (COM(2017)0613 — C8-0360/2017 — 2017/2229(BUD))	168
2018/C 356/39	Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering ingevolge een aanvraag van Finland — EGF/2017/005 FI/Detailhandel (COM(2017)0618 — C8-0364/2017 — 2017/2231(BUD))	172
2018/C 356/40	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het gemeenschappelijk ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, goedgekeurd door het bemiddelingscomité in het kader van de begrotingsprocedure (14587/2017 — C8-0416/2017 — 2017/2044(BUD))	176
2018/C 356/41	<p>P8_TA(2017)0460</p> <p>Wijzigingen in de middelen voor economische, sociale en territoriale cohesie en in de middelen voor de doelstelling „investeren in groei en werkgelegenheid” en de doelstelling „Europese territoriale samenwerking” ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1303/2013 wat betreft de wijzigingen in de middelen voor economische, sociale en territoriale cohesie en in de middelen voor de doelstelling „investeren in groei en werkgelegenheid” en de doelstelling „Europese territoriale samenwerking” (COM(2017)0565 — C8-0342/2017 — 2017/0247(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2017)0247</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1303/2013 wat betreft de wijzigingen in de middelen voor economische, sociale en territoriale cohesie en in de middelen voor de doelstelling „investeren in groei en werkgelegenheid” en de doelstelling „Europese territoriale samenwerking”</p>	196
2018/C 356/42	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en de Arabische Republiek Egypte, waarin de voorwaarden voor de deelname van de Arabische Republiek Egypte aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11965/2017 — C8-0345/2017 — 2017/0196(NLE))	197
2018/C 356/43	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en de Democratische Volksrepubliek Algerije, waarin de voorwaarden voor de deelname van de Democratische Volksrepubliek Algerije aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11964/2017 — C8-0346/2017 — 2017/0197(NLE))	198
2018/C 356/44	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië, waarin de voorwaarden voor de deelname van het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11966/2017 — C8-0343/2017 — 2017/0200(NLE))	199

2018/C 356/45	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Roemenië wordt gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Chili, IJsland en de Bahama's tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0360 — C8-0234/2017 — 2017/0150(NLE))</p>	200
2018/C 356/46	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Oostenrijk en Roemenië worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Panama, Uruguay, Colombia en El Salvador tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0369 — C8-0231/2017 — 2017/0153(NLE))</p>	201
2018/C 356/47	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Kroatië, Nederland, Portugal en Roemenië worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van San Marino tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0359 — C8-0232/2017 — 2017/0149(NLE))</p>	202
2018/C 356/48	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Luxemburg en Roemenië worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Georgië en Zuid-Afrika tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0357 — C8-0233/2017 — 2017/0148(NLE))</p>	203
2018/C 356/49	<p>P8_TA(2017)0468</p> <p>Overgangsregelingen ter beperking van de gevolgen van de invoering van IFRS 9 ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 met betrekking tot de hefboomratio, de netto stabiele financieringsratio, de behoefte aan eigen vermogen en in aanmerking komende passiva, tegenpartijkredietrisico, marktrisico, blootstellingen aan centrale tegenpartijen, blootstellingen aan instellingen voor collectieve belegging, grote blootstellingen, rapportage- en openbaarmakingsvereisten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (COM(2016)0850 — C8-0158/2017 — 2016/0360B(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0360B</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 wat betreft de overgangsregelingen ter beperking van de gevolgen van de invoering van IFRS 9 voor het eigen vermogen en ter behandeling als grote risicoblootstellingen van blootstellingen met betrekking tot bepaalde overheidsinstanties welke in de nationale valuta van een lidstaat luiden</p>	204
2018/C 356/50	<p>P8_TA(2017)0469</p> <p>Instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 230/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 tot vaststelling van een instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede (COM(2016)0447 — C8-0264/2016 — 2016/0207(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0207</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 230/2014 tot vaststelling van een instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede</p>	206

2018/C 356/51	<p>P8_TA(2017)0470</p> <p>Rang van ongedekte schuldinstrumenten in de insolventierangorde ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de rang van ongedekte schuldinstrumenten in de insolventierangorde (COM(2016)0853 — C8-0479/2016 — 2016/0363(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0363</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU wat betreft de rang van ongedekte schuldinstrumenten in de insolventierangorde</p>	208
2018/C 356/52	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG en Richtlijn 2009/132/EG wat betreft bepaalde btw-verplichtingen voor diensten en afstandsverkopen van goederen (COM(2016)0757 — C8-0004/2017 — 2016/0370(CNS))</p>	209
2018/C 356/53	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 904/2010 van de Raad betreffende de administratieve samenwerking en de bestrijding van fraude op het gebied van de belasting over de toegevoegde waarde (COM(2016)0755 — C8-0003/2017 — 2016/0371(CNS))</p>	217

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure, eerste lezing
- ***II Gewone wetgevingsprocedure, tweede lezing
- ***III Gewone wetgevingsprocedure, derde lezing

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerptekst voorgestelde rechtsgrond)

Amendementen van het Parlement:

Nieuwe tekstdelen worden in **vet cursief** aangegeven. Geschrapte tekstdelen worden aangegeven met het symbool **■** of worden doorgestreept. Waar tekstdelen worden vervangen, wordt de nieuwe tekst in **vet cursief** aangegeven, terwijl de vervangen tekst wordt geschrapd of doorgestreept.

EUROPEES PARLEMENT

ZITTING 2017-2018

Vergaderingen van 13 t/m 16 november 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in PB C 147 van 26.4.2018.

AANGENOMEN TEKSTEN

Vergaderingen van 29 en 30 november 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in PB C 156 van 3.5.2018.

AANGENOMEN TEKSTEN

Woensdag 14 november 2017

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

EUROPEES PARLEMENT

P8_TA(2017)0423

Mensenlevens redden: verbeteren van de veiligheid van voertuigen in de EU

Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het thema „Mensenlevens redden: Verbeteren van de veiligheid van voertuigen in de EU” (2017/2085(INI))

(2018/C 356/01)

Het Europees Parlement,

- gezien het verslag van de Commissie getiteld "Mensenlevens redden: Verbeteren van de veiligheid van voertuigen in de EU — Verslag over de monitoring en beoordeling van geavanceerde veiligheidsvoorzieningen voor voertuigen, de kosteneffectiviteit en uitvoerbaarheid daarvan, ten behoeve van een herziening van de verordeningen betreffende de algemene veiligheid van motorvoertuigen en de bescherming van voetgangers en andere kwetsbare weggebruikers (COM(2016)0787) en het bijbehorende werkdocument van de diensten van de Commissie (SWD(2016)0431),
- gezien Verordening (EG) nr. 661/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende typegoedkeuringsvoorschriften voor de algemene veiligheid van motorvoertuigen, aanhangwagens daarvan en daarvoor bestemde systemen, onderdelen en technische eenheden ⁽¹⁾,
- gezien Verordening (EG) nr. 78/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 14 januari 2009 betreffende de typegoedkeuring van motorvoertuigen met betrekking tot de bescherming van voetgangers en andere kwetsbare weggebruikers, tot wijziging van Richtlijn 2007/46/EG en tot intrekking van Richtlijn 2003/102/EG en Richtlijn 2005/66/EG ⁽²⁾,
- gezien Richtlijn 2014/47/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de technische controle langs de weg van bedrijfsvoertuigen die in de Unie aan het verkeer deelnemen en tot intrekking van Richtlijn 2000/30/EG ⁽³⁾,
- gezien Richtlijn (EU) 2015/413 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2015 ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over verkeersveiligheidsgerelateerde verkeersovertredingen ⁽⁴⁾,
- gezien Richtlijn (EU) 2015/719 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 tot wijziging van Richtlijn 96/53/EG van de Raad houdende vaststelling, voor bepaalde aan het verkeer binnen de Gemeenschap deelnemende wegvoertuigen, van de in het nationale en het internationale verkeer maximaal toegestane afmetingen, en van de in het internationale verkeer maximaal toegestane gewichten ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ PB L 200 van 31.7.2009, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 35 van 4.2.2009, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 127 van 29.4.2014, blz. 134.

⁽⁴⁾ PB L 68 van 13.3.2015, blz. 9.

⁽⁵⁾ PB L 115 van 6.5.2015, blz. 1.

Woensdag 14 november 2017

- gezien Verordening (EU) 2015/758 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 inzake typegoedkeuringseisen voor de uitrol van het op de 112-dienst gebaseerde eCall-boordsysteem en houdende wijziging van Richtlijn 2007/46/EG ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 9 september 2015 over „De tenuitvoerlegging van het witboek over vervoer uit 2011: inventarisatie en te nemen maatregelen voor duurzame mobiliteit” ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 18 mei 2017 over het wegvervoer in de Europese Unie ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 3 juli 2013 met de titel „Verkeersveiligheid 2011-2020 — Eerste stappen op weg naar een strategie inzake letsels” ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 27 september 2011 over de verkeersveiligheid in Europa 2011-2020 ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 15 december 2011 met de titel „Het stappenplan voor een interne Europese vervoersruimte — werken aan een concurrerend en zuinig vervoerssysteem” ⁽⁶⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Een Europese strategie betreffende ITS, op weg naar de introductie van coöperatieve, communicerende en geautomatiseerde voertuigen” (COM(2016)0766),
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Naar een Europese verkeersveiligheidsruimte — Strategische beleidsoriëntaties inzake de verkeersveiligheid voor de periode 2011-2020” (COM(2010)0389),
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „CARS 2020: actieplan voor een concurrerende en duurzame Europese automobieliindustrie” (COM(2012)0636),
- gezien het witboek van de Commissie getiteld „Stappenplan voor een interne Europese vervoersruimte — werken aan een concurrerend en zuinig vervoerssysteem” (COM(2011)0144),
- gezien het verslag van de Commissie getiteld „Benefit and feasibility of a range of new technologies and unregulated measures in the field of vehicle occupant safety and protection of vulnerable road users”, opgesteld door het Transport Research Laboratory en op 26 maart 2015 gepubliceerd,
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld „On the implementation of objective 6 of the European Commission’s policy orientations on road safety 2011-2020 — First milestone towards an injury strategy (SWD(2013)0094),
- gezien de conclusies van de Raad van 8 juni 2017 over de veiligheid van het wegverkeer, ter ondersteuning van de verklaring van La Valletta van maart 2017,
- gezien het pakket „Europa in beweging” dat door de Commissie op 31 mei 2017 is gepresenteerd en dat bestaat uit acht wetgevinginitiatieven met speciale aandacht voor het wegvervoer,
- gezien resolutie 70/260 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 15 april 2016 getiteld „Improving Global Road Safety”,
- gezien artikel 52 van zijn Reglement,

⁽¹⁾ PB L 123 van 19.5.2015, blz. 77.

⁽²⁾ PB C 316 van 22.9.2017, blz. 155.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0228.

⁽⁴⁾ PB C 75 van 26.2.2016, blz. 49.

⁽⁵⁾ PB C 56 E van 26.2.2013, blz. 54.

⁽⁶⁾ PB C 168 E van 14.6.2013, blz. 72.

Woensdag 14 november 2017

- gezien het verslag van de Commissie vervoer en toerisme en het advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming (A8-0330/2017),
- A. overwegende dat op de Europese wegen jaarlijks rond 25 500 mensen door een verkeersongeval om het leven komen en dat ca. 135 000 mensen zwaar gewond raken, hetgeen betekent dat er in overleg met de lidstaten meer en efficiëntere maatregelen moeten worden genomen om de doelstelling van het Vision Zero-project, nl. geen verkeersdoden meer, te naderen;
- B. overwegende dat de veiligheid van het wegvervoer afhankelijk is van drie factoren: het voertuig, de infrastructuur en het gedrag van de bestuurder, en dat er daarom maatregelen op alle drie de terreinen nodig zijn alsmede doeltreffende maatregelen op het gebied van actieve en passieve veiligheid;
- C. overwegende dat de gemiddelde leeftijd van personenwagens, lichte vrachtwagens en zware vrachtwagens in de EU voortdurend toeneemt en momenteel meer dan 10 jaar bedraagt; overwegende dat de leeftijd van een voertuig rechtstreeks van invloed is op de gevolgen van een verkeersongeval en de letsels die daarbij ontstaan;
- D. overwegende dat rijhulpsystemen voertuigen veiliger maken en daarnaast een veilige en actieve deelname van personen met verminderde mobiliteit en ouderen aan het wegverkeer mogelijk maken;
- E. overwegende dat slimme rijsystemen de congestie verminderen, de bestuurder waarschuwen voor gevaren op zijn route en aldus de kans op ongevallen helpen verminderen;
- F. overwegende dat de overgang naar autonoom rijdende voertuigen snel verloopt en dat de veiligheid van het wegverkeer in het algemeen een urgent vraagstuk is, zodat de Commissie uiterlijk in het eerste kwartaal van 2018 een herziening van de algemene veiligheidsverordening moet presenteren; overwegende dat ieder verder uitstel hoe dan ook niet acceptabel is;
- G. overwegende dat de lidstaten, gezien het feit dat 38 % van alle dodelijke ongevallen in stedelijke gebieden plaatsvindt en dat het daarbij vaak om kwetsbare weggebruikers gaat, bij de planning van stedelijk verkeer rekening moeten houden met kwetsbare weggebruikers en hun situatie ten opzichte van vervoermiddelen zoals auto's en bussen moeten verbeteren; overwegende dat de Commissie haar herziening van de verordening betreffende de bescherming van voetgangers zou moeten presenteren;
- H. overwegende dat er een duidelijk verband is tussen de veiligheid van het wegverkeer en de arbeidsomstandigheden van professionele weggebruikers;

Algemene eisen

1. benadrukt dat de lidstaten doeltreffende en regelmatige verkeerscontroles onder bestuurders moeten uitvoeren, daar de belangrijkste oorzaken van ongevallen nog steeds een niet passende of te hoge snelheid ten opzichte van de verkeerssituatie, afleiding, alcohol of drugs achter het stuur of extreme vermoeidheid zijn, en dringt er dan ook op aan:
- (a) dat de Commissie een percentage vaststelt voor te controleren voertuigen van de voertuigklasse M1 en N1;
- (b) dat de Commissie strengere controles invoert op de correcte handhaving van verplichte rij- en rusttijden van chauffeurs die professionele weggebruikers zijn;
- (c) dat de lidstaten voor een intensievere uitwisseling van best practices zorgen, vooral ook op het gebied van slimme handhavingsstrategieën, en sancties invoeren die overtreders afschrikken;
2. merkt op dat ca. 25 % van het totale aantal dodelijke verkeersongevallen per jaar in de EU terug te voeren is op alcoholgebruik; verzoekt de Commissie daarom na te gaan wat de mogelijke meerwaarde zou zijn van een geharmoniseerde EU-limiet van 0,0 % alcoholconcentratie in het bloed voor beginnende bestuurders gedurende de eerste twee jaar en voor beroepschauffeurs, en is ingenomen met het nultolerantiebeleid van sommige lidstaten voor rijden onder invloed van alcohol;

Woensdag 14 november 2017

3. dringt er, gezien de verklaring van La Valletta inzake de verbetering van de veiligheid van het wegverkeer die op 29 maart 2017 door het Maltese voorzitterschap is gepresenteerd, bij de Commissie op aan in haar nieuwe strategie inzake verkeersveiligheid voor het decennium 2020-2030 nieuwe streefcijfers op te nemen om het aantal ernstig gewonden in het verkeer in de EU te halveren;
4. roept de lidstaten op de toestand van hun weginfrastructuur, met inbegrip van verkeerstekens en signaalsystemen, significant te verbeteren door middel van regelmatig en doeltreffend onderhoud alsmede adequate aanpassingen aan het verkeersvolume, en innoverende maatregelen in te voeren die voorzien in volledige functionaliteit van rijhulpsystemen en de interoperabiliteit hiervan vergroten, zodat er een zogeheten slimme infrastructuur tot stand komt; spoort de Commissie aan een mechanisme in het leven te roepen dat waarborgt dat de Europese weginfrastructuur in goede staat blijft;
5. wijst erop dat de inrichting van de infrastructuur (zoals sommige types vangrails of verkeersdrempels) ongevallen kan veroorzaken of verergeren, met name als het tweewielige motorvoertuigen betreft; verzoekt derhalve de Commissie alle standaardiseringsmaatregelen voor te stellen die de nadelen hiervan kunnen corrigeren;
6. merkt op dat veel bestuurders niet weten waarom en hoe zij een doorgang voor hulpdiensten op snelwegen moeten maken en verzoekt de Commissie dan ook gemeenschappelijke normen vast te stellen voor het vormen van dergelijke doorgangen en een Europese bewustmakingscampagne te lanceren;
7. stelt vast dat bijna de helft van de in het wegverkeer om het leven komende voetgangers en fietsers ouder dan 65 is en dat verkeersongevallen de belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren vormen; roept de lidstaten op ervoor te zorgen dat ouderen en jonge bestuurders veilig kunnen deelnemen aan het verkeer door programma's te ontwikkelen die leeftijdsgebonden ongevallenrisico's helpen voorkomen en deze programma's goed onder de aandacht te brengen;
8. stelt vast dat de slachtoffers van dodelijke verkeersongevallen in stedelijke gebieden voor 51 % uit voetgangers en fietsers bestaan, en moedigt steden dan ook aan in hun mobiliteitsplannen streefcijfers op te nemen om het aantal verkeersongevallen terug te dringen; dringt er voorts bij de lidstaten op aan meer rekening te houden met zwakkere verkeersdeelnemers door kritieke verkeersonveilige plaatsen aan te pakken en meer en veiligere voetgangers- en fietsinfrastructuur aan te leggen en te onderhouden, of bestaande infrastructuur uit te breiden en te moderniseren alsmede voor betere bewegwijzering te zorgen; verzoekt de Commissie meer maatregelen op EU-niveau te treffen dan de huidige beschikbare financieringssystemen, teneinde een grootschalige verbetering van de fietsinfrastructuur te faciliteren en nieuwe actieve en passieve technologie voor de veiligheid van voertuigen die met name kwetsbare weggebruikers beschermt, verplicht te stellen;
9. constateert dat gebrek aan kennis en/of niet-naleving van de verkeersregels door bepaalde fietsers soms tot situaties leidt waarin de veiligheid van de fietser zelf en die van andere weggebruikers gevaar loopt; verzoekt de Commissie na te denken over een voorstel waardoor een veiliger gebruik van de fiets mogelijk wordt en deze harmonieuzer met andere stedelijke vervoermiddelen kan samengaan;
10. moedigt slimme vervoerssystemen (ITS) en exploitanten van openbaar vervoer aan technologie voor voertuigen verder te ontwikkelen die bestuurders aanmoedigt over te stappen op veiligere vervoermiddelen als zij een stedelijke gebied binnenkomen;
11. stelt vast dat nieuwe vervoermiddelen, zoals e-bikes en andere elektrisch aangedreven vervoermiddelen, steeds populairder worden; roept de Commissie dan ook op de veiligheidseisen voor dergelijke vervoermiddelen onverwijld te onderzoeken en met eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel voorstellen te doen over een veilige deelname van deze vervoermiddelen aan het wegverkeer;
12. merkt op dat de ontwikkeling en toepassing van veiligheidssystemen een garantie voor de verkeersveiligheid zouden moeten vormen en dat voor dit proces een zekere aanpassingsperiode nodig is; verzoekt de Commissie daarom rekening te houden met de tijd die nodig is om dergelijke systemen te ontwikkelen voordat de specifieke technische wetgeving van kracht wordt;
13. herinnert eraan dat kilometerfraude met name op de markt voor tweedehandsauto's een onopgelost probleem blijft, zoals de Commissie in haar studie over de werking van de markt voor tweedehandsauto's vanuit het oogpunt van de consument heeft vastgesteld; spoort de Commissie en de lidstaten aan het manipuleren van of knoeien met kilometertellers door middel van doeltreffende maatregelen en wetgeving aan te pakken;

Woensdag 14 november 2017

14. merkt op dat hoe meer voertuigen er op de weg zijn, hoe groter de kans op ongevallen is; spoort de lidstaten en de Commissie dan ook aan collectief en gedeeld vervoer te stimuleren, met name in stedelijke gebieden, met het doel het aantal rijdende auto's te verminderen en maatregelen te nemen om het percentage fietsen en door beroepschauffeurs bestuurde voertuigen te vergroten;

15. wijst erop dat de verplicht in een voertuig mee te voeren uitrusting van lidstaat tot lidstaat verschilt en roept de Commissie dan ook op om een EU-brede bindende lijst van voorwerpen op te stellen die onder de uitrustingsplicht zouden moeten vallen;

16. stelt dat de EU en haar onderzoekscentra een leidende rol moeten spelen bij de ontwikkeling van autonome voertuigen, aangezien deze voor een omwenteling in de automobielsector zullen zorgen, vooral op het vlak van de verkeersveiligheid, met betrekking waartoe zij naar verwachting jaarlijks duizenden levens zullen redden en tegelijkertijd zullen bijgedragen tot de digitalisering van de interne markt;

Rijhulpsystemen om de verkeersveiligheid te verhogen

17. merkt op dat ca. 92 % van alle ongevallen terug te voeren is op menselijk falen of een combinatie van menselijk falen en het voertuig en/of de infrastructuur, en dat alleen die rijhulpsystemen verplicht zouden moeten worden geïnstalleerd die een op wetenschappelijk bewijs berustende, essentiële bijdrage leveren aan de verbetering van de verkeersveiligheid, een positieve kosten-batenverhouding hebben en marktrijp zijn; is daarnaast van mening dat de prijs van voertuigen hierdoor niet zodanig mag stijgen dat zij onbetaalbaar worden voor de doelgroep en dat rijhulpsystemen, die van belang zijn voor de verkeersveiligheid, regelmatig moeten worden gecontroleerd;

18. roept de Commissie op voornoemde veiligheidssystemen te testen als zij de voertuigmarkt onderzoekt;

19. is van mening dat de voordelen van betere veiligheidsnormen en -uitrusting alleen werkelijkheid kunnen worden als de bestaande en toekomstige bepalingen daadwerkelijk worden toegepast en gehandhaafd; vraagt in dit verband om meer Europees toezicht op typegoedkeuringsinstanties en technische diensten in de Unie; vraagt bovendien om meer en onafhankelijke post-market surveillance van voertuigen op wegen in de Unie om ervoor te zorgen dat zij aan de veiligheidscriteria blijven voldoen;

20. benadrukt dat wanneer gevallen van niet-conformiteit worden vastgesteld, Europese consumenten moeten kunnen rekenen op snelle, passende en gecoördineerde correctie maatregelen, waaronder indien nodig de terugroeping van voertuigen in heel de Unie; is van mening dat de marktdeelnemers aansprakelijk moeten worden gesteld voor alle schade die de eigenaars van voertuigen ten gevolge van de niet-conformiteit van deze voertuigen of door een terugroepactie hebben geleden;

21. spoort de Commissie en de lidstaten aan het veiligheidsniveau van bestaande voertuigen te verbeteren en ontwikkelingen en vernieuwingen te steunen die de veiligheid van in gebruik zijnde voertuigen vergroten door stimulansen en steun te bieden voor het naderhand in voertuigen installeren van kosteneffectieve verkeersveiligheidssystemen die bestuurders helpen in een gevaarlijke situatie adequater te reageren;

22. roept de fabrikanten en exploitanten op:

(a) de activeringstoestand van elk rijhulpsysteem zichtbaar te maken voor de bestuurder;

(b) bij systemen die uitgeschakeld kunnen worden, in een uitschakelmechanisme met twee fasen te voorzien, waarbij de bestuurder eerst het waarschuwingssignaal en daarna als tweede stap pas het systeem zelf kan uitschakelen;

(c) ervoor te zorgen dat na elke nieuwe start van het voertuig de actieve toestand van het rijhulpsysteem wordt ingeschakeld; en

(d) een prijsbeleid in te voeren dat de consumenten aanmoedigt te kiezen voor voertuigen die zijn uitgerust met veiligheids- en rijhulpsystemen;

23. benadrukt dat waarschuwingssignalen voldoende van elkaar te onderscheiden moeten zijn om ervoor te zorgen dat vanzelf duidelijk is tot welk systeem de hulp behoort, en dat de waarschuwingssignalen ook door ouderen, personen met een handicap, zoals slechthorenden en slechtzienden, alsmede personen met verminderde mobiliteit gemakkelijk moeten kunnen worden waargenomen; dringt er dan ook bij de belanghebbenden op aan uniforme normen vast te stellen met de mogelijkheid dat elke marktdeelnemer zijn specifieke oplossingen behoudt;

Woensdag 14 november 2017

24. is ingenomen met het feit dat vrijwel alle auto's die in het kader van het consumententestprogramma European New Car Assessment Programme for consumers (Euro NCAP) worden getest, vijf sterren krijgen, en dat de meeste autofabrikanten erin zijn geslaagd om aan de nieuwe Euro NCAP-vereisten te voldoen; merkt evenwel op dat niet alle in Europa verkochte autotypes worden onderworpen aan de Euro NCAP-test en dat niet alle auto's van hetzelfde type met dezelfde specificatie worden verkocht, wat verwarrend kan zijn voor de consument en aanleiding kan geven tot een vals gevoel van vertrouwen in het voertuig wat betreft de werkelijke prestaties van het gekochte model; wijst daarom nogmaals op het belang van een solide onderliggende basis van verplichte veiligheidsvoorschriften, waarmee wordt gegarandeerd dat de in de EU gebruikte en verkochte voertuigen over alle nodige veiligheidsuitrusting beschikken;

25. is van mening dat de Euro NCAP altijd de werkelijke veiligheid van een specifiek model zou moeten weergeven en dringt erop aan de test wat betreft de beoordeling van de veiligheid van nieuwe voertuigen ambitieuzer te maken dan de wettelijk voorgeschreven minimumregelingen, om de ontwikkeling van voertuigen die hoge verkeersveiligheidsnormen waarborgen, nog verder te bevorderen en ervoor te zorgen dat Europa ambitieus blijft en wereldwijd het voortouw neemt wat veiligheid van voertuigen aangaat;

26. roept de Commissie op bij het vaststellen van normen in overleg met de Economische Commissie voor Europa van de VN (UNECE) te voorzien, zodat er op internationaal niveau coherentie is en de uitzonderingen op de verplichte installatie van rijhulpsystemen tot een minimum worden beperkt, om aldus op brede schaal voor een verbetering van de verkeersveiligheid te zorgen; merkt op dat de fabrikanten gemakkelijk leesbaar informatiemateriaal moeten opstellen om bestuurders te helpen de afzonderlijke rijhulpsystemen en de werking hiervan beter te begrijpen;

27. dringt aan op een geharmoniseerde Europese benadering die rekening houdt met alle bestaande internationale en nationale wetgeving en zorgt voor onderlinge complementariteit;

28. roept de Commissie op de betrokkenheid van voertuigen met een bijzondere bestemming bij ongevallen in steden te onderzoeken en zo nodig de bestaande uitzonderingen op de verplichte installatie van rijhulpsystemen te schrappen;

29. benadrukt dat rijles periodieke en bijkomende scholing in het gebruik van verplichte rijhulpsystemen zou moeten omvatten, met bijzondere aandacht voor ouderen en personen met verminderde mobiliteit; dringt erop aan dat rij scholen enerzijds scholing betreffende de bediening van dergelijke systemen in hun opleiding van bestuurders opnemen en anderzijds het verkrijgen van een rijbewijs koppelen aan het volgen van professionele en praktische rijlessen op de weg;

30. merkt op dat financiële stimulansen, bijvoorbeeld op basis van belasting of verzekering, voor maatregelen zoals de installatie van bijkomende, op de veiligheid gerichte rijhulpsystemen in nieuwe en reeds in gebruik zijnde auto's of de opname ervan in rijlessen, de invoering op de markt van voertuigen met geavanceerde veiligheidssystemen kunnen vergemakkelijken; verzoekt de lidstaten te overwegen om dergelijke mechanismen te introduceren;

31. roept de Commissie op om van de marktdeelnemers te verlangen dat zij voor de toepassing van normen en interfaces zorgen die de interoperabiliteit verder verbeteren, zodat toegang tot de desbetreffende voertuig- en systeemgegevens, met inbegrip van hun updates, onafhankelijke controles door elke gekwalificeerde vakman mogelijk maakt, met eerbiediging van de eigendomsrechten en de intellectuele eigendom;

32. benadrukt dat gezorgd moet worden voor een hoog niveau van gegevensbescherming en -bewaring in de zin van Verordening (EU) 2016/679 (de algemene verordening gegevensbescherming) en van het recht op bescherming van de privacy en van persoonsgegevens, alsmede voor een hoog niveau van IT-veiligheid, om nieuwe ongevallenrisico's door manipulatie op afstand van boordsystemen of compatibiliteitsconflicten te voorkomen; beveelt aan het beginsel van de eigendom van gegevens te verkennen;

33. benadrukt hoe belangrijk het is om gebruik te maken van betrouwbare positie- en tijdsinformatie afkomstig van op satellieten gebaseerde positioneringssystemen en om het EGNOS/GNSS-systeem in te zetten ten behoeve van de verkeersveiligheid; dringt aan op grotere inspanningen om te bewerkstelligen dat er een actieve-veiligheidsprecisie op de weg van EGNOS/GNSS van minder dan een meter wordt bereikt, zodat kan worden overgestapt van het vermogen van het systeem om de snelheid van het voertuig te verminderen naar het vermogen van het systeem om automatisch in te grijpen en de baan van het voertuig te wijzigen; dringt aan op verbetering van de verkeersveiligheid door middel van samenvoeging van EGNOS/GNSS-gegevens met controlesystemen aan boord;

Woensdag 14 november 2017

Veiligheidsmaatregelen om ongevallen te voorkomen

34. is ingenomen met het feit dat noodremsystemen sinds november 2015 al verplicht zijn voor alle nieuwe vrachtwagens en bussen in de EU, maar verzoekt de Commissie automatische noodremhulpsystemen met detectie van voetgangers, fietsers, lichte tweewielige voertuigen en motorfietsen ook verplicht te stellen voor auto's, lichte bedrijfsvoertuigen, bussen, reisbussen en met name zware vrachtwagens, daar deze systemen door hun autonome krachtige remwerking, waardoor de remweg korter wordt, grote mogelijkheden bieden om verkeersongevallen te voorkomen;

35. dringt aan op een veiliger voorzijde-ontwerp voor zware vrachtwagens ten behoeve van beter zicht op voetgangers en fietsers, evenals op beugels die botsingen voorkomen en de gevolgen van botsingen verminderen;

36. dringt aan op de verplichte installatie van uitschakelbare slimme snelheidshulpsystemen die snelheidslimieten, stoptekens en stoplichten aangeven en ingrijpen om bestuurders te helpen zich aan de snelheidslimiet te houden; roept de lidstaten op ervoor te zorgen dat verkeerstekens in goede staat zijn en dat wegmarkeringen goed leesbaar zijn; benadrukt dat er geactualiseerde online-landkaarten nodig zijn waarop de actuele snelheidslimieten zijn aangegeven, willen slimme hulpsystemen goed werken;

37. onderstreept dat het voor de verbetering van de verkeersveiligheid nodig is dat het langzamer worden van een voertuig duidelijker wordt aangegeven door middel van onmiskenbare lichtsignalen van het voertuig in kwestie, en wacht op de verplichte toepassing van een noodremsignaal in de vorm van een knipperend remlicht of knipperende waarschuwingslichten;

38. benadrukt dat, gezien het nut ervan voor de verkeersveiligheid, een uitschakelbare lane keeping-rijhulp die niet alleen waarschuwt maar ook adequaat ingrijpt, zonder de bestuurder de rechtstreekse controle te ontnemen, verplicht zou moeten worden gesteld; merkt op dat dit waarschuwingssysteem vereist dat wegmarkeringen in een zodanige staat worden gehouden dat zij goed te herkennen zijn;

39. vestigt de aandacht op het feit dat de uitbreiding van het directe zicht van de bestuurder in vrachtwagens en autobussen en het verkleinen of wegnemen van de dode hoek essentieel zijn voor de verbetering van de verkeersveiligheid van deze voertuigen; verzoekt de Commissie dan ook ambitieuze en gedifferentieerde normen voor direct zicht verplicht te stellen en het installeren van camera's aan de voor-, zij- en achterkant alsmede sensors en rijhulp bij het afslaan voor te schrijven, waarbij deze maatregelen in overeenstemming met Richtlijn (EU) 2015/719 moeten zijn en niet tot vertraging bij de daarin vastgestelde omzettingstermijnen mogen leiden;

40. onderstreept dat moet worden voorzien in voorwaarden voor de installatie van alcoholsloten en systemen voor de herkenning van afgeleid zijn of slaperigheid bij de bestuurder, en beveelt aan alcoholsloten in te zetten voor beroepschauffeurs en als reïntegratiemaatregel voor bestuurders die onder invloed van alcohol een verkeersongeval hebben veroorzaakt en daarom zijn veroordeeld wegens rijden onder invloed van alcohol;

41. merkt op dat vrachtwagens bij 15 % van de dodelijke verkeersongevallen zijn betrokken, en dat er jaarlijks ca. 1 000 kwetsbare weggebruikers omkomen bij ongevallen die verband houden met vrachtwagens; verzoekt de Commissie dan ook de verplichte invoering bij vrachtwagens van ambitieuze gedifferentieerde normen voor direct zicht, intelligente snelheidsaanpassing en automatische noodremsystemen met fietsers- en voetgangersdetectie te bespoedigen;

Veiligheidsmaatregelen om de gevolgen van ongevallen te beperken

42. wijst erop dat de bandenspanning van grote invloed is op de verkeersveiligheid, het brandstofverbruik en de emissies; dringt er daarom bij de Commissie op aan systemen voor rechtstreekse controle van de bandenspanning verplicht te stellen; verzoekt de Commissie tevens de in UNECE overeengekomen amendementen betreffende systemen voor de controle van de bandenspanning voor prestaties onder reële rijomstandigheden in EU-wetgeving om te zetten;

43. acht de verplichte installatie van slimme gordelherinneringssystemen bij alle voertuigen voor alle voorstoelen en bij M1- en N1-voertuigen voor de achterbank noodzakelijk;

Woensdag 14 november 2017

44. acht het van belang dat de installatie van automatische gordelaanpassingssystemen die nekletsel voorkomen, verplicht wordt gesteld;
45. roept de Commissie op de eCall-installatieplicht vanaf 2019 uit te breiden tot motorfietsen, zware bedrijfsvoertuigen en autobussen, en deze installatie tevens beschikbaar te maken voor latere aanpassing, zodat zoveel mogelijk voertuigen op de weg hiervoor in aanmerking komen;
46. dringt aan op nauwkeurige en onderbouwde EU-brede ongevalstatistieken, met inbegrip van statistieken over de oorzaken van ongevallen, blootstellingsgegevens en overzichten van de soorten letsels en van de personen die bij een ongeval betrokken waren, en wijst erop dat een „zwarte doos” op dit punt bijzonder nuttig kan zijn, waarbij van belang is dat de gegevens anoniem blijven en uitsluitend ten behoeve van het onderzoeken van ongevallen gebruikt worden;
47. wenst dat in de gehele EU gegevens worden bijgehouden over inzittenden van voertuigen die door andere oorzaken dan een botsing om het leven zijn gekomen of gewond zijn geraakt; stelt vast dat er geen gegevens beschikbaar zijn over personen die in een voertuig zijn omgekomen door oververhitting;
48. dringt aan op betere brandveiligheidsregels voor autobussen en reïsbussen met verschillende soorten aandrijving, waaronder op gecombineerd aardgas rijdende bussen, teneinde de veiligheid van passagiers optimaal te beschermen;
49. merkt op dat een wijziging van de beschermingsinrichting aan de voorzijde tegen klemrijden (front underrun protection) van vrachtwagens het aantal dodelijke slachtoffers van frontale botsingen tussen personenwagens en vrachtwagens met 20 % zou kunnen verminderen; verzoekt de Commissie verbeterde energieabsorberende front underrun protection voor alle nieuwe vrachtwagens verplicht te stellen;
50. dringt aan op verplichte crashtests voor voor-, zij- en achterkant van
- (a) terreinwagens (SUV) met een hoge zithouding en een maximumgewicht van meer dan 2 500 kg, en
- (b) voertuigen met elektrische aandrijving en voertuigen met andere nieuwe aandrijvingstechnologie;
51. dringt er verder bij de Commissie op aan de testvereisten voor passieve veiligheidssystemen voor motorvoertuigen aan te passen door deze uit te breiden tot bescherming van alle kwetsbare weggebruikers, met inbegrip van voetgangers en fietsers, tegen botsingen aan voor- en achterzijde;
52. dringt er bij de Commissie op aan te waarborgen dat de markt toereikende en realistische termijnen krijgt om zich aan deze maatregelen aan te passen;
53. benadrukt dat Richtlijn (EU) 2015/719 inzake gewichten en afmetingen van zware vrachtwagens veel mogelijkheden biedt om de veiligheid van vrachtwagens te verbeteren; verzoekt de Commissie de werkzaamheden betreffende deze richtlijn te bespoedigen en haar evaluatie onverwijld te presenteren;

o

o o

54. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.
-

Woensdag 14 november 2017

P8_TA(2017)0427

De inzet van cohesiebeleidsinstrumenten door regio's om demografische veranderingen aan te pakken

Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over de inzet van cohesiebeleidsinstrumenten door regio's om demografische veranderingen aan te pakken (2016/2245(INI))

(2018/C 356/02)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 174 en 175 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad ⁽¹⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 1301/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en specifieke bepalingen met betrekking tot de doelstelling „Investeren in groei en werkgelegenheid”, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1080/2006 ⁽²⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 1304/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende het Europees Sociaal Fonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1081/2006 van de Raad ⁽³⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende specifieke bepalingen voor steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling ter verwezenlijking van de doelstelling „Europese territoriale samenwerking” ⁽⁴⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 1302/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1082/2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS), wat de verduidelijking, vereenvoudiging en verbetering van de oprichting en werking van dergelijke groeperingen betreft ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 4 februari 2016 over de specifieke situatie van eilanden ⁽⁶⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 1300/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake het Cohesiefonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1084/2006 van de Raad ⁽⁷⁾,
- gezien zijn resolutie van 4 april 2017 over vrouwen en hun rol in plattelandsgebieden ⁽⁸⁾,
- gezien zijn resolutie van 10 mei 2016 over cohesiebeleid in de berggebieden van de EU ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 320.

⁽²⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 289.

⁽³⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 470.

⁽⁴⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 259.

⁽⁵⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 303.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0049.

⁽⁷⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 281.

⁽⁸⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0099.

⁽⁹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0213.

Woensdag 14 november 2017

- gezien zijn resolutie van 9 september 2015 over het verslag over de uitvoering, resultaten en algehele beoordeling van het Europees Jaar voor actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties 2012 ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 10 mei 2016 over nieuwe instrumenten voor territoriale ontwikkeling in het cohesiebeleid 2014-2020: geïntegreerde territoriale investeringen (ITI) en door de gemeenschap aangestuurde lokale ontwikkeling (CLLD) ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 15 november 2011 over demografische verandering en de gevolgen daarvan voor het toekomstig cohesiebeleid van de EU ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 11 november 2010 over demografische vraagstukken en de solidariteit tussen de generaties ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 22 september 2010 over een Europese strategie voor de economische en sociale ontwikkeling van berggebieden, eilanden en dunbevolkte gebieden ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 21 februari 2008 over de demografische toekomst van Europa ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 23 maart 2006 over demografische vraagstukken en de solidariteit tussen de generaties ⁽⁷⁾,
- gezien het verslag van de Commissie met als titel „The 2015 Ageing Report. Economic and budgetary projections for the 28 EU Member States (2013-2060)” (European Economy 3|2015),
- gezien het zesde verslag van de Commissie over economische, sociale en territoriale cohesie, getiteld „Investeren in groei en werkgelegenheid — Bevorderen van ontwikkeling en goed bestuur in regio's en steden van de EU” van 23 juli 2014,
- gezien de mededeling van de Commissie van woensdag 26 april 2017 getiteld „Een initiatief om het evenwicht tussen werk en privéleven voor werkende ouders en mantelzorgers te ondersteunen” (COM(2017)0252),
- gezien de mededeling van de Commissie 29 april 2009 getiteld „Opvangen van de gevolgen van de vergrijzing in de EU (Vergrijzingsverslag 2009)”, (COM(2009)0180),
- gezien de mededeling van de Commissie van 10 mei 2007 getiteld „Meer solidariteit tussen de generaties” (COM(2007)0244),
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „De demografische toekomst van Europa: probleem of uitdaging?” van 12 oktober 2006 (COM(2006)0571),
- gezien de mededeling van de Commissie van 16 maart 2005 getiteld „Actieplan: „Demografische veranderingen: naar een nieuwe solidariteit tussen de generaties”” (COM(2005)0094),
- gezien de mededeling van de Commissie van 6 mei 2015 getiteld „Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa” (COM(2015)0192),

⁽¹⁾ PB C 316 van 22.9.2017, blz. 145.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0211.

⁽³⁾ PB C 153 E van 31.5.2013, blz. 9.

⁽⁴⁾ PB C 74 E van 13.3.2012, blz. 19.

⁽⁵⁾ PB C 50 E van 21.2.2012, blz. 55.

⁽⁶⁾ PB C 184 E van 6.8.2009, blz. 75.

⁽⁷⁾ PB C 292 E van 1.12.2006, blz. 131.

Woensdag 14 november 2017

- gezien het advies van het Europees Comité van de regio's van 16 juni 2016 over de reactie van de EU op de demografische verandering ⁽¹⁾,
 - gezien de studie van september 2013 van zijn directoraat-generaal Intern Beleid (beleidsondersteunende afdeling B: Structuur- en Cohesiebeleid), getiteld „Hoe kunnen demografische problemen worden aangepakt met regionaal en cohesiebeleid?“,
 - gezien de ESPON-publicatie getiteld „Revealing territorial potentials and shaping new policies in specific types of territories in Europe: islands, mountains, sparsely populated and coastal regions” ⁽²⁾,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling en het standpunt in de vorm van amendementen van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A8-0329/2017),
- A. overwegende dat demografische verandering tegenwoordig een reëel probleem vormt in Europa en de rest van de wereld en een van de belangrijkste problemen is, niet alleen in het algemeen, maar ook voor de lokale ontwikkeling en het territoriale ontwikkelingsbeleid in de EU, samen met werkgelegenheidsgerelateerde problemen, ongecontroleerde globalisering, klimaatverandering, de overgang naar een koolstofarme economie en de uitdagingen op het gebied van industriële en technologische ontwikkeling en sociale en economische inclusiviteit;
- B. overwegende dat, zoals in de meest postindustriële samenlevingen, de Europese bevolking al enkele decennia gekenmerkt wordt door een steeds langere levensduur en lage vruchtbaarheidscijfers, wat kan leiden tot een verandering in de bevolkingsopbouw en de leeftijdsopbouw, met als bijeffect dat de actieve bevolking krimpt en de bevolking als geheel vergrijs; overwegende dat de economische crisis, die de hele Europese Unie heeft getroffen, voor veel gebieden en regio's ernstige gevolgen heeft gehad, vooral voor de plattelandsgebieden, waar ze met name armoede en ontvolking heeft veroorzaakt; overwegende dat de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt sterk wordt gehinderd door een hardnekkig loonverschil tussen vrouwen en mannen en een toenemende pensioenkloof;
- C. overwegende dat snelle bevolkingsgroei in ontwikkelingslanden en demografische neergang van de EU-bevolking er op termijn naar verwachting toe zal leiden dat het aandeel van de bevolking van de Europese Unie in de wereldbevolking zal afnemen van 6,9 % in 2015 tot 5,1 % in 2060 ⁽³⁾;
- D. overwegende dat naar verwachting 132 van de 273 regio's van NUTS 2-niveau tussen 2015 en 2050 te maken zullen krijgen met een krimpende bevolking ⁽⁴⁾; overwegende voorts dat die afname vooral de lokale bestuurlijke eenheden (LBE's) zal treffen;
- E. overwegende dat de belangrijkste doelstelling voor de Unie en de lidstaten erin bestaat groei in zijn drie dimensies — slim, duurzaam en inclusief — te bevorderen;
- F. overwegende dat geografische en demografische kenmerken de problemen op het gebied van ontwikkeling kunnen aanscherpen; overwegende dat, om die reden, territoriale samenhang eveneens als doelstelling is opgenomen in het Verdrag van Lissabon, naast economische en sociale samenhang;
- G. overwegende dat demografische verandering niet alle landen en regio's op dezelfde manier treft, zowel door natuurlijke ontwikkelingen als migratiebewegingen, waarbij de meeste stedelijke gebieden en met name de grootstedelijke gebieden te maken krijgen met bevolkingsaanwas en de meeste plattelands- en afgelegen gebieden met bevolkingskrimp, met heel uiteenlopende situaties in de ultraperifere gebieden; overwegende dat deze disbalans zowel voor gebieden met bevolkingsgroei als gebieden met ontvolking grote problemen veroorzaakt; overwegende dat geïsoleerde gebieden en gebieden die moeilijk toegankelijk zijn, het meest ontvankelijk zijn voor bevolkingskrimp; overwegende dat, aan de andere kant, gewezen moet worden op de gevolgen van „suburbanisatie”, die, ten gevolge van de massale verhuizing van mensen uit grote steden naar omliggende gebieden, druk legt op zowel de lokale als de regionale autoriteiten;

⁽¹⁾ PB C 17 van 18.1.2017, blz. 40.

⁽²⁾ Werkdocument van EPSON. Luxemburg, ESPON EGTC, maart 2017.

⁽³⁾ Eurostat, 'De EU in de wereld', editie 2016.

⁽⁴⁾ Eurostat, „Eurostat regionaal jaarboek”, editie 2016.

Woensdag 14 november 2017

- H. overwegende dat de Europese regio's geen homogene gebieden zijn, dat ze soms zones met hoge werkloosheid of grote armoede tellen en aan bijzondere uitdagingen het hoofd moeten bieden, met name op het gebied van demografische verandering, waardoor het absoluut noodzakelijk is dat ze over doelgerichte instrumenten kunnen beschikken om de subregionale ongelijkheden te verkleinen en te zorgen voor een beter territoriaal evenwicht tussen stedelijke, peri-urbane en plattelandsgebieden;
- I. overwegende dat vrouwen, en met name alleenstaande moeders, meer te maken krijgen met armoede en uitsluiting;
- J. overwegende dat demografische verandering het moeilijker maakt om de sociale samenhang en het welzijn van de gehele bevolking te garanderen en om een evenwichtige economische groei te bevorderen; overwegende dat demografische verandering gevolgen heeft voor de infrastructuur en de toegankelijkheid en de kwaliteit van diensten, wat zich vertaalt in gebieden waar er geen connectiviteit of geen medisch zorgaanbod is en vaak het gevolg is van ontoereikende verbindingen tussen de stedelijke bevolking en de plattelandsbevolking;
- K. overwegende dat demografische verandering op verschillende gebieden beleidswijzigingen vergt die verband houden met een breed scala aan cohesiebeleidsterreinen; overwegende dat regionaal beleid en de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI), waaronder het Cohesiefonds, cruciale beleidsinstrumenten zijn om deze verandering aan te pakken;
- L. overwegende dat de niet-stedelijke gebieden in de Europese Unie goed zijn voor 113 miljoen bewoners, 12 miljoen landbouwbedrijven en 172 miljoen hectare landbouwgrond, en dat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de Europese economieën, culturen en ecosystemen;
- M. overwegende dat een adequate infrastructuur en een adequaat dienstenniveau bepalende factoren zijn voor de bevolkingsopbouw in regio's die dunbevolkt zijn of te kampen hebben met emigratie, en daardoor meer behoefte hebben aan investeringen en werkgelegenheid;
- N. overwegende dat een goede infrastructuur, de toegang tot openbare voorzieningen en hoogwaardige werkgelegenheid bepalende factoren zijn voor de beslissing om wel of niet in een bepaald gebied te blijven wonen;
- O. overwegende dat vrouwen meer te maken krijgen met armoede en sociale uitsluiting dan mannen — des te meer wanneer zij ouder zijn dan 60;
- P. overwegende dat demografische verandering een grotere impact heeft op regio's met een ontwikkelingsachterstand;
- Q. overwegende dat de demografische verandering waarmee landelijke gebieden worden geconfronteerd niet alleen ernstige demografische gevolgen heeft gehad, maar ook de economie, de samenleving, de levenskwaliteit en het milieu heeft aangetast en tot territoriale ontwrichting heeft geleid;
- R. overwegende dat gendergelijkheid een grondrecht, een gemeenschappelijke waarde van de EU en een noodzakelijke voorwaarde is voor de verwezenlijking van de EU-doelstellingen inzake groei, werkgelegenheid en sociale cohesie;
- S. overwegende dat gendergelijkheid een belangrijk instrument vormt voor economische ontwikkeling en sociale samenhang;
- T. overwegende dat negatieve demografische verandering de vraag naar sterkere solidariteit tussen generaties doet stijgen;

Algemene opmerkingen

1. benadrukt dat demografische verandering sterke economische, sociale, fiscale en milieudruk met zich meebrengt voor de regeringen, de regionale en lokale autoriteiten van de lidstaten waar het gaat om het aanbieden van openbare diensten, met name welzijns- en sociale voorzieningen, de aanleg en het beheer van infrastructuur, en de instandhouding van ecosystemen door middel van duurzame ruimtelijke ordening; benadrukt dat die druk zal toenemen door een afnemende actieve bevolking en een hogere afhankelijkheidsratio; benadrukt de cruciale rol van hoogwaardige publieke en private diensten; benadrukt het belang van toegankelijke hoogwaardige publieke en private diensten als middel om gendergelijkheid te waarborgen;

Woensdag 14 november 2017

2. is van mening dat demografische verandering moet worden aangepakt door een gecoördineerd optreden van alle Europese, nationale, regionale en lokale overheden, en door aanpassingsstrategieën te volgen die zijn afgestemd op de lokale en regionale omstandigheden waarbij sprake moet zijn van een doeltreffende meerlagige bestuurlijke aanpak, zowel bij het ontwerpen van dit gerichte beleid voor specifieke regio's als bij de uitvoering daarvan; is van mening dat een dergelijke gecoördineerde en integrale aanpak gericht moet zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit en het bieden van betere economische kansen aan burgers, alsook op het investeren in de kwaliteit, beschikbaarheid en betaalbaarheid van sociale en openbare voorzieningen in de betrokken regio's; is tevens van mening dat vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden erbij moeten worden betrokken; wijst erop dat bij een globale aanpak steeds rekening moet worden gehouden met de rol van steden, landelijke gebieden en visserij- en kustgebieden en van gebieden die met specifieke problemen kampen vanwege hun geografische of demografische situatie, wat betekent dat ook rekening moet worden gehouden met de specifieke uitdagingen waarmee ultraperifere gebieden, de meest noordelijk gelegen dunbevolkte gebieden, eilandgebieden, grensregio's en berggebieden worden geconfronteerd, zoals uitdrukkelijk erkend in het Verdrag van Lissabon; verzoekt de lidstaten en de Commissie rekening te houden met de effecten van verschillende beleidsmaatregelen op gendergelijkheid en demografische verandering;

3. erkent dat demografische verandering, die voor allerlei nieuwe problemen zorgt, op lokaal niveau ook ontwikkelingskansen met zich meebrengt ten gevolge van de veranderingen in de vraag van stedelijke samenlevingen, vooral met betrekking tot voeding, recreatie en ontspanning, door het potentieel van de landbouw, de bosbouw en de visserij, in de vorm van kwaliteitsvolle, veilige en gedifferentieerde producten; is van mening dat het plattelandstoerisme in het algemeen, en ecotoerisme, e-handel, gemeenschapsdiensten en de zilveren economie meer in het bijzonder, eveneens kansen bieden voor lokale ontwikkeling, door de waarde te verhogen van lokale agrarische en niet-agrarische producten, zoals ambachtelijke producten, borduurwerk en aardewerk, via een Europees systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen; benadrukt in dit opzicht het belang van slimme specialisatiestrategieën om regio's en lokale gebieden te helpen activiteiten te ontplooiën met een hoge toegevoegde waarde en aantrekkelijke innoverende ecosystemen aan te leggen, vanuit een echte multifunctionele strategie voor plattelandontwikkeling, waarbij de circulaire economie in de ruimtelijke ordening wordt opgenomen; wijst erop dat agro-toerisme ook een belangrijke sector vormt, aangezien deze bijdraagt aan het behoud van een dynamische levensstijl in plattelandgebieden; benadrukt het belang van de sociale dialoog en de inbreng van sociale partners, samen met andere lokale belanghebbenden en autoriteiten in alle programmerings- en uitvoeringsfasen van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI) om beter te kunnen anticiperen op de effecten van demografische verandering op lokale arbeidsmarkten en nieuwe strategieën te ontwikkelen om die uitdagingen het hoofd te bieden;

Kenmerken van demografische verandering in de EU

4. merkt op dat veel EU-gebieden met betrekking tot demografische verandering nu vooral kampen met een verouderende bevolking wat wordt veroorzaakt door de ineenstortende bevolkingspiramide, dalende geboortecijfers en daardoor ook een drastische daling van het aantal kinderen en jongeren, een aanhoudende bevolkingskrimp, een tekort aan geschoolde werknemers, een gebrek aan banen, wegtrekkende jongeren op zoek naar banen en wijzigingen in de demografische structuur; erkent dat het huidige landbouwbeleid, de teloorgang van traditionele activiteiten, producten en productiesystemen, beroepsbevolking en lokale knowhow, de onzichtbaarheid van vrouwen op de arbeidsmarkt, het gebrek aan ondernemingszin, het beperkte of zelfs onbestaande territoriale concurrentievermogen vanwege een gebrek aan investeringen, het verlies van biodiversiteit, de omvorming van bos in maquis en het risico van bosbranden eveneens belangrijke problemen zijn die verband houden met demografische verandering; benadrukt dat de impact van deze trends van regio tot regio sterk verschilt, voor een deel vanwege de trek van mensen naar grote stedelijke centra op zoek naar banen;

5. benadrukt dat een van de belangrijkste doelstellingen van een demografisch beleid van de EU zou moeten zijn rekening te houden met alle regio's die kampen met demografische disbalans en de specifieke kenmerken van die regio's, factoren waarop het cohesiebeleid al langer probeert in te spelen en die na 2020 nog veel meer aandacht dienen te krijgen; wijst erop dat demografische verandering alle gebieden treft, zowel landelijke als stedelijke gebieden, maar dat de gevolgen ervan verschillen naargelang van diverse factoren, zoals de intensiteit en de snelheid waarmee zij zich voordoet, of het feit dat het om regio's met een immigratieoverschot of regio's met een krimpende bevolking gaat;

6. onderstreept de noodzaak om de kleine en middelgrote landbouwbedrijven in berggebieden en op het platteland te bevorderen en te steunen die, dankzij het gebruik van traditionele technieken en productiemethoden die op een geïntegreerde en duurzame wijze gebruikmaken van de natuurlijke rijkdommen — zoals de weides en verschillende soorten voedergewasteelt —, producten produceren met bijzondere kwalitatieve kenmerken en zouden kunnen bijdragen aan het keren of afremmen van de ontvolking in deze gebieden;

Woensdag 14 november 2017

7. benadrukt dat die demografische fenomenen die zich nu voordoen in de Unie niet nieuw zijn, maar zich wel veel sterker dan ooit tevoren manifesteren, met name als gevolg van sociale en economische druk; wijst op de gestage toename van het aantal ouderen — circa 2 miljoen mensen per jaar worden 60 — wat op termijn belangrijke gevolgen heeft voor ruimtelijke ordening, huisvesting en vervoer, alsook voor andere soorten infrastructuur en voorzieningen; constateert met bezorgdheid dat regio's die gekenmerkt worden door een sterke afname van de bevolking in de werkende leeftijd bijzonder hard getroffen zullen worden door demografische problemen; erkent dat gebrek aan investeringen, gebrekkige infrastructuur, slechte verbindingen, beperkte toegang tot sociale voorzieningen en ontoereikende werkgelegenheid bepalende factoren zijn voor ontvolking; benadrukt dat demografische veranderingen aanzienlijke effecten kunnen hebben op met name de pensioenen en op de milieuduurzaamheid, aangezien zowel de ontvolking van plattelandgebieden als de toenemende verstedelijking gevolgen hebben voor ecosystemen, het natuurbehoud en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met specifieke repercussies voor het stedelijk grondgebruik, de infrastructuur, de huizenmarkt en groenvoorzieningen;

8. is van mening dat er ook op horizontale wijze rekening gehouden moet worden met de genderdimensie van demografische verandering, omdat regio's die kampen met demografische neergang ook last hebben van disbalans op gender- en leeftijdsgebied door wegtrekkende bevolking; meent dat de uitdagingen die voortvloeien uit demografische verandering kunnen en moeten worden aangepakt binnen een beleidskader dat gericht is op gendergelijkheid en dat gender dan ook onderdeel moet uitmaken van alle debatten over kwesties die verband houden met demografische ontwikkelingen; is daarom van mening dat de uitvoering van gendermainstreaming binnen alle Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI) in de toekomst verder moet worden versterkt;

9. herinnert eraan dat de Europa 2020-strategie de demografische uitdagingen aanpakt in de meeste van haar zeven vlaggenschipinitiatieven, die zijn opgezet om de problemen van de Unie te overwinnen en haar fundamentele prioriteiten op het gebied van werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, armoedebestrijding en klimaat en energie te bepalen, en onderstreept dat de toepassing van die strategie en de bijbehorende vlaggenschipinitiatieven voor een wezenlijk deel gebaseerd is op financiële steun uit de instrumenten van het cohesiebeleid, met inbegrip van de bepalingen om demografische veranderingen en vergrijzing tegen te gaan; wijst erop dat die dimensies nadruk moeten krijgen in alle instrumenten van de Europese Unie;

10. is van mening dat de uitdagingen die voortvloeien uit de afname en vergrijzing van de bevolking een objectieve, grondige en allesomvattende herbeoordelingen zullen vergen van veel economische, sociale en politieke beleidsmaatregelen en -programma's, waarin een langetermijnvisie zal moeten worden opgenomen;

Coördinatie van EU-beleid

11. dringt aan op sterkere coördinatie van de EU-beleidsinstrumenten, in het bijzonder van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI), inclusief het Cohesiefonds, de Europese territoriale samenwerking, het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) en de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen (CEF), om te zorgen voor een gecoördineerdere aanpak van demografische verandering; acht het zinvol dat, aangezien de tot nu toe gehanteerde instrumenten niet hebben kunnen verhinderen dat de demografische onevenwichtigheden toenemen, het huidige beleid en de werking van al de genoemde mechanismen grondig worden herzien; verheugt zich in dit verband over de gedane pogingen om de synergieën tussen de Europese structuur- en investeringsfondsen en het EFSI te maximaliseren; dringt er nogmaals bij de Commissie op aan een strategie voor demografische verandering voor te stellen waarin de volgende domeinen prioriteit krijgen: waardig werk en kwaliteitsvolle arbeidsbetrekkingen, met bijzondere aandacht voor het nieuwe werken en de sociale functie ervan; het territoriale aspect van het beleid ter bevordering van de economische activiteit en de werkgelegenheid; het stimuleren van infrastructuur om gebieden met demografische uitdagingen toegankelijk te maken en hun concurrentievermogen te versterken, als factor in de keuze van de vestigingsplaats van ondernemingen; het uitbreiden van de dekking van ICT, die zowel in prijs als kwaliteit concurrerend moet zijn, naar dunner bevolkte gebieden; de verlening van basisdiensten van een welvaartsstaat in gebieden met demografische uitdagingen; plaatselijk openbaar vervoer om te zorgen voor toegankelijkheid van openbare diensten; beleid dat is opgesteld om te zorgen voor een betere evenwicht tussen werk- en privéleven, duurzame generatievernieuwing en passende zorg voor afhankelijke personen; beleid inzake de opvang, integratie en terugkeer van migranten en vluchtelingen die internationale bescherming genieten; en een uitgebreid gebruik van nieuwe, aantrekkelijkere kaders om informatie over het leven op het platteland te verspreiden; onderstreept het belang van bestaande initiatieven als het Europees innovatiepartnerschap inzake actief en gezond ouder worden, Ambient Assisted Living en de kennis- en innovatiegemeenschappen Digital en Health van het EIT; roept de Commissie op om bij de aanpak van de demografische problemen waarmee Europese regio's te kampen hebben rekening te houden met de oplossingen die al in het kader van deze initiatieven zijn ontwikkeld; wijst op het belang van het Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren ter ondersteuning van onderwijs en opleiding in gebieden waar ontvolking dreigt; is van mening dat in het initiatief „Beter wetgeven” moet worden bepaald dat in de effectbeoordeling die aan elk Europees wetgevingsinitiatief voorafgaat, ook moet worden gekeken naar eventuele effecten op demografisch gebied;

Woensdag 14 november 2017

12. benadrukt dat de EU demografische overwegingen moet meenemen in het gehele beleidsspectrum, en in haar begroting rubrieken moet opnemen die de ontwikkeling van dit beleid mogelijk moeten maken, in het bijzonder op het gebied van cohesie, werkgelegenheid, landbouw, milieu, de informatiemaatschappij, O&O&i (onderzoek, ontwikkeling en innovatie), werkgelegenheid, onderwijs, sociaal beleid en vervoer; acht het noodzakelijk dat de Unie in het ontwerp van haar beleid de bevindingen van demografische effectbeoordelingen meeneemt en in de evaluatie van de resultaten en ongewenste effecten ervan rekening houdt met demografische criteria om een benadering van demografische verandering te stimuleren, waarbij de regionale en lokale autoriteiten worden betrokken; is van mening dat bijzondere aandacht moet worden geschonken aan plattelandsgebieden, waar deze demografische problemen bijzonder acuut zijn; wijst in dit verband op het potentieel van het Smart Villages-initiatief, waarbij plattelandsgemeenschappen met innovatie en moderne technologieën als 5G kunnen worden gerevitaliseerd; benadrukt verder het belang van een intensievere samenwerking tussen landelijke en stedelijke gebieden; benadrukt het belang van het verschaffen van universele toegang tot hoogwaardige en betaalbare openbare voorzieningen en infrastructuur, met name voor kinderen, jongeren en ouderen, met het oog op de bevordering van sociale inclusie, het garanderen van gendergelijkheid, en het verzachten van de effecten van demografische verandering; benadrukt dat, om de gemeenschappen in stand te houden en met name in gebieden waar ontvolking dreigt, nieuwe kansen voor betaalde werkgelegenheid moeten worden gecreëerd en dat de juiste voorwaarden moeten worden geschapen om een goed evenwicht tussen werk en privéleven mogelijk te maken; acht het belangrijk aan te dringen op een holistische geografische kijk op stedelijke en landelijke gebieden als elkaar aanvullende functionele ruimten; onderstreept dat de verschillende fondsen verder moeten worden geïntegreerd om voor een werkelijk participatieve en duurzame lokale ontwikkeling te zorgen; wijst erop dat het demografische beleid van de EU ernaar zou moeten streven vollediger te zijn, en meer met de lidstaten en horizontaal afgestemd zou moeten worden; herinnert eraan dat de Europese Unie niet alleen middelen voor territoriale ontwikkeling verstrekt, maar ook in grote mate bepaalt in hoeverre lokale en regionale overheden hun eigen middelen kunnen gebruiken om socio-territoriale ongelijkheden aan te pakken; wijst erop dat, hoewel de uitzonderingen waarvoor geen kennisgeving nodig is — door de modernisering van de overheidssteun — geleidelijk aan zijn vereenvoudigd en uitgebreid, het huidige kader nog steeds te complex en te belastend is voor de kleinste lokale en regionale overheden; is van mening dat, hoewel de regels voor overheidsopdrachten in 2014 zijn vereenvoudigd, er nog steeds te veel belemmeringen bestaan voor kleine lokale en regionale overheden om de economie in deze gevoelige zones te kunnen verbeteren;

13. is van mening dat de EU het migratie- en integratiebeleid in de lidstaten zou moeten ondersteunen, door de rechten en bevoegdheden van die lidstaten te eerbiedigen, alsmede het subsidiariteitsbeginsel, om de negatieve demografische trends te remmen; benadrukt de belangrijke rol van beleid dat gericht is op de vorming en ondersteuning van gezinnen; is van mening dat lokale en regionale instanties in staat moeten worden gesteld om het integratiebeleid met succes toe te passen op het terrein; is van mening dat lokale en regionale autoriteiten actief moeten deelnemen aan maatregelen die getroffen worden om demografische problemen aan te pakken; vraagt om in de jaarlijkse groeianalyse en de landspecifieke aanbevelingen rekening te houden met regionale verschillen en met onevenwichtigheden tussen de regio's in de lidstaten; is van mening dat samenwerking in grensregio's zowel de eisen als de reikwijdte van grensoverschrijdende initiatieven tot uitdrukking moet brengen; stelt voor om op dit gebied opleidingsprogramma's te ontwikkelen om tot een beter begrip en groter bewustzijn te komen van de relevante aspecten; is van mening dat demografische problemen een integrale aanpak in heel Europa vergen en dat het oplossen van het probleem in één deel van het continent niet mag leiden tot negatieve gevolgen voor andere gebieden in Europa; roept op tot de totstandbrenging, op pan-Europees niveau, van netwerken voor de uitwisseling van goede praktijken en ervaringen waarmee lokale en regionale autoriteiten, alsook betrokken maatschappelijke organisaties elkaar kunnen adviseren over de aanpak van de problemen die voortvloeien uit demografische verandering;

De effectiviteit van Europese fondsen verhogen

14. benadrukt dat de effectiviteit van ESI-fondsen om de demografische verandering aan te pakken gedurende de komende programmeringsperiode moet worden verhoogd door: meer en specifiekere aandacht voor demografische verandering als prioritaair gebied in de definitieve verordeningen en in de richtsnoeren ter ondersteuning van de lidstaten, de regio's en de lokale overheden, waarbij moet worden nagegaan wat het potentieel is van de ESI-fondsen bij de aanpak van demografische verandering en bij de vaststelling en uitvoering van partnerschapsovereenkomsten en operationele programma's; een pro-actievere benadering van demografische beleidsvorming en de uitwisseling van goede praktijken en ervaringen in het kader van de verwerving van institutionele kennis; de verlening van technische ondersteuning aan de beheerinstanties en de lokale belanghebbenden bij de uitvoering van doeltreffend beleid waarmee demografische verandering nationaal en regionaal wordt aangepakt; de verplichte actieve deelname van lokale overheden aan het ontwerp, het beheer en de interne evaluatie van de programma's voor de uitvoering van de fondsen en de noodzakelijke vaststelling van zones die met demografische uitdagingen worden geconfronteerd op NUTS 3-niveau en op LBE-niveau; pleit voor het

Woensdag 14 november 2017

bieden van technische bijstand en opleiding aan lokale belanghebbenden en de beheerinstanties met het oog op de tenuitvoerlegging van effectieve beleidsmaatregelen waarmee demografische verandering op nationaal, regionaal en lokaal niveau het hoofd wordt geboden; is van mening dat regionale subsidies op NUTS 2-niveau in sommige lidstaten vaak socio-territoriale, intra-regionale en zelfs supra-regionale ongelijkheden verhullen; vraagt om in de EU-kaarten een passende schaal te hanteren om territoriale problemen correct weer te geven, om er zo toe bij te dragen dat de steun wordt toegespitst op de meest achtergestelde regio's;

15. vraagt dat het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) een grotere bijdrage levert en meer steun biedt om ervoor te zorgen dat gebieden die sterk te lijden hebben onder vergrijzing, landelijkheid en ontvolking hun infrastructuur voor vervoer en telecommunicatie kunnen verbeteren, de digitale kloof (ook tussen generaties) kunnen verkleinen en over betere openbare diensten kunnen beschikken; benadrukt in dit verband het belang van e-gezondheid; roept de lidstaten en regio's op om beschikbare middelen gericht te investeren om demografische veranderingen en de gevolgen ervan het hoofd te bieden;

16. dringt er bij de Commissie op aan cohesiebeleidsmaatregelen te gebruiken om de toenemende migratie uit dunbevolkte regio's af te remmen, waar gepaste infrastructuur en een adequaat dienstenniveau essentiële voorwaarden zijn om vooral gezinnen met kinderen daar te houden;

17. benadrukt dat het Europees Sociaal Fonds meer werk moet maken van het opleiden van jongeren, dat het de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt moet stimuleren, het evenwicht tussen werk en gezin moet bevorderen en de digitale uitsluiting van ouderen moet tegengaan; benadrukt verder dat het fonds door bijscholingsprogramma's de werkgelegenheidsvooruitzichten voor de inwoners van krimpende gebieden moet verbeteren, en door de sociale en digitale inclusie van vrouwen, jongeren en ouderen in die gebieden te verbeteren; wijst er in dat verband op dat wanneer het ESF wordt gebruikt om ultraperifere regio's te steunen, ernaar wordt gestreefd een beter evenwicht tussen werk en privéleven te bewerkstelligen; verzoekt de Commissie te overwegen om een specifiek fonds op te zetten, binnen de bestaande fondsen, voor gebieden met ernstige en permanente demografische belemmeringen; vraagt om de middelen te verdelen op basis van regelingen waarin prioriteiten worden vastgesteld voor de korte, middellange en lange termijn; benadrukt het belang om het Cohesiefonds een rol te geven in de toekomstige strategieën voor de aanpak van demografische verandering; herinnert eraan dat het fonds is opgericht ter versterking van de economische, sociale en territoriale cohesie in de Unie; meent dat het belangrijk is om door middel van het ESF veel meer steun te verlenen aan kleine organisaties die innovatieve maatschappelijke projecten ontwikkelen en uitvoeren, alsook aan pan-Europese transnationale proefprojecten gericht op de aanpak van sociale en werkgelegenheidsproblemen, met het oog op de bevordering van innovatieve regionale, grensoverschrijdende, transnationale en macro-regionale samenwerking waarmee het hoofd kan worden geboden aan de uitdagingen die voortvloeien uit demografische verandering;

18. betreurt het feit dat, zoals in Speciaal verslag nr. 5/2017 van de Europese Rekenkamer wordt onderstreept, de EU-jongerengarantie, die erop gericht zou moeten zijn jonge mensen zonder werk, opleiding of scholing te helpen, matige vooruitgang heeft geboekt, en de resultaten ervan niet voldoen aan de initiële verwachtingen;

19. is van mening dat het EFSI, om territoriale breuken te vermijden, ten goede moet komen aan gebieden met een beperktere demografische dynamiek door een verhoging van de investeringen in prioritaire domeinen voor de EU, zoals energie, vervoer, onderwijs, bedrijfsleven, innoverend onderzoek, mkb, onderwijs of sociale infrastructuur; is van mening dat het idee om demografisch achtergestelde regio's een speciale status te geven moet worden besproken bij de ontwikkeling van het cohesiebeleid na 2020;

De toekomst van het cohesiebeleid om demografische verandering aan te pakken

20. is van mening dat het cohesiebeleid over passende instrumenten moet beschikken om demografische verandering het hoofd te helpen bieden, met name in verband met ander Europees, nationaal en regionaal beleid, zowel wat de vergrijzing als wat de ontvolking betreft, en dat het bijgevolg een prominentere rol moet spelen om regio's te ondersteunen bij de aanpassing aan demografische verandering; is van mening dat dit ook tot uitdrukking moet komen in de fondsspecifieke verordeningen die de demografische verandering aanpakken, in overeenstemming met artikel 174 VWEU; vraagt om een nauwkeurige definitie van het concept „ernstige en permanente demografische belemmeringen” uit artikel 174 VWEU en artikel 121 van Verordening (EU) nr. 1303/2013, waarmee de demografische uitdagingen in statistische termen kunnen worden uitgedrukt; onderstreept het belang van het verband tussen stad en platteland, en verzoekt de Commissie om na te denken over de mogelijkheid om integrale strategieën voor duurzame stedelijke ontwikkeling aan te vullen met partnerschappen voor duurzame stedelijk-landelijke ontwikkeling; is van mening dat de Commissie proactieve maatregelen moet nemen om de negatieve effecten van demografische verandering te ondervangen en technische bijstand moet verlenen aan de regio's die het meest door ontvolking worden getroffen;

Woensdag 14 november 2017

21. benadrukt dat het cohesiebeleid de inzetbaarheid en inclusie van vrouwen moet bevorderen, met name van moeders die moeite hebben om werk te vinden; pleit er daarom voor vrouwen toegang te geven tot opleidings- en leerprogramma's; wijst er echter op dat de verkregen kwalificaties moeten aansluiten op de vraag op de arbeidsmarkt; benadrukt het belang om jonge moeders te helpen weer aan het werk te gaan door betrouwbare dagopvangfaciliteiten te bieden voor kinderen van alle leeftijden, met inbegrip van voorschoolse leerverzoeken, om ontvolking tegen te gaan;

22. meent dat de regio's, om de demografische problemen aan te pakken, de Europese structuur- en investeringsfondsen proactiever zouden moeten gebruiken om de werkloosheid onder de jeugd te bestrijden en jongeren de mogelijkheid te bieden een behoorlijke loopbaan te starten; merkt op dat dit zou kunnen worden bereikt door opleidingsprogramma's en het ondernemerschap bij jongeren te ondersteunen;

23. dringt aan op een wettelijk kader in de toekomstige verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen (GBV) om gebieden met ernstige en permanente demografische belemmeringen specifiek te erkennen; pleit voor een proactievare en gerichtere aanpak bij de demografische beleidsvorming, aangezien de belangrijke regionale verschillen in demografische patronen waarschijnlijk zullen leiden tot aanzienlijke asymmetrische sociaal-economische effecten op gebieden in Europa, waardoor de regionale verschillen nog verder zouden kunnen toenemen; vraagt om de nieuwe instrumenten die een bottom-upaanpak en meerlagig bestuur moeten stimuleren, bijvoorbeeld via door de gemeenschap aangestuurde lokale ontwikkeling (CLLD) en geïntegreerde territoriale investeringen (ITI), te versterken en te stroomlijnen, teneinde het lokale en regionale niveau nog verder te integreren in een geïntegreerde en holistische aanpak van regionale ontwikkeling; pleit voor het ontstaan van portaaldiensten, zodat bedrijven op het platteland beter met stedelijke bedrijven verbindingen kunnen leggen; benadrukt dat, in het kader van het toekomstige cohesiebeleid, meer rekening moet worden gehouden met de specifieke territoriale kenmerken die op subregionaal niveau tot uiting komen; onderstreept dat het gebrek aan capaciteit en krachtige governance bij veel regionale en lokale overheden een van de belangrijkste belemmeringen vormt voor het welslagen van de ESI-fondsen en dringt in dit verband aan op instrumenten voor capaciteitsopbouw;

24. verzoekt de Commissie te overwegen nieuwe criteria vast te stellen om regio's die kampen met demografische verandering te identificeren aan de hand van demografische en economische variabelen, milieueffecten en toegankelijkheid van de regio's, en onderzoek te verrichten naar mogelijke sociaal-economische en milieu-indicatoren in aanvulling op de bbp-indicator, waaronder criteria als sociaal kapitaal, levensverwachting en milieukwaliteit; is van mening dat het bbp en bevolkingsdichtheid niet volstaan als criteria om regio's met ernstige en permanente demografische belemmeringen te identificeren; verzoekt de Commissie te overwegen om naast de bbp-indicator nieuwe dynamische indicatoren vast te stellen, zoals een demografische indicator, en in het bijzonder de regionale index voor sociale vooruitgang van de EU, die een vollediger beeld geven van de specifieke uitdagingen waarmee deze gebieden worden geconfronteerd, of een aanvullende speciale toewijzing te overwegen voor deze regio's, vergelijkbaar met de toewijzing voor dunbevolkte gebieden voorzien in de huidige programmeringsperiode (GBV, bijlage VII, punt 9); benadrukt het belang van specifieke instrumenten voor het toezicht op en de evaluatie van het potentieel en de werkelijke effecten van de ESI-fondsen in de aanpak van de demografische verandering, door richtsnoeren te verstrekken voor de ontwikkeling van de nodige demografische indicatoren; benadrukt het belang van de beschikbaarheid van betrouwbare, actuele, uitgesplitste statistieken voor een doeltreffender en objectiever politiek bestuur, en met name voor een nauwkeuriger begrip van de intrinsieke kenmerken van de verschillende dunbevolkte gebieden in de Unie; roept Eurostat daarom op de relevante statistieken gedetailleerder te maken om een gepast Europees demografisch beleid te kunnen vormgeven, met name wat betreft demografische, gezinsgerelateerde, sociale en economische indicatoren; dringt er daarom op aan de statistieken ten minste op subregionaal niveau (d.w.z. NUTS 3 — niveau) uit te splitsen;

25. is van mening dat het toekomstige cohesiebeleid ook specifieke beleidsmaatregelen moet bevatten voor gebieden die het sterkst te lijden hebben van demografische uitdagingen en meer flexibiliteit moet bieden bij de keuze van de thematische doelstellingen of bij de medefinancieringspercentages, om zo intra-regionale of inter-regionale strategieën op te zetten binnen eenzelfde lidstaat, met lokale participatie; roept de Commissie op om het bestaan van een nationale strategie voor demografische ontwikkeling als een nieuwe ex-antevoorwaarde te overwegen;

26. dringt er bij de Commissie op aan een vlaggenschipinitiatief inzake demografie in de Europa 2020-strategie op te nemen, dat wordt gefinancierd door de bestaande ESI-fondsen en een reeks maatregelen omvat binnen drie categorieën: slimme groei, door middel van maatregelen die regio's met demografische uitdagingen helpen op het gebied van ICT, O&O&i en mkb; inclusieve groei, met specifieke maatregelen om jongeren aan te moedigen in hun regio te blijven, door te zorgen voor duurzame generatievernieuwing, zelfstandig ondernemerschap en sociale inclusie van migranten en vluchtelingen die internationale bescherming genieten; en duurzame groei, door middel van maatregelen die die regio's helpen om te investeren in een „groene economie”, met duurzame vervoerssystemen; is verheugd over de EU-actie voor „slimme dorpen”, waarin wordt gepleit voor beleid waarin bijzondere aandacht wordt besteed aan het overbruggen van de

Woensdag 14 november 2017

digitale kloof tussen landelijke en stedelijke gebieden en gebruik te maken van het potentieel dat worden geboden door connectiviteit en digitaliseren van plattelandsgebieden en dat het slimme-eiland-initiatief steunt als een lokale poging van de Europese eilandautoriteiten en -gemeenschappen die het leven op eilanden willen verbeteren door middel van duurzame en geïntegreerde oplossingen;

27. is van mening dat in het post-2020 Meerjarig Financieel Kader een sterke en duidelijke impuls gegeven moet worden aan de demografische uitdagingen, rekening houdend met de huidige demografische situatie en trends, en dat het ruimte moet bieden aan de bevordering van oplossingen waarin gebruik wordt gemaakt van gerichte maatregelen zoals een begrotingspost met middelen, in voorkomend geval; verzoekt om de diensten en infrastructuur die de sociale inclusie bevorderen te versterken in het GLB, via de tweede pijler daarvan, die gericht is op plattelandsontwikkeling en wordt gefinancierd uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (Elfpo), en om de trends van sociale en economische achteruitgang en ontvolking in gebieden met ernstige en permanente demografische belemmeringen te keren; verzoekt de nationale, regionale en lokale autoriteiten om ervaringen, beste praktijken en nieuwe methoden uit te wisselen met betrekking tot het voorkomen van de negatieve gevolgen van een demografisch veranderingsproces; is van mening dat de trans-Europese vervoersnetwerken (TEN-V) en de snelwegen op zee (SoZ) zich ook dienen uit te strekken tot gebieden met ernstige en permanente demografische belemmeringen;

28. onderstreept de toegevoegde waarde van door de gemeenschap aangestuurde lokale ontwikkeling (CLLD) als één methodiek voor alle Europese structuur- en investeringsfondsen ten behoeve van de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van geïntegreerde en op maat gesneden bottom-up-oplossingen; betreurt echter dat de CLLD alleen verplicht is voor het Elfpo en dat lokale en participatieve benaderingen bij EFRO, ESF en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (EFMZV) steeds minder worden gebruikt; roept de Commissie daarom op het gebruik van CLLD verplicht te stellen voor alle ESF-fondsen;

o

o o

29. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Woensdag 14 november 2017

P8_TA(2017)0428

Actieplan voor financiële retaildiensten

Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het actieplan over financiële diensten voor consumenten (2017/2066(INI))

(2018/C 356/03)

Het Europees Parlement,

- gezien het Groenboek van de Commissie van 30 april 2007 over financiële diensten voor consumenten in de interne markt (COM(2007)0226),
- gezien Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 87/102/EEG van de Raad ⁽¹⁾ (richtlijn consumentenkrediet),
- gezien Richtlijn 2009/103/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven en de controle op de verzekering tegen deze aansprakelijkheid ⁽²⁾ (richtlijn motorrijtuigenverzekering),
- gezien Verordening (EG) nr. 924/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende grensoverschrijdende betalingen in de Gemeenschap en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2560/2001 ⁽³⁾,
- gezien het Groenboek van de Commissie van 11 januari 2012 met als titel 'Naar een geïntegreerde Europese markt voor kaart-, internet- en mobiele betalingen' (COM(2011)0941),
- gezien het verslag „Goede praktijken bij vergelijkingswebsites” van 2014 van de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen,
- gezien het in april 2016 aan de EU-instellingen gerichte advies „Een gemeenschappelijk kader voor risicobeoordeling en transparantie voor IBPV's” van de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen,
- gezien Richtlijn 2014/17/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 februari 2014 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten met betrekking tot voor bewoning bestemde onroerende goederen en tot wijziging van de Richtlijnen 2008/48/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 ⁽⁴⁾ (richtlijn hypothecair krediet),
- gezien Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU ⁽⁵⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ PB L 133 van 22.5.2008, blz. 66.

⁽²⁾ PB L 263 van 7.10.2009, blz. 11.

⁽³⁾ PB L 266 van 9.10.2009, blz. 11.

⁽⁴⁾ PB L 60 van 28.2.2014, blz. 34.

⁽⁵⁾ PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349.

⁽⁶⁾ PB L 257 van 28.8.2014, blz. 73.

Woensdag 14 november 2017

- gezien Richtlijn 2014/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de vergelijkbaarheid van de in verband met betaalrekeningen aangerekende vergoedingen, het overstappen naar een andere betaalrekening en de toegang tot betaalrekeningen met basisfuncties ⁽¹⁾ (richtlijn betaalrekeningen),
- gezien het verslag van de Commissie van 8 augustus 2014 betreffende de werking van de Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's) en het Europees Systeem voor financieel toezicht (ESFS) (COM(2014)0509),
- gezien Verordening (EU) 2015/751 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 betreffende afwikkelingsvergoedingen voor op kaarten gebaseerde betalingstransacties ⁽²⁾,
- gezien Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG ⁽³⁾,
- gezien Richtlijn (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie ⁽⁴⁾ (richtlijn verzekeringsdistributie),
- gezien het Groenboek van de Commissie van 10 december 2015 over financiële retaildiensten — betere producten, meer keuze en meer mogelijkheden voor consumenten en bedrijven (COM(2015)0630),
- gezien de reactie van de Europese Bankautoriteit van 21 maart 2016 op het Groenboek van de Commissie over financiële retaildiensten,
- gezien de „Special Eurobarometer 446: Financial Products and Services” van juli 2016,
- gezien zijn resolutie van 22 november 2016 over het Groenboek over financiële retaildiensten ⁽⁵⁾,
- gezien het rapport van 2016 van Better Finance getiteld „Pension Savings: The Real Return”,
- gezien zijn resolutie van 17 mei 2017 over FinTech: de invloed van technologie op de toekomst van de financiële sector ⁽⁶⁾,
- gezien het raadplegingsdocument van de Commissie inzake de herziening van de ETA's van 21 maart 2017,
- gezien het Actieplan van de Commissie van 23 maart 2017 getiteld „Actieplan inzake financiële diensten voor de consument: Beter producten, meer keuze” (COM(2017)0139),
- gezien het onderzoek naar de markt voor vermogensbeheer van juni 2017 van de Financial Conduct Authority in het Verenigd Koninkrijk,
- gezien Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie,
- gezien Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid,
- gezien artikel 52 van zijn Reglement,

⁽¹⁾ PB L 257 van 28.8.2014, blz. 214.

⁽²⁾ PB L 123 van 19.5.2015, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 337 van 23.12.2015, blz. 35.

⁽⁴⁾ PB L 26 van 2.2.2016, blz. 19.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0434.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0211.

Woensdag 14 november 2017

- gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken en het advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming (A8-0326/2017),
- A. overwegende dat de EU-markt voor financiële retaildiensten nog altijd vrij onderontwikkeld en sterk gefragmenteerd is, terwijl er in verschillende lidstaten maatregelen worden genomen; overwegende dat er dan ook snel doeltreffende actie moet worden ondernomen om innovatie te stimuleren die eindgebruikers ten goede komt, en het volledige potentieel van de interne markt voor financiële retaildiensten te gebruiken, en die bevorderlijk zou zijn voor de concurrentie, waardoor de prijzen zouden dalen, en het aanbod en de verscheidenheid aan producten zou toenemen;
- B. overwegende dat we ambitieus moeten blijven bij het wegnemen van nationale obstakels en het beteugelen van bestaande tendensen, die innovatie bij financiële retaildiensten tegenhouden; vraagt de Commissie en de Raad ambitieuzer te zijn op het gebied van grensoverschrijdende retailbeleggingen in het kader van de kapitaalmarktenunie door niet alleen betreffende eenvoudige problemen, maar ook de belangrijkste obstakels op deze markt aan te pakken, waaronder taalverschillen, zorgen in verband met fraude en criminaliteit, onzekerheid over de fiscale gevolgen, verschillen in effecten- en ondernemingsrecht, onbekendheid met schadeloosstellings- en insolventieprocedures, alsook onvoldoende vertrouwen in consumentenbeschermingsregelingen;
- C. overwegende dat een Europese markt voor financiële retaildiensten slechts denkbaar is als deze een echte meerwaarde voor de consument en aanbieders van financiële diensten biedt, door voor effectieve concurrentie en consumentenbescherming te zorgen, met name in verband met producten die nodig zijn voor deelname aan het economische leven en voor kwetsbare consumenten;
- D. overwegende dat Special Eurobarometer 446 tot de slotsom komt dat Europeanen financiële producten of diensten nog steeds overwegend in eigen land afnemen en vaak niet eens behoefte zeggen te hebben aan toegang tot deze diensten in het buitenland, hoewel er wel degelijk ook sprake is van obstakels op dit gebied; overwegende dat er maar weinig mensen zijn die zelfs in hun eigen lidstaat op zoek gaan naar aantrekkelijker aanbiedingen en van aanbieder veranderen; overwegende dat het hieruit voortvloeiende gebrek aan (grensoverschrijdende) concurrentie erin kan resulteren dat consumenten en kleine beleggers bij het afnemen van financiële producten en diensten niet de beste deal krijgen;
- E. overwegende dat overeenkomstig de resolutie van het Parlement van 17 mei 2017 onder fintech financiering moet worden verstaan die mogelijk wordt gemaakt door of wordt verstrekt door middel van nieuwe technologieën, met een effect op de gehele financiële sector in al zijn onderdelen, van het bank- en verzekeringswezen tot pensioenfondsen, beleggingsadvies, betalingsdiensten en marktinfrastructuur; overwegende dat de toepassing van technologieën voor de levering van financiële retaildiensten kan helpen om een aantal obstakels voor de interne markt te overkomen en om de operationele efficiëntie van de sector te verbeteren; overwegende dat digitalisering an sich niet volstaat om deze obstakels te overwinnen; overwegende dat een betere integratie van de grensoverschrijdende financiële retaildiensten en een betere communicatie van de kansen die deze markt biedt, kunnen bijdragen aan de versterking van een „bewuste vraag” die bevorderlijk is voor het bewerkstelligen van betere kwaliteitsnormen op dit gebied;
- 1. stelt vast dat in het Actieplan van de Commissie inzake financiële diensten voor de consument in wordt gegaan op een aantal van de uitdagingen die werden genoemd in het verslag van het Parlement over het Groenboek over financiële retaildiensten, met als doel het waarborgen van consumentenbescherming in het kader van het streven van het tot stand brengen van een daadwerkelijke op technologie gebaseerde interne markt voor financiële retaildiensten, in combinatie met consumentenbescherming, het bevorderen van de mededinging, het waarborgen van gegevensbescherming, lagere prijzen, en bestrijding van belastingfraude, belastingontduiking, belastingontwijking en het witwassen van geld; is desalniettemin van oordeel dat het actieplan achterblijft bij de ambitie om regelgeving in te voeren die bevorderlijk is voor transparantie, groei en innovatie, waarbij bedrijven en consumenten een grote mate van vertrouwen hebben in financiële retailproducten; wijst erop dat de provisies en commissies in verband met particuliere pensioenen, beleggingsfondsen en andere retailproducten nog steeds hoog en weinig transparant zijn, wat zeer nadelig is voor het rendement van retailbeleggers; deelt overigens de zienswijze van de Commissie dat de omzetting en implementatie van wetgevingshandelingen die de afgelopen jaren op het gebied van financiële diensten zijn ontwikkeld, waaronder MiFID 2 en IDD, moet worden voortgezet en prioriteit moet krijgen, met — indien noodzakelijk — nieuwe wetgevingsinitiatieven;

Woensdag 14 november 2017

2. verwelkomt de ontwikkeling van nieuwe financiële diensten en instellingen, hetgeen bijdraagt aan de concurrentie op de financiële markten en nieuwe mogelijkheden voor consumenten; stelt overigens vast dat het volume van de fintech-financiering in Europa in 2016 slechts 2,2 miljard USD bedroeg, in vergelijking met 12,8 miljard USD in de VS en 8,6 miljard USD in China, hetgeen duidelijk maakt dat de technologische ontwikkelingen een snelle mentaliteitsverandering en een passend regelgevingsantwoord behoeven, wil Europa op het gebied van innovatie een voortrekkersrol innemen; benadrukt dat een daadwerkelijke interne markt voor financiële retaildiensten die een hoog niveau van consumentenbescherming en een gelijk speelveld voor nieuwkomers garandeert, de EU aantrekkelijk zal maken als knooppunt voor innovatieve financiële diensten en consumenten een grotere keuze en betere kwaliteit tegen lagere prijzen zal verschaffen; beklemtoont dat nieuwe technologieën wat regelgeving betreft weliswaar een uitdaging vormen, maar ook grote kansen inhouden voor innovatie, ten gunste van de eindgebruiker, en economische groei en werkgelegenheid bevorderen;
3. acht het onontbeerlijk dat de mogelijkheid om grensoverschrijdend alle soorten financiële diensten af te nemen, met inbegrip van, maar niet uitsluitend, betaal- en spaarrekeningen, betaal- en creditkaarten, consumenten- en hypothecaire leningen, verzekeringen en staatsschuldinstrumenten, wordt verzekerd;
4. acht dat het niet strookt met de interne markt voor financiële retaildiensten om een woonadres in de lidstaat waar het financiële product, zoals een staatsschuldinstrument, wordt aangeboden, of een nationaal identiteitsdocument dat is afgegeven door die lidstaat, te vereisen om dergelijke diensten te kunnen afnemen;
5. vindt het een positieve zaak dat het grensoverschrijdend afnemen van staatsschuldinstrumenten op retailniveau wordt vergemakkelijkt;
6. is, overeenkomstig punt 135 van zijn resolutie van 14 februari 2017 over het jaarverslag over het mededingingsbeleid van de EU ⁽¹⁾, van mening dat gebruikers geen commissielonen horen te betalen voor giro-/zichtrekeningen en spaarrekeningen tenzij daar specifieke diensten aan verbonden zijn;
7. benadrukt dat de toegang tot contanten via geldautomaten een essentiële dienst is die zonder discriminatie en wanpraktijken moet worden verleend en bijgevolg niet buitensporig veel mag kosten;
8. wijst de Commissie erop dat het nog altijd gangbaar is dat betaalkaarten buiten gebruik worden gesteld wanneer de houder naar een andere lidstaat verhuist, en vraagt dat er op dit vlak maatregelen worden getroffen, waaronder waarschuwing van de nationale autoriteiten;
9. juicht het toe dat het Actieplan een aantal belangrijke kwesties beoogt aan te pakken en dat het ten aanzien van een aantal kwesties specifieke, door de Commissie te nemen maatregelen bevat, mét een duidelijk tijdschema;
10. is van oordeel dat de Commissie zich proactiever moet opstellen bij het gebruiken van de kapitaalmarktenunie, en het Parlement nauw moet betrekken bij de tenuitvoerlegging van de overeenkomst van Parijs inzake ondersteuning van de groeiende markt voor duurzame en verantwoorde investeringen door duurzame investeringen te bevorderen, door ervoor te zorgen dat beursgenoteerde vennootschappen en financiële tussenpersonen doeltreffende en gestandaardiseerde milieu-, sociale en governance-informatie verschaffen en dat dergelijke criteria op passende wijze worden verwerkt in beleggingsbeheersystemen en informatienormen; vraagt de Commissie daarnaast met klem milieu-, sociale en governance-ratingdiensten te bevorderen en te werken aan een consistent kader voor de markt voor groene obligaties, voortbouwend op de desbetreffende studie van de Commissie en het werk van de studiegroep van de G20 over groene financiering; vraagt de Commissie met een voorstel te komen voor de ontwikkeling van een EU-spaarrekening, teneinde de langetermijnfinanciering aan te zwengelen en ter ondersteuning van een ecologische transformatie in Europa;
11. onderstreept dat het van groot belang is dat de belangrijke financiële centra uitgroeien tot dynamische markten voor retaildiensten;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0027.

Woensdag 14 november 2017

12. is van oordeel dat een hoog niveau van consumentenbescherming en transparantie essentieel zijn voor de ontwikkeling van een interne markt voor financiële retaildiensten; wijst met klem op de noodzaak de bescherming van kwetsbare consumenten te waarborgen door de richtlijn inzake de basisbetaalrekening doeltreffend uit te voeren en op het feit dat aanvullende maatregelen moeten worden getroffen, bijvoorbeeld in de vorm van beleid op het gebied van financiële educatie; is van oordeel dat de Europese en de nationale wetgeving inzake de bescherming van de consument op financieel gebied in alle lidstaten moet worden versterkt en goed gehandhaafd en, waar nodig, verder geharmoniseerd;

13. verzoekt de Commissie toe te zien op de toepassing van het beginsel van de gelijkheid van diensten, risico's, regels en toezicht, teneinde verstoringen van de mededinging, met name als gevolg van de opkomst van nieuwe spelers, te voorkomen; benadrukt dat deze regels geen belemmering voor de innovatie mogen vormen; vraagt de Commissie om verduidelijking van het concept „algemeen belang”, dat op dit moment door de lidstaten oneigenlijk kan worden gebruikt om nieuwe producten van hun markten te weren, en de ETA's de bevoegdheid te geven actief te bemiddelen tussen de lidstaten in het geval van verschillen van interpretatie van dit concept;

14. onderstreept dat een Europese markt voor financiële retaildiensten kmo's aan zowel de aanbod- als de vraagzijde ten goede moet komen; verduidelijkt dat dit aan de aanbodzijde betekent dat kmo's beter toegang moeten krijgen tot financiering, en aan de vraagzijde dat ze in staat moeten worden gesteld gemakkelijk te opereren op grensoverschrijdende markten; onderstreept dat meer mededinging niet ten koste mag gaan van de kmo's die financiële retaildiensten aanbieden en vooral plaatselijk gevestigd zijn;

15. dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat de Europese financiële toezichthouders (EBA, ESMA en EIOPA) van de passende middelen en bevoegdheden worden voorzien om al hun regelgevende en toezichthoudende taken te vervullen in het belang van de consumentenbescherming;

16. vraagt de Commissie te onderzoeken of het mogelijk is om een 29e regeling voor financiële retailproducten te ontwikkelen; vraagt de Commissie eveneens zich te buigen over de mogelijkheid van de uitwerking van een geharmoniseerd wetgevingskader voor uniforme standaardopties voor de financiële producten die in de EU het meest worden gebruikt, naar analogie met de basisbankrekening en de pan-Europese pensioenproducten (PEPP);

Actie 1 — Lagere kosten voor niet-eurotransacties

17. wijst erop dat vergoedingen voor grensoverschrijdende betalingen buiten de eurozone nog altijd hoog zijn; verzoekt de Commissie daarom snel te komen met een voorstel tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009 teneinde de kosten voor grensoverschrijdende transacties in alle lidstaten te verlagen; betreurt in dit verband het gebrek aan een gemeenschappelijk Europees instrument voor onlinebetalingen, zoals een EU-brede krediet- of betaalkaart in Europese handen;

Actie 2 — Transparantie bij valuta-omrekening

18. beklemtoont dat het handhaven van de bestaande wetgeving cruciaal is voor het aanpakken van het gebrek aan transparantie in verband met het verschijnsel "dynamische valuta-omrekening"; herinnert eraan dat Richtlijn (EU) 2015/2366 (RBD2) handelaars verplicht duidelijk aan te geven wat voor de consument de uiteindelijke kosten van de dynamische valuta-omrekening zijn, waaronder in situaties waarin de consument geld opneemt uit een geldautomaat waarbij ook valuta-omrekening plaatsvindt; benadrukt evenwel dat consumenten in staat moeten zijn te kiezen voor de beste tarieven, en in het geval van transacties in/met of betalingen naar het buitenland en het gebruik van geldautomaten, ook wanneer daarbij sprake is van dynamische valuta-omrekening, moeten worden geïnformeerd over de vergoedingen en de bijkomende kosten; vraagt de Commissie te waarborgen dat aanbieders een eventuele opslag ten opzichte van de wisselkoersen in het kader van de openbaarmaking van de kosten en lasten krachtens de RBD2 openbaar maken, en dat de door de diverse aanbieders van financiële diensten gehanteerde tarieven op transparante wijze worden aangeboden; wijst erop dat vergroting van de financiële kennis van de consument hiervoor van het allergrootste belang is; beveelt aan op EU-niveau „mysteryshoppingactiviteiten” uit te voeren, teneinde de obstakels voor grensoverschrijdende toegang, de kwaliteit van de dienstverlening en de naleving van EU-wetgeving te beoordelen en daarover verslag uit te brengen, alsook de ontwikkelingen op het gebied van producten en diensten te volgen;

Actie 3 — Gemakkelijker veranderen van product

19. vestigt er de aandacht op dat slechts weinig consumenten van aanbieder veranderen voor de meeste bancaire en niet-levensverzekeringsproducten, hetgeen een belemmering is voor het betreden van grensoverschrijdende retailmarkten, en verzoekt de Commissie dan ook het voor consumenten eenvoudiger te maken grensoverschrijdend van aanbieder van financiële retaildiensten te veranderen en financiële contracten op te zeggen, en leningen en andere financiële producten over grenzen heen aan te bieden; wijst met nadruk op het grote potentieel voor het verstrekken van grensoverschrijdende

Woensdag 14 november 2017

verzekeringsproducten, zoals motorrijtuigenverzekeringen; wijst evenwel op het beginsel van contractvrijheid, hetgeen inhoudt dat het financiële instellingen vrijstaat zelf te beslissen met wie zij een contract wensen af te sluiten; dringt er in dit verband bij de Commissie op aan het belang te erkennen van de controle op wurg- en flitskredieten, die hebben geleid tot de uitbuiting van kwetsbare consumenten en kmo's;

20. juicht het voornemen van de Commissie toe om de verworvenheden van de richtlijn betaalrekeningen te integreren, teneinde het eenvoudiger te maken van aanbieder van financiële diensten en van producten te veranderen; vraagt de Commissie specifiek op de financiële sector gerichte wetgevingsinitiatieven te ontplooien om een eind te maken aan ongerechtvaardigde geoblocking, teneinde de consument in staat te stellen eenvoudiger over te stappen op gunstiger financiële retaildiensten in andere lidstaten; wijst erop dat adequate informatie en consumentenbescherming hierbij een belangrijke rol spelen;

Actie 4 — Kwaliteitsvergelijkingswebsites

21. beklemtoont het nut van een goed georganiseerd en gebruiksvriendelijk EU-portal waarop alle Europese financiële retailmarkten met elkaar kunnen worden vergeleken; moedigt de Commissie aan te onderzoeken wat er in de lidstaten reeds bestaat aan onafhankelijke portals zoals hierboven bedoeld; beklemtoont dat vergelijkingsinstrumenten nauwkeurig en relevant voor de consument moeten zijn en niet alleen gericht moeten zijn op de prijs, maar ook op de kwaliteit van producten, met inachtneming van andere criteria, zoals de beschikbaarheid van netwerken van filialen, de mogelijkheid van persoonlijk contact en de duurzaamheid van de bedrijfsvoering, en zonder uit het oog te verliezen dat alleen vergelijkbare producten met elkaar mogen worden vergeleken; wijst erop dat alleen gelijksoortige producten met elkaar mogen worden vergeleken om te voorkomen dat er verwarring ontstaat bij consumenten;

22. vraagt de Commissie met klem instrumenten als éénloketten te stimuleren, die bevorderlijk zijn voor de concurrentie en hulp bieden aan bedrijven die financiële retaildiensten aanbieden;

Actie 5 — Betere motorrijtuigenverzekering

23. is van oordeel dat na de toetsing van de richtlijn motorrijtuigbelasting in het kader van Refit wijzigingen aan de tekst in kwestie essentieel zijn om te garanderen dat verkeersslachtoffers worden gecompenseerd, alsook om ervoor te zorgen dat no-claim bonussen grensoverschrijdend meegenomen en erkend (kunnen) worden, mede gezien de uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat het toepassingsgebied van de richtlijn motorrijtuigbelasting zo snel mogelijk moet worden herzien teneinde het niet erkennen van no-claim bonussen aan te pakken en ervoor te zorgen dat deze richtlijn betrekking heeft op de door de medewetgevers bedoelde gevallen;

Actie 6 — Transparante prijsstelling voor autoverhuur

24. vraagt de Commissie te bekijken of er aanvullende wetgevingsvoorstellen nodig zijn met betrekking tot autoverhuurbedrijven die verzekeringen verkopen, teneinde ten aanzien van alle autoverhuurbedrijven in de hele EU tot transparantie met betrekking tot hun prijzen te komen;

Actie 7 — Een diepere eengemaakte markt voor consumentenkrediet

25. beklemtoont dat indien de Commissie de grensoverschrijdende toegang tot leningen wil vereenvoudigen, prioriteit moet worden toegekend aan maatregelen voor het aanpakken van het probleem van consumenten met te hoge schulden; dringt erop aan te onderzoeken hoe de informatievoorziening omtrent schulden, met volledige inachtneming van de Europese wetgeving, waaronder de gegevens- en de consumentententbeschermingswetgeving, zo kan worden gecoördineerd dat elke kredietgever kan weten hoeveel schulden een klant heeft alvorens nieuw krediet te verlenen, hetgeen leidt tot een efficiëntere markt waarop kredietaanbieders met elkaar kunnen concurreren; vraagt in dit verband een algemeen onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de overmatige schuldenlast van consumenten; wijst erop dat financiële educatie een doeltreffende methode is om consumenten te beschermen tegen het risico van te grote schulden; vraagt de Commissie dan ook met klem financiële educatie te bevorderen en samenwerking tussen groepen van belanghebbenden op dit belangrijke gebied te stimuleren; herinnert, nu financiële instellingen steeds vaker consumentengegevens of big data gebruiken, aan de algemene verordening gegevensbescherming, die de betrokkene het recht geeft om uitleg te krijgen over een op geautomatiseerde verwerking gebaseerd besluit en dat besluit aan te vechten; benadrukt dat er moet worden gegarandeerd

Woensdag 14 november 2017

dat onjuiste gegevens kunnen worden gewijzigd en dat alleen verifieerbare en relevante gegevens worden gebruikt; vraagt alle belanghebbenden meer te doen om de handhaving van deze rechten te garanderen; is van mening dat toestemming voor het gebruik van persoonsgegevens dynamisch moet zijn en dat de betrokkenen hun toestemming moeten kunnen wijzigen en aanpassen;

Actie 8 — Rechtvaardige consumentenbeschermingsregels

26. vraagt de Commissie goed te onderzoeken of nationale regels en praktijken inzake consumentenbescherming niet fungeren als oneerlijke obstakels voor grensoverschrijdende investeringen en of deze, overeenkomstig bestaande internemarktwetgeving en jurisprudentie, wel hun rechtvaardiging vinden in dwingende redenen van algemeen belang en noodzakelijk zijn en in verhouding staan tot de doelstellingen; beklemtoont dat de desbetreffende consumentenbeschermingsregels in het Europees recht de landen vaak met opzet een zekere flexibiliteit bieden bij de tenuitvoerlegging op nationaal niveau, zodat Europees recht in bestaande nationale regels kan worden ingebed; beklemtoont niettemin dat het ontmantelen van nationale obstakels niet ten koste mag gaan van de consumentenbescherming en dat de consumentenbescherming een leidende prioriteit moet blijven bij het opstellen van wetgeving; is bezorgd dat veel van het papierwerk dat naar aanleiding van EU-wetgeving door aanbieders van financiële producten en diensten voor particulieren wordt opgesteld, strikt genomen niet bij wet vereist is en weinig of geen nut oplevert voor de consument, maar wel kan leiden tot onnodige extra kosten voor diezelfde consument; vraagt de Commissie dergelijke documentatie tegen het licht te houden, teneinde deze te vereenvoudigen zonder af te doen aan de voordelen die consumentenbescherming oplevert; beklemtoont dat consumenten alleen met kennis van zaken financiële besluiten kunnen nemen als zij toegang hebben tot relevante en begrijpelijk opgestelde informatie; wijst er tegelijkertijd op dat de kwaliteit en niet de kwantiteit van de aangeboden informatie de doorslaggevende factor is; beklemtoont dat de in de Europese wetgeving vervatte verplichtingen inzake de informatieverstrekking aan de klant zo goed mogelijk in overeenstemming met elkaar moeten worden gebracht; beklemtoont dat dubbele of conflicterende openbaarmakingsverplichtingen vermeden moeten worden, teneinde onnodige bureaucratie en kosten te voorkomen en klanten niet te verwarren;

27. vraagt de Commissie zich te beraden op omnibuswetgeving om van de huidige lappendeken op basis van verschillende regelingen, zoals de MiFID-richtlijn, de IDD-richtlijn, de AIFM-richtlijn, enz., over te stappen op een robuust en coherent kader voor transparantie voor consumenten, met inbegrip van convergentie tussen de lidstaten op het gebied van toezicht, en onnodige complexiteit voor aanbieders van financiële diensten weg te nemen; vraagt de Commissie te bevorderen dat er in de sectorale wetgeving meer gebruikgemaakt wordt van de bevoegdheid op het gebied van consumentenbescherming van de ETA's en deze in acht te nemen in het kader van de aanstaande herziening van de financiering en governance van de ETA's; vraagt de Commissie de ETA's opdracht te geven het initiatief te nemen bij de werkzaamheden in verband met het op elkaar afstemmen van de praktijken op het gebied van gedragstoezicht tussen de lidstaten;

28. is ingenomen met het voornemen van de Commissie een campagne voor te bereiden om het bewustzijn te vergroten omtrent FIN-NET, een netwerk dat consumenten helpt hun rechten te handhaven, zonder de tussenkomst van een rechter, door het vinden van een bevoegde instantie voor alternatieve geschillenbeslechting; is van mening dat FIN-NET zijn diensten verder moet uitbreiden, zijn rol moet verduidelijken en zijn website moet verbeteren;

Actie 9 — Betere kredietwaardigheidsbeoordeling

29. vraagt de Commissie verplichte, geharmoniseerde normen en beginselen inzake beoordeling van de grensoverschrijdende kredietwaardigheid in te voeren, teneinde het risico van te hoge schulden bij het faciliteren van pan-Europese onlinekredieten beter in te dammen, en daarbij terdege rekening te houden met de conclusies van gepubliceerde verslagen over de tenuitvoerlegging van de richtlijn hypothecair krediet en de richtlijn consumentenkrediet;

Actie 10 — Fintech voor financiële retaildiensten

30. erkent dat consumenten het recht hebben software te gebruiken om betalingsopdrachten te geven en informatie over zichzelf te delen;

31. juicht het voornemen van de Commissie toe om in het kader van haar strategieën voor de kapitaalmarktenunie en de digitale interne markt een alomvattend actieplan voor fintech op te stellen en aldus een bijdrage te leveren aan een efficiënte en goed functionerende, geïntegreerde en op technologie stoelende interne markt voor financiële diensten ten bate van alle Europese eindgebruikers tot stand te brengen, mét waarborgen betreffende gelijke randvoorwaarden; is voorstander van de oprichting door de Europese Commissie van een taskforce fintech; wijst erop dat de nieuwe situatie die ontstaat als gevolg

Woensdag 14 november 2017

van de opkomst van fintech-bedrijven vraagt om de ontwikkeling van verschillende passende nieuwe waarborgen, waaronder consumenteneducatie over nieuwe producten of regels in verband met het witwassen van geld en hefboomeffecten op fintech-kredietplatforms;

32. verzoekt de Commissie goed te kijken naar zijn resolutie „FinTech: de invloed van technologie op de toekomst van de financiële sectoren”, en consumentenbescherming, veiligheid, innovatie en eerlijke concurrentie te bevorderen, en ervoor te zorgen dat het beginsel van „dezelfde diensten, dezelfde risico's, dezelfde regels en hetzelfde toezicht” geldt voor alle bedrijven, ongeacht de sector of plaats van vestiging; beklemtoont dat onder FinTech financiering moet worden verstaan die mogelijk wordt gemaakt door of wordt verstrekt door middel van nieuwe technologieën, met een effect op de gehele financiële sector in al zijn onderdelen, van het bank- en verzekeringswezen tot pensioenfondsen, beleggingsadvies, betalingsdiensten en marktinfrastructuur;

33. vraagt de Commissie met klem een omgeving tot stand te brengen die bevorderlijk is voor innovatieve oplossingen; merkt op dat innovatieve bedrijven uit de fintech-sector zorgen voor de concurrentie waar een effectieve markt voor financiële retaildiensten bij gebaat is;

34. benadrukt dat de verschillende nieuwe financiële instellingen onder de naam fintech dezelfde verantwoordelijkheden jegens consumenten en voor de financiële stabiliteit hebben als andere, traditionele instellingen en diensten op dit gebied;

Actie 11 — Digitale identiteitscontroles

35. beklemtoont het potentieel van de e-handtekening en e-identificatie voor de vereenvoudiging van transacties, en verzoekt de Commissie voort te bouwen op de werkzaamheden betreffende de eIDAS-verordening; onderstreept dat het belangrijk is rekening te houden met personen die de e-handtekening niet kunnen of willen gebruiken; steunt de interoperabiliteit van grensoverschrijdende e-identificatie in de sector van de financiële diensten, en dringt aan op een gelijk speelveld in alle lidstaten (en mogelijk ook daarbuiten, namelijk in de EER-landen en Zwitserland); vraagt de Commissie voorts dringend de huidige belemmeringen in de regelgeving voor e-identificatietechnieken te evalueren, en beklemtoont dat elk initiatief op dit vlak technologieneutraal moet zijn;

36. herhaalt dat de Commissie de obstakels op regelgevingsgebied voor het gebruik van pan-Europese elektronische handtekeningsystemen voor toegang tot financiële diensten in kaart moet brengen en elimineren, teneinde EU-brede grensoverschrijdende digitale aanmeldingsprocessen te bevorderen, zonder afbreuk te doen aan de veiligheid van de bestaande systemen of aan hun vermogen te voldoen aan het bepaalde in de vierde antiwitwasrichtlijn;

Actie 12 — Online verkoop van financiële diensten

37. beklemtoont dat het belangrijk is het bestaande Europese wettelijke kader voor de digitale wereld aan te passen om een tegengewicht te bieden tegen de consumentenbeschermingsrisico's in verband met onlineverkopen op afstand, waarmee nieuwe kansen worden gecreëerd voor Europese start-ups en fintech-bedrijven; wijst op de risico's voor de consument in verband met online gokdiensten die in de vorm van financiële producten worden aangeboden, de zogeheten binaire opties; meent dat sterk en geharmoniseerd Europees toezicht noodzakelijk is om de consument te beschermen en mazen in de regelgeving te voorkomen; beklemtoont dat Europese normen op het vlak van de consumentenbescherming gelden, ongeacht of het traditionele of moderne distributiekanaal betreft;

38. beklemtoont het belang van cyberveiligheid en betreurt het dat de Commissie in haar actieplan niet op cyberveiligheidsaspecten ingaat; verzoekt de Commissie dan ook te waarborgen dat de taskforce ook aandacht besteedt aan dit aspect;

39. beklemtoont dat het mogelijk moet blijven om een beroep te doen op reële bankkantoren, die een essentiële openbare dienst verlenen en vooral van nut zijn voor kmo's, bejaarde en kwetsbare consumenten, die minder geneigd zijn e-banking te gebruiken en liever persoonlijk contact hebben; erkent dat de sluiting van bankkantoren de financiële infrastructuur op lokaal niveau aantast en uiterst schadelijk kan zijn voor gemeenschappen;

Woensdag 14 november 2017

40. merkt op dat het toenemende gebruik van consumentengegevens of big data door financiële instellingen voordelen voor de consument kan opleveren, zoals de ontwikkeling van een meer op maat gemaakt, gesegmenteerd en goedkoper aanbod op basis van een efficiëntere verdeling van risico en kapitaal; maakt zich anderzijds zorgen over de ontwikkeling van dynamische prijsstelling en is bevreemd dat dit voor de consument slechter kan uitpakken wat betreft de vergelijkbaarheid van aanbiedingen en daarmee de effectiviteit van de mededinging, de onderlinge verdeling van risico's en verliezen in de krediet- en verzekeringssector;

o

o o

41. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0438

De rechtsstaat in Malta**Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de rechtsstaat in Malta (2017/2935(RSP))**
(2018/C 356/04)*Het Europees Parlement,*

- gezien de artikelen 2, 4, 5, 6, 9 en 10 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
 - gezien artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
 - gezien de artikelen 6, 7, 8, 10, 11, 12 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens,
 - gezien zijn resolutie van 16 januari 2014 over het verslag over het te koop aanbieden van het EU-burgerschap ⁽¹⁾,
 - gezien de Algemene Verklaring van de Rechten van de Mens en de vele mensenrechtenverdragen van de VN, die bindend zijn voor alle lidstaten,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 11 maart 2014 getiteld „Een nieuw EU-kader voor het versterken van de rechtsstaat” (COM(2014)0158),
 - gezien het plenaire debat over de mediavrijheid in Malta van 24 oktober 2017,
 - gezien de onthullingen van het Internationaal Consortium van onderzoeksjournalisten en het netwerk European Investigative Collaborations (EIC) over de Panama Papers en de Malta Files,
 - gezien zijn resolutie van 25 oktober 2016 met aanbevelingen aan de Commissie over de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten ⁽²⁾,
 - gezien zijn resolutie van 24 oktober 2017 over legitieme maatregelen ter bescherming van klokkenluiders die handelen in het algemeen belang bij het onthullen van vertrouwelijke informatie van bedrijven en overheidsinstanties ⁽³⁾,
 - gezien het verslag en de aanbevelingen van de enquêtecommissie die onderzoek moet doen naar vermeende inbreuken op en gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Unierecht met betrekking tot witwaspraktijken, belastingontwijking en belastingontduiking (PANA-commissie) en de bijlage bij het verslag over het werkbezoek aan Malta,
 - gezien artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de Europese Unie gevestigd is op de waarden van eerbiediging van de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, en overwegende dat deze waarden universeel zijn en dat de lidstaten deze gemeen hebben;

⁽¹⁾ PB C 482 van 23.12.2016, blz. 117.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0409.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0402.

Dinsdag 15 november 2017

- B. overwegende dat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie een deel is van het primaire EU-recht; overwegende dat de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid en het pluralisme van de media zijn verankerd in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten en artikel 10 van het EVRM; overwegende dat de Unie ingevolge de artikelen 2, 3, lid 1, en 7 VEU tot optreden kan overgaan ter bescherming van de gemeenschappelijke waarden waarop zij berust; overwegende dat het rechtsstaatmechanisme met evenveel kracht moet worden toegepast op alle lidstaten;
- C. overwegende dat de EU een constitutioneel systeem is dat voor zijn werking uitgaat van wederzijds vertrouwen, namelijk dat de lidstaten zullen handelen in overeenstemming met de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten;
- D. overwegende dat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is verankerd in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten en artikel 6 van het EVRM en dat zij een essentiële vereiste is van het democratische beginsel van de scheiding der machten;
- E. overwegende dat Daphne Caruana Galizia, de Maltese onderzoeksjournaliste en blogster gespecialiseerd in corruptiebestrijding, op 16 oktober 2017 vermoord is in een autobomaanslag;
- F. overwegende dat deze moord heeft geleid tot straatdemonstraties en protesten van de maatschappelijke organisaties in Malta die aandringen op gerechtigheid, verantwoordingsplicht en eerbied voor de rechtsstaat;
- G. overwegende dat in het landenrapport over Malta van 2016 van de monitor voor mediapluralisme werd vastgesteld dat er een gemiddeld (tot hoog) risico bestaat met betrekking tot de pluraliteit en de politieke onafhankelijkheid van de media en dat er factoren zijn die dit risico versterken, namelijk het gebrek aan gegevens over de mediemarkt, het gebrek aan bescherming en zelfregulering van journalisten en aan redactionele autonomie, de directe afhankelijkheid van bepaalde mediakanalen ten aanzien van politieke groepen en een gebrek aan mediageletterdheid ⁽¹⁾;
- H. overwegende dat in de wereldindex voor persvrijheid 2017 (gepubliceerd door Verslaggevers zonder Grenzen) gesteld wordt dat de Maltese wetten inzake laster, op grond waarvan boetes of gevangenisstraffen kunnen worden opgelegd en die vaak worden gebruikt, met name door politici tegen journalisten, een cruciaal element zijn in de beperking van de vrijheid van meningsuiting in Malta ⁽²⁾;
- I. overwegende dat in het Maltese Parlement momenteel een debat aan de gang is over een wetsvoorstel van de Maltese regering waarin laster als strafbaar feit wordt geschrapt en een ad-hocverbod wordt geïntroduceerd op het gebruik van eender welke vorm van voorlopige maatregelen of gerechtelijke bevelen in smaad of lasterprocedures, ongeacht de rechtsgrondslag ⁽³⁾;
- J. overwegende dat tegen Daphne Caruana Galizia een groot aantal vervolgingen wegens smaad waren ingesteld door politieke vertegenwoordigers uit het hele politieke spectrum in Malta;
- K. overwegende dat de bankrekeningen van mevrouw Caruana Galizia dit jaar waren bevroren op grond van een voorlopig gerechtelijk bevel in verband met een zaak wegens laster die tegen haar was aangespannen door een minister van de regering, voordat de zaak was beslecht;
- L. overwegende dat mediakanalen in Malta gemeld hebben dat zij door de Pilatus Bank, de bank die het mikpunt is van de beschuldigingen over witwassen van geld, fors onder druk zijn gezet om de berichten over deze bank in te trekken of te verwijderen; overwegende dat de Pilatus Bank in de VS gerechtelijke stappen heeft ondernomen tegen de Maltese media omdat zij haar imago hebben aangetast; overwegende dat uit een uitgelekt nalevingsverslag van de Financial Intelligence Unit (FIU) blijkt dat de klanten van de Pilatus Bank vooral politiek prominente personen uit Azerbeidzjan

⁽¹⁾ Nenadic, Iva, 2016. „Media Pluralism Monitor 2016 — Monitoring Risks for Media Pluralism in the EU and Beyond. Country report: Malta”. Centrum voor pluriformiteit en vrijheid van de media. Kan worden gedownload op <http://cmpf.eu.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2016-results/malta/>

⁽²⁾ Zie <https://rsf.org/en/malta>

⁽³⁾ Regering van Malta, 'A Bill entitled „AN ACT to provide for the updating of the regulation of media and defamation matters and for matters consequential or ancillary thereto”, Article 26(6). Zie <http://justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=28292&l=1>

Dinsdag 15 november 2017

- zijn, maar dat de bank voor deze klanten niet de verscherpte cliëntenonderzoeksmaatregelen heeft toegepast zoals vereist door de antiwitwasrichtlijn; overwegende dat een regerings- en parlamentslid heeft gevraagd een onderzoek in te stellen naar de klokkenluider binnen het FIU;
- M. overwegende dat voorafgaand aan de moord op Daphne Caruana Galizia een klokkenluider die zich bezighield met klachten inzake corruptie en witwassen van geld waarbij politiek prominente personen in Malta waren betrokken, het land is ontvlucht;
- N. overwegende dat de Maltese regering de wet inzake de bescherming van klokkenluiders van 2013⁽¹⁾ heeft geïmplementeerd en dat Malta een van de weinige EU-lidstaten is die specifieke regels ter bescherming van klokkenluiders heeft verankerd in de wet;
- O. overwegende dat volgens de grondwet en de nationale wet van Malta, de commissaris van de politie door de premier wordt benoemd, de advocaat-generaal door de president op advies van de premier wordt benoemd en de magistraten met ingang van 2017 worden benoemd na een controle van de kandidaten door een commissie voorafgaand aan hun benoeming⁽²⁾; overwegende dat de onafhankelijkheid van de ordehandhavingdiensten en de magistraten in Malta in het gedrang kan komen door het feit dat de regering bevoegd is om de commissaris van de politie, het hoofd van de FIU en de advocaat-generaal te benoemen;
- P. overwegende dat volgens diverse mediaberichten in de weken voor de verkiezingen van juni 2017 een groot aantal arbeidsplaatsen zijn gecreëerd in Maltese overheidsbedrijven, wat de vraag doet rijzen of dit uit electorale overwegingen is gebeurd;
- Q. overwegende dat Malta zich niet wil aansluiten bij het Europees Openbaar Ministerie (EOM), het onafhankelijke orgaan van de Unie dat bevoegd is tot het opsporen en vervolgen van EU-fraude en andere strafbare feiten die de financiële belangen van de Unie schaden;
- R. overwegende dat uit de onthullingen inzake de Panama Papers van april 2016 is gebleken dat in het totaal 714 met Malta verbonden bedrijven zijn opgenomen in de gegevensbank van de Panama Papers van het Internationaal Consortium van onderzoeksjournalisten; overwegende dat deze documenten ook onthullingen bevatten betreffende een huidige minister en een voormalige minister uit de vorige regering, alsook hoge functionarissen;
- S. overwegende dat het Europees Parlement een werkbezoek aan Malta heeft georganiseerd in februari 2017 in het kader van zijn onderzoek naar de Panama Papers; overwegende dat deze delegatie in haar verslag van het werkbezoek tot de conclusie is gekomen dat er redenen zijn om aan te nemen dat de Maltese politiediensten niet goed zijn uitgerust om hun taak optimaal uit te voeren en dat er mogelijk sprake is van wanbeheer; overwegende dat deze delegatie heeft vastgesteld dat het aantal veroordelingen en inbeslagnames met betrekking tot witwassen van geld in Malta kennelijk uitzonderlijk laag is in vergelijking met het gemiddeld aantal verslagen dat door de FIU naar de politie wordt gestuurd; overwegende dat een overheidsfunctionaris en een voormalig minister geweigerd hebben in te gaan op een verzoek van de PANA-commissie om tijdens dit bezoek bijeen te komen;
- T. overwegende dat twee vertrouwelijke rapporten van de FIU in Malta uit 2016 in mei 2017 openbaar zijn gemaakt en dat de conclusie van deze rapporten was dat er een redelijk vermoeden van witwassen van geld bestond tegen een overheidsfunctionaris; overwegende dat in een derde rapport dat op hetzelfde ogenblik werd gepubliceerd, details werden gegeven over de inspectie die de FIU ter plaatse in de Pilatus Bank had uitgevoerd en dat het vermoeden werd geuit dat de bank de Maltese wetgeving inzake witwassen van geld zou schenden; overwegende dat de vergunningsprocedure van de Pilatus Bank zeer snel is verlopen in vergelijking met de gemiddelde tijd die nodig is om vast te stellen dat de normen zoals neergelegd in de richtlijn kapitaalvereisten, zijn nageleefd;
- U. overwegende dat het hoofd van de FIU en de commissaris van de politie, posten die beide rechtstreeks door de regering worden opgevuld, kort na de bekendmaking van deze rapporten ontslag hebben genomen; overwegende dat er geen politieonderzoek is ingesteld naar deze ernstige beschuldigingen van witwassen van geld door politiek prominente personen, waaronder een lid van de regering; overwegende dat de magistraten in de hoger genoemde gevallen, benoemd waren; overwegende dat twee personeelsleden van de FIU ontslagen zijn nadat de FIU-rapporten in de pers waren gelekt;

⁽¹⁾ Zie <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=25151&l=1>

⁽²⁾ Wet nr. XLIV van 2016, Article 5 (96A) <http://www.justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lp&itemid=27835&l=1>

Dinsdag 15 november 2017

- V. overwegende dat de Europese Commissie ten laatste in juni 2017 op de hoogte is gesteld van deze beschuldigingen en dat zij verzocht is verder onderzoek in te stellen naar Malta en de naleving en correcte uitvoering van de derde antiwitwasrichtlijn en de richtlijn kapitaalvereisten door dit land;
- W. overwegende dat het EU-burgerschap een van de voornaamste verworvenheden van de EU vormt en dat verblijfsrecht en burgerschap onderwerpen zijn die volgens de Verdragen onder de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten vallen; overwegende dat de EU de bevoegdheid heeft om op de corruptiebestrijdingsmaatregelen van de lidstaten toe te zien;
- X. overwegende dat volgens de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie elke lidstaat afzonderlijk, met inachtneming van het recht van de Unie, de voorwaarden voor verwerving en verlies van nationaliteit mag vaststellen; overwegende dat het verlenen van de nationaliteit van een lidstaat sedert de inwerkingtreding van het Verdrag van Maastricht ook inhoudt dat het EU-burgerschap en bijgevolg sterke aanvullende rechten worden verleend, wat betekent dat naturalisatiebesluiten van een lidstaat niet neutraal zijn ten aanzien van de andere lidstaten en van de EU;
- Y. overwegende dat de Maltese regering in 2014 een programma voor individuele beleggers in het leven heeft geroepen dat het Maltese en EU-burgerschap aan onderdanen van derde landen verkoopt tegen een prijs van 650 000 EUR; overwegende dat het onduidelijk blijft wie op deze wijze dit burgerschap heeft verkregen aangezien deze personen niet op de gepubliceerde lijst van genaturaliseerde burgers staan; overwegende dat in een gelekt FIU-rapport uit 2016 bezorgdheid wordt geuit over mogelijke corruptie in de administratie van dit programma;
- Z. overwegende dat het beheer van dit programma voor individuele beleggers door de regering was gegund aan Nexia BT, een intermediair bedrijf dat in de Panama Papers wordt genoemd als de initiator van trusts en offshorebedrijven voor Maltese politiek prominente personen, onder meer een lid van de regering; overwegende dat in de Panama Papers wordt gesuggereerd dat Nexia BT bij het verstrekken van de informatie die nodig is om feitelijke eigendom in kaart te brengen, heeft gehandeld met een gebrek aan zorgvuldigheid;
- AA. overwegende dat in het rapport van de financiële-inlichtingeneenheid van Europol, getiteld „From suspicion to action — converting financial intelligence into greater operational impact” onderstreept wordt dat bepaalde partijen, waaronder criminele organisaties, misbruik hebben gemaakt van Maltese internetbedrijven om opbrengsten van misdrijven wit te wassen; overwegende dat dit niet mag worden geïnterpreteerd als een weerspiegeling van de industrie in haar geheel;
1. veroordeelt krachtig de moord op Daphne Caruana Galizia en verzoekt de Maltese regering alle nodige middelen te gebruiken om haar moordenaars te berechten;
 2. dringt aan op een onafhankelijk internationaal onderzoek naar de moord op Daphne Caruana Galizia; erkent dat de Maltese autoriteiten stappen hebben ondernomen om de medewerking te vragen van internationale rechtshandhavingdiensten, waaronder het Amerikaanse Federal Bureau of Investigation (FBI) en forensische experts uit Nederland; vraagt dat Europol volledig wordt betrokken bij het onderzoek zolang dit duurt;
 3. merkt op dat de bescherming van onderzoeksjournalisten en klokkenluiders van cruciaal belang is voor de samenleving; verzoekt de Maltese autoriteiten en alle EU-lidstaten om te zorgen voor de bescherming van de persoonlijke veiligheid en de bestaansmiddelen van journalisten en klokkenluiders;
 4. verzoekt de Conferentie van voorzitter een „Europese Daphne Caruana Galizia-prijs voor onderzoeksjournalistiek” in het leven te roepen, die jaarlijks wordt uitgereikt voor uitzonderlijke prestaties in de onderzoeksjournalistiek in Europa;
 5. betreurt dat de ontwikkeling in Malta de afgelopen jaren ernstige bezorgdheid hebben doen rijzen over de rechtsstaat, de democratie en de grondrechten, met inbegrip van de mediavrijheid en de onafhankelijkheid van de politie en het gerechtelijk apparaat;

Dinsdag 15 november 2017

6. verzoekt de Commissie een dialoog aan te knopen met de Maltese regering over de werking van de rechtsstaat in Malta en te zorgen voor respect voor de Europese waarden; wenst dat de Commissie het Parlement volledig op de hoogte houdt van haar bevindingen; herhaalt dat een regelmatig monitoringproces en een regelmatige dialoog waarbij alle lidstaten worden betrokken, noodzakelijk zijn om de fundamentele waarden van de EU, zijnde democratie, de grondrechten en de rechtsstaat, te vrijwaren en stelt dat de Raad, de Commissie en het Parlement hierbij moeten worden betrokken, zoals tot uiting gebracht in zijn resolutie van 25 oktober 2016 betreffende de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten (DRG-pact);
7. vindt het jammer dat verscheidene ernstige aantijgingen van corruptie en schending van de verplichtingen inzake bestrijding van witwassen van geld en banktoezicht niet zijn onderzocht door de politie in Malta, wat een bedreiging van de rechtsstaat in deze lidstaat vormt; erkent dat er verscheidene administratieve onderzoeken lopen in verband met een aantal van deze aantijgingen; betreurt het met name dat er in Malta tot op heden geen politieonderzoek is ingesteld naar de onthullingen over de Panama Papers en politiek prominente personen in de gelekte FIU-rapporten en merkt op dat sommige in de FIU-rapporten genoemde personen deel blijven uitmaken van de regering; roept de Maltese commissaris van de politie op een dergelijk onderzoek in te stellen;
8. wijst op de opmerkingen van de Maltese opperrechter in verband met de rechtsstaat en onderschrijft zijn stelling dat de rechtsstaat in Malta niet kan worden gewaarborgd zonder correcte rechtshandhaving ⁽¹⁾;
9. uit zijn bezorgdheid over het verslag dat de PANA-commissie heeft opgesteld na haar bezoek aan Malta en waarin wordt gesteld dat de openbare instellingen die bevoegd zijn voor de naleving van voorschriften, fraude en financiële misdaden sterk gepolitiseerd zijn;
10. verzoekt de Commissie na te gaan of Malta de derde antiwitwasrichtlijn en de richtlijn kapitaalvereisten naleeft; stelt vast dat Malta een van de lidstaten is waartegen de Commissie een inbreukprocedure heeft ingeleid wegens het niet omzetten van de vierde antiwitwasrichtlijn tegen de termijn van 26 juni 2017; erkent dat deze omzetting aan de gang is;
11. verzoekt de Maltese autoriteiten om zich aan te sluiten bij het EOM, om zich samen met andere deelnemende lidstaten in te zetten voor de bestrijding van fraude en andere strafbare feiten die de financiële belangen van de Unie schaden;
12. verzoekt de Maltese toezichhoudende en gerechtelijke autoriteiten om de vergunningsprocedure van de Pilatus Bank te onderzoeken, met name wat betreft het vervullen van de deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten van het bestuursorgaan van financiële instellingen, zoals vermeld in de richtlijn kapitaalvereisten, alsmede te onderzoeken of Nexia BT de antiwitwasrichtlijn naleeft;
13. herhaalt de bezorgdheid die vaak is geuit door leden van dit Huis over regelingen waarbij burgerschap via beleggingen wordt verkregen in het algemeen, onder meer in Malta en andere EU-lidstaten; verzoekt Malta duidelijkheid te scheppen over wie een Maltees paspoort en alle rechten die daarbij horen heeft gekocht en welke waarborgen er zijn om ervoor te zorgen dat deze nieuwe burgers effectief een jaar in Malta hebben gewoond voor de aankoop van dit paspoort; verzoekt de Commissie toe te zien op dergelijke burgerschapsregelingen in de lidstaten, aangezien deze laatste het EU-recht moeten eerbiedigen wanneer zij hun bevoegdheid op het gebied van nationaliteit uitoefenen;
14. verzoekt Malta en alle andere lidstaten om ervoor te zorgen dat de bestrijding van belastingontduiking voorrang krijgt en dat alle nodige middelen worden uitgetrokken voor dit doel;
15. vindt het jammer dat de Commissie besloten heeft het EU-corruptiebestrijdingsverslag 2017 niet te publiceren;
16. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Raad van Europa en de president van de Republiek Malta.

⁽¹⁾ <http://www.independent.com.mt/articles/2017-10-02/local-news/Chief-Justice-boldly-speaks-out-about-rule-of-law-need-for-proper-law-enforcement-6736179695>

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0439

Multilaterale onderhandelingen met het oog op de elfde Ministeriële Conferentie van de WTO

Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over multilaterale onderhandelingen met het oog op de elfde Ministeriële Conferentie van de WTO in Buenos Aires van 10 t/m 13 december 2017 (2017/2861(RSP))

(2018/C 356/05)

Het Europees Parlement,

- gezien de ministeriële verklaring van Doha van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) van 14 november 2001 ⁽¹⁾,
- gezien de ministeriële verklaring van Hongkong van de WTO van 18 december 2005 ⁽²⁾,
- gezien zijn eerdere resoluties over de Doha-ontwikkelingsagenda (DDA), met name die van 9 oktober 2008 ⁽³⁾, 16 december 2009 ⁽⁴⁾, 14 september 2011 ⁽⁵⁾, 21 november 2013 ⁽⁶⁾ en 26 november 2015 ⁽⁷⁾,
- gezien de resultaten van de negende Ministeriële Conferentie die in december 2013 op Bali werd gehouden, en met name de Overeenkomst inzake handelsfacilitatie die daar is bereikt ⁽⁸⁾,
- gezien de resultaten van de tiende Ministeriële Conferentie die in december 2015 in Nairobi werd gehouden, en de ministeriële verklaring die op 19 december 2015 werd aangenomen ⁽⁹⁾,
- gezien het slotdocument dat op 14 juni 2016 bij consensus werd goedgekeurd tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de Parlementaire Conferentie over de WTO in Genève ⁽¹⁰⁾,
- gezien de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de VN ⁽¹¹⁾,
- gezien de zesde mondiale evaluatie van Aid for Trade („hulp voor handel”), die van 11 t/m 13 juli 2017 plaatsvond in Genève ⁽¹²⁾,
- gezien artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,

A. overwegende dat de WTO sinds haar oprichting een cruciale rol speelt bij het versterken van het multilaterale kader, het bevorderen van een inclusieve economische wereldorde en het stimuleren van een open, op regels gebaseerd, niet-discriminerend multilateraal handelssysteem; overwegende dat de Doha-ronde in 2001 van start is gegaan met als doel nieuwe kansen voor de handel te creëren, de multilaterale handelsregels te versterken en de bestaande onevenwichtigheden van het handelssysteem aan te pakken door de behoeften en belangen van de ontwikkelingslanden, en dan met name de minst ontwikkelde landen (MOL's), centraal te stellen in de onderhandelingen;

⁽¹⁾ Ministeriële verklaring van Doha (WT/MIN(01)/DEC/1) van 14 november 2001 – https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_e.htm

⁽²⁾ Ministeriële verklaring van Hongkong (WT/MIN(05)/DEC) van 18 december 2005 – https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min05_e/final_text_e.htm

⁽³⁾ PB C 9 E van 15.1.2010, blz. 31.

⁽⁴⁾ PB C 286 E van 22.10.2010, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB C 51 E van 22.2.2013, blz. 84.

⁽⁶⁾ PB C 436 van 24.11.2016, blz. 6.

⁽⁷⁾ PB C 366 van 27.10.2017, blz. 140.

⁽⁸⁾ Ministeriële verklaring van Bali (WT/MIN(13)/DEC) van 7 december 2013 – https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/mc9_e/balideclaration_e.htm

⁽⁹⁾ Ministeriële verklaring van Nairobi (WT/MIN(15)/DEC) van 19 december 2015 – https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/mc10_e/nairobipackage_e.htm

⁽¹⁰⁾ <http://www.ipu.org/splz-e/trade16/outcome.pdf>

⁽¹¹⁾ <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

⁽¹²⁾ https://www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/a4t_e/gr17_e/gr17programme_e.htm

Dinsdag 15 november 2017

- B. overwegende dat de EU voortdurend heeft gepleit voor een sterke en multilaterale op regels gebaseerde benadering van handel, waarbij altijd werd erkend dat aanvullende benaderingen zoals bilaterale, regionale en multilaterale overeenkomsten ertoe kunnen bijdragen dat markten worden ontsloten en dat economieën worden ontwikkeld, met name door liberalisering te bewerkstelligen en de regels en disciplines aan te scherpen in beleidssectoren die minder uitgebreid aan bod komen in de WTO, en het multilaterale systeem kunnen ondersteunen, mits dergelijke overeenkomsten in overeenstemming zijn met de WTO, gebaseerd zijn op gedeelde regels en de voorwaarden creëren voor een mogelijke toekomstige multilateralisering;
- C. overwegende dat de resultaten van de negende Ministeriële Conferentie van 2013 van systemisch belang waren, in het bijzonder de ondertekening van de Overeenkomst inzake handelsfacilitatie, de belangrijkste multilaterale handelsovereenkomst sinds de oprichting van de WTO in 1995;
- D. overwegende dat bepaalde WTO-leden het huidige model voor de beslechting van geschillen inzake internationale handel trachten te ondermijnen; overwegende dat het aantal rechters van de Beroepsinstantie van de WTO nog maar net boven het minimumaantal ligt dat nodig is voor de werking ervan; overwegende dat de VS onlangs voorstellen van de EU en enkele Latijns-Amerikaanse landen, om een selectieprocedure te starten voor het invullen van het toenemende aantal vacante posten, hebben verworpen; overwegende dat deze impasse, waardoor al twee van de zeven zetels van de Beroepsinstantie vacant zijn gebleven, zou kunnen leiden tot de ineenstorting van een systeem dat essentieel is voor het beheer van geschillen tussen de belangrijkste handelsnaties ter wereld;
- E. overwegende dat de resultaten van de tiende Ministeriële Conferentie van 2015 ook uitermate belangrijk waren, met zes ministeriële besluiten over landbouw, katoen en kwesties met betrekking tot de MOL's, waaronder de toezegging om een einde te maken aan exportsubsidies voor landbouwproducten, allicht een van de belangrijkste resultaten die de WTO ooit op landbouwgebied heeft bereikt;
- F. overwegende dat tijdens recente discussies over verdere stappen met betrekking tot de ontwikkelingsagenda van Doha duidelijk is gebleken dat de WTO-leden van mening verschillen over de manier waarop de onderhandelingen moeten worden voortgezet, wat erop wijst dat het ambitieniveau moet worden bijgesteld om daadwerkelijk resultaat te boeken in alle pijlers van de onderhandelingen; voorts overwegende dat daarbij ten volle rekening moet worden gehouden met de realiteit van het huidige handelsklimaat;
- G. overwegende dat de digitale transformatie van de economie nieuwe handelsmogelijkheden biedt, waarbij de deelname van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) aan de wereldhandel wordt vergemakkelijkt door de elektronische handel; overwegende dat dit steeds meer wordt gezien als een kwestie waarin de WTO een belangrijke rol zou kunnen spelen;
- H. overwegende dat de elfde Ministeriële Conferentie van de WTO van 10 tot en met 13 december 2017 zal plaatsvinden in Buenos Aires, Argentinië;
1. schaart zich andermaal volledig achter het multilaterale handelssysteem en pleit voor een handelsagenda gebaseerd op vrije, eerlijke en op regels gebaseerde handel die eenieder ten goede komt, en die de agenda voor duurzame ontwikkeling steunt door in de eerste plaats belang te hechten aan sociale, milieu- en mensenrechten en door ervoor te zorgen dat multilateraal overeengekomen en geharmoniseerde voorschriften zonder onderscheid worden toegepast;
 2. benadrukt dat moet worden voortgebouwd op de resultaten van de negende en tiende Ministeriële Conferentie van de WTO om tijdens de elfde Ministeriële Conferentie in Buenos Aires in december 2017 concrete stappen voorwaarts te kunnen nemen met het oog op het behoud en de versterking van de multilaterale handelsstructuur; wijst erop dat de partijen desalniettemin nieuwe beleidsdoelstellingen moeten nastreven op gebieden zoals digitale handel en de bevordering van investeringen;
 3. dringt er bij alle WTO-leden op aan het momentum van de recente vooruitgang te benutten, en daarbij niet alleen rekening te houden met de strategische doelstelling om het multilaterale handelssysteem te versterken en met de noodzaak om de WTO te consolideren als centrale instantie voor handelsgesprekken, maar tegelijkertijd ook te erkennen dat er nieuwe benaderingen nodig zijn om bestaande uitdagingen het hoofd te bieden; erkent dat flexibiliteit, openheid, inclusiviteit en politieke inzet van doorslaggevend belang zijn om op alomvattende, evenwichtige en realistische wijze vooruitgang te boeken op alle overblijvende punten op de Doha-agenda; is van mening dat de wereld sinds het begin van de Doha-ronde in 2001 zowel op economisch en politiek gebied als op technologisch gebied drastisch is veranderd, en dat nieuwe uitdagingen zoals elektronische handel, digitale handel, transparantie van investeringen, subsidies en overcapaciteit, mondiale waardeketens, overheidsopdrachten, nationale wetgeving inzake diensten, micro-, kleine en middelgrote

Dinsdag 15 november 2017

ondernemingen en betere afstemming tussen andere handels-, arbeids- en milieugenda's moeten worden besproken zonder af te doen aan de hangende kwesties op de Doha-agenda; benadrukt dat ontwikkelingslanden op eigen wijze moeten kunnen ontdekken op welke manier ze in deze nieuwe sectoren voor gelijke kansen kunnen zorgen;

4. ondersteunt het belang van de WTO als efficiënt en effectief onderhandelingsforum over alle kwesties van belang voor zijn leden en als platform voor een open discussie over kwesties die verband houden met internationale handel;

5. benadrukt dat men, om transparantere en inclusievere handelsbesprekingen te garanderen, met goed uitgewerkte voorstellen naar Buenos Aires moet komen, daar de Ministeriële Conferentie grondig moet zijn voorbereid middels onderhandelingen op commissieniveau; is in dit verband ingenomen met de vergevorderde onderhandelingen over kwesties zoals visserijsubsidies als middel om overbevissing alsook illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij tegen te gaan;

6. neemt kennis van de voorstellen die naar voren zijn gebracht in verband met de interne ondersteuning van de landbouw, waaronder het gezamenlijke voorstel van de EU en Brazilië ter zake; meent dat het bevorderen van het debat op dit gebied een belangrijk resultaat van de elfde Ministeriële Conferentie kan worden; herhaalt in dit verband dat er, in overeenstemming met de ministeriële besluiten van Nairobi, een permanente oplossing moet worden gevonden voor overheidsvoorraden met het oog op de continuïteit van de voedselvoorziening, subsidies en de steunregeling voor katoen; ondersteunt dat de onderhandelingen over dit onderwerp alsook het mogelijke resultaat ervan niet mogen vooruitlopen op de besprekingen over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;

7. herhaalt hoe belangrijk het is dat de onderhandelingen vorderen en dat er resultaat wordt geboekt ten aanzien van andere door de leden opgeworpen kwesties, waaronder: nationale regelgeving inzake diensten, elektronische handel, bevordering van investeringen, horizontale subsidies en verbetering van de transparantie en goede regelgevingspraktijken ten gunste van kmo's;

8. meent dat in de conclusies van de Ministeriële Conferentie duidelijk moet worden erkend dat de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen voor 2030 en de toezeggingen van de Overeenkomst van Parijs van belang zijn voor de strijd tegen de klimaatverandering, dat handel een sleutelrol kan spelen bij de verwezenlijking ervan en dat in dit verband concrete acties ter zake moeten worden vastgesteld, aangezien internationale normen en een multilateraal speelveld de internationale handel ten goede komen;

9. wijst opnieuw op het verband tussen gendergelijkheid en inclusieve ontwikkeling, beklemtoont dat de versterking van de positie van vrouwen essentieel is voor het uitbannen van armoede en benadrukt dat het slechten van barrières voor de participatie van vrouwen in het handelsverkeer van cruciaal belang is voor economische ontwikkeling; erkent dat er maatregelen moeten worden ontwikkeld om de barrières aan te pakken die een beperking vormen voor de economische kansen van vrouwen; roept de WTO-leden op met een werkprogramma te komen om ervoor te zorgen dat de besluiten van de Ministeriële Conferentie van 2017 onder meer een genderbewust handelsbeleid omvatten;

10. vestigt de aandacht op de zesde mondiale evaluatie van Aid for Trade („hulp voor handel”), die in juli 2017 in Genève plaatsvond rond het thema „bevordering van handel, inclusiviteit en connectiviteit voor duurzame ontwikkeling” en onder meer gericht was op de noodzaak om de digitale kloof te dichten;

11. onderschrijft het standpunt dat dit moet worden vertaald in concrete acties om e-handel te bevorderen en digitale kansen om te zetten in daadwerkelijke handelsvoorwaarden; ondersteunt dat betere connectiviteit meer ondernemingsmogelijkheden biedt, omdat het, ook voor zakenlieden met mkmo's in ontwikkelingslanden, gemakkelijker en goedkoper wordt om toegang te krijgen tot de markten; merkt in dit opzicht op dat investeringen in infrastructuur nog steeds een belangrijke uitdaging vormen en dat het van essentieel belang is vooruitgang te boeken op dit gebied; roept de WTO-leden daarom op investeringen in infrastructuur te bevorderen en daarbij, naast andere initiatieven, publiek-private partnerschappen te stimuleren;

12. benadrukt het belang van het bespreken van de manieren waarop in het kader van het handelsbeleid kan worden gereageerd op servitiserend („modus 5”), een verschijnsel dat zich steeds vaker voordoet bij de handel in goederen;

Dinsdag 15 november 2017

13. wenst dat de Commissie zich ervoor blijft inzetten om een reeks bindende multilaterale regels op te stellen inzake elektronische handel in de WTO; steunt de in juni 2017 aan de leden van de Raad voor de Handel in Diensten voorgelegde mededeling van de EU getiteld „An Enabling Environment to Facilitate Online Transactions” die voorziet in een belangrijke en geschikte reeks gemeenschappelijke beginselen inzake consumentenbescherming, ongevraagde berichten, authenticatie- en vertrouwensdiensten en elektronische contracten, die het vertrouwen van consumenten online zouden vergroten en een gunstig klimaat voor digitale handel zouden creëren;
 14. moedigt ertoe aan de plurilaterale handelsbesprekingen over de overeenkomst inzake milieugoederen te hervatten;
 15. verwelkomt de inwerkingtreding van de Overeenkomst inzake handelsfacilitatie op 22 februari 2017; meent dat deze overeenkomst aanzienlijke voordelen biedt voor alle WTO-leden, met name voor ontwikkelingslanden en betrokken marktdeelnemers, dankzij een grotere transparantie en rechtszekerheid en een vermindering van de administratieve kosten en de duur van douaneprocedures;
 16. beklemtoont dat alle WTO-leden de in de besluiten van Nairobi en Bali gedane toezeggingen moeten nakomen, met inbegrip van het creëren van nieuwe exportmogelijkheden voor dienstverrichters in de MOL's uit hoofde van de ontheffing voor diensten voor deze landen en het vereenvoudigen van de voorschriften inzake de regels van oorsprong; stelt vast dat onder de WTO-leden in toenemende mate belangstelling wordt getoond voor een overeenkomst voor dienstenfacilitatie; wenst dat op multilateraal niveau meer inspanningen worden geleverd om de regels van oorsprong aanzienlijk te vereenvoudigen en te harmoniseren;
 17. benadrukt dat de WTO een doorslaggevende rol speelt in het op regels gebaseerde handelssysteem, acht het absoluut noodzakelijk om te zorgen voor de tenuitvoerlegging van haar besluiten, de uitvoering van bindende toezeggingen en de beslechting van handelsgeschillen en wijst op haar unieke bijdrage aan de bevordering van transparantie en onderlinge evaluatie, met name door middel van de regeling inzake toetsing van het handelsbeleid (TPRM); vindt het zeer zorgwekkend dat verschillende vacante posten bij de Beroepsinstantie nog niet zijn ingevuld, waardoor de werkzaamheden van dit uiterst belangrijke orgaan in het gedrang komen doordat het bestaande en goed functionerende systeem voor geschillenbeslechting dreigt te worden ondermijnd, en dringt erop aan spoedig een besluit te nemen over de invulling ervan;
 18. wijst op de noodzaak van een definitieve verklaring van de elfde Ministeriële Conferentie waarin de leden de nieuwe en bestaande punten van de ontwikkelingsagenda van Doha kunnen vermelden op het gebied waarvan zij onderhandelingen zullen aanvatten dan wel voortzetten;
 19. roept de Commissie en de Raad op ervoor te zorgen dat het Parlement nauw betrokken blijft bij de voorbereidingen van de elfde Ministeriële Conferentie, en voortdurend op de hoogte wordt gehouden en wordt geraadpleegd tijdens de Ministeriële Conferentie 2017; verzoekt de Commissie andere WTO-leden te blijven wijzen op het belang van een sterkere parlementaire dimensie van de WTO;
 20. roept de WTO-leden op de democratische legitimiteit en transparantie te waarborgen door de parlementaire dimensie van de WTO te versterken; benadrukt in dit verband dat parlementsleden betere toegang moeten krijgen tot handelsbesprekingen en moeten worden betrokken bij de formulering en uitvoering van WTO-besluiten, en dat handelsbeleid naar behoren moet worden getoetst, dit in het belang van de burgers;
 21. betreurt dat tijdens de ministeriële miniconferentie van 9 en 10 oktober 2017 in Marrakesh geen beduidende vooruitgang is geboekt met het oog op de elfde Ministeriële Conferentie; vraagt alle partijen om volledig hun verantwoordelijkheid te nemen en om de bereidheid die in de politieke verklaringen aan de dag wordt gelegd tijdens de onderhandelingen te vertalen in concrete acties, teneinde tot een positieve uitkomst van de elfde Ministeriële Conferentie in Buenos Aires te komen en een solide basis te leggen voor verdere acties en besluiten nadien;
 22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en de parlementen van de lidstaten en de directeur-generaal van de WTO.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0441

Een actieplan voor de natuur, de mensen en de economie

Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over een actieplan voor de natuur, de mensen en de economie (2017/2819(RSP))

(2018/C 356/06)

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Een actieplan voor de natuur, de mensen en de economie” (COM(2017)0198),
 - gezien zijn resolutie van 2 februari 2016 over de tussentijdse evaluatie van de biodiversiteitsstrategie van de EU ⁽¹⁾,
 - gezien de geschiktheidscontrole van de natuurwetgeving van de EU (de vogelrichtlijn en de habitatrichtlijn) (SWD(2016) 0472),
 - gezien Speciaal verslag nr. 1/2017 van de Europese Rekenkamer, getiteld „Meer inspanningen nodig om het Natura 2000-netwerk zo te ontwikkelen dat het volledige potentieel ervan wordt gerealiseerd”,
 - gezien het verslag van de Commissie getiteld „De stand van de natuur in de EU. Rapportering in het kader van de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn van de EU 2007-2012”,
 - gezien de statistieken van Eurostat over biodiversiteit van november 2016,
 - gezien de conclusies van de Raad van 19 juni 2017 over het EU-actieplan voor natuur, mens en economie ⁽²⁾;
 - gezien de vraag aan de Commissie over een actieplan voor natuur, mens en economie (O-000067/2017 — B8-0608/2017),
 - gezien artikel 128, lid 5, en artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat slechts ongeveer de helft van de beschermde vogelsoorten en een nog kleiner gedeelte van de andere beschermde soorten en habitats in de Unie momenteel een goede staat van instandhouding kennen, en overwegende dat slechts 50 % van alle Natura 2000-gebieden een beheersplan met instandhoudingsdoelstellingen en -maatregelen heeft;
- B. overwegende dat de natuurrichtlijnen een belangrijke rol spelen bij het helpen verwezenlijken van de doelstellingen van het strategisch plan voor biodiversiteit 2011-2020 in het kader van het Verdrag inzake biologische diversiteit, van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en van de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering;
- C. overwegende dat in het verslag van het Europees Milieuagentschap van 2015 over de stand van de natuur in de EU wordt vermeld dat de lidstaten voor terrestrische ecosystemen de landbouw en de wijziging van de natuurlijke omstandigheden als de belangrijkste gevaren en bedreigingen signaleren, en voor mariene ecosystemen het gebruik van levende rijkdommen (visserij) en vervuiling; overwegende dat al deze activiteiten door mensen worden ontplooid en verregaande en schadelijke gevolgen voor de natuur hebben;
- D. overwegende dat de statistieken van Eurostat over biodiversiteit van 2016 voor alle 167 veel voorkomende vogelsoorten in de EU een algemene achteruitgang te zien geven in de periode 1990-2014 ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0034.

⁽²⁾ <http://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-eu-action-plan-nature/pdf>

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Biodiversity_statistics

Dinsdag 15 november 2017

Algemene opmerkingen

1. verwelkomt het actieplan voor de natuur, de mensen en de economie als een stap in de goede richting om de doelstellingen van de natuurrichtlijnen te halen;
2. stelt echter met bezorgdheid vast dat de streefdoelen van de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 en het Verdrag inzake biologische diversiteit niet zullen worden verwezenlijkt zonder onmiddellijke en aanzienlijke aanvullende inspanningen; onderstreept dat de doelstellingen van de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2010 niet zijn behaald;
3. wijst erop dat gezonde en veerkrachtige ecosystemen betere mogelijkheden bieden voor afzwakking van de gevolgen van en aanpassing aan de klimaatverandering en dus voor het beperken van de opwarming van de aarde; merkt op dat zij beter bestand zijn tegen en zich makkelijker herstellen van extreme weersomstandigheden en talrijke voordelen opleveren die onmisbaar zijn voor de bevolking;
4. wijst erop dat in Europa momenteel bijna een op de vier wilde soorten met uitsterven bedreigd is en dat veel ecosystemen zo sterk verontreinigd zijn dat zij hun waardevolle rol niet langer kunnen spelen; merkt op dat deze verslechtering de EU enorme sociale en economische schade berokkent; wijst erop dat er ten aanzien van de hoofdoorzaken van het biodiversiteitsverlies, zoals veranderingen in habitats, de overexploitatie van natuurlijke rijkdommen, de binnenkomst en verspreiding van invasieve exotische soorten en de klimaatverandering, een verslechtering van de situatie is geconstateerd, waardoor de positieve effecten van de maatregelen om het biodiversiteitsverlies in te dammen teniet worden gedaan;
5. merkt op dat het actieplan streeft naar „de versnelde vooruitgang richting de EU 2020-doelstelling om het verlies aan biodiversiteit en ecosysteemdiensten te stoppen en om te keren”; vindt het echter jammer dat het geen andere verwijzing bevat naar de biodiversiteitsstrategie 2020 of de conclusies van de tussentijdse evaluatie;
6. herhaalt dat er aanzienlijke en aanhoudende extra inspanningen moeten worden geleverd om de doelstellingen voor 2020 te halen, en roept de Commissie en de lidstaten op om dit tot een grotere politieke prioriteit te verheffen;
7. benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat de natuurwetgeving van de Unie volledig en nauwgezet wordt uitgevoerd;
8. benadrukt dat de aanzienlijke vooruitgang inzake de vermindering van broeikasgasemissies, luchtverontreiniging en andere verontreinigende stoffen en inzake de verhoging van energie- en materiaalefficiëntie moet worden aangevuld met verdere acties van de lidstaten om het overeengekomen beleid met het oog op een betere bescherming van de biodiversiteit, de natuurlijke hulpbronnen en de volksgezondheid volledig toe te passen;
9. wijst erop dat beleid en kennis verder moeten worden geïntegreerd ter verwezenlijking van de doelstelling „Goed leven, binnen de grenzen van onze planeet”, de langetermijnvisie van het zevende milieuoctieprogramma;
10. betreurt het beperkte tijds kader van het actieplan en verzoekt de Commissie om onmiddellijk te beginnen aan de volgende biodiversiteitsstrategie voor de periode na 2020;

Betrokkenheid van alle actoren

11. is ingenomen met de vier prioriteitsgroepen die in het actieplan zijn vastgesteld, en benadrukt dat alle relevante actoren op nationaal, regionaal en lokaal niveau actief moeten worden betrokken zodat de tekortkomingen bij de tenuitvoerlegging van de vogel- en de habitatrichtlijn doeltreffend kunnen worden aangepakt met concrete maatregelen;
12. herinnert eraan dat de Europese Rekenkamer in haar Speciaal verslag nr. 1/2017 heeft gesteld dat de coördinatie tussen de verantwoordelijke autoriteiten en andere belanghebbenden in de lidstaten onvoldoende ontwikkeld is;
13. verzoekt de Commissie nationale en regionale actoren doeltreffende ondersteuning te bieden bij de tenuitvoerlegging van de natuurwetgeving en de verbetering van milieu-inspecties, onder meer door competentie- en capaciteitsopbouw en een betere toewijzing van middelen;

Dinsdag 15 november 2017

14. is verheugd dat de Commissie van plan is in alle officiële EU-talen richtsnoeren te ontwikkelen en bij te werken om het begrip van de wetgeving in het veld te bevorderen en overheden te helpen de regels correct toe te passen, en verzoekt de Commissie in dit verband alle belanghebbenden bij dit proces te betrekken en te raadplegen;
15. onderstreept de rol van het maatschappelijk middenveld bij het verbeteren van de tenuitvoerlegging van de EU-natuurwetgeving, en benadrukt het belang van de bepalingen van het Verdrag van Aarhus in dit verband;
16. verzoekt de Commissie een nieuw wetgevingsvoorstel over minimumnormen voor toegang tot rechterlijke toetsing te formuleren en de Aarhus-verordening betreffende de toepassing van het Verdrag op de actie van de Unie te herzien om rekening te houden met de recente aanbeveling van het comité van toezicht op de naleving van het Verdrag van Aarhus;
17. is verheugd dat een flexibele uitvoeringsaanpak die rekening houdt met specifieke nationale omstandigheden zonder de instandhoudingsdoelstellingen en voorschriften van de natuurrichtlijnen in het gedrang te brengen, bijdraagt tot het verminderen en geleidelijk uit de wereld helpen van onnodige conflicten en problemen die tussen natuurbescherming en sociaal-economische activiteiten gerezen zijn, en meehelpt de praktische uitdagingen aan te gaan die voortvloeien uit de toepassing van de bijlagen bij de richtlijnen;
18. verzoekt de Commissie om verduidelijking van de rol van het Comité van de Regio's bij het bevorderen van de bewustwording en het stimuleren van de lokale betrokkenheid en uitwisselingen van kennis;

Beschermde soorten en habitats

19. onderstreept dat de lidstaten de verslechtering van Natura 2000-gebieden moeten voorkomen en instandhoudingsmaatregelen moeten treffen om beschermde soorten en habitats in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen;
20. dringt aan op de volledige tenuitvoerlegging van de natuurrichtlijnen om te waarborgen dat instandhoudingsacties die worden ondernomen, stroken met de meest recente technische en wetenschappelijke vooruitgang;
21. betreurt dat het actieplan geen prioriteitsstrategie of concrete maatregelen omvat ter verbetering van de bescherming van bestuivers, met name inzake bestrijding van gezondheidsrisico's en parasietensoorten (in het bijzonder de varroamijt), de onderzoekscoördinatie, de harmonisatie van analysemethoden en het delen van wetenschappelijke gegevens over bestuivers op Europees niveau, zoals het Parlement in een eerdere resolutie had gevraagd;
22. verzoekt de Commissie nogmaals een EU-strategie voor de bescherming en instandhouding van bedreigde bestuivers uit te stippelen om over de verschillende beleidsgebieden heen een omvattend antwoord te bieden op het fundamentele probleem van de hoge sterfte van bestuivers in Europa, met name bijen, die het milieu en de economie onschatbare diensten verlenen;
23. stelt voor om de bestrijding van de varroamijt op het niveau van de Unie verplicht te stellen, de opleiding van imkers inzake de bescherming van bijen te ondersteunen en lokale en regionale autoriteiten, landbouwers en alle andere burgers aan te moedigen de ontwikkeling van plantensoorten en met name bloeiende soorten in landelijke en stedelijke gebieden te stimuleren, om de beschikbaarheid van honingdragende planten te vergroten;
24. herhaalt dat het illegaal doden van vogels, met name migrerende soorten in het Middellandse Zeegebied, alsook roofvogels in bepaalde lidstaten, een punt van zorg blijft; benadrukt de behoefte aan een op Europees niveau gecoördineerd plan op basis van wetenschappelijke gegevens voor het beheer van migrerende vogelsoorten die door meer dan een lidstaat trekken;
25. roept op tot de volledige en doeltreffende tenuitvoerlegging van de verordening inzake invasieve uitheemse soorten en tot adequate financiering van de EU-begroting hiervoor; benadrukt dat de opname van een soort op de lijst van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten gebaseerd moet zijn op een gestandaardiseerde en geharmoniseerde risicobeoordeling; is van oordeel dat het beheer van invasieve uitheemse soorten een dringende prioriteit is, in het bijzonder in Natura 2000-gebieden; verwelkomt het Europees Netwerk voor informatie over uitheemse soorten (EASIN), een onlineplatform dat de toegang tot gegevens over uitheemse soorten faciliteert;

Dinsdag 15 november 2017

26. benadrukt dat de bescherming van onze gemeenschappelijke natuurlijke omgeving in Europa essentieel is voor zowel onze economieën als ons welzijn, dat het Natura 2000-netwerk naar schatting een economische waarde van 200-300 miljard EUR per jaar oplevert en inkomsten voor lokale gemeenschappen kan genereren door middel van toerisme en recreatie en dat gezonde ecosystemen essentiële diensten leveren zoals zoet water, koolstofopslag, bestuivende insecten en bescherming tegen overstromingen, lawines en kusterosie⁽¹⁾; wijst er daarom op dat investeringen in het Natura 2000-netwerk economisch zinvol zijn;

27. stipt aan dat de vaststelling van de mariene gebieden in het Natura 2000-netwerk aanzienlijk minder vergevorderd is dan die van de gebieden op het land; verzoekt de betrokken lidstaten dit te verhelpen en doet een beroep op de Commissie om de nodige samenwerking met derde landen te bevorderen om de milieubescherming in mariene gebieden te verbeteren;

28. verwelkomt de maatregel om ecosysteemdiensten in de besluitvorming te integreren; betreurt evenwel dat in het actieplan geen concreet initiatief is opgenomen om ervoor te zorgen dat er geen nettoverlies van biodiversiteit wordt geleden;

Raakvlakken met andere beleidsgebieden

29. benadrukt dat het dringend nodig is actie te ondernemen om de belangrijkste oorzaken van het verlies van biodiversiteit aan te pakken, namelijk de vernietiging en aantasting van habitats, vooral als gevolg van overmatig bodemgebruik, vervuiling, intensieve landbouw, het gebruik van synthetische chemische pesticiden, de verspreiding van uitheemse soorten en de klimaatverandering, en beklemtoont dat moet worden gezorgd voor samenhang tussen de verschillende beleidsgebieden van de EU;

30. onderstreept dat de geschiktheidscontrole uitgewezen heeft dat er behoefte is aan meer samenhang met het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), en wijst op de zorgwekkende achteruitgang van landbouwgerelateerde soorten en habitats; verzoekt de Commissie de impact van het GLB op de biodiversiteit te evalueren;

31. herhaalt dat het herstel, de instandhouding en de versterking van land- en bosbouwgerelateerde ecosystemen, ook in Natura 2000-gebieden, behoren tot de zes grootste prioriteiten voor plattelandontwikkeling in de EU; herinnert aan de talrijke inspanningen die de actoren in de landbouwsector hebben geleverd, met name in het kader van de uitvoering van de vergroeningsmaatregelen die bij de herziening van het GLB in 2013 zijn ingevoerd;

32. roept de Commissie en de lidstaten nogmaals op ervoor te zorgen dat de financiële middelen die in het kader van het GLB zijn toegewezen aan activiteiten die met een achteruitgang van de biodiversiteit gepaard gaan, worden herschikt ten behoeve van de financiering van ecologisch duurzame landbouwpraktijken en, in het verlengde daarvan, het behoud van de biodiversiteit;

33. roept de Commissie en de lidstaten voorts op om in samenwerking met grondeigenaren en -gebruikers de mogelijkheid van zogenaamde „groene en blauwe diensten” (landschaps-, natuur- en waterbeheer) tegen een marktconforme vergoeding te onderzoeken;

34. wijst erop dat soorten die in de habitatrictlijn worden aangemerkt als soorten die speciale bescherming behoeven in sommige regio's van Europa een goede instandhoudingsstatus hebben bereikt, waardoor zij een bedreiging zouden kunnen vormen voor andere wilde soorten en huisdieren en zo het natuurlijk evenwicht van het ecosysteem zouden kunnen verstoren; verzoekt de Commissie een beoordelingsprocedure te ontwikkelen om het mogelijk te maken de beschermingsstatus van soorten in bepaalde regio's te wijzigen zodra de gewenste instandhoudingsstatus is bereikt;

35. herhaalt dat de co-existent van mensen en grote carnivoren, met name wolven, in bepaalde gebieden of regio's negatieve gevolgen kan hebben voor de duurzame ontwikkeling van ecosystemen en bewoonde plattlandsgebieden, vooral in verband met traditionele landbouw en duurzaam toerisme, en voor andere sociaal-economische activiteiten; roept de Commissie en de lidstaten op concrete maatregelen te treffen om deze problemen aan te pakken, zodat de duurzame ontwikkeling van het platteland niet in gevaar komt, en daarbij de in het kader van de habitatrictlijn geboden flexibiliteit te erkennen;

36. verzoekt de Commissie maatregelen te ondersteunen zoals opleiding voor landbouwers met betrekking tot bescherming van vee tegen grote carnivoren en uitwisseling van goede praktijken inzake veebescherming tussen de lidstaten;

37. betreurt dat het GLB niet is ontwikkeld met het oog op de bescherming van de verdwijnende traditionele landbouwpraktijk van nomadische veeteelt, een belangrijk historisch instrument voor het beheer van habitats en natuurbehoud; dringt erop aan dat het actieplan een ontwikkelingskader voor nomadische veeteelt in het Natura 2000-netwerk ondersteunt;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/pdf/state_of_nature_en.pdf

Dinsdag 15 november 2017

38. verzoekt de Commissie om adaptief populatiebeheer bij uitstek in aanmerking te nemen als goede praktijkmethode voor het duurzaam beheer van populaties watervogels die voldoende voorkomen in de EU, en voor de instandhouding van in omvang afnemende populaties;

39. onderstreept dat in mariene gebieden een aanzienlijk verlies van biodiversiteit plaatsvindt en is van mening dat het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) de biodiversiteit en duurzame consumptie- en productiepatronen moet bevorderen; dringt aan op een evaluatie van de impact van het GVB op de biodiversiteit;

Financiering

40. is ingenomen met het verslag van de Rekenkamer over het Natura 2000-netwerk en kan zich vinden in de beoordeling dat de EU-fondsen onvoldoende benut zijn om het beheer van het netwerk te ondersteunen;

41. benadrukt dat de financiering van de Natura 2000-gebieden hoofdzakelijk de verantwoordelijkheid van de lidstaten is, en benadrukt dat een gebrek aan financiering waarschijnlijk doorslaggevend is geweest voor de tekortkomingen bij de tenuitvoerlegging van de natuurrichtlijnen, zoals bij de geschiktheidscontrole werd opgemerkt;

42. benadrukt dat het onwaarschijnlijk is dat er nieuwe financiële mechanismen voor de instandhouding van de biodiversiteit kunnen worden opgezet om de doelstellingen tegen 2020 te halen, gezien het tijds kader van het huidige meerjarig financieel kader (MFK); roept op om de bestaande middelen, met inbegrip van het financieringsinstrument voor het milieu (LIFE), het GLB en de structuurfondsen, maximaal te benutten;

43. verwelkomt het geplande voorstel van de Commissie om de voor natuur en biodiversiteit geormerkte bedragen in het LIFE-programma met 10 % te verhogen;

44. merkt op dat meer voorbereiding nodig is met het oog op het volgende MFK, zowel qua herziening als qua voorspelling, teneinde voldoende financiering voor natuurbehoud, biodiversiteit en duurzame landbouw in Natura 2000-gebieden te verzekeren; is van oordeel dat een brede evaluatie van de in het verleden gedane uitgaven, met nadruk op de lessen die geleerd zijn met betrekking tot de resultaten van eerdere maatregelen, in dit opzicht cruciaal is;

45. vraagt om in het volgende MFK nieuwe financiële mechanismen voor de instandhouding van de biodiversiteit op te nemen; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat toekomstige financiële instrumenten voor landbouw, regionale en plattelandontwikkeling specifieke enveloppes bevatten voor biodiversiteit en voor het gezamenlijk beheer van het Natura 2000-netwerk door nationale en regionale milieu-autoriteiten;

46. vraagt de Commissie om de financieringsstelsels doeltreffender toe te spitsen op de Natura 2000-doelstellingen, en horizontale Natura 2000-prestatie-indicatoren vast te stellen voor alle relevante EU-fondsen; roept de Commissie op om ook een traceringsmechanisme voor Natura 2000-uitgaven in te voeren, teneinde de transparantie, verantwoordingsplicht en doeltreffendheid te verbeteren, en dit in het volgende MFK op te nemen;

47. herhaalt dat het Natura 2000-programma in de regel gefinancierd wordt; verzoekt de lidstaten hun Natura 2000-financiering aanzienlijk te verhogen, zodat aantrekkelijker cofinancieringspercentages kunnen worden vastgesteld en het fonds bijgevolg meer wordt benut, en maatregelen te treffen om de administratieve last voor de aanvragers en projectbegunstigden te verminderen;

48. wijst op het potentieel van publiek-private financiering voor de ontwikkeling van ecosysteemdiensten, groene infrastructuur en andere domeinen in verband met natuurlijk kapitaal, en stelt op prijs dat biodiversiteitsprojecten nog steeds worden ondersteund in het kader van de faciliteit voor de financiering van natuurlijk kapitaal (NCFE) tijdens de uitvoeringsperiode 2017-2019;

49. roept de Commissie op tot het bevorderen van en tot het nemen van maatregelen voor de financiering en de ontwikkeling van plannen voor grensoverschrijdend beheer van grote soorten carnivoren, en dringt ook aan op een gedetailleerd onderzoek naar de rol van grote carnivoren en de eventuele invoering van aanpassingsmaatregelen, om de biodiversiteit, het cultuurlandschap en de al eeuwenlang beoefende praktijk van de beweiding van graasdiere in berggebieden in stand te houden;

Dinsdag 15 november 2017

Groene infrastructuur

50. is ingenomen met de belofte in het actieplan om richtsnoeren te verschaffen om de ontwikkeling van groene infrastructuur te ondersteunen voor een betere onderlinge verbinding van Natura 2000-gebieden, maar roept nogmaals op tot een echt voorstel voor de ontwikkeling van een trans-Europees netwerk voor groene infrastructuur (TEN-G);

51. merkt op dat het belangrijk is dat de bevoegde autoriteiten in de lidstaten, met betrokkenheid van alle relevante belanghebbenden, meer gebruik maken van geïntegreerde processen voor ruimtelijke ordening, een horizontaal begrip van TEN-G met sectorspecifieke kennis verbeteren, en de financiering van een grotere connectiviteit en groene infrastructuur in het algemeen mogelijk maken aan de hand van fondsen voor regionale en plattelandsontwikkeling; merkt op dat deze criteria in het MFK voor de periode na 2020 richtinggevend zouden moeten zijn voor de planning van infrastructuurwerken; wijst erop dat het concept van groene infrastructuur ook bijdraagt tot het ontstaan van een duurzame economie doordat ecosysteemdiensten in stand worden gehouden en de negatieve gevolgen van vervoer- en energie-infrastructuur worden afgezwakt;

52. wijst erop dat er ook onderzoek moet worden gedaan naar de rol van groene infrastructuur in het afzwakken van de gevolgen van natuurrampen als gevolg van weers- en klimaatveranderingen, aangezien die infrastructuur bijdraagt tot het afzwakken van de funeste gevolgen van extreme meteorologische en klimaatverschijnselen, die in Europa en elders in de wereld sommige van de ernstigste natuurrampen veroorzaken, die de meeste schade berokkenen en de meeste mensenlevens eisen;

o

o o

53. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie.

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0442

Rechtsstaat en democratie in Polen: stand van zaken

Resolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over rechtsstaat en democratie in Polen: stand van zaken (2017/2931(RSP))

(2018/C 356/07)

Het Europees Parlement,

- gezien de EU-Verdragen, en in het bijzonder de artikelen 2, 3, 4, 6 en 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien de grondwet van de Republiek Polen,
- gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM),
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 maart 2014: „Een nieuw EU-kader voor het versterken van de rechtsstaat” (COM(2014)0158),
- gezien zijn resolutie van 13 april 2016 over de situatie in Polen ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 14 september 2016 over de recente ontwikkelingen in Polen en hun impact op de grondrechten als vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ⁽²⁾,
- gezien de aanbeveling van de Commissie inzake de rechtsstaat van 21 december 2016 ⁽³⁾ ter aanvulling op haar aanbeveling van 27 juli 2016, waarin rekening wordt gehouden met de jongste ontwikkelingen in Polen in het licht van de benoeming van een nieuwe voorzitter van het Constitutioneel Hof,
- gezien de derde aanbeveling van de Commissie inzake de rechtsstaat van 26 juli 2017 ⁽⁴⁾, waarin zij uiting geeft aan haar ernstige bezorgdheid over de geplande hervorming van de rechterlijke macht in Polen, die naar het oordeel van de Commissie de systematische bedreiging van de rechtsstaat in Polen die al geconstateerd was in de rechtsstaatprocedure die de Commissie in januari 2016 had ingeleid, nog verder vergroot,
- gezien het antwoord van de Poolse regering van 20 februari 2017, waarin zij tegenspreekt dat er sprake is van een systematische bedreiging van de rechtsstaat in Polen, en het antwoord van de Poolse regering van 29 augustus 2017, waarin zij de bezwaren van de Commissie tegen hervormingen van de rechterlijke macht van de hand wijst en verklaart dat de Commissie niet bevoegd is om het rechtsstelsel te beoordelen,
- gezien de inbreukprocedures die de Commissie heeft ingeleid tegen Polen, waaronder de procedure van 29 juli 2017 en het met redenen omkleed advies van 12 september 2017 inzake de wet op de organisatie van de gewone rechtbanken, waarin verklaard werd dat het Poolse recht onverenigbaar is met het EU-recht, met name met artikel 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), Richtlijn 2006/54/EG betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep en artikel 19, lid 1, van het VEU in samenhang met artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0123.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0344.

⁽³⁾ Aanbeveling (EU) 2017/146 van de Commissie van 21 december 2016 over de rechtsstaat in Polen ter aanvulling van Aanbeveling (EU) 2016/1374 (PB L 22 van 27.1.2017, blz. 65).

⁽⁴⁾ Aanbeveling (EU) 2017/1520 van de Commissie van 26 juli 2017 over de rechtsstaat in Polen ter aanvulling van de Aanbevelingen (EU) 2016/1374 en (EU) 2017/146 (PB L 228 van 2.9.2017, blz. 19).

Dinsdag 15 november 2017

- gezien de gedachtewisselingen die op 22 maart, 31 augustus en 6 november 2017 in zijn Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken hebben plaatsgevonden met de eerste vicevoorzitter van de Commissie, Frans Timmermans,
- gezien de gedachtewisselingen over de rechtsstaat in Polen die op de vergaderingen van de Raad algemene zaken van 16 mei 2017 en 25 september 2017 hebben plaatsgevonden,
- gezien het advies van 14 oktober 2016 van de Commissie van Venetië over de wet op het Constitutioneel Hof en de verklaring van 24 januari 2017 van de voorzitter van de Commissie van Venetië, waarin hij uiting geeft aan zijn ernstige bezorgdheid over de „verslechterende situatie” in Polen,
- gezien het feit dat op 18 mei 2017 de uitspraken in de volgende zaken verwijderd werden van de website van het Constitutioneel Hof en uit diens databank op internet: K 47/15 van 9 maart 2016 (waarin verklaard wordt dat de wijzigingen die het Poolse parlement heeft aangebracht in de wet op het Constitutioneel Hof ongrondwettig zijn), K 39/16 van 11 augustus 2016 (waarin de wettigheid van de voornaamste bepalingen van de tweede wet houdende wijziging van de werking van het Constitutioneel Hof wordt aangevochten) en K 44/16 van 7 november 2016 (betreffende de wettigheid van de benoeming van de voorzitter en de vicevoorzitter van het Constitutioneel Hof),
- gezien het feit dat het Poolse parlement in juni en juli 2017 vier wetten tot hervorming van de rechterlijke macht heeft goedgekeurd, te weten de wet tot wijziging van de wet inzake de Nationale School voor de magistratuur en het Openbaar Ministerie, de wet inzake de organisatie van de gewone rechtbanken en diverse andere wetten („wet inzake de Nationale School voor de magistratuur”), de wet tot wijziging van de wet inzake de Nationale Raad voor Justitie en bepaalde andere wetten („wet inzake de Nationale Raad voor Justitie”), de wet tot wijziging van de organisatie van de gewone rechtbanken („wet inzake de organisatie van de gewone rechtbanken”), en de wet inzake het Hooggerechtshof, wat tot ernstige bezorgdheid leidde met betrekking tot schending van de scheiding der machten en het einde van de onafhankelijkheid van de rechtspraak,
- gezien het schrijven d.d. 18 juli 2017 van de Voorzitter van het Europees Parlement waarin hij uiting geeft aan de bezorgdheid van de grote meerderheid van de fractieleiders in het Parlement over de aangenomen wetten tot hervorming van de rechterlijke macht,
- gezien het besluit van de Poolse president van 27 juli 2017 om zijn veto uit te spreken over twee controversiële wetten die het Poolse parlement eerder die maand had aangenomen en die een ernstige bedreiging vormden voor de onafhankelijke rechtspraak in Polen,
- gezien de twee voorstellen van de Poolse president inzake de Nationale Raad voor Justitie en het Hooggerechtshof, waarvan gevreesd wordt dat zij niet stroken met de Poolse grondwet en waarin de problemen in verband met de scheiding der machten of de onafhankelijkheid van de rechtspraak niet aan de order worden gesteld,
- gezien de uitspraak van het Poolse Constitutioneel Hof van 24 oktober 2017 dat de regels voor de verkiezing van de voorzitters van het Hooggerechtshof en de Algemene vergadering van de rechters van het Hooggerechtshof ongrondwettelijk zijn,
- gezien de voorlopige beschikking van het Hof van Justitie van de EU van 27 juli 2017 in de zaak C-441/17 waarin stopzetting van de grootschalige houtkap in het oerbos van Bialowieza wordt gelast maar waaraan de Poolse regering geen gevolg heeft gegeven, en de vrees dat voortzetting van de kap het bos ernstig en onherstelbaar zal beschadigen terwijl het Hof aan de zaak werkt,
- gezien de voorlopige arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 8 juni 2017 waarin beëindiging van onmiddellijke uitzettingen naar Wit-Rusland wordt gelast; gezien de voorstellen die in januari 2017 door de Poolse minister van binnenlandse zaken zijn gedaan tot wijziging van de vreemdelingenwet, die vragen oproepen omtrent de verenigbaarheid met het Europees en het internationaal recht,
- gezien de wet betreffende publieke bijeenkomsten als gewijzigd in december 2016, die het mogelijk maakt het recht van vergadering op buitensporige wijze te beperken en prioriteit te geven aan zogenaamde „regelmatige/cyclische bijeenkomsten” die gewijd zijn aan patriottische, religieuze en historische evenementen, en die de autoriteiten de mogelijkheid geeft om tegendemonstraties te verbieden,

Dinsdag 15 november 2017

- gezien de wet op het Nationaal Instituut voor Vrijheid — Centrum voor de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld van 15 september 2017, waarmee de toegang tot overheidsfinanciering voor maatschappelijke organisaties, ook uit EU-fondsen, onder de controle van de regering wordt gebracht, wat doet vrezen voor een adequate financiering van ngo's, en onder andere van vrouwenrechtenorganisaties,
 - gezien de verslagen van internationale ngo's over de rechtsstaat en de grondrechten in Polen, zoals het verslag van Amnesty International van 19 oktober 2017 getiteld „Poland: On the streets to defend human rights” en het verslag van Human Rights Watch van 24 oktober 2017 getiteld „Eroding Checks and Balances — Rule of Law and Human Rights Under Attack in Poland”,
 - gezien de adviezen van de OVSE/ODIHR van 5 mei 2017 over ontwerpwijzigingen in de wet op de Nationale Raad voor Justitie en diverse andere Poolse wetten, van 22 augustus 2017 over het Poolse wetsontwerp inzake het Nationaal Instituut voor vrijheid — Centrum voor de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld, en van 30 augustus 2017 over bepaalde bepalingen uit de ontwerpwet betreffende het Hooggerechtshof van Polen, waarin erop wordt gewezen dat de voorgestelde bepalingen inherent onverenigbaar zijn met internationale normen en OVSE-verbintenissen,
 - gezien de slotopmerkingen over het zevende periodiek verslag over Polen, op 31 oktober 2016 aangenomen door de VN-Commissie voor de rechten van de mens, waarin Polen wordt opgeroepen stappen te ondernemen om de onafhankelijkheid van het Constitutioneel Hof en de rechterlijke macht te beschermen en om het misdrijf „terrorisme” nauwkeuriger te definiëren teneinde het te vrijwaren van misbruik,
 - gezien de interventie van Canada van 9 mei 2017 in de VN-Raad voor de rechten van de mens in de context van de universele periodieke doorlichting van Polen en het schrijven dat de hoge VN-commissaris voor de rechten van de mens op 23 oktober 2017 aan Polen heeft gericht,
 - gezien de preliminaire bevindingen van 27 oktober 2017 van het officiële bezoek aan Polen van de speciaal rapporteur van de VN over de onafhankelijkheid van rechters en advocaten, waarin bezorgdheid wordt geuit over de situatie op het gebied van de onafhankelijke rechtspraak in Polen,
 - gezien Resolutie 2188 (2017) van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van 11 oktober 2017 getiteld „New threats to the rule of law in Council of Europe member States: selected examples”,
 - gezien de herhaalde massale protesten tegen het regeringsbeleid en de wetgeving, waaronder het „Zwarte protest” van oktober 2016, waarmee een wijziging van de huidige abortuswetgeving werd voorkomen, de „Vrijheidsmars” van 6 mei 2017, en de protesten in juli 2017 naar aanleiding van de goedkeuring van de wetten tot hervorming van de rechterlijke macht,
 - gezien de wet van juni 2017 die de toegang tot de morning-afterpil voor vrouwen en meisjes beperkt; gezien het WHO factsheet van juni 2017 waarin de morning-afterpil als veilig wordt beschouwd en de beschikbaarheid ervan wordt aanbevolen als onmisbaar onderdeel van de reproductieve gezondheidszorg; gezien het uitvoeringsbesluit van de Commissie van 7 januari 2015 tot wijziging van de bij Beschikking C(2009)4049 verleende vergunning voor het in de handel brengen van het geneesmiddel voor menselijk gebruik „ellaOne — ulipristalacetaat”;
 - gezien artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de EU berust op de waarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren; overwegende dat deze waarden door alle lidstaten gedragen worden in een samenleving waarin pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, gerechtigheid, solidariteit en gelijkheid van mannen en vrouwen prevaleren; overwegende dat de naleving van deze waarden door het Poolse volk werd goedgekeurd bij het in 2003 gehouden referendum;
- B. overwegende dat in artikel 9 van de Poolse grondwet wordt bepaald dat de Republiek Polen het internationaal recht waaraan zij gehouden is, dient te eerbiedigen;

Dinsdag 15 november 2017

- C. overwegende dat de EU functioneert op grond van de veronderstelling van wederzijds vertrouwen, d.w.z. dat de lidstaten handelen in overeenstemming met de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten, als vervat in het EVRM en het Handvest van de grondrechten;
- D. overwegende dat de rechtsstaat een van de gemeenschappelijke waarden is waarop de EU is gegrondvest en dat de Commissie, samen met het Parlement en de Raad, krachtens de Verdragen verantwoordelijk is om ervoor te zorgen dat de rechtsstaat wordt geëerbiedigd als fundamentele waarde van de Unie en dat de EU-wetgeving, -waarden en -beginselen worden geëerbiedigd;
- E. overwegende dat deze beginselen het volgende inhouden: wettigheid, wat een transparant, controleerbaar, democratisch en pluriform wetgevingsproces impliceert, rechtszekerheid, een verbod op willekeur van de uitvoerende macht, onafhankelijke en onpartijdige rechters, effectieve rechterlijke toetsing, met inbegrip van de volledige eerbiediging van de grondrechten, en gelijkheid voor de wet;
- F. overwegende dat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is verankerd in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten en artikel 6 van het EVRM, en een essentiële vereiste is van het democratische beginsel van de scheiding der machten, dat ook in artikel 10 van de Poolse grondwet tot uiting komt;
- G. overwegende dat de vrijheid van vereniging beschermd moet worden; overwegende dat een levendig maatschappelijk middenveld en pluralistische media een vitale rol spelen bij de bevordering van een open en pluralistische samenleving, inspraak in het democratische proces en versterking van de verantwoordingsplicht van regeringen; overwegende dat ngo's naar behoren moeten worden gefinancierd;
- H. overwegende dat de weigering van de Poolse regering om gevolg te geven aan de beschikking van het Hof van Justitie van de EU inzake de houtkap in het oerbos van Bialowieza en aan de voorlopige arresten van het EHRM inzake uitzettingen naar Belarus een duidelijk teken is dat Polen zich niet aan de EU-Verdragen houdt;
- I. overwegende dat tientallen demonstranten zijn gedagvaard op grond van de wet op lichte vergrijpen en in sommige gevallen strafrechtelijk zijn vervolgd; overwegende dat volgens berichten meer dan 300 mensen door de politie zijn opgeroepen in verband met hun deelname aan protesten in oktober 2017;
- J. overwegende dat, volgens het Handvest van de grondrechten, het EVRM en de jurisprudentie van het EHRM, de seksuele en reproductieve gezondheid van vrouwen verband houdt met meerdere mensenrechten, inclusief het recht op leven en waardigheid, de vrijheid om niet te worden blootgesteld aan onmenselijke of vernederende behandeling, het recht op toegang tot gezondheidszorg, en het verbod op discriminatie, zoals dat verwoord is in de Poolse grondwet;
- K. overwegende dat het weigeren van toegang tot dienstverlening op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met inbegrip van veilige en legale abortus, een schending is van de grondrechten van vrouwen; overwegende dat de VN-Mensenrechtencommissie Polen heeft opgeroepen om af te zien van elke wetswijziging die zou neerkomen op een verslechtering van de reeds restrictieve wetgeving inzake de toegang van vrouwen tot veilige en legale abortus; overwegende dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens zich in verschillende zaken tegen Polen heeft uitgesproken wegens de restrictieve interpretatie van dit recht;
1. benadrukt dat het van fundamenteel belang is dat de gemeenschappelijke waarden die zijn opgenomen in artikel 2 van het VEU en in de Poolse grondwet worden geëerbiedigd en dat de grondrechten als vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie worden gewaarborgd;
 2. herhaalt het standpunt dat het in zijn resoluties van 13 april 2016 en 14 september 2016 heeft verwoord; uit met name opnieuw zijn bezorgdheid over de snelle wetgevingsontwikkelingen die zich op veel gebieden voltrekken zonder behoorlijk overleg of de mogelijkheid van een onafhankelijke en gewettigde toetsing aan de grondwet, waardoor het gevaar bestaat van systematische ondergraving van de grondrechten, de democratische controlemechanismen en de rechtsstaat; geeft in het bijzonder nogmaals uiting aan zijn bezorgdheid over de veranderingen op het gebied van de openbare media, het strafrecht, de politiewet, de ambtenarenwet, de wet terrorismebestrijding, de ngo-wet, de asielwet, de vrijheid van vergadering en de rechten van vrouwen;

Dinsdag 15 november 2017

3. betreurt het ten zeerste en met toenemende bezorgdheid dat er geen compromis is gevonden voor het fundamentele probleem van de goede werking van het Constitutioneel Hof (de onafhankelijkheid en legitimiteit ervan en de publicatie en tenuitvoerlegging van al zijn uitspraken), waardoor de Poolse grondwet en democratie en de rechtsstaat in Polen ernstig aangetast worden; betreurt het ten zeerste dat de Poolse regering weigert rekening te houden met opbouwende kritiek van de Poolse burgers en van nationale, internationale en EU-instellingen en dat er geen maatregelen zijn aangekondigd om hun bezorgdheid weg te nemen;
4. maakt zich ernstig zorgen over de herziene wetgeving inzake de Poolse rechterlijke macht, met name omdat die kan leiden tot structurele ondergraving van de onafhankelijkheid van de rechtspraak en tot verzwakking van de rechtsstaat in Polen;
5. wijst erop dat president Duda op 27 juli 2017 zijn veto heeft uitgesproken over twee controversiële, door het Poolse parlement goedgekeurde wetten wegens onverenigbaarheid met de Poolse grondwet, betogend dat ze een serieuze bedreiging vormden voor de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Polen; roept op tot een uitvoerig debat op nationaal niveau met alle belanghebbenden over de hervorming van de rechterlijke macht, dat ertoe moet leiden dat de rechtsstaat geëerbiedigd wordt en dat het Europees recht en de Europese normen inzake onafhankelijke rechtspraak worden nageleefd; roept de Poolse president op om geen nieuwe wetten te ondertekenen als die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht niet volledig waarborgen;
6. schaart zich achter de aanbevelingen van de Commissie inzake de rechtsstaat en steunt de inbreukprocedures die de Commissie tegen Polen heeft ingeleid wegens inbreuken op het EU-recht; onderkent de vastberadenheid waarmee de Commissie, als hoedster van de Verdragen, toeziet op de situatie in Polen en het gevolg dat de Poolse autoriteiten aan haar aanbevelingen geven, terwijl zij Polen volledige steun blijft aanbieden bij het zoeken naar passende oplossingen om de rechtsstaat te versterken;
7. verzoekt het Poolse parlement en de Poolse regering met klem alle aanbevelingen van de Commissie en de Commissie van Venetië onverkort op te volgen en zich te onthouden van hervormingen die de eerbiediging van de rechtsstaat, en in het bijzonder de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, in gevaar kunnen brengen; verzoekt in dit verband de vaststelling van wetten uit te stellen totdat ze naar behoren geëvalueerd zijn door de Commissie en de Commissie van Venetië;
8. verzoekt de Poolse regering zich te houden aan de voorlopige beschikking van het Hof van Justitie van de EU van 27 juli 2017 in Zaak C-441/17 en de grootscheepse houtkap in het oerbos van Bialowieza, die tot ernstige en onomkeerbare schade aan dit Unesco-werelderfgoed dreigt te leiden, onmiddellijk op te schorten; verzoekt de Poolse regering een eind te maken aan de onmiddellijke uitzettingen naar Belarus en zo gevolg te geven aan de bindende voorlopige arresten van het EHRM van 8 juni 2017, en ervoor te zorgen dat eenieder die voornemens is asiel aan te vragen of om internationale bescherming te verzoeken aan de Poolse grenzen volledige toegang geniet tot de Poolse asielprocedure, in overeenstemming met internationale verplichtingen en het EU-recht;
9. verzoekt de Poolse regering het recht van vrijheid van vergadering te eerbiedigen door de bepalingen op grond waarvan door de regering goedgekeurde „cyclische” vergaderingen geprioriteerd worden, uit de huidige wet te schrappen; verzoekt de autoriteiten met klem geen strafrechtelijke sancties op te leggen aan personen die deelnemen aan vreedzame bijeenkomsten of tegendemonstraties en aanklachten tegen vreedzame betogers te laten vallen;
10. verzoekt de Poolse regering de wet tot oprichting van een Nationaal Instituut voor Vrijheid — Centrum voor de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld in te trekken, omdat die een belemmering vormt voor het verlenen van subsidie aan kritische maatschappelijke organisaties, en ervoor te zorgen dat overheidsgeld op eerlijke, onpartijdige en transparante wijze verdeeld wordt over maatschappelijke organisaties, zodat pluralistische vertegenwoordiging gewaarborgd wordt;
11. geeft uiting aan zijn bezorgdheid over berichten in de media over politietoezicht op leiders van de oppositie en maatschappelijke organisaties en verzoekt de Poolse autoriteiten met klem deze berichten na te trekken en de privacy van alle burgers volledig te eerbiedigen;
12. dringt er bij de Poolse regering op aan om een krachtig standpunt in te nemen ten aanzien van de rechten van vrouwen en meisjes door gratis en toegankelijke anticonceptie zonder discriminatie te bieden, en om de morning-afterpil zonder medisch recept beschikbaar te stellen; roept in dit verband op tot intrekking van de wet die de toegang tot de morning-afterpil voor vrouwen en meisjes beperkt;

Dinsdag 15 november 2017

13. is sterk gekant tegen elk wetgevingsvoorstel dat abortus verbiedt in geval van ernstige of dodelijke aantasting van de foetus; benadrukt dat universele toegang tot gezondheidszorg, waaronder tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en tot de daarmee verband houdende rechten, een fundamenteel mensenrecht is; bevestigt nogmaals nadrukkelijk zijn steun aan vrouwenrechtenorganisaties, aangezien zij onlangs het doelwit zijn geweest van gerechtelijke vervolging;
14. verzoekt de Poolse regering zich te houden aan alle bepalingen inzake de rechtsstaat en de grondrechten die vervat zijn in de Verdragen, het Handvest van de grondrechten, het EVRM en de internationale mensenrechtennormen, en rechtstreeks in overleg te treden met de Commissie;
15. verzoekt de Commissie het Parlement regelmatig en nauwgezet op transparante wijze te informeren over geboekte vorderingen en ondernomen actie;
16. is van mening dat er momenteel in Polen een duidelijk risico bestaat van ernstige inbreuk op de waarden als bedoeld in artikel 2 VEU; verzoekt zijn Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken een specifiek verslag op te stellen overeenkomstig artikel 83, lid 1, onder a), van zijn Reglement, met het oog op een stemming in de plenaire vergadering over een met redenen omkleed voorstel waarin de Raad wordt verzocht om overeenkomstig artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie op te treden;
17. herhaalt dat een regelmatig monitoringproces en een regelmatige dialoog waarbij alle lidstaten worden betrokken noodzakelijk zijn om de fundamentele waarden van de EU, zijnde democratie, de grondrechten en de rechtsstaat, te vrijwaren, en stelt dat de Raad, de Commissie en het Parlement hierbij moeten worden betrokken, zoals verwoord in zijn resolutie van 25 oktober 2016 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten ⁽¹⁾ (DRG-pact);
18. verzoekt de Poolse regering passende maatregelen te nemen en de xenofobe en fascistische betoging die op zaterdag 11 november 2017 in Warschau plaatsvond scherp te veroordelen;
19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie en de Raad, aan de president, de regering en het parlement van Polen, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Raad van Europa en de OVSE.

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0409.

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0443

De vrijheid van meningsuiting in Sudan, met name het geval van Mohamed Zine al-Abidine

Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de vrijheid van meningsuiting in Sudan, met name het geval van Mohamed Zine al-Abidine (2017/2961(RSP))

(2018/C 356/08)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de situatie in Sudan, met name die van 13 juni 2012⁽¹⁾, 10 oktober 2013⁽²⁾, 18 december 2014⁽³⁾ en 6 oktober 2016⁽⁴⁾,
 - gezien zijn resolutie van 16 maart 2017 over de prioriteiten van de EU voor de UNHRC-zittingen in 2017⁽⁵⁾,
 - gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
 - gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
 - gezien het Afrikaanse Handvest inzake de rechten van mensen en volkeren,
 - gezien de Overeenkomst van Cotonou,
 - gezien de Sudanese pers- en publicatiewet van 2009,
 - gezien de Sudanese wet inzake vrijheid van informatie van 2015,
 - gezien de in Kampala overeengekomen verklaring van de pan-Afrikaanse conferentie over de vrijheid van meningsuiting en toegang tot informatie van 26 maart 2017,
 - gezien de gezamenlijke verklaring van de EU, Noorwegen, de VS en Canada over politieke aanhoudingen en censuur op kranten in Sudan van 7 december 2016,
 - gezien de EU-richtsnoeren inzake de vrijheid van meningsuiting online en offline,
 - gezien de verklaring van de onafhankelijke deskundige van de Verenigde Naties voor de mensenrechtensituatie in Sudan, Aristide Nononzi, naar aanleiding van zijn missie naar Sudan van 11 t/m 21 mei 2017,
 - gezien het bezoek van commissaris Stylianides aan Sudan op 22 en 23 oktober 2017,
 - gezien de verklaring van 2 november 2017 van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) namens de EU ter gelegenheid van de internationale dag tegen de straffeloosheid van geweld tegen journalisten,
 - gezien de wereldindex voor persvrijheid van Verslaggevers zonder Grenzen van 2017,
 - gezien artikel 135, lid 5, en artikel 123, lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat een op 23 februari 2012 in de krant Al-Tayar gepubliceerd artikel van de hand van Mohamed Zine al-Abidine kritisch was over de vermeende corruptie binnen de familie van de Sudanese president Omar al-Bashir;

⁽¹⁾ PB C 332 E van 15.11.2013, blz. 49.

⁽²⁾ PB C 181 van 19.5.2016, blz. 87.

⁽³⁾ PB C 294 van 12.8.2016, blz. 28.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0379.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0089.

Woensdag 16 november 2017

- B. overwegende dat de Sudanese nationale inlichtingen- en veiligheidsdienst (NISS) aangifte heeft gedaan tegen Mohamed Zine al-Abidine en zijn hoofdredacteur Osman Mirgani;
- C. overwegende dat een Sudanese rechter Mohamed Zine al-Abidine op 23 oktober 2017 heeft veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf met een proeftijd van vijf jaar op beschuldiging van het schenden van de journalistieke gedragscode;
- D. overwegende dat de hoofdredacteur van de krant Al-Tayar, Osman Mirgani, op grond van dezelfde beschuldigingen werd veroordeeld tot betaling van een boete van 10 000 Sudanese pond of een gevangenisstraf van zes maanden, en werd vrijgelaten nadat de Sudanese journalistenbond de boete had betaald;
- E. overwegende dat de advocaat die Mohamed Zine al-Abidine en Osman Mirgani vertegenwoordigt heeft meegedeeld dat hij voornemens is beroep in te stellen tegen deze vonnissen;
- F. overwegende dat de NISS naar verluidt journalisten ondervraagt en vasthoudt, meerdere rechtszaken tegen Sudanese journalisten heeft aangespannen en op willekeurige wijze complete oplages van kranten in beslag heeft genomen, onder meer van Al-Tayar, Al-Jareeda Al-Watan, Al-Youm Al-Tali, Al-Ayam en Akhir Lahza, die kritische artikelen over de regering bevatten;
- G. overwegende dat in 2016 minstens 44 gevallen van in beslag genomen publicaties werden vastgesteld, waardoor twaalf kranten werden getroffen, waaronder vijf oplages van Al-Jareeda in één week; overwegende dat de Nationale Pers- en Publicatieraad de publicatie van de kranten Elaf, Al-Mustagilla, Al-Watan en Awal Al-Nahar op 14 augustus 2016 voor onbepaalde tijd heeft opgeschort;
- H. overwegende dat vrije, onafhankelijke en onpartijdige media tot de wezenlijke fundamenteën van een democratische maatschappij behoren;
- I. overwegende dat Sudan op 8 januari 2017 als vierde partij na Palestina, Tunesië en Jordanië de Verklaring betreffende de vrijheid van de media in de Arabische wereld heeft ondertekend; overwegende dat de minister van Mediazaken heeft opgemerkt dat de regering zich ertoe heeft verbonden de persvrijheid in Sudan te zullen eerbiedigen;
- J. overwegende dat Sudan op plaats 174 van 180 staat in de wereldindex voor persvrijheid van Verslaggevers zonder Grenzen en dus tot de minst vrije landen wordt gerekend, vanwege „intimidatie van de media, censuur, inbeslagname van krantenoplages, sluiting van media en internetblokkades”;
- K. overwegende dat in het verslag van de onafhankelijke VN-deskundige over de mensenrechtensituatie in Sudan van juli 2017 werd opgemerkt dat de door de NISS aan de krant Al-Jareeda opgelegde censuur in strijd was met de voorlopige nationale grondwet van Sudan;
- L. overwegende dat Sudan de in 2005 herziene versie van de Overeenkomst van Cotonou heeft ondertekend, maar niet geratificeerd;
- M. overwegende dat VV/HV Federica Mogherini op 14 november 2017 een verklaring heeft afgelegd over het bezoek van de Sudanese president Omar al-Bashir aan Uganda, waarin zij alle partijen bij het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof eraan herinnerde dat zij zich moeten houden en uitvoering dienen te geven aan hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht;
- N. overwegende dat de mensen-, burger- en politieke rechten in Sudan nog steeds worden onderdrukt;
1. geeft uiting aan zijn diepe bezorgdheid over de veroordeling van Mohamed Zine al-Abidine door de persrechtbank in Khartoem op 23 oktober 2017 tot een voorwaardelijke gevangenisstraf met een proeftijd van vijf jaar, en roept de Sudanese autoriteiten op alle aanklachten tegen hem onmiddellijk te herzien;
 2. maakt zich ernstige zorgen over de vrijheid van meningsuiting in Sudan, de aanhoudende censuur en inbeslagname van kranten, en de toegenomen beperkingen voor journalisten in Sudan op het vrijelijk uiten van hun mening; wijst erop dat het openlijk in twijfel trekken van regeringsbeleid en politici niet mag leiden tot onderdrukking van de persvrijheid; wijst voorts met bezorgdheid op de langdurige financiële beperkingen voor kranten als gevolg van routinematige inbeslagnames en opschortingen van hun werkzaamheden;

Woensdag 16 november 2017

3. betreurt het feit dat er sprake is van talrijke meldingen van herhaaldelijke schendingen van de mediavrijheid en aanhoudende intimidatie van journalisten door de NISS, en dringt er bij de Sudanese autoriteiten op aan de bevoegdheden en methoden van de NISS in overeenstemming te brengen met de internationale normen;
 4. is van mening dat vrije, onafhankelijke en onpartijdige media tot de wezenlijke fundamentele van een democratische maatschappij behoren, waarin open debatten een cruciale rol spelen; roept de EU op haar inspanningen ter bevordering van de vrijheid van meningsuiting te intensiveren via haar externe beleidsmaatregelen en -instrumenten;
 5. dringt er bij de Sudanese autoriteiten op aan om onmiddellijk een einde te maken aan alle vormen van intimidatie en aanvallen op journalisten en verdedigers van de vrijheid van meningsuiting online en offline, en om democratische hervormingen door te voeren als middel om de bescherming en bevordering van de mensenrechten in het land te waarborgen, met inbegrip van de vrijheid van meningsuiting, overeenkomstig hun verplichtingen uit hoofde van de voorlopige nationale grondwet van Sudan en hun internationale verbintenissen, waaronder de Overeenkomst van Cotonou;
 6. benadrukt dat de staat in overeenstemming met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als eerste verantwoordelijk is voor de bevordering en bescherming van alle mensenrechten; roept de Sudanese autoriteiten op de op het internationaal recht gegronde mensenrechten en fundamentele vrijheden, waaronder de vrijheid van meningsuiting, in ere te herstellen en te eerbiedigen;
 7. erkent het belang van de recente missie van commissaris Stylianides en van de overbrenging van de reeds bekende bezorgdheden van de EU aan de Sudanese autoriteiten, onder meer wat de eerbiediging van de fundamentele vrijheden betreft;
 8. roept de EU en haar lidstaten op maatschappelijke organisaties te ondersteunen door middel van technische bijstand en programma's voor capaciteitsopbouw, teneinde hun capaciteiten op het gebied van de verdediging van de mensenrechten en de rechtsstaat te verbeteren en hen in staat te stellen doeltreffender bij te dragen aan de verbetering van de mensenrechtensituatie in Sudan;
 9. neemt met bezorgdheid kennis van de voorgestelde pers- en drukwerkwet van 2017 die nog meer controversiële beperkingen op onlinepublicaties bevat, alsook bepalingen voor een langer verschijningsverbod voor kranten en langere schorsingen van journalisten; spoort de regering van Sudan aan de pers- en publicatiewet van 2009 te wijzigen teneinde journalisten en uitgeverij van kranten meer bescherming te bieden;
 10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de covoorzitters van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU, de Commissie van de Afrikaanse Unie, het Pan-Afrikaanse Parlement en de regering van Sudan.
-

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0444

Terroristische aanslagen in Somalië**Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over terreuraanslagen in Somalië (2017/2962(RSP))**

(2018/C 356/09)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Somalië,
- gezien zijn resolutie van 18 mei 2017 over de situatie in het vluchtelingenkamp Dadaab ⁽¹⁾,
- gezien de verklaring van de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) van 15 oktober 2017 over de aanslagen in Mogadishu (Somalië), en de verklaring van de woordvoerder van de VV/HV van 30 oktober 2017 over de aanslag in Somalië,
- gezien de conclusies van de Raad van 3 april 2017 over Somalië,
- gezien de verklaring die de EU op 27 september 2017 heeft afgelegd tijdens de 36e vergadering van de Mensenrechtenraad over de interactieve dialoog met de onafhankelijke deskundige over Somalië,
- gezien resoluties 2372(2017) en 2383(2017) van de VN-Veiligheidsraad, die werden goedgekeurd op 30 augustus 2017, respectievelijk 7 november 2017,
- gezien de algemene verslagen over Somalië van de secretaris-generaal van de VN aan de VN-Veiligheidsraad van 9 mei 2017 en 5 september 2017,
- gezien de verklaring van de VN-Veiligheidsraad van 15 oktober 2017 over de terreuraanslag in Mogadishu,
- gezien de verklaring van 15 oktober 2017 van de voorzitter van de Commissie van de Afrikaanse Unie over de aanslag in Mogadishu,
- gezien de verklaringen van de Missie in Somalië van de Afrikaanse Unie (AMISOM), waarin de terreuraanslagen van 14 en 28 oktober 2017 worden veroordeeld,
- gezien de slotverklaring van de Internationale Conferentie over Somalië, die op 11 mei 2017 in Londen heeft plaatsgevonden,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de EU en de Afrikaanse Unie van 1 juni 2017 over de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst van Parijs,
- gezien de verklaring van AMISOM van 8 november 2017, waarin AMISOM het voornemen aankondigt zijn troepen vanaf december 2017 geleidelijk uit Somalië terug te gaan trekken en deze terugtrekking tegen 2020 te willen afronden,
- gezien de ACS-EU-partnerschapsovereenkomst van Cotonou,
- gezien het mandaat van de Afrikaanse Commissie inzake de rechten van de mens en de volkeren om de rechten van de mens en de volkeren te bevorderen en te beschermen in het kader van het Afrikaans Handvest van de rechten van de mens en de volkeren,
- gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind en het bijbehorende Facultatief Protocol inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0229.

Woensdag 16 november 2017

- gezien het Verdrag van de Organisatie van Afrikaanse Eenheid inzake preventie en bestrijding van terrorisme, dat is aangenomen in 1999,
 - gezien artikel 135, lid 5, en artikel 123, lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat op 14 oktober 2017 bij een zeer grote aanslag met een bomvrachtauto in het centrum van Mogadishu ten minste 358 mensen om het leven zijn gekomen en 228 gewonden zijn gevallen, en dat 56 mensen nog altijd vermist zijn; overwegende dat de aanslag in het centrum van Mogadishu één van de dodelijkste terreurdaden van de afgelopen jaren in de hele wereld was; overwegende dat op 28 oktober 2017 30 mensen om het leven zijn gekomen bij een explosie van twee bommen vlakbij een hotel in de buurt van het presidentieel paleis in Mogadishu;
- B. overwegende dat, hoewel geen enkele groepering de verantwoordelijkheid voor deze laffe aanslagen heeft opgeëist, alles erop duidt dat zij het werk zijn van Al-Shabaab, een groepering die nu klaarblijkelijk zijn steun onder de bevolking niet op het spel wil zetten door haar naam met een zo groot aantal burgerslachtoffers in verbinding te brengen; overwegende dat de burgerbevolking van Somalië het geweld van Al-Shabaab herhaaldelijk heeft veroordeeld en met een vertoon van eenheid op de bomaanslagen van oktober 2017 heeft gereageerd, in de vorm van een mars tegen Al-Shabaab door Mogadishu waaraan door duizenden burgers werd deelgenomen;
- C. overwegende dat de afgelopen maanden in Mogadishu en de rest van het land een aantal dodelijke terreuraanslagen hebben plaatsgevonden, waaronder aanslagen met bomauto's, willekeurige schietpartijen, gerichte executies en ontvoeringen, die een illustratie vormen van de permanente dreiging uit gewelddadige extremistische hoek in het land;
- D. overwegende dat de meeste aanslagen aan de terreur van Al-Shabaab worden toegeschreven, hoewel bekend is dat ook Daesh in het land actief is;
- E. overwegende dat de president van Somalië, Mohamed Abdullahi Mohamed, na in februari 2017 aan de macht te zijn gekomen middels verkiezingen die als een belangrijke mijlpaal worden beschouwd op het pad van een geleidelijke terugkeer naar stabiliteit en welvaart van dit zwaar beproefde Oost-Afrikaanse land, beloofd heeft het land van Al-Shabaab te zullen verlossen;
- F. overwegende dat het, gezien de reeks aanslagen in 2017, en niet in de laatste plaats de vreselijke bomaanslag op 14 oktober 2017, zeer de vraag is of de Somalische veiligheidstroepen na het aangekondigde vertrek van AMISON in 2018 afdoende in staat zullen zijn terrorisme te bestrijden zonder hulp van buitenaf;
- G. overwegende dat de AMISOM-troepen herhaaldelijk zijn beschuldigd van ernstige schendingen van de mensenrechten, inclusief willekeurige moorden en enkele gevallen van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik; overwegende dat de hernieuwde inzet van buitenlandse troepen op Somalisch grondgebied buiten VN- en/of AU-mandaten om aanleiding vormt tot grote bezorgdheid, gezien de eerdere beschuldigingen van mensenrechtenschendingen door AMISON-troepen;
- H. overwegende dat, naast gewelddadig extremisme, ook droogte, conflicten tussen clans en gedwongen verdrijvingen alleen al het afgelopen jaar tot honderdduizenden ontheemden hebben geleid, waarbij velen een goed heenkomen hebben gezocht in door de regering gecontroleerde stedelijke gebieden; overwegende dat veel mensen in onveilige omstandigheden leven, en dat met name vrouwen en meisjes aan misbruik en seksueel geweld blootgesteld zijn;
- I. overwegende dat de kans op hongersnood in Somalië erg groot is, dat ongeveer 400 000 Somalische kinderen aan acute ondervoeding lijden en dat de voedselbevoorradingszekerheid van 3 miljoen mensen niet of nauwelijks gegarandeerd is; overwegende dat er in Somalië 1,1 miljoen intern verdreven personen zijn, en nog eens 900 000 Somalische vluchtelingen in de regio;
- J. overwegende dat er 420 000 Somalische vluchtelingen in kampen in Kenia zitten, waaronder 350 000 in het Dadaab-kamp, en overwegende dat de regeringen van Somalië en Kenia met de UNHCR overeengekomen zijn te werken aan de vrijwillige terugkeer van 10 000 vluchtelingen naar gebieden in Somalië die niet onder controle zijn van Al-Shabaab; overwegende dat mensen die terugkeren integratieproblemen hebben en nauwelijks werk kunnen vinden; overwegende dat veel vluchtelingen in het Dadaab-kamp oorspronkelijk uit Somalië komen, maar geen enkele ervaring hebben met leven buiten het kamp en in feite staatloos zijn, hetgeen betekent dat zij niet naar Somalië kunnen worden gestuurd;

Woensdag 16 november 2017

- K. overwegende dat de EU haar jaarlijkse humanitaire hulp voor Somalië sinds 2016 steeds verder heeft vergroot, in het bijzonder in reactie op de ernstige droogte in het land, met een toewijzing van 120 miljoen EUR aan humanitaire partnerorganisaties in 2017 en de toekenning van noodhulp ten belope van 100 000 EUR voor inspanningen gericht op het snel reageren op medische behoeften in Mogadishu na de aanslag op 14 oktober 2017; overwegende dat de EU in eerste instantie ook twee schepen van de EU-marine-operatie ATALANTA heeft gemobiliseerd, naast vluchten met noodhulp, voor de levering van medische noodhulp aan ziekenhuizen in Mogadishu;
- L. overwegende dat de EU via het Europees Ontwikkelingsfonds (2014-2020) 486 miljoen EUR ter beschikking heeft gesteld, in het bijzonder voor de tenuitvoerlegging van de „Compact” en, met name, de opbouw van staatsstructuren, de totstandbrenging van vrede, voedselbevoorradingszekerheid, weerbaarheid en onderwijs; overwegende dat de EU heeft toegezegd AMISOM te ondersteunen via de Vredesfaciliteit voor Afrika;
- M. overwegende dat de Wereldbank in december 2016 heeft beloofd de strijd tegen extreme armoede te intensiveren, en aan heeft gegeven dat de ontwikkelde landen een recordbedrag van 75 miljard USD hebben toegezegd voor schenkingen en zachte leningen aan de International Development Association (IDA); overwegende dat Somalië evenwel niet voor IDA-steun in aanmerking komt omdat het land de Wereldbank en het IMF meer dan 300 miljoen USD schuldig is, als onderdeel van een schuldenberg van in totaal 5 miljard USD die nog aan multilaterale en bilaterale crediteuren moet worden terugbetaald;
- N. overwegende dat het klopt dat Al-Shabaab doorgaat met het doden, willekeurig vasthouden én aanwerven van kinderen, maar dat ook het Somalische leger kinderen rekruteert, hoewel het land in januari 2015 het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind heeft geratificeerd en in november 2015 de Verklaring inzake veilige scholen heeft bekrachtigd, waarmee het zich ertoe heeft verbonden concrete maatregelen te nemen voor de bescherming van studenten en onderwijsinstellingen;
- O. overwegende dat omdat de civiel-rechterlijke macht niet functioneert de Somalische regering haar toevlucht neemt tot militaire rechtbanken om burgers te berechten en te veroordelen, waardoor de rechten van beklaagden niet gewaarborgd zijn; overwegende dat het National Intelligence and Security Agency (NISA) ruime onderzoeksbevoegdheden heeft, maar geen handhavingsmandaat, hetgeen ertoe leidt dat de procesrechten van gedetineerden van het NISA veelvuldig worden geschonden;
- P. overwegende dat Somalië volgens Transparency International voor het tiende opeenvolgende jaar het meest corrupte land ter wereld is; overwegende dat de Somalische regering nog altijd met veel uitdagingen te kampen heeft, zoals corruptie en een gebrek aan brede steun vanuit de burgerbevolking, hetgeen onvermijdelijk tot weinig vertrouwen in de overheid heeft geleid en, in het verlengde daarvan, tot toenemende steun voor radicale islamistische en terroristische groepen;
1. betuigt zijn innige deelneming aan de slachtoffers van de recente terreuraanslagen in Somalië en hun gezinnen, en betreurt ten zeerste dat er dodelijke slachtoffers zijn gevallen; veroordeelt tegelijkertijd in krachtige bewoordingen de daders van deze aanslagen, die worden toegeschreven aan Al-Shabaab;
 2. wijst erop dat duurzame stabiliteit en vrede alleen kunnen worden verwezenlijkt door sociale inclusie, duurzame ontwikkeling en goed bestuur, op basis van de democratische beginselen en de rechtsstaat, waarbij de waardigheid en de rechten van de bevolking volledig worden geëerbiedigd;
 3. juicht de snelle reactie van de Commissie na de terreuraanslag van 14 oktober 2017 toe; vraagt de EU en haar internationale partners zich te houden aan de beloften die zij aan Somalië hebben gedaan, in het bijzonder middels maatregelen voor het waarborgen van de voedselbevoorradingszekerheid, teneinde de structurele problemen te voorkomen die leiden tot hongersnood, voor het vergroten van de veiligheid en het vinden van oplossingen voor problemen tussen bevolkingsgroepen, voor het verbeteren van het beheer van de overheidsfinanciën en voor het ondersteunen van het proces van herziening van de grondwet, zonder dewelke stabiliteit op de lange termijn onmogelijk is;
 4. betreurt het dat Somalië ondanks de herhaalde waarschuwingen van humanitaire groeperingen, hulporganisaties en het Europees Parlement nog altijd op de rand van een hongersnood staat; brengt in herinnering dat het dodental als gevolg van de hongersnood van 2011 nog hoger uitviel door de onveiligheid en de acties van de extremistische militanten van Al-Shabaab, die voedselleveringen in gebieden in zuidelijk Centraal-Somalië die zich destijds onder hun controle bevonden, bemoeilijkten; vraagt alle partijen met humanitaire organisaties samen te werken, de humanitaire beginselen te eerbiedigen, en volledige en onbelemmerde toegang toe te staan tot al diegenen die onverminderd lijden en hulpbehoevend zijn, met name op het platteland;

Woensdag 16 november 2017

5. verwelkomt het in februari 2017 georganiseerde verkiezingsproces, dat resulteerde in de verkiezing van een nieuwe president, en spreekt de hoop uit dat de verkiezing zal uitmonden in meer politieke stabiliteit, de doorvoering van de noodzakelijke hervormingen en progressie ten aanzien van het federale project, in nauwe samenwerking en coördinatie met de federale lidstaten (Federal Member States (FMS)); beklemtoont het belang van het bestrijden van de endemische corruptie in het land en van het bieden van kansen aan de jeugd van het land, teneinde het risico te verkleinen dat ze door Al-Shabaab worden gerekruteerd;
6. juicht het besluit van het Somalisch nationaal leiderschapsforum toe om — in de aanloop naar de verkiezingen van 2020, die gebaseerd zullen zijn op het principe van „één man één stem” — de oprichting en registratie van politieke partijen te bevorderen, evenals de poging om de overheidsinstellingen opnieuw op te bouwen, en de vaststelling van belangrijke nieuwe wetten met betrekking tot politieke partijen en de oprichting van een onafhankelijke nationale mensenrechtencommissie; geeft aan dat er maatregelen moeten worden genomen om de vertegenwoordiging van vrouwen te vergroten;
7. beklemtoont het belang van de bijdrage die de Somalische diaspora en het maatschappelijk middenveld leveren aan niet alleen de wederopbouw van het bestuur, maar ook aan de sociale en economische ontwikkeling, en onderstreept het belang van de vertegenwoordiging en participatie van vrouwen in besluitvormingsprocessen; juicht in dit verband het grotere aantal vrouwelijke leden van het Somalische parlement (inmiddels 24 %) en kabinet toe, en wijst erop dat nog meer moet worden gedaan om zowel in de EU, als in Somalië tot een beter genderevenwicht te komen;
8. neemt kennis van de verklaring van Nairobi van de Intergouvernementele Autoriteit voor Ontwikkeling (IGAD) over duurzame oplossingen voor de Somalische vluchtelingen en de herintegratie van gepatrieerden in Somalië; verwelkomt de inzet die er is om een alomvattende regionale aanpak te realiseren en tegelijk de bescherming te handhaven en de zelfredzaamheid in de asiolverlenende landen te bevorderen, een en ander met de steun van de internationale gemeenschap en in overeenstemming met het uitgangspunt van internationale gedeelde verantwoordelijkheid zoals vastgelegd in het alomvattend reactiekader voor vluchtelingen (Comprehensive Refugee Response Framework (CRRF)) van de Verklaring van New York;
9. vraagt de Commissie de actoren in de regio, met inbegrip van de lokale bevolking, de regionale regering en ngo's, intensiever te raadplegen, teneinde zich te kunnen richten op lokaal geïdentificeerde problemen en behoeften, een positief klimaat in de hand te werken en voor meer capaciteit te zorgen voor de terugkeer van vluchtelingen naar hun eigen land;
10. maakt zich zorgen over het brede mandaat van het NISA en over zijn gebruik van militaire rechtbanken voor het vervolgen van vermeende terreurgerelateerde misdaden, waarbij het herhaaldelijk de regels betreffende een eerlijke procesgang met voeten heeft getreden en de doodstraf heeft opgelegd zonder dat „accountability” was gewaarborgd;
11. vraagt de Somalische regering en de EU, in het kader van haar activiteiten in Somalië met betrekking tot de rechtsstaat, ervoor te zorgen dat voor het NISA regels, inclusief effectieve controlemechanismen, worden vastgesteld, en de technische expertise van de Somalische criminele inlichtingendienst (Criminal Investigation Department (CID)) te verbeteren, zodat deze grondige en effectieve onderzoeken kan uitvoeren, met eerbiediging van de rechten van de burgers;
12. juicht in het bijzonder het politieke akkoord toe dat de leiders van Somalië op 16 april 2017 hebben bereikt en dat erop gericht is de regionale en de federale troepen in een samenhangende nationale veiligheidsarchitectuur te integreren die op termijn de eindverantwoordelijkheid voor de veiligheid op zich kan nemen, alsook de snelle oprichting van de nationale veiligheidsraad en het nationale veiligheidsbureau;
13. onderkent de rol van AMISON bij het faciliteren van veiligheid en stabiliteit, waardoor Somalië politieke instituties kan oprichten en de autoriteit van de staat kan uitbreiden, in afwachting van de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de veiligheid aan Somalische instituties en troepen; juicht het toe dat de Afrikaanse Unie onderzoeken instelt naar de beschuldigingen van seksueel geweld door AMISON-troepen; dringt aan op de volledige implementatie van de aanbevelingen in de algemene verslagen over Somalië van de secretaris-generaal van de VN, en vraagt de AU en de landen die troepen leveren overeenkomstig resolutie 2272(2018) van de VN-veiligheidsraad te waarborgen dat de beschuldigingen serieus worden onderzocht en de daders ter verantwoording worden geroepen; beklemtoont het belang van de mogelijkheid om het mandaat van AMISON tot na mei 2018 te verlengen, en waarschuwt dat een te vroege overdracht van verantwoordelijkheden naar Somalische troepen de stabiliteit op de lange termijn zou kunnen schaden;
14. beklemtoont dat het belangrijk is straffeloosheid te bestrijden en de plegers van misdaden tegen de menselijkheid en van oorlogsmisdaden in Somalië ter verantwoording te roepen; neemt kennis van het aanbod van de president van Somalië om de plegers van bepaalde misdaden die terrorisme en geweld afzweren, en Al-Shabaab en andere terroristische groeperingen de rug willen toekeren, amnestie te verlenen, en dringt erop aan amnestiewetgeving te ontwikkelen;

Woensdag 16 november 2017

15. maakt zich zorgen over de rekrutering van kindsoldaten door Al-Shabaab en het gebruik van kinderen door de veiligheidstroepen als soldaten en informanten, met inbegrip van het gebruik van gevangengenomen of gedeserteerde kindsoldaten; brengt in herinnering dat de regering van Somalië beloofd heeft voormalige kindsoldaten op te vangen en opnieuw in de samenleving te integreren, en degenen die hen hebben gerekruteerd voor het gerecht te brengen; vraagt de internationale donoren, waaronder de EU, prioriteit toe te kennen aan deze „rehabilitatie“-diensten, alsook aan onderwijs en veilige scholingsmogelijkheden, omdat deze van essentieel belang zijn voor het doorbreken van de dodelijke cyclus van geweld; vraagt de autoriteiten met klem kinderen die ervan worden verdacht bij Al-Shabaab betrokken te zijn geweest hoofdzakelijk als slachtoffers te behandelen en uit te gaan van het belang van het kind, waarbij de internationale beschermingsnormen als leidende principes moeten gelden;

16. maakt zich er grote zorgen over dat natuurlijke hulpbronnen, en met name houtskool, onverminderd een belangrijke bron van financiering voor terroristen zijn en in Somalië tot veel milieuschade leiden; vraagt de Commissie te bekijken op welke wijze de regels inzake traceerbaarheid en „due diligence“ kunnen worden uitgebreid, teneinde ze ook van toepassing te maken op alle natuurlijke hulpbronnen die worden gebruikt om terroristische activiteiten en geweld te financieren; dringt er in dit verband bij alle partijen op aan zich te houden aan de resolutie van de VN-Veiligheidsraad houdende een verbod op de export van Somalische houtskool;

17. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Afrikaanse Unie, de president, de premier en het parlement van Somalië, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties en de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU.

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0445

Madagaskar

Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over Madagaskar (2017/2963(RSP))

(2018/C 356/10)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Madagaskar, met name die van 7 mei 2009 ⁽¹⁾, 11 februari 2010 ⁽²⁾ en 9 juni 2011 ⁽³⁾, en de onderzoeksmissie die de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU op 10 en 11 juli 2010 naar Madagaskar heeft gezonden,
- gezien de informatie die de WHO op 2 november 2017 heeft verstrekt over de recente uitbraak van de pest,
- gezien de slotopmerkingen van het Comité voor de rechten van de mens van 22 augustus 2017 over het vierde periodieke verslag van Madagaskar,
- gezien de verklaring van speciaal VN-rapporteur John H. Knox na afloop van zijn bezoek aan Madagaskar in oktober 2016,
- gezien de buitengewone top van de Ontwikkelingsgemeenschap van zuidelijk Afrika (SADC) over Madagaskar van 20 mei 2011 en de routekaart die het bemiddelingsteam van de SADC heeft voorgesteld na de opheffing van de sancties van de EU, de Afrikaanse Unie en de SADC tegen Madagaskar,
- gezien het verslag van de speciale rapporteur inzake mensenrechtenverplichtingen met betrekking tot het genot van een veilig, schoon, gezond en duurzaam milieu van 26 april 2017 over zijn bezoek aan Madagaskar,
- gezien de artikelen 8 en 9 van de herziene Overeenkomst van Cotonou,
- gezien de grondwet van Madagaskar,
- gezien de EU-richtsnoeren over mensenrechtenverdedigers en de EU-mensenrechtenrichtsnoeren inzake vrijheid van meningsuiting online en offline,
- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR), dat Madagaskar in 1969 heeft ondertekend en in 1971 heeft geratificeerd,
- gezien het Afrikaans Handvest inzake democratie, verkiezingen en bestuur,
- gezien het Afrikaanse Handvest inzake de rechten van mensen en volkeren,
- gezien de 120e zitting van het Comité voor de rechten van de mens in Genève, waar op 10 en 11 juli 2017 het vierde periodieke verslag van Madagaskar over de tenuitvoerlegging van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten is besproken,
- gezien artikel 135, lid 5, en artikel 123, lid 4, van zijn Reglement,

⁽¹⁾ PB C 212 E van 5.8.2010, blz. 111.

⁽²⁾ PB C 341 E van 16.12.2010, blz. 72.

⁽³⁾ PB C 380 E van 11.12.2012, blz. 129.

Woensdag 16 november 2017

- A. overwegende dat Madagaskar, na een periode van vijf jaar van politieke onrust tijdens welke de donoren hun ontwikkelingshulpprogramma's hadden opgeschort, in oktober 2013 geloofwaardige en democratische parlementsverkiezingen heeft gehouden en in december 2013 presidentsverkiezingen heeft gehouden, waarbij Hery Rajaonarimampianina tot president is verkozen; overwegende dat de politieke situatie onstabiel is gebleven, maar dat door de hervatting van de betrekkingen met de donorlanden alle beperkingen op samenwerking met de nieuwe regering zijn opgeheven;
- B. overwegende dat er een nieuwe communicatiewet is gekomen, die door Malagassische journalisten sterk is bekritiseerd omdat voor uitspraken over persmisdrijven naar het wetboek van strafrecht wordt verwezen, waardoor het beroep van journalist mogelijk zou kunnen worden gecriminaliseerd; overwegende dat de situatie rustiger is geworden, maar niet de goede richting lijkt uit te gaan;
- C. overwegende dat er in principe volgend jaar presidentsverkiezingen zullen worden gehouden, maar dat er nog geen vaste datum is vastgesteld; overwegende dat de Malagassische president heeft verklaard voorstander te zijn van een grondwetswijziging waardoor hij tijdens de verkiezingsperiode aan de macht zou kunnen blijven, en dat hij de door de nationale onafhankelijke kiescommissie, deskundigen, het maatschappelijk middenveld en de oppositie voorgestelde wijzigingen in de kieswet naar zijn hand blijkt te willen te zetten; overwegende dat zijn politieke tegenstanders en delen van het maatschappelijk middenveld tegen deze verklaringen hebben geprotesteerd en vrezden dat dit een poging zou kunnen zijn om de verkiezingen uit te stellen en langer aan de macht te blijven dan de grondwet toelaat; overwegende dat dit de spanningen in een reeds delicate politieke context waarschijnlijk nog zal doen toenemen;
- D. overwegende dat de regionale directeur van Amnesty International voor zuidelijk Afrika op 10 juli 2017 heeft verklaard dat de mensenrechtensituatie in Madagaskar sterk achteruitgaat als gevolg van de flagrante veronachtzaming van de rechtsstaat; overwegende dat meer dan de helft van alle gevangenen zonder proces preventief gevangen wordt gehouden en dat er schendingen zoals buitengerechtelijke executies door de politie en de gevangenneming van mensenrechtenverdedigers plaatsvinden omdat er geen vrije en eerlijke toegang tot de rechter bestaat;
- E. overwegende dat Amnesty International ook beschikt over gedocumenteerde meldingen dat wetshandhavers hebben geprobeerd wraak te nemen na gevallen van volksgericht; overwegende dat politieagenten in februari 2017 naar verluidt vijf dorpen in Antsakabary hebben platgebrand nadat twee van hun collega's naar verluidt door dorpsbewoners waren gedood, en dat een oudere vrouw bij de aanval aan brandwonden is gestorven omdat zij niet kon ontsnappen; overwegende dat de politie de brandstichting nu onderzoekt, hoewel zij erbij betrokken was;
- F. overwegende dat journalisten en mensenrechtenverdedigers worden geconfronteerd met intimidatie en pesterijen vanwege de autoriteiten, die proberen hun het zwijgen op te leggen en hun onderzoeks- of mensenrechtenwerkzaamheden te belemmeren; overwegende dat tal van media sinds de verkiezingen van 2013 zijn gesloten en gecensureerd met het oog op de „eerbiediging van de rechtsstaat” en de volgens het ministerie van Communicatie noodzakelijke „sanering van het audiovisuele landschap”;
- G. overwegende dat de Conferentie van de partijen bij de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (Cites) in 2013 een actieplan voor Madagaskar heeft aangenomen, waarin wordt geëist dat het land zijn handhavingsinspanningen opvoert en een embargo op de uitvoer van alle houtvoorraden instelt; overwegende dat het secretariaat en het permanent comité van de Cites sindsdien herhaaldelijk hebben verklaard dat Madagaskar het actieplan niet naleeft; overwegende dat illegale houtkap en inbreuken op de milieuwetgeving volgens het Cites-secretariaat veelal onbestraft blijven; overwegende dat personen die zich tegen illegale houtkap verzetten, daarentegen zijn veroordeeld door de rechtbanken, die een ernstig risico op corruptie lopen;
- H. overwegende dat Madagaskar uit milieuoogpunt een van de meest uitzonderlijke plekken op aarde is, maar ook het armste niet-conflictland ter wereld is; overwegende dat 92 % van de bevolking met minder dan 2 USD per dag moet rondkomen en dat Madagaskar in de Human Development Index op de 154e plaats (van 188) staat;
- I. overwegende dat de illegale handel in hout en diersoorten een ernstige bedreiging vormt voor het milieu en de biodiversiteit in Madagaskar en voor de milieurechten van zijn bevolking; overwegende dat het milieueffect en het ondoorzichtige beheer van de winningsindustrieën vaak schade toebrengen aan lokale gemeenschappen en hun duurzame ontwikkeling; overwegende dat de smokkelnetwerken naar verluidt banden hebben met de georganiseerde

Woensdag 16 november 2017

misdaad, wat een bedreiging vormt voor het democratisch bestuur in het land; overwegende dat illegale houtkap, illegale handel in kostbare houtsoorten en mijnbouwconcessies volgens de speciale rapporteur voor mensenrechten en milieu nauw verband houden met geweld tegen de lokale bevolking;

- J. overwegende dat de milieuactivist Clovis Razafimalala, die de illegale handel in en exploitatie van rozenhout en andere houtsoorten aan de kaak stelde, sinds 16 september 2016 wordt vastgehouden op valse beschuldigingen van rebellie, vernietiging van openbare documenten en goederen en brandstichting, ondanks een flagrant gebrek aan bewijs; overwegende dat de milieu- en mensenrechtenactivist Raleva op 27 september 2017 is gearresteerd wegens „gebruik van een valse titel” toen hij de activiteiten van een goudmijnbedrijf ter discussie stelde nadat mijnbouw was verboden wegens aantasting van het milieu; overwegende dat Raleva op 26 oktober 2017 tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van twee jaar is veroordeeld; overwegende dat Augustin Sarovy, directeur van een ngo die de handel in rozenhout bestrijdt, zich na doodsb bedreigingen gedwongen zag naar Europa te vluchten;
- K. overwegende dat Fernand Cello, een radiodirecteur die bekend staat om zijn onderzoeken naar gevoelige onderwerpen zoals illegale saffiermijnen, op 6 mei 2017 werd vervolgd wegens „valsheid in geschrifte”; overwegende dat Reporters Sans Frontières (reporters zonder grenzen) heeft geprotesteerd tegen de harde behandeling van de directeur van Radio Jupiter door de autoriteiten in de regio op basis van valse beschuldigingen van mensen die betrokken waren bij zijn onderzoeken;
- L. overwegende dat de arrestatie van Claudine Razaimamonjy op initiatief van het Bianco (Bureau Indépendant Anti-Corruption — onafhankelijk bureau voor corruptiebestrijding) wegens verduistering van overheidsgeld in verscheidene gemeenten een staatszaak is geworden omdat zij een nauwe bondgenoot en adviseur is van het staatshoofd, Hery Rajaonarimampianina; overwegende dat de gendarmerie vóór haar arrestatie een verzoek had ingediend om mevrouw Jacqueline Raharimanantsoa Saholiniaina, mevrouw Sylvie Randriantsara Linah en mevrouw Claudine Razaimamonjy voor verhoor op te brengen; overwegende dat dat deze drie vrouwen in feite één en dezelfde persoon zijn, namelijk Claudine Razaimamonjy, die nooit gehoor heeft gegeven aan de oproepen om zich voor verhoor te melden;
- M. overwegende dat de „zaak-Claudine” een openlijk conflict tussen de regering en de rechterlijke macht heeft uitgelokt en dat de minister van Justitie er persoonlijk en publiekelijk toe heeft opgeroepen Claudine Razaimamonjy vrij te laten om een verlenging van haar aanhouding te voorkomen; overwegende dat de magistratenvereniging heeft verklaard zich beledigd te voelen door het standpunt en de rechtstreekse betrokkenheid van de regering in deze zaak, het heeft opgenomen voor de scheiding der machten en heeft benadrukt deze zaak geen verband houdt met politiek; overwegende dat de magistraten dit jaar drie keer in staking zijn gegaan om de herhaalde intimidaties en overheidsinmenging bij hun activiteiten te veroordelen en hun onafhankelijkheid te bevestigen;
- N. overwegende dat Madagaskar sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw elk jaar te maken heeft gehad met pestepidemieën, maar dat de laatste uitbraak, die in augustus 2017 begon, bijzonder hevig was en grote steden en niet-endemische gebieden heeft getroffen; overwegende dat er meer dan 1 800 gevallen en 127 sterfgevallen zijn gemeld; overwegende dat de ongewone aard en de snelle verspreiding dit jaar volgens de WHO te wijten zijn aan een verslechtering van het gezondheidsstelsel als gevolg van de sociaal-politieke crisis die het land de afgelopen jaren heeft getroffen; overwegende dat er volgens de WHO nog steeds een groot risico is op een mogelijke verdere verspreiding van de pestepidemie op nationaal niveau;
- O. overwegende dat het overwicht van het gewoonterecht in het land schadelijke traditionele praktijken in de hand heeft gewerkt, zoals gearrangeerde en gedwongen huwelijken en huwelijken op jonge leeftijd; overwegende dat vrouwen en meisjes nog steeds te lijden hebben onder seksueel geweld of ander lichamelijk geweld, dat niet vaak wordt aangegeven en zelden wordt bestraft; overwegende dat abortus in Madagaskar nog steeds verboden is door een wet uit 1920; overwegende dat ongeveer tien vrouwen per dag sterven bij de bevalling; overwegende dat het verbod op abortus kan leiden tot clandestiene en gevaarlijke zwangerschapsonderbrekingen door mensen die niet medisch gekwalificeerd zijn;
- 1. is verheugd over het herstel van de rechtsstaat met de verkiezingen van oktober en december 2013; herinnert de autoriteiten, en in de eerste plaats de president, van Madagaskar aan hun verantwoordelijkheid om de rechten van hun burgers in het hele land te handhaven en te beschermen, alle misbruik en misdrijven te voorkomen, en hun taak te vervullen met strikte eerbiediging van de rechtsstaat; dringt erop aan dat zij alle nodige maatregelen nemen om de uitoefening van de fundamentele vrijheden van hun burgers, waaronder de vrijheid van meningsuiting, te waarborgen;

Woensdag 16 november 2017

2. hoopt dat de komende verkiezingen in een vreedzaam en sereen klimaat zullen worden gehouden, zodat ze democratisch en transparant zijn; benadrukt dat de grondwettelijke orde en de politieke stabiliteit in stand moeten worden gehouden en dat alleen overleg en consensusvorming tussen alle politieke actoren in 2018 tijdige en geloofwaardige verkiezingen kunnen garanderen; vraagt de internationale gemeenschap alles in het werk te stellen om bij de presidentsverkiezingen van 2018 een eerlijk en vrij verkiezingsproces te waarborgen;
 3. uit zijn bezorgdheid over de vele gevallen van volksgericht en de betrokkenheid van wetshandhavers bij buitengerechtelijke executies; vraagt om een onafhankelijk en onpartijdig onderzoek naar het platbranden van vijf dorpen in Antsakabary, waarbij de veiligheid van de slachtoffers wordt gevrijwaard tegen eventuele represailles als zij in deze zaak bewijzen aanleveren; vraagt de Malgassische autoriteiten buitengerechtelijke executies stelselmatig aan een onpartijdig onderzoek te onderwerpen, de daders te vervolgen en ervoor te zorgen dat de nabestaanden van de slachtoffers een passende schadevergoeding ontvangen;
 4. vraagt de Malgassische autoriteiten hun verplichtingen uit hoofde van Cites na te komen, onder andere door veel strenger de hand te houden aan de wetten tegen illegale houtkap en illegale handel;
 5. is ingenomen met de aan de gang zijnde herziening van de wet op de mijnbouw en vraagt de regering ervoor te zorgen dat de herziene wet voldoet aan de internationale vereisten, zoals voorafgaande beoordeling en overleg met de zwaarst getroffen mensen, toegang tot rechtsmiddelen en minimalisering van milieuschade; vraagt de regering de door de overgangsregering afgegeven mijnbouwvergunningen opnieuw te bekijken en vergunningen die in strijd zijn met het MECIE-decreet op te schorten;
 6. hekelt de willekeurige detentie van journalisten, mensenrechtenverdedigers en milieuactivisten op grond van valse beschuldigingen; vraagt dat er definitief een einde wordt gemaakt aan intimidatie en pesterijen tegen de media, laakt de maatregelen die in de aanloop naar de recentste verkiezingen tegen de media zijn genomen en vraagt dat alle individuele en collectieve vrijheden volledig worden hersteld; vraagt de Malgassische regering de beperkende onderdelen van de communicatiewet in te trekken;
 7. vraagt de Malgassische regering in de zaak-Claudine en in alle gevallen van actieve en passieve corruptie het recht onafhankelijk zijn gewone gang te laten gaan; benadrukt dat politici zich niet met de rechterlijke macht mogen bemoeien en dat het Bianco vrijelijk onderzoeken naar corruptie moet kunnen uitvoeren; benadrukt dat het beginsel van de scheiding der machten strikt moet worden nageleefd en dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechterlijke macht onder alle omstandigheden moet worden gewaarborgd; vraagt dat de Malgassische autoriteiten meer inspanningen leveren om corruptie en straffeloosheid in het land aan te pakken en ervoor te zorgen dat alle gevallen van corruptie worden berecht;
 8. uit zijn bezorgdheid over de toenemende activiteiten van buitenlandse predikers die leerlingen dwingen zich te bekeren tot een extremistische vorm van de islam;
 9. benadrukt dat de EU en haar lidstaten moeten investeren in het verlenen van steun en bescherming aan mensenrechtenverdedigers, die belangrijke actoren zijn bij duurzame ontwikkeling, onder meer door middel van dringende subsidies uit het noodfonds voor mensenrechtenverdedigers die gevaar lopen van het Europees Instrument voor democratie en mensenrechten (EIDHR);
 10. vraagt internationale bedrijven de mensenrechten en het zorgvuldigheidsbeginsel te eerbiedigen, zoals vastgelegd in de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten;
 11. vraagt de EU erop toe te zien dat de voorbereidingen voor de komende presidentsverkiezingen inclusief en transparant zijn en door iedereen worden aanvaard, onder meer door middel van een tweejarig pakket steunmaatregelen voor de organisatie van de verkiezingen;
 12. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Commissie, de Raad, de ACS-EU-Raad van ministers, de regering van Madagaskar, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de Ontwikkelingsgemeenschap van zuidelijk Afrika en de Commissie van de Afrikaanse Unie.
-

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0447

Partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de EU en Nieuw-Zeeland (resolutie)

Niet-wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting namens de Unie van de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds (15470/2016 — C8-0027/2017 — 2016/0366(NLE) — 2017/2050(INI))

(2018/C 356/11)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (15470/2016),
 - gezien de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds ⁽¹⁾ (09787/2016),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 37 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 207, artikel 212, lid 1, artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), en artikel 218, lid 8, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0027/2017),
 - gezien de gemeenschappelijke verklaring betreffende de onderlinge betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en Nieuw-Zeeland ⁽²⁾, die in 2007 in Lissabon werd goedgekeurd,
 - gezien zijn resolutie van 25 februari 2016 over de opening van onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met Australië en Nieuw-Zeeland ⁽³⁾,
 - gezien de in 2012 ondertekende overeenkomst tussen de Europese Unie en Nieuw-Zeeland tot vaststelling van een kader voor de deelname van Nieuw-Zeeland aan crisisbeheersingsoperaties van de Europese Unie ⁽⁴⁾,
 - gezien de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en de regering van Nieuw-Zeeland ⁽⁵⁾, die in 2009 in werking trad,
 - gezien de 22e interparlementaire vergadering EU-Nieuw-Zeeland, die op 23 maart 2017 werd gehouden in Brussel,
 - gezien zijn wetgevingsresolutie van 16 november 2017 over het ontwerp van besluit ⁽⁶⁾,
 - gezien artikel 99, lid 2, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0333/2017),
- A. overwegende dat Nieuw-Zeeland met de Europese Unie en haar lidstaten een hecht partnerschap onderhoudt, dat een lange geschiedenis kent;

⁽¹⁾ PB L 321 van 29.11.2016, blz. 3.

⁽²⁾ PB C 32 van 6.2.2008, blz. 1.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0064.

⁽⁴⁾ PB L 160 van 21.6.2012, blz. 2.

⁽⁵⁾ PB L 171 van 1.7.2009, blz. 28.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0446.

Woensdag 16 november 2017

- B. overwegende dat de Europese Unie en Nieuw-Zeeland gemeenschappelijke waarden en beginselen delen, met inbegrip van de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten, de fundamentele vrijheden, de regels van de rechtsstaat, alsook van het internationale recht, en vrede en veiligheid;
- C. overwegende dat de Europese Unie nog steeds de op twee na grootste handelspartner van Nieuw-Zeeland is en dat beide partijen een breed scala aan economische en commerciële belangen hebben;
- D. overwegende dat de eerste residerend EU-ambassadeur in Nieuw-Zeeland in september 2016 is aangetreden, hetgeen de volledige overgang naar een autonome delegatie van de Europese Unie in Nieuw-Zeeland markeerde;
- E. overwegende dat Nieuw-Zeeland goede betrekkingen onderhoudt met een aantal van de meest naaste partners van de EU, in het bijzonder Australië en de Verenigde Staten, gezien bijvoorbeeld de Verklaring van Wellington van 2010 tot vaststelling van een strategisch partnerschapskader tussen Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten en de in 1983 ondertekende Overeenkomst inzake nauwere economische betrekkingen (ANZERTA) met Australië;
- F. overwegende dat Nieuw-Zeeland, als lid van de Commissie voor ontwikkelingshulp (DAC) van de OESO, een gewaardeerde ontwikkelingspartner en een belangrijke bijstandsverlener is in termen van het percentage van het bruto nationaal inkomen (bni) dat aan officiële ontwikkelingshulp (ODA) wordt besteed, en op deze manier bijdraagt aan duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding in ontwikkelingslanden en daarmee aan meer eerlijkheid, veiligheid en welvaart op onze planeet;
- G. overwegende dat Nieuw-Zeeland lid is van de inlichtingenalliantie „Five Eyes”, naast de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Canada en Australië; overwegende dat andere EU-lidstaten (Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, België, Zweden, Denemarken en Spanje) deel uitmaken van een lossere regeling die bekendstaat als de „Fourteen Eyes”;
- H. overwegende dat Nieuw-Zeeland bijzondere aandacht besteedt aan de ontwikkeling van de betrekkingen in de regio Azië-Stille Oceaan, met name met China, Zuidoost-Azië en Japan, en een bijdrage levert aan de regionale stabiliteit van Zuidoost-Azië en het zuidwestelijke deel van de Stille Oceaan;
- I. overwegende dat een geïntegreerde regio Azië-Stille Oceaan waarin Nieuw-Zeeland een belangrijke rol speelt, bijdraagt aan een mondiaal, op waarden en regels gebaseerd stelsel en daarmee aan de veiligheid van de Unie zelf;
- J. overwegende dat Nieuw-Zeeland medeoprichter is van het regionale Pacific Islands Forum (PIF) en een strategisch partnerschap met de ASEAN heeft;
- K. overwegende dat Nieuw-Zeeland bilaterale vrijhandelsovereenkomsten heeft gesloten met Australië, Singapore, Thailand, China, Hongkong, Taiwan, Maleisië en Zuid-Korea, alsook partij is bij multilaterale handelsovereenkomsten zoals de trans-Pacifische strategische economische partnerschapsovereenkomst met Singapore, Chili en Brunei, de vrijhandelsovereenkomst ASEAN-Australië-Nieuw-Zeeland en de vrijhandelsovereenkomst met de Samenwerkingsraad van de Golf (GCC); overwegende dat China en Nieuw-Zeeland hun handelsovereenkomsten willen uitbreiden;
- L. overwegende dat Nieuw-Zeeland tevens partij is bij de overeenkomst die in het kader van het trans-Pacifisch partnerschap (TPP) werd gesloten en deze heeft geratificeerd en daarnaast een actieve rol speelt in de onderhandelingen over het regionale alomvattende economische partnerschap (RCEP);
- M. overwegende dat Nieuw-Zeeland gedurende twee jaar (2015-2016) een niet-permanent lid van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties was, een periode waarin het twee keer met sterk leiderschap en visie het voorzitterschap van de Veiligheidsraad bekleedde;
- N. overwegende dat Nieuw-Zeeland al lange tijd lid is van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Wereldbank en de Aziatische Ontwikkelingsbank (ADB), en lid is van de onlangs opgerichte, in Shanghai gevestigde Aziatische Investeringsbank voor infrastructuur (AIIB);

Woensdag 16 november 2017

- O. overwegende dat Nieuw-Zeeland ook heeft bijgedragen aan de vredeshandhavingsoperaties van de VN, onder meer in Bosnië, Kosovo, Sierra Leone en Afghanistan; overwegende dat Nieuw-Zeeland een wederopbouwteam leidde in de provincie Bamyán in Afghanistan, opleidingsmissies uitvoerde om bij te dragen aan de ontwikkeling van het Afghaanse nationale leger en daarnaast tot en met het jaar 2012 een bijdrage leverde aan de EUPOL-missie;
- P. overwegende dat Nieuw-Zeeland sinds 2015 een vreedzame opleidingsmissie uitvoert in Irak om daar, als onderdeel van de strijd tegen IS/Da'esh, Iraakse ordetrijdkrachten op te leiden;
- Q. overwegende dat Nieuw-Zeeland in 1893 als eerste land ter wereld het algemeen kiesrecht heeft ingevoerd;
- R. overwegende dat Nieuw-Zeeland voorstander is van groene productie, met name op het gebied van voedsel, en steun geeft aan alomvattende mondiale klimaatovereenkomsten in het kader van het VN-Raamverdrag inzake klimaatverandering, de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst van Parijs van de COP 21 en doeltreffende mitigatiemaatregelen van alle ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden met een hoge uitstoot, onder andere door als eerste een nationaal emissiehandelssysteem in te stellen;
- S. overwegende dat Nieuw-Zeeland en de Europese Unie samenwerken om duurzame ontwikkeling, weerbaarheid tegen de klimaatverandering en beperking van de gevolgen ervan te bevorderen om zo de gevolgen van klimaatverandering in de regio Azië-Stille Oceaan aan te pakken, met name door het systematisch gebruik van hernieuwbare energie te stimuleren;
- T. overwegende dat Nieuw-Zeeland en de Europese Unie samenwerken om duurzame ontwikkeling te bevorderen en de gevolgen van klimaatverandering in het gebied van de Stille Oceaan te beperken, met bijzondere aandacht voor de rol die hernieuwbare energie hierin speelt;
- U. overwegende dat Nieuw-Zeeland bijdraagt aan het Internationaal Fonds voor Ierland, een organisatie die zich richt op het bevorderen van economische en sociale vooruitgang en het mogelijk maken en aanmoedigen van de gemeenschapsdialoog en verzoening;
1. is ingenomen met de sluiting van de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking, die de komende jaren zal voorzien in een toekomstgericht politiek kader waarbinnen de betrekkingen en de samenwerking tussen de EU en Nieuw-Zeeland op het gebied van duurzame ontwikkeling en een breed scala aan andere gebieden de komende jaren alleen nog maar verder zullen worden ontwikkeld, met als doel om te beantwoorden aan nieuwe ambities en wensen;
 2. steunt de opening van de onderhandelingen tussen de EU en Nieuw-Zeeland over een vrijhandelsovereenkomst, die moeten plaatsvinden in een geest van wederkerigheid en met oog voor de wederzijdse voordelen, waarbij rekening wordt gehouden met de gevoeligheid van bepaalde landbouw- en andere producten; benadrukt dat dit van belang is voor het verdiepen van de politieke dialoog en het bevorderen van de samenwerking op het gebied van economische groei, het scheppen van werkgelegenheid, de handel en investeringen;
 3. waardeert het gebaar van premier Bill English om het streven naar bijzondere betrekkingen met Europa te benadrukken en nogmaals te bevestigen met zijn eerste formele bezoek aan de Europese Unie, het Europees Parlement, Londen en Berlijn in januari 2017, slechts een maand na zijn benoeming tot premier;
 4. erkent de nauwe en historische bilaterale betrekkingen tussen Nieuw-Zeeland en de EU-lidstaten, waaronder culturele, economische en intermenselijke banden;
 5. wijst op de samenwerking tussen de Europese Unie en Nieuw-Zeeland op het gebied van vrede, veiligheid, regionale stabiliteit in de regio Azië-Stille Oceaan, landbouw, duurzame ontwikkeling, maritieme zaken en visserij, vervoer, humanitaire hulp, sanitaire maatregelen, energie, milieu en klimaatverandering;
 6. wijst op de samenwerking tussen de Europese Unie en Nieuw-Zeeland om het milieu- en oceaangebied te versterken, hetgeen noodzakelijk is met het oog op het behoud en duurzaam gebruik van hulpbronnen;
 7. neemt kennis van de routekaart voor onderzoek en innovatie van de EU en Nieuw-Zeeland, die betrekking heeft op wetenschappelijke en technologische samenwerking; pleit voor meer investeringen en nieuwe kansen in wetenschappelijke, academische en technologische samenwerking;

Woensdag 16 november 2017

8. is ingenomen met de artikelen van de partnerschapsovereenkomst inzake samenwerking op het gebied van terrorismebestrijding, met name de toezeggingen betreffende de uitwisseling van informatie over terroristische groeperingen en netwerken en de uitwisseling van ideeën over het voorkomen, tegengaan en bestrijden van terrorisme en hiermee gepaard gaande propaganda, radicalisering en cybercriminaliteit, waarbij tegelijk de bescherming van de mensenrechten wordt gewaarborgd en de rechtsstaat wordt geëerbiedigd;
 9. wijst op de deelname van Nieuw-Zeeland aan de crisisbeheersingsoperaties van de EU ter bevordering van de internationale vrede en veiligheid en op zijn bijdrage aan EUNAVFOR Atalanta (acties ter bestrijding van piraterij voor de kust van de Hoorn van Afrika), EUPOL Afghanistan en EUFOR Althea in Bosnië en Herzegovina;
 10. looft de reeds lang bestaande betrokkenheid van Nieuw-Zeeland bij de internationale coalitie tegen terrorisme; herinnert eraan dat Nieuw-Zeeland een belangrijke rol kan vervullen in de strijd tegen internationaal terrorisme in de regio Azië-Stille Oceaan; is verheugd dat het land reeds steun verleent aan regeringen en ngo's in Zuidoost-Aziatische landen die tegen gewelddadig extremisme en radicalisering zijn;
 11. erkent de rol die Nieuw-Zeeland eind 2016 heeft gespeeld bij de ondersteuning van de resoluties over Syrië en het vredesproces in het Midden-Oosten van de VN-Veiligheidsraad, toen het land lid was van de VN-Veiligheidsraad;
 12. is ingenomen met het reeds lang bestaande engagement van Nieuw-Zeeland voor het Internationaal Strafhof (ICC) en looft zijn inspanningen ter bevordering van en zijn constructieve bijdragen aan de ontwikkeling en doeltreffendheid van het ICC als middel om de vrede en internationale gerechtigheid te bevorderen;
 13. is ingenomen met de ratificatie van de klimaatovereenkomst van de COP 21 door Nieuw-Zeeland en stelt verheugd vast dat ruim 80 % van de elektriciteit in Nieuw-Zeeland afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen;
 14. neemt kennis van het Pacifisch energiepartnerschap tussen de EU en Nieuw-Zeeland; roept beide partijen op de samenwerking op het gebied van duurzame energie te intensiveren overeenkomstig het VN-initiatief „Duurzame energie voor iedereen”;
 15. erkent de bijdrage van Nieuw-Zeeland aan de bescherming, het behoud en het duurzame gebruik van zeerijkdommen en aan zeeonderzoek;
 16. is van mening dat Nieuw-Zeeland een belangrijke partner is als het gaat om de bescherming van en de samenwerking op het gebied van het milieu in de regio van de Stille Oceaan en Antarctica;
 17. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, en de regering en het parlement van Nieuw-Zeeland.
-

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0448

De strategie EU-Afrika: een stimulans voor ontwikkeling

Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de strategie EU-Afrika: een stimulans voor ontwikkeling (2017/2083(INI))

(2018/C 356/12)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 208 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien het document getiteld „Een mondiale strategie van de Europese Unie voor buitenlands en veiligheidsbeleid — gedeelde visie, gemeenschappelijke actie: een sterker Europa”, dat op zijn vergadering van 28 en 29 juni 2016 werd ingediend bij de Europese Raad,
- gezien de gemeenschappelijke verklaring van 7 juni 2017 van het Parlement, de Raad, de regeringsvertegenwoordigers van de lidstaten, die waren bijeengekomen in het kader van de Raad, en de Commissie, betreffende de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling: „Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst”,
- gezien de VN-top inzake duurzame ontwikkeling en het op 25 september 2015 door de Algemene Vergadering goedgekeurde slotdocument getiteld „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, en de 17 doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's),
- gezien de Beginselen voor verantwoord investeren in landbouw en voedselsystemen (CFS-RAI), die werden ontwikkeld in de Commissie inzake Wereldvoedselzekerheid om bij te dragen aan de verwezenlijking van SDG's 1 en 2,
- gezien het actieprogramma van Addis Abeba betreffende de financiering van ontwikkeling van 2015,
- gezien de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering van 2015,
- gezien de Afrikaanse top van de actie, die op 16 november 2016 gehouden werd en gewijd was aan de Afrikaanse dimensie van de COP 22,
- gezien de mededeling van de Commissie van 26 februari 2016 over het actieplan van de EU tegen de illegale handel in wilde dieren en planten (COM(2016)0087),
- gezien de Partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Cotonou op 23 juni 2000 ⁽¹⁾ (de Overeenkomst van Cotonou), en de herzieningen daarvan van 2005 en 2010,
- gezien de gemeenschappelijke strategie Afrika-EU (JAES), die op de top van Lissabon van 9 december 2007 werd aangenomen door de Afrikaanse en Europese staatshoofden en regeringsleiders, en de twee actieplannen die in oktober 2007 werden aangenomen in Accra (voor de periode 2008-2010) en in november 2010 in Tripoli (voor de periode 2011-2013),
- gezien de conclusies van de vierde top EU-Afrika, gehouden te Brussel op 2 en 3 april 2014, en de routekaart voor het format van de vergaderingen (het format van Caïro) en de hoofdlijnen van de samenwerking tussen de twee continenten voor de periode 2014-2017, en de verklaring EU-Afrika over migratie en mobiliteit,
- gezien de agenda 2063 van de Afrikaanse Unie (AU), die werd aangenomen in mei 2014,

⁽¹⁾ PB L 317 van 15.12.2000, blz. 3.

Woensdag 16 november 2017

- gezien het door president Paul Kagamé opgestelde verslag over de voorstellen voor aanbevelingen met betrekking tot de hervorming van de instellingen van de AU met als titel „L'impératif de renforcer notre Union”,
- gezien de verklaring van het derde intercontinentale forum van het maatschappelijk middenveld, dat van 11 tot 13 juli 2017 in Tunis heeft plaatsgevonden, waarin ertoe wordt opgeroepen de deelname van maatschappelijke organisaties te versterken en mensen uit het maatschappelijk middenveld centraal te plaatsen in de strategie EU-Afrika,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 7 juni 2017 met als titel „Een strategische aanpak van weerbaarheid in het externe optreden van de EU” (JOIN(2017)0021),
- gezien Verordening (EU) 2017/1601 van het Europees Parlement en de Raad van 26 september 2017 tot instelling van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling (EFDO), de EFDO-garantie en het EFDO-garantiefonds ⁽¹⁾,
- gezien het voorstel van de Commissie van 5 juli 2016 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 230/2014 tot vaststelling van een instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede (COM(2016)0447),
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 22 november 2016 met als titel „Een hernieuwd partnerschap met de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan” (JOIN(2016)0052),
- gezien de verschillende mededelingen van de Commissie voor de betrekkingen tussen de EU en Afrika, met name die van 27 juni 2007 met als titel „Van Caïro naar Lissabon — Het strategische partnerschap tussen de EU en Afrika” (COM(2007)0357), die van 17 oktober 2008 met als titel „Eén jaar na Lissabon: het partnerschap van de EU en Afrika in de praktijk” (COM(2008)0617) en die van 10 november 2010 „over de consolidatie van de betrekkingen tussen de EU en Afrika: 1,5 miljard mensen, 80 landen, twee continenten, één toekomst” (COM(2010)0634),
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan het Europees Parlement en de Raad van 4 mei 2017 getiteld „Voor een vernieuwde impuls voor het partnerschap Afrika-EU” (JOIN(2017)0017), en de conclusies van de Raad over het onderwerp van 19 juni 2017,
- gezien zijn eerdere resoluties over de betrekkingen tussen de Unie en Afrika en de ACS-landen, in het bijzonder de resolutie van 4 oktober 2016 over de toekomst van de betrekkingen tussen de ACS-landen en de EU na 2020 ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 13 september 2016 over het Trustfonds voor Afrika van de EU: de gevolgen voor ontwikkelings- en humanitaire hulp ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 7 juni 2016 over het EU-verslag 2015 over beleidscoherentie voor ontwikkeling ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 22 november 2016 over het vergroten van de doeltreffendheid van ontwikkelingssamenwerking ⁽⁵⁾,
- gezien artikel 52 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie internationale handel en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A8-0334/2017),

⁽¹⁾ PB L 249 van 27.9.2017, blz. 1.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0371.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0337.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0246.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0437.

Woensdag 16 november 2017

- A. overwegende dat de Europese Unie en de Afrikaanse landen historische banden met elkaar onderhouden en dat hun lot nauw met elkaar is verbonden; overwegende dat de EU de belangrijkste partner is van Afrika op het gebied van economische activiteit, handel, ontwikkelingssamenwerking, humanitaire hulp en veiligheid;
- B. overwegende dat het partnerschap Afrika-EU moet worden voorzien van een nieuwe visie waarin de ontwikkeling van de politieke, economische, sociale en milieusituatie van beide continenten tot uiting komt; overwegende dat rekening moet worden gehouden met nieuwe spelers op het internationale podium — waaronder China — en dat moet worden geëvolueerd naar een versterkt, gemoderniseerd en meer politiek partnerschap met de nadruk op de verdediging van onze essentiële gemeenschappelijke belangen;
- C. overwegende dat de betrekkingen tussen de EU en Afrika moeten worden gebaseerd op de beginselen van wederzijdse belangen en begrip en op gedeelde, gemeenschappelijke waarden in het kader van een wederzijds partnerschap;
- D. overwegende dat de betrekkingen tussen de EU en het Afrikaanse continent steunen op verschillende rechts-instrumenten en beleidsstrategieën, en dat de synergieën en de samenhang tussen beide moeten worden versterkt om het partnerschap efficiënter en duurzamer te maken;
- E. overwegende dat de overeenkomst van Cotonou, waarbij 79 ACS-landen partij zijn, met inbegrip van 48 landen uit Sub-Saharaans Afrika, het belangrijkste partnerschap tussen de EU en Afrika regelt; overwegende dat de EU ook betrekkingen is aangegaan met Afrikaanse landen die geen partij zijn bij de overeenkomst van Cotonou; overwegende dat het partnerschap tussen de EU en de ACS-landen al was gevormd voordat de ACS-landen hun huidige regionale of continentale samenwerkingsstructuren hadden opgezet; overwegende dat het, gezien het ontstaan van de AU in 2003 en van de JAES in 2007, van essentieel belang is de verschillende beleidskaders tussen de EU en Afrika te stroomlijnen; overwegende dat de doelstelling om „Afrika als één geheel te behandelen” duidelijk in de preambule van de JAES staat;
- F. overwegende dat de EU een politieke institutionele dialoog met de Afrikaanse landen voert via de topontmoetingen EU-Afrika, de intergouvernementele organisatie „Unie voor het Middellandse Zeegebied” (UMZ) en de samenwerkingsinstanties ACS-EU, waaronder op parlementair niveau via de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU, de EU-delegatie in de Parlementaire Vergadering UMZ en met het Pan-Afrikaanse Parlement;
- G. overwegende dat het 11e Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) over een begroting van 30,5 miljard EUR beschikt, waarvan 900 miljoen EUR is uitgetrokken voor de Vredesfaciliteit voor Afrika, en dat 1,4 miljard EUR van de EOF-reserve zal worden gebruikt voor het Trustfonds van de EU voor Afrika; overwegende dat meer dan 5 miljard EUR is afgestemd op de behoeften van Afrikaanse landen in het kader van het Europees Nabuurschapsinstrument (ENI) en dat 845 miljoen EUR wordt toegewezen aan het pan-Afrikaanse programma in het kader van het financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking (DCI) voor de tenuitvoerlegging van de JAES;
- H. overwegende dat de volgende top AU-EU, die op 29 en 30 november 2017 in Abidjan zal plaatsvinden met als thema „investeren in de jeugd”, een gelegenheid zal zijn voor het scheppen, ondersteunen en ontwikkelen van economische omstandigheden van echte gelijkheid tussen partners die essentiële gemeenschappelijke belangen willen verdedigen;
- I. overwegende dat de JAES zal moeten worden ingepast in de toekomstige overeenkomst na Cotonou;
- J. overwegende dat de EU een historische partner en een belangrijke waarborg is voor de veiligheid van het Afrikaanse continent — een uiterst belangrijke kwestie; overwegende dat de veiligheid en de duurzame groei van het Europese continent nauw en rechtstreeks afhankelijk zijn van de stabiliteit en de ontwikkeling van het Afrikaanse continent en vice versa;
- K. overwegende dat een constante steun voor de tenuitvoerlegging van de Afrikaanse vredes- en veiligheidsstructuren noodzakelijk is, en dat het engagement van de Europese Unie, de Afrikaanse Unie en andere in Afrika aanwezige internationale actoren cruciaal zijn voor de ontwikkeling en de stabiliteit van het Afrikaanse continent;
- L. overwegende dat migratie een prominente plaats heeft in de integrale strategie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU en een prioriteit vormt voor de externe betrekkingen van de EU, met inbegrip van de betrekkingen met Afrika; is van mening dat Afrika en Europa een gedeeld belang en gedeelde verantwoordelijkheid hebben op het gebied van migratie en mobiliteit, ook ten aanzien van de strijd tegen mensenhandel en -smokkel, en overwegende dat het

Woensdag 16 november 2017

beheer van migratie vraagt om mondiale oplossingen gebaseerd op solidariteit, het delen van verantwoordelijkheden, eerbiediging van migrantenrechten en het internationaal recht, evenals het doeltreffend gebruik van instrumenten voor ontwikkelingssamenwerking;

- M. overwegende dat meer dan 218 miljoen mensen in Afrika in extreme armoede leven; overwegende dat het aandeel van de bevolking in Sub-Saharaans Afrika dat in extreme armoede leeft, gedaald is van 56 % in 1990 tot 43 % in 2012; overwegende dat 33 van de 47 minst ontwikkelde landen zich op het Afrikaanse continent bevinden, wat van het partnerschap tussen de EU en Afrika een onmisbaar instrument maakt voor de realisatie van het programma voor duurzame ontwikkeling tot 2030 en van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, in het bijzonder het uitbannen van armoede;
- N. overwegende dat Afrika infrastructurele behoeften heeft van naar schatting 75 miljard EUR per jaar en een consumptiemarkt die waarschijnlijk zal oplopen tot 1 000 miljard USD in 2020, dat de buitenlandse directe investeringen (BDI) er voortdurend toenemen en in 2020 naar verwachting 144 miljard USD zullen bedragen, en dat Afrika momenteel een bevolking heeft van 1 miljard inwoners;
- O. overwegende dat uit Afrika nog steeds voornamelijk ruwe en niet-verwerkte producten worden uitgevoerd en dat een groot deel van deze uitvoer onder handelspreferentieregelingen valt; overwegende dat vrije markttoegang voor de meeste Afrikaanse producten de capaciteiten van Afrikaanse landen kan verbeteren en hun concurrentievermogen en deelname aan internationale markten kan vergroten, indien deze vrije markttoegang gepaard gaat met een beleid waarin duurzame industrialisering en productiviteit op het platteland als essentiële factoren voor ontwikkeling worden beschouwd;
- P. overwegende dat rekening moet worden gehouden met de demografische dynamiek, in de wetenschap dat tegen 2050 Afrika volgens sommige voorspellingen 2,5 miljard personen kan tellen, hoofdzakelijk jongeren, terwijl de Europese bevolking naar verwachting aanzienlijk ouder zal zijn; overwegende dat het daarom van essentieel belang is miljoenen banen te scheppen en de emancipatie van vrouwen en jongeren te ondersteunen, meer bepaald via het onderwijs en toegang tot gezondheidszorg en scholing op het Afrikaanse continent;

Intensivering van de politieke dialoog tussen de EU en Afrika: een randvoorwaarde voor een hernieuwd strategisch partnerschap

1. neemt kennis van deze nieuwe mededeling met als titel „Een vernieuwde impuls voor het partnerschap Afrika-EU”, die een nieuw elan moet geven aan het partnerschap tussen Afrika en de EU en het moet versterken en verdiepen, door het te richten op de welvaart en de stabiliteit op de twee continenten, overeenkomstig de verbintenissen die werden aangegaan in het kader van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, de nieuwe Europese consensus voor ontwikkeling, die dienstdoet als een reeks richtsnoeren voor het Europees ontwikkelingsbeleid, de algemene strategie voor het buitenlands en het veiligheidsbeleid van de Unie, en de agenda 2063;
2. brengt in herinnering dat Afrika een belangrijke strategische partner is voor de EU en meent dat het essentieel is de betrekkingen tussen de EU en de AU te versterken via een herziene en uitgebreide dialoog, waar de beginselen van transparantie en goed beheer deel van uitmaken, om een win-winsituatie en gelijke en duurzame samenwerking tot stand te brengen met het oog op de aanpak van gedeelde uitdagingen en het behalen van gemeenschappelijke voordelen; meent dat hierbij het beginsel van eigen inbreng moet worden gewaarborgd en rekening moet worden gehouden met de specifieke omstandigheden en het ontwikkelingsniveau van ieder partnerland;
3. wenst dat in het toekomstige partnerschap de nadruk komt te liggen op de zowel door de AU als de EU vastgestelde prioritaire kwesties, zoals:
 - economische ontwikkeling (via handel, economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's), meer regionale integratie, economische diversificatie, duurzame industrialisering en het scheppen van hoogwaardige werkgelegenheid),
 - goed bestuur, met inbegrip van de mensenrechten,
 - menselijke ontwikkeling via openbare diensten die voorzien in basisbehoeften, zoals onderwijs, gezondheid, toegang tot water en sanitaire voorzieningen, gendergelijkheid, wetenschap, technologie en innovatie,

Woensdag 16 november 2017

— veiligheid en terrorismebestrijding,

— migratie en mobiliteit,

— milieu — inclusief klimaatverandering;

4. herinnert eraan dat begrotingssteun de beste manier is om voor eigen inbreng te zorgen, aangezien regeringen de middelen worden gegeven om over hun eigen behoeften en prioriteiten te beslissen; herinnert eraan dat door middel van algemene of sectorale begrotingssteun ontwikkelingsbeleid kan worden ondersteund en een maximale absorptiecapaciteit kan worden gegarandeerd;

5. is verheugd dat de vijfde top AU-EU, die in november 2017 in Ivoorkust zal plaatsvinden, de jeugd als centraal thema heeft, gezien het belang ervan voor de toekomst van beide continenten;

6. wijst op het belang en de efficiëntie van de samenwerking tussen de ACS-landen en de EU en de behaalde resultaten op het gebied van ontwikkeling; benadrukt dat dit juridisch bindend kader na 2020 moet worden behouden; onderstreept dat deze samenwerking moet worden versterkt, en tegelijkertijd de regionale dimensie ervan moet worden ontwikkeld, onder meer via intensievere samenwerking met de AU, de regionale economische gemeenschappen en andere regionale organisaties; pleit voor een meer gestructureerde, pragmatische, alomvattende en strategische benadering van de politieke dialoog in het kader van de onderhandelingen over de overeenkomst na Cotonou;

7. pleit voor het versterken van de parlementaire dimensie van de ACS-EU-samenwerking; benadrukt dat de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU een uniek platform is voor interactie en een cruciale rol speelt voor het versterken van de democratie, de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten;

8. onderstreept dat de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB) kansen biedt om het nabuurschapsbeleid en het beleid dat is gericht op de overige Afrikaanse landen beter op elkaar af te stemmen door ruimere kaders vast te stellen voor samenwerking op het gebied van regionale kwesties zoals veiligheid, energie en zelfs migratie;

9. bevestigt dat, in het kader van het partnerschap tussen Afrika en de EU, een gecoördineerde aanpak nodig is tussen de EU-lidstaten onderling en tussen de EU en haar lidstaten, zoals voorzien in artikel 210 van het VWEU; wijst er evenzo op dat het beginsel van beleidscoherentie voor ontwikkeling in zowel Europese als Afrikaanse beleidsmaatregelen en initiatieven moet worden geëerbiedigd om de SDG's te verwezenlijken;

10. wenst dat de beginselen van beleidscoherentie voor ontwikkeling volledig worden opgenomen in de handelsbetrekkingen van de EU met Afrika, hetgeen inhoudt dat afdwingbare clausules inzake handel en duurzame ontwikkeling in alle handelsovereenkomsten van de EU met Afrikaanse landen worden opgenomen, in overeenstemming met de verbintenissen van de Europese Commissie in de strategie „Handel voor iedereen”;

11. herhaalt hoe belangrijk het is dat de lidstaten hun belofte nakomen om 0,7 % van hun bnp beschikbaar te stellen voor officiële ontwikkelingshulp om de samenwerking met Afrika te versterken;

12. deelt de geuite wens om de banden tussen de EU en Afrika te versterken teneinde het hoofd te bieden aan mondiale bestuurskwesties; benadrukt in dit verband dat de dialoog met de AU moet worden versterkt en dat haar financiële autonomie moet worden verzekerd overeenkomstig het besluit van Kigali over financiering, door de afhankelijkheid van externe financiering te verminderen; neemt kennis van de voorstellen in het door president Paul Kagamé opgestelde verslag, dat gericht is op het versterken van de AU om het proces van politieke integratie in Afrika te stimuleren;

13. onderstreept de rol van het maatschappelijk middenveld — met inbegrip van ngo's, religieuze organisaties, jongeren- en vrouwenrechtenorganisaties, de privésector, vakbonden, parlementen, lokale overheden en migrantengemeenschappen, elk met hun eigen specifieke kenmerken — bij het versterken van de politieke dialoog tussen de EU en Afrika om een op de bevolking gericht partnerschap te waarborgen;

Woensdag 16 november 2017

14. benadrukt dat de deelname van het maatschappelijk middenveld aan het partnerschap tussen Afrika en de EU moet worden verbeterd door de competenties ervan te versterken, met name door kennis over te dragen en ervoor te zorgen dat het betrokken wordt bij het ontwerp en de uitvoering van relevante hervormingen en beleidslijnen; meent dat het engagement van maatschappelijke organisaties essentieel is voor de publieke verantwoording; steunt de verschillende platformen die zijn opgericht om van het maatschappelijk middenveld een belangrijke speler in het partnerschap te maken, met name het jaarlijkse gezamenlijke forum voor de tenuitvoerlegging van de routekaart EU-Afrika; betreurt niettemin dat het jaarlijkse gezamenlijke forum nooit is bijeengeroepen en verzoekt de EU en de AU onmiddellijk te voorzien in de nodige financiële en politieke middelen om te zorgen voor zinvolle deelname van alle belanghebbenden aan het partnerschap, eveneens in het kader van de vijfde top AU-EU;

Weerbaardere staten en maatschappijen voor alle mensen, in het bijzonder jongeren, om de SDG's te verwezenlijken

15. meent dat weerbaarheid, in al zijn vijf dimensies, een belangrijk onderdeel moet worden van de nieuwe strategie EU-Afrika;

Politieke weerbaarheid

16. dringt erop aan dat goed bestuur, democratie, de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten moeten worden bevorderd, evenals de strijd tegen corruptie op de twee continenten, aangezien die elementen onlosmakelijk zijn verbonden met duurzame ontwikkeling;

17. pleit daarom voor een open en inclusieve dialoog op basis van wederzijds respect, waarbij die waarden en beginselen tot een belangrijk samenwerkingsonderdeel worden gemaakt, met name door de strikte eerbiediging daarvan tot voorwaarde te maken voor ontwikkelingssamenwerking;

18. benadrukt dat het van essentieel belang is de bestuursproblemen in beide continenten met grotere vastberadenheid aan te pakken om eerlijkere, stabielere en veiligere samenlevingen op te bouwen; onderstreept de noodzaak om de kwestie van de mensenrechten en goed bestuur te blijven aankaarten op basis van bestaande internationale rechtsinstrumenten, wetten, beginselen en mechanismen, ook die van Afrikaanse regionale bestuursorganen zoals het Afrikaans Handvest van de rechten van de mens en de volkeren en de protocollen daarbij, het Afrikaans Handvest voor democratie, verkiezingen en bestuur, de Afrikaanse Commissie voor de rechten van mensen en volkeren en het Afrikaans Hof voor de Rechten van de Mens en Volkeren, met als doel om de eigen verantwoordelijkheid te vergroten;

19. wijst nogmaals op de belangrijke rol van het Internationaal Strafhof voor het bestrijden van straffeloosheid en het handhaven van de waarden vrede, veiligheid, gelijkheid, billijkheid, rechtvaardigheid en herstel die het uitdraagt; roept de Europese Unie en Afrikaanse landen ertoe op het Statuut van Rome en het Internationaal Strafhof te blijven steunen; verzoekt alle ondertekenaars van het Statuut van Rome met klem dit zo spoedig mogelijk te ratificeren;

20. steunt de organisatie van een gezamenlijke conferentie op hoog niveau tussen de AU en de EU over de verkiezingsprocedures, de democratie en goed bestuur in Afrika en Europa, en wenst dat het Europees Parlement, het pan-Afrikaanse Parlement, de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU en de Euro-mediterrane Parlementaire Vergadering daar ten volle bij worden betrokken; roept ertoe op de banden tussen de verschillende Parlementaire Vergaderingen te versterken om de synergieën en de samenhang van gezamenlijke acties te bevorderen;

Weerbaarheid op het gebied van veiligheid

21. herhaalt dat veiligheid en ontwikkeling nauw onderling verbonden zijn; wijst erop dat het van belang is om veiligheidszorgen en ontwikkelingsdoelstellingen beter te integreren, om de specifieke problemen van kwetsbare staten aan te pakken en weerbaardere staten en samenlevingen op te bouwen; merkt op dat dit moet gebeuren via specifieke instrumenten en bijkomende financiering;

22. dringt aan op nauwere samenwerking tussen de EU en Afrika op het gebied van veiligheid en justitie met betrekking tot het internationale rechtskader zodat problemen op een alomvattende manier kunnen worden aangepakt en beter het hoofd kan worden geboden aan georganiseerde misdaad, mensenhandel en -smokkel — in het bijzonder wanneer het om kinderen gaat — en terrorisme; is van mening dat de acties van de EU moeten beantwoorden aan de strategieën die zijn aangenomen door de Afrikaanse landen, met name de strategieën op het vlak van vrede en veiligheid die zijn vermeld in de Agenda 2063;

Woensdag 16 november 2017

23. wijst op het belang van samenwerking op het gebied van veiligheid tussen de EU, AU, regionale organisaties en andere betrokken politieke actoren in Afrika om bij te dragen tot het vermogen van ontwikkelingslanden om hun veiligheidssector te hervormen en om activiteiten op het gebied van ontwapening, demobilisatie en herintegratie van voormalige strijders te ondersteunen;

24. brengt in herinnering dat terrorisme een wereldwijde bedreiging vormt voor regionale vrede en stabiliteit, duurzame ontwikkeling en interne veiligheid, en op gecoördineerde wijze moet worden aangepakt door nationale regeringen, regionale en internationale organisaties en EU-agentschappen; roept op tot betere samenwerking binnen de strategie EU-Afrika met het oog op het voorkomen van straffeloosheid, het bevorderen van de rechtsstaat en het uitbreiden van de politieke en justitiële capaciteiten, om de uitwisseling van informatie en optimale werkwijzen te vergemakkelijken en de financiering van terrorisme te voorkomen, tegen te gaan, te bestrijden en te vervolgen; merkt op dat de strategie voor terrorismebestrijding ook maatregelen moet omvatten voor de bevordering van de interreligieuze dialoog en de preventie van radicalisering en het daaruit voortvloeiende gewelddadige extremisme in Afrika en Europa, met name onder jongeren;

25. wijst andermaal op het belang van de verschillende missies en acties van de EU in Afrika; is ingenomen met de oprichting van de G5 Sahel Joint Force; dringt erop aan dat de Europese acties voor vrede en veiligheid worden aangescherpt in samenwerking met de Afrikaanse en internationale partners en dat de volledige inwerkingstelling van de Afrikaanse vredes- en veiligheidsarchitectuur (APSA) wordt ondersteund; vraagt de EU een eerste bijdrage te leveren aan het vredesfonds van de AU ten behoeve van activiteiten onder de rubriek „bemiddeling en diplomatie”;

Weerbaarheid op het gebied van milieu

26. herinnert eraan dat Afrika bijzonder kwetsbaar is voor de gevolgen van klimaatverandering; is van mening dat de EU een strategische aanpak voor de opbouw van klimaatveerkracht moet ontwikkelen en de Afrikaanse landen, met name de minst ontwikkelde landen, dienovereenkomstig moet steunen bij hun inspanningen om de broeikasgassen te verminderen en om zich aan te passen; wijst op het belang van klimaatverandering als een risicoverhogende factor voor conflicten, droogte, hongersnood en migratie, zoals is gebleken uit de recente uitbraak van hongersnood in Zuid-Sudan, Nigeria en Somalië; herinnert er in dit verband aan dat ruchtbaarheid moet worden gegeven aan de in 2015 in Parijs gedane toezegging om tegen 2020 100 miljard USD toe te kennen aan ontwikkelingslanden, en dat deze toezegging moet worden nagekomen; pleit voor nieuwe samenwerkingsvormen tussen Afrika en de EU waarmee de belemmeringen voor de financiering en de overdracht van technologie worden vermindert;

27. benadrukt dat Afrika een rijk en gevarieerd natuurlijk milieu heeft; meent dat de bescherming van biodiversiteit centraal moet staan in de politieke agenda van de EU en AU; dringt erop aan dat de strategie EU-Afrika aansluit op de prioriteiten van het Actieplan van de EU tegen de illegale handel in wilde dieren en planten en bescherming biedt aan natuurlijk erfgoed en natuurparken in het bijzonder;

28. is voorstander van meer investeringen op het gebied van hernieuwbare energie en de kringlooeconomie om maatregelen die bijdragen tot respect voor het milieu en het scheppen van werkgelegenheid, verder te stimuleren; herinnert eraan dat het garanderen van toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en veilige energie voor allen van essentieel belang is om te voldoen aan de basisbehoeften van de mens, essentieel is voor bijna alle vormen van economische bedrijvigheid en een belangrijke drijvende kracht voor ontwikkeling is; roept de EU op het Afrikaanse Initiatief voor hernieuwbare energie (AREI) te blijven ondersteunen en is ingenomen met het voorstel van de Commissie om een nieuw Europees-Afrikaans onderzoeks- en innovatiepartnerschap inzake klimaatverandering en duurzame energie op te starten;

29. verzoekt het partnerschap Afrika-EU zich te richten op landbouw en voedselzekerheid met een langetermijnperspectief en synergieën tussen voedselzekerheid en klimaatacties te bevorderen; dringt er in dit verband bij de EU op aan haar steun aan duurzame landbouw, agrobosbouw en agro-ecologische methoden op te schroeven, met eerbiediging van traditioneel landgebruik, en de toegang tot land, water en open-sourcezaden te waarborgen; roept de EU er eveneens toe op kleinschalige producenten/landbouwers en nomadische veehouders te steunen bij het verwezenlijken van voedselzekerheid middels de opbouw van en investeringen in infrastructuur in overeenstemming met de Beginselen voor verantwoord investeren in landbouw en voedselssystemen van het CFS, en de oprichting van coöperaties te ondersteunen; wijst eveneens op de capaciteiten en de ervaring die maatschappelijke organisaties op communautair niveau hebben opgedaan met betrekking tot duurzame energie;

Woensdag 16 november 2017

30. is verheugd over de initiatieven van de EU om een beter beheer en een transparantere handel van de natuurlijke hulpbronnen te eisen; is van mening dat landen met veel grondstoffen en hun bevolking door middel van een duurzaam beheer van en duurzame handel in natuurlijke hulpbronnen — zoals mineralen, hout en wilde dieren — daar meer van kunnen profiteren; herhaalt zijn verzoek om in het kader van de EU-wetgeving inzake conflictmineralen aanvullende maatregelen te nemen met het oog op een geïntegreerde benadering die bijdraagt tot de toepassing van internationale zorgvuldigheidsnormen, zoals omschreven in de richtsnoeren van de OESO; pleit voor het uitwerken van een gemeenschappelijk handvest van de EU en Afrika over duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen;

Economische weerbaarheid

31. meent dat een stabiel institutioneel en regelgevend kader en een gezonde economie van essentieel belang zijn voor de versterking van het concurrentievermogen, de investeringen, het creëren van banen, de verbetering van de levensstandaard en duurzame groei; beklemtoont in dit verband dat de digitale toegankelijkheid van informatie over het vennootschapsrecht moet worden verbeterd; wijst er nogmaals op dat economische groei zonder een onpartijdige staat geen garantie vormt voor sociale ontwikkeling of vooruitgang en dringt aan op de herverdeling van rijkdom, de verlening van diensten aan burgers en de verbetering van gelijke kansen;

32. roept op tot nauwere samenwerking tussen de Europese en de Afrikaanse privésector en tot het concentreren van investeringen, met name via publiek-private partnerschappen, op basis van een strikte ethische code en de eerbiediging van de beginselen van maatschappelijk verantwoord ondernemen, in belangrijke sectoren zoals:

- duurzame energie, waaronder toegang tot elektriciteit voor iedereen,
- basisinfrastructuur, met name in de vervoersector, met inbegrip van maritiem vervoer,
- duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
- duurzame landbouw,
- de „blauwe economie”, waaronder de maritieme industrie,
- onderzoek, wetenschap, technologie en innovatie, zowel met betrekking tot onderwerpen van gemeenschappelijk belang als onderwerpen die vooral een van beide continenten aangaan, zoals armoedegerelateerde en verwaarloosde ziekten,
- digitalisering als een cruciale factor voor de ontwikkeling van de Afrikaanse economie, maar ook voor het verbinden van volkeren;

33. benadrukt dat regionale integratie een drijvende kracht achter economische ontwikkeling vormt en noodzakelijk is in een geglobaliseerde wereld; dringt aan op steun voor een Zuid-Zuid-samenwerking die beantwoordt aan de geleidelijke transformatie van het Afrikaanse continent; steunt de oprichting van een continentale vrijhandelszone in Afrika, evenals de doelstelling om de handel binnen Afrika tegen 2050 te verhogen tot 50 %; herinnert eveneens aan de ontwikkelingsperspectieven die worden geboden door economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's) en de handelsovereenkomsten tussen de EU en Afrikaanse landen, die de mogelijkheid bieden om duurzame ontwikkeling, de mensenrechten en eerlijke en ethische handel te bevorderen; onderstreept dat gezorgd moet worden voor regels van oorsprong die de ontwikkeling ondersteunen, effectieve vrijwaringsclausules, asymmetrische liberaliseringsprogramma's, de bescherming van opkomende industrieën, en de vereenvoudiging en transparantie van douaneprocedures; herinnert eraan dat EPO's tot doel hebben de ACS-landen te helpen hun markten te vergroten, de uitwisseling van goederen aan te moedigen en investeringen te stimuleren, en dat ze voorzien in een trage, geleidelijke en asymmetrische openstelling van de goederenhandel tussen de EU en de ACS-landen;

34. verzoekt om transparantie in handelsovereenkomsten en om de volledige deelname van alle belanghebbenden — inclusief het maatschappelijk middenveld in de betrokken landen, door middel van officiële raadplegingen — aan toekomstige onderhandelingen en aan de uitvoering van overeenkomsten waarover momenteel wordt onderhandeld;

35. vraagt de EU en de lidstaten hun programma's voor hulp voor handel beter op elkaar af te stemmen en te zorgen voor meer synergie met hun investeringsbeleid in Afrika; vraagt ze voorts hun financiële engagement ten aanzien van hulp voor handel en initiatieven voor technische bijstand en capaciteitsopbouw te vergroten, aangezien deze essentieel zijn voor Afrikaanse landen en met name de minst ontwikkelde landen;

Woensdag 16 november 2017

36. is van oordeel dat de privésector, van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) tot coöperaties en multinationals, een beslissende rol speelt bij het scheppen van werkgelegenheid en bij het ontwikkelingsproces, en bijdraagt aan de financiering daarvan; benadrukt de bijzondere rol van kmo's en kleine familiebedrijven, en pleit voor steun voor eigen initiatieven; is in dit verband ingenomen met de oprichting van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling, dat gericht moet zijn op het ondersteunen van de privésector in de Afrikaanse landen, in het bijzonder lokale ondernemingen en kmo's in fragiele staten, en zo investeringen en het scheppen van duurzame werkgelegenheid moet bevorderen, met name voor vrouwen en jongeren;

37. herinnert aan de verplichtingen waaraan de particuliere sector moet voldoen in het kader van de richtsnoeren van de Verenigde Naties en de OESO, en herhaalt zijn verzoek aan de lidstaten van de EU en de AU om constructief deel te nemen aan de intergouvernementele werkgroep van de VN inzake transnationale bedrijven en andere ondernemingen met betrekking tot de mensenrechten, om zo tot een internationaal bindend verdrag te komen dat gebaseerd is op de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten, wat betreft de wijze waarop ondernemingen mensenrechten en hun verplichtingen op het gebied van sociale, arbeids- en milieunormen in acht moeten nemen;

38. benadrukt dat fatsoenlijke banen moeten worden gecreëerd en dat deze moeten worden gekoppeld aan investeringen, en dat dit binnen het kader van het partnerschap Afrika-EU moet gebeuren; dringt in dit verband aan op naleving van de IAO-normen; onderstreept het belang van de wisselwerking tussen sociale, economische en institutionele actoren, en pleit ervoor de rol van de sociale partners te vergroten door de doeltreffendheid van de sociale dialoog op alle niveaus te stimuleren, hetgeen bevorderlijk is voor collectieve onderhandelingen;

39. betreurt dat elk jaar ongeveer 50 miljard USD Afrika verlaat in de vorm van illegale geldstromen, wat meer is dan het totaalbedrag van de jaarlijkse officiële ontwikkelingshulp, en de inspanningen voor de mobilisering van binnenlandse inkomsten ondermijnt; verzoekt beide partijen bijgevolg om:

- te voorzien in doeltreffende instrumenten voor de bestrijding van belastingontduiking, belastingfraude en corruptie, en openbare transparantie te bieden over wie de uiteindelijke begunstigde is van juridische entiteiten, trusts en soortgelijke constructies,
- de door de VN ondersteunde beginselen voor verantwoord investeren te onderschrijven,
- steun te verlenen voor initiatieven ter verbetering van de efficiëntie en transparantie van openbare financiële beheersystemen;

40. roept er voorts toe op de VN-richtsnoeren inzake schulden en mensenrechten alsook de beginselen voor het bevorderen van het verantwoordelijk verstrekken en opnemen van overheidskrediet van de Conferentie van de Verenigde Naties voor handel en ontwikkeling (UNCTAD) doeltreffend ten uitvoer te leggen; is ingenomen met de inspanningen van de Verenigde Naties voor een internationaal schuldhervormingsmechanisme;

41. pleit voor meer financiële inclusie in Afrika, ook van vrouwen, via de ontwikkeling van elektronisch bankieren, teneinde de polarisatie van de Afrikaanse samenleving tegen te gaan; herinnert eraan dat geldovermakingen een grotere geldstroom naar ontwikkelingslanden vormen dan de totale officiële ontwikkelingshulp en een aanzienlijke bijdrage kunnen leveren tot de verwezenlijking van Agenda 2030; spoort de EU er daarom toe aan de inspanningen van de AU ter verbetering van geldovermakingsmechanismen verder te ondersteunen;

Sociale weerbaarheid

42. erkent het belang van de demografische dynamiek in Afrika, die vraagt om een strategische visie op lange termijn om duurzame, inclusieve en participatieve samenlevingen te ontwikkelen; benadrukt eveneens dat niet-discriminatie moet worden gegarandeerd van kwetsbare groepen, waaronder personen met een handicap en inheemse volkeren; erkent dat de bevolkingsgroei in Afrika een uitdaging vormt voor de lokale economie maar eveneens een kans voor het continent; verzoekt de EU derhalve zich te engageren voor de bevordering van passend overheidsbeleid en investeringen in onderwijs en gezondheidszorg, met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, zodat jonge mensen weloverwogen beslissingen kunnen nemen met betrekking tot hun seksuele en reproductieve gezondheid, gendergelijkheid en kinderrechten, zonder welke geen sociale, economische en ecologische veerkracht kan worden bereikt;

Woensdag 16 november 2017

43. benadrukt dat de verstedelijking in Afrika continu toeneemt en een uitdaging vormt voor de samenleving, de economie en het milieu; vraagt om oplossingen voor deze stedelijke druk en roept ertoe op om de problemen van ongebreidelde verstedelijking te verlichten;
44. verzoekt de EU en de AU de Afrikaanse nationale onderwijsstelsels te versterken, met inbegrip van de capaciteit van de bestuurlijke structuren, door minstens 20 % van hun nationale begroting te investeren in onderwijs en de steun van de EU aan het wereldwijde partnerschap voor onderwijs (Global Partnership for Education, GPE) en het fonds Education Cannot Wait (ECW) te verhogen;
45. ondersteunt de noodzaak van universele, inclusieve en billijke toegang op de lange termijn tot kwalitatief onderwijs op alle niveaus, vanaf de vroege kinderjaren en voor iedereen, met bijzondere aandacht voor meisjes, ook in crisis- en noodsituaties;
46. benadrukt dat er in menselijk kapitaal moet worden geïnvesteerd en dat de jeugd vertrouwd moet worden gemaakt met de mondiale realiteit en over vaardigheden moet beschikken die beantwoorden aan de huidige en toekomstige behoeften van de arbeidsmarkt, door het bevorderen van onderwijsstelsels en beroepsopleidingen (zowel formele als informele), zelfstandigheid en ondernemerschap;
47. acht het belangrijk de Afrikaanse landen te steunen bij het invoeren van performante gezondheidszorgstelsels en het waarborgen van kwaliteitsvolle gezondheidsdiensten voor iedereen, en met name bij het wegnemen van de belemmeringen voor vrouwen en andere kwetsbare groepen, zoals kinderen, mensen met een handicap en LGBTI;
48. roept op tot de invoering van een minimale universele dekking van de gezondheidszorg via de oprichting van nationale horizontale gezondheidszorgstelsels; benadrukt dat op basis van de huidige tendens een miljoen geschoolde zorgverleners méér moet worden opgeleid dan aanvankelijk gepland om tegen 2030 aan de minimumeisen van de WHO te voldoen;
49. benadrukt dat infectieziekten een ernstige bedreiging vormen voor de sociale veerkracht; vraagt de Commissie de inspanningen op het vlak van wetenschappelijke en medische samenwerking tussen de beide continenten op te voeren, zoals het partnerschapsprogramma voor klinische proeven tussen Europese en ontwikkelingslanden (EDCTP2), en te investeren in wetenschap, technologie en innovatie om via ontwikkelingssamenwerking het hoofd te bieden aan de nog steeds enorme last van armoedegerelateerde en verwaarloosde ziekten;
50. wijst er andermaal op dat meer moet worden geïnvesteerd in de toegang tot kraamzorg en seksuele en reproductieve gezondheid om moeder- en kindersterfte terug te dringen en traditionele praktijken zoals genitale verminking van vrouwen en gedwongen en/of kindhuwelijken aan te pakken;
51. ondersteunt het belang van gendergelijkheid en de versterking van de positie van vrouwen in de samenwerking tussen de EU en Afrika; benadrukt de positieve rol en participatie van vrouwen in het politieke en economische domein, conflictpreventie en de opbouw van duurzame vrede;
52. merkt op dat cultuur zowel een facilitator als een belangrijk onderdeel is van ontwikkeling, en dat het een instrument kan zijn voor sociale inclusie, vrijheid van meningsuiting, identiteitsopbouw, burgeremancipatie en het voorkomen van conflicten, en tegelijkertijd de economische groei versterkt; nodigt daarom de EU en de AU uit de interculturele politieke dialoog en de culturele diversiteit te bevorderen en steun te verlenen aan strategieën voor de bescherming van cultuur en erfgoed; beklemtoont dat democratie een universele waarde is die in alle culturen kan worden ingepast; erkent evenzo de rol van sport als bron en stimulant van sociale integratie en gendergelijkheid;

Opzet van een strategie voor mobiliteit en migratiestromen die bijdragen aan de ontwikkeling van de twee continenten

53. herinnert eraan dat migratie en mobiliteit tussen en binnen Europa en Afrika invloed hebben op economisch, sociaal, politiek en milieugebied, en dat deze uitdaging op gecoördineerde en integrale wijze door de twee continenten moet worden aangegaan, in samenwerking met landen van herkomst, doorreis en bestemming; meent dat synergieën hierbij maximaal moeten worden benut en gebruik moet worden gemaakt van alle relevante EU-beleidslijnen en -instrumenten, op basis van solidariteit, het delen van verantwoordelijkheden, respect en menselijke waardigheid; wijst er in dit verband op dat de dialoog tussen Afrika en de EU moet worden aangescherpt vóór aanvang van de onderhandelingen over de twee Global Compacts over respectievelijk migratie en vluchtelingen, die tegen 2018 door de VN zullen worden opgesteld, om waar mogelijk gemeenschappelijke prioriteiten te kunnen vaststellen;

Woensdag 16 november 2017

54. herinnert eraan dat het positieve effect van migratie en mobiliteit moet worden vergroot zodat deze verschijnselen worden gezien als instrumenten voor wederzijdse ontwikkeling voor de twee continenten; beklemtoont dat dit vraagt om een zorgvuldig ontworpen, evenwichtige, op feiten gebaseerde en duurzame beleidsreactie met een langetermijnstrategie die rekening houdt met de demografische perspectieven en de onderliggende oorzaken van migratie;

55. is zich ervan bewust dat gewelddadige conflicten, vervolging, ongelijkheid, schending van mensenrechten, zwak bestuur, corruptie, terrorisme, repressieve regimes, natuurrampen, klimaatverandering, werkloosheid en chronische armoede de voorbije jaren hebben geleid tot verplaatsingen van bevolkingsgroepen en een toename van de migratie naar Europa; wijst er desalniettemin op dat meer dan 85 % van de Afrikaanse migranten die hun land verlaten binnen het Afrikaanse continent blijft;

56. steunt de verscheidene initiatieven op Europees niveau om de diepere oorzaken van irreguliere migratie aan te pakken, met name migratiepartnerschappen, trustfondsen voor Afrika en het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling; dringt erop aan dat de tenuitvoerlegging daarvan wordt gewaarborgd en op flexibele, efficiënte, samenhangende en transparante wijze wordt voortgezet om eventuele synergieën tussen de verschillende instrumenten, programma's en activiteiten te vergroten, zowel in het interne als externe optreden; benadrukt de noodzaak van intensievere samenwerking op het gebied van grensbeheer;

57. herhaalt zijn verzoek om de bevordering van legale migratie, in overeenstemming met de aanbevelingen van het actieplan van Valletta; benadrukt voorts dat ontwikkelingshulp niet afhankelijk mag zijn van samenwerking op het gebied van migratiezaken;

58. dringt er bij de lidstaten op aan hun hervestigingsplaatsen aan een groot aantal vluchtelingen aan te bieden; roept in dit verband op tot de oprichting van een Europees hervestigingskader dat eenvoudig uitvoerbaar is voor de lidstaten; roept de Europese Unie en haar lidstaten voorts op samen te werken met en hulp te bieden aan Afrikaanse landen die geconfronteerd worden met vluchtelingenstromen of langdurige crisissituaties, om hun asielcapaciteit en beschermingsystemen te versterken;

59. verzoekt de lidstaten met klem hun financiële bijdragen aan trustfondsen en andere faciliteiten te verhogen met als doel om inclusieve en duurzame groei te ondersteunen en de werkgelegenheid te stimuleren en op die manier een bijdrage te leveren aan het aanpakken van de onderliggende oorzaken van migratie; wenst eveneens dat het Europees Parlement een grotere controlerende rol krijgt om te waarborgen dat migratiepartnerschappen en financieringsinstrumenten verenigbaar zijn met de rechtsgrond, de beginselen en de toezeggingen van de EU;

60. dringt er bij de EU en de AU op aan de uitwisseling van studenten, onderwijzers, ondernemers en onderzoekers tussen beide continenten te bevorderen; is ingenomen met het voorstel van de Commissie om een faciliteit voor de Afrikaanse jeugd op te zetten door het toepassingsgebied van Erasmus+ uit te breiden en een EU-faciliteit voor beroepsonderwijs en -opleiding in het leven te roepen; roept op tot een discussie over de erkenning door de EU van getuigschriften en diploma's van Afrikaanse scholen en universiteiten; wijst erop dat het waarborgen van circulaire migratie essentieel is voor duurzame ontwikkeling en voor het voorkomen van een braindrain vanuit het Afrikaanse continent;

61. erkent de bijzondere positie van de migrantengemeenschappen, zowel in de gastlanden als in de landen van herkomst, wat betreft de overdracht van aanzienlijke fondsen en als ontwikkelingspartner op nationaal en regionaal niveau; zou graag zien dat de migrantengemeenschappen dienstdoen als een bron van informatie die aansluit op de reële behoeften van de betrokkenen, door te wijzen op de gevaren die verband houden met irreguliere migratie en op de uitdagingen met betrekking tot integratie in gastlanden;

o

o o

62. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie en hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Commissie van de Afrikaanse Unie, de ACS-Raad, het pan-Afrikaans Parlement en het Bureau van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU.

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0449

Werkzaamheden van de Europese Ombudsman in 2016**Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over het jaarverslag over de activiteiten van de Europese ombudsman in 2016 (2017/2126(INI))**

(2018/C 356/13)

Het Europees Parlement,

- gezien het Jaarverslag over de activiteiten van de Europese Ombudsman in 2016,
 - gezien artikel 15 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
 - gezien de artikelen 24 en 228 van het VWEU,
 - gezien artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gezien artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gezien artikel 42 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gezien artikel 43 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,
 - gezien Besluit 94/262/EGKS, EG, Euratom van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt ⁽¹⁾,
 - gezien de Europese code van goed administratief gedrag ⁽²⁾, zoals door het Europees Parlement op 6 september 2001 goedgekeurd,
 - gezien de raamovereenkomst over samenwerking die op 15 maart 2006 is gesloten tussen het Europees Parlement en de Ombudsman, en die op 1 april 2006 in werking is getreden,
 - gezien zijn eerdere resoluties over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman,
 - gezien artikel 220, lid 1, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie verzoekschriften (A8-0328/2017),
- A. overwegende dat het jaarverslag 2016 over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman op 17 mei 2017 officieel werd aangeboden aan de Voorzitter van het Parlement en dat de ombudsman, Emily O'Reilly, haar verslag op 30 mei 2017 in Brussel aan de Commissie verzoekschriften heeft voorgelegd;
- B. overwegende dat de artikelen 24 en 228 van het VWEU de Europese Ombudsman in staat stellen klachten te ontvangen betreffende gevallen van wanbeheer in de werkzaamheden van de instellingen, organen en instanties van de Unie, met uitzondering van het Hof van Justitie van de Europese Unie bij de uitoefening van zijn gerechtelijke taak;
- C. overwegende dat in artikel 15 van het VWEU staat 'om goed bestuur te bevorderen en de deelneming van het maatschappelijk middenveld te waarborgen, werken de instellingen, organen en instanties van de Unie in een zo groot mogelijke openheid', en 'iedere burger van de Unie en iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire

⁽¹⁾ PB L 113 van 4.5.1994, blz. 15.

⁽²⁾ PB C 72 E van 21.3.2002, blz. 331.

Woensdag 16 november 2017

zetel in een lidstaat heeft recht op toegang tot documenten van de instellingen, organen en instanties van de Unie; overwegende dat het waarborgen van de kwaliteit van de diensten die het EU-bestuur de burgers van de EU biedt, en dat de snelheid waarmee het bestuur van de EU op hun behoeften en zorgen reageert, van essentieel belang zijn om de rechten en fundamentele vrijheden van de burgers te beschermen;

- D. overwegende dat in artikel 41, lid 1, van het Handvest van de grondrechten staat 'eenieder heeft er recht op dat zijn zaken onpartijdig, billijk en binnen een redelijke termijn door de instellingen, organen en instanties van de Unie worden behandeld';
- E. overwegende dat in artikel 43 van het Handvest van de grondrechten staat 'iedere burger van de Unie en iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat heeft het recht zich tot de Europese ombudsman te wenden in verband met gevallen van wanbeheer in het optreden van de instellingen, organen en instanties van de Unie, met uitzondering van het Hof van Justitie van de Europese Unie bij de uitoefening van zijn gerechtelijke taak';
- F. overwegende dat de eerste prioriteit van de Europese Ombudsman is te zorgen dat de rechten van de burger volledig worden geëerbiedigd en dat het recht op behoorlijk bestuur van instellingen, organen en agentschappen van de EU van de hoogste normen uitgaat;
- G. overwegende dat in 2016 15 797 burgers de diensten van de Ombudsman om hulp hebben gevraagd, van wie 12 646 advies hebben gekregen middels de interactieve gids op de website van de Ombudsman, en dat van de resterende gevallen 1 271 gevallen naar elders zijn doorgestuurd voor nadere informatie, en dat 1 880 gevallen door de Ombudsman zijn behandeld als klacht;
- H. overwegende dat van de in totaal 1 880 klachten die door de Ombudsman in 2016 zijn verwerkt, 711 binnen het bereik van de taakomschrijving van de ombudsman vielen, en 1 169 daarbuiten;
- I. overwegende dat de Ombudsman in 2016 245 onderzoeken opende, waarvan 235 uitgingen van een klacht en 10 werden verricht op eigen initiatief, terwijl 291 onderzoeken werden afgesloten (waarvan 278 op basis van een klacht en 13 op eigen initiatief); overwegende dat de meeste klachten betrekking hadden op de Commissie (58,8 %), gevolgd door de EU-agentschappen (12,3 %), het Parlement (6,5 %), het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) (5,7 %), de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) (4,5 %), het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) (0,8 %) en overige instellingen (11,4 %);
- J. overwegende dat de Ombudsman elk jaar een groot aantal klachten van individuen en organisaties ontvangt over de EU-administratie, en verder overwegende dat de top drie van zorgen in de door de Ombudsman in 2016 afgesloten onderzoeken betrekking had op: transparantie en publieke toegang tot informatie en documenten (29,6 %); goed beheer van kwesties met betrekking tot EU-personeel (28,2 %); en de cultuur van dienstverlening (25,1 %); overwegende dat overige kwesties onder meer het juiste gebruik van beoordelingsbevoegdheid, met inbegrip van inbreukprocedures, gezond financieel beheer van EU-subsidies en -contracten, en respect voor procedurele en grondrechten zijn; overwegende dat de relevantie van deze onderwerpen de centrale rol van de Ombudsman benadrukt bij het waarborgen van de volledige transparantie en onpartijdigheid van de besluitvormingsprocessen en het bestuur op EU-niveau, met het oog op de bescherming van de rechten van de burgers en het versterken van hun vertrouwen en geloof in de instituties;
- K. overwegende dat de diensten van de Ombudsman door middel van strategische werkzaamheden in 2016 5 strategische onderzoeken hebben afgesloten en 4 nieuwe hebben geopend over onder meer mogelijke belangenconflicten van speciale adviseurs en vertragingen in chemische tests, en daarnaast op eigen initiatief 10 nieuwe strategische onderzoeken hebben geopend;
- L. overwegende dat de Ombudsman een breed strategisch onderzoek heeft geopend naar de manier waarop de Commissie haar speciale adviseurs aanstelt en beoordelingen van belangenconflicten in verband met haar speciale adviseurs verricht, die vaak tegelijkertijd voor opdrachtgevers uit de particuliere sector én de EU werken;
- M. overwegende dat de Ombudsman een onderzoek heeft ingesteld naar de gedragscode voor leden van de raad van bestuur van de Europese Investeringsbank (EIB), erop wijzende dat deze niet voorziet in de verplichting om een belangenverklaring in te dienen of financiële belangen openbaar te maken;
- N. overwegende dat de financiële crisis heeft geleid tot een economische en sociale crisis, resulterend in ondermijning van de geloofwaardigheid van de Europese instellingen;

Woensdag 16 november 2017

- O. overwegende dat het — door de Commissie in de periode 2009-2014 — niet aanpakken van de overtreding van de gedragscode voor leden van de Commissie door een oud-lid van de Commissie en het niet instellen van een behoorlijk onderzoek naar de verenigbaarheid van de arbeidsovereenkomst die het lid van de Commissie met een opdrachtgever uit de particuliere sector was aangegaan met de bepalingen in het EU-Verdrag, op wanbeheer neerkomt; overwegende dat de gevallen van wanbeheer met betrekking tot de activiteiten van commissarissen, met inbegrip van de voorzitter van de Commissie, na afloop van hun mandaatsperiode bij de burgers het wantrouwen tegenover deze instelling vergroten;
- P. overwegende dat de Ombudsman tevens samenwerkt met andere internationale organisaties, zoals de VN, en deel uitmaakt van het EU-kader voor het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap (CPRD), dat de tenuitvoerlegging van het verdrag in kwestie op het niveau van de EU-instellingen moet beschermen, bevorderen en bewaken;
- Q. overwegende dat volgens de Flash Eurobarometer over het burgerschap van de Unie van maart 2016 9 van de 10 Europese burgers (87 %) bekend zijn met hun status als burger van de Unie en met het recht om een klacht in te dienen bij het Parlement, de Commissie of de Ombudsman;
1. hecht zijn goedkeuring aan het jaarverslag over 2016 dat de Europese Ombudsman heeft overgelegd en prijst de heldere en eenvoudig leesbare presentatie waarin de belangrijkste feiten en cijfers over de werkzaamheden van de ombudsman in 2016 zijn uiteengezet;
 2. feliciteert Emily O'Reilly met haar uitstekende werk ter verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van de diensten van de Ombudsman en voor haar constructieve samenwerking en positieve betrekkingen met het Parlement, in het bijzonder de Commissie verzoekschriften, en met overige EU-instellingen, -organen, -kantoren en -agentschappen;
 3. erkent de rol van strategische onderzoeken en initiatieven en ondersteunt de strategische onderzoeken die tot dusver door de Ombudsman zijn uitgevoerd, waarbij op eigen initiatief strategisch belangrijke kwesties zijn aangekaart die in het algemeen belang zijn van de Europese burger; looft de inspanningen van de ombudsman om beter gebruik te maken van haar strategische werkzaamheden door toe te staan dat op klachten gebaseerde zaken met vergelijkbare inhoud gezamenlijk worden behandeld;
 4. is verheugd over het streven van de Ombudsman om terstond en doelmatig in te gaan op de behoeften en zorgen van EU-burgers, en ondersteunt de nieuwe werkmethoden en de gestroomlijnde klachtenbehandelingsprocedure die in 2016 zijn geïntroduceerd en die de meer flexibiliteit en efficiëntie mogelijk maken en die van invloed zijn op een groter aantal burgers;
 5. deelt de zienswijze dat de huidige, ongekende uitdagingen waar de EU voor staat, zoals de werkloosheid, de economische en sociale ongelijkheid, de migratiecrisis en de brexit, vereisen dat alle instellingen, organen, bureaus en agentschappen van de Unie, met inbegrip van de Ombudsman, zich meer en met grotere vastberadenheid moeten inzetten om de sociale rechtvaardigheid, verantwoording en transparantie op EU-niveau op een zo hoog mogelijk peil te brengen;
 6. benadrukt dat het noodzakelijk is de sociale dialoog te versterken;
 7. benadrukt dat het in de huidige economische situatie van het allergeenste belang is dat de burgers vertrouwen hebben in de instellingen;
 8. merkt op dat het bureau van de Ombudsman het op een na hoogste nalevingspercentage van zijn besluiten en/of aanbevelingen tot nu toe heeft bereikt; beveelt de Ombudsman aan waakzaam te blijven, te achterhalen waarom zijn aanbevelingen niet worden nageleefd en het Parlement ervan op de hoogte te stellen indien het EU-bestuur opnieuw in dezelfde fout vervalt;
 9. wijst op het afnemende aantal onderzoeken dat in 2016 door de Ombudsman met betrekking tot EU-instellingen is verricht (245 in 2016, 261 in 2015); verzoekt de instellingen, organen, bureaus en agentschappen van de EU met klem om binnen een redelijk tijdsbestek in te gaan en te reageren op de kritische opmerkingen van de Ombudsman en in hogere mate te voldoen aan de aanbevelingen en/of beslissingen van de Ombudsman;
 10. merkt op dat in 2016 het merendeel van de door de Ombudsman behandelde gevallen binnen 12 maanden werd afgesloten en dat het gemiddeld 10 maanden duurde voordat een onderzoek werd afgesloten, terwijl slechts 30 % van de gevallen na 12 maanden of langer werd afgesloten; dringt er bij de Ombudsman op aan haar werkmethoden verder te verbeteren en de behandeling van klachten te verkorten, met name voor gevallen die na 12 maanden nog niet afgesloten zijn, zonder de efficiëntie van de werkzaamheden in het gedrang te brengen;

Woensdag 16 november 2017

11. merkt op dat onderzoeken in verband met transparantie, met name met betrekking tot de transparantie van het besluitvormingsproces, transparantie ten aanzien van lobbyactiviteiten, en de toegang tot EU-documenten, het leeuwendeel van alle gevallen uitmaken, gevolgd door andere problemen in verband met een waaier aan onderwerpen, variërend van de schending van grondrechten tot EU-contracten en -subsidies;

12. benadrukt de cruciale rol van transparantie, goed bestuur en institutionele checks-and-balances in het werk van de EU-instellingen; betreurt dat onderzoeken met betrekking tot transparantie en de toegang tot informatie en documenten stelselmatig goed zijn voor meer dan 20 % van alle kwesties die bij de Ombudsman worden ingediend en door de jaren heen een grote zorg van de burgers van de EU zijn; verzoekt de EU-instellingen zich met betrekking tot de publicatie van informatie en documenten proactief op te stellen, teneinde de transparantie te vergroten en het wanbeheer te reduceren;

13. is van mening dat maximale transparantie betreffende en toegang tot documenten van de EU de regel moet zijn; herinnert aan de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU, die bepaalt dat het publiek recht heeft op toegang tot de documenten van de instellingen, organen en andere agentschappen van de Unie, en dat mogelijke uitzonderingen op en vrijstellingen van deze regel altijd dienen te worden afgewogen tegen de beginselen van transparantie en democratie, als een *conditio sine qua non* voor de uitoefening van hun democratische rechten; is van oordeel dat Verordening (EG) nr. 1049/2001 aan herziening toe is om ervoor te zorgen dat de Ombudsman meer mogelijkheden krijgt om erop toe te zien dat het Parlement, de Raad en de Commissie toegang tot documenten verlenen;

14. vraagt de Commissie de transparantie ten aanzien van en de toegang tot documenten en informatie met betrekking tot de EU-Pilotprocedures inzake ontvangen verzoekschriften en met betrekking tot de EU Pilot- en inbreukprocedures die inmiddels zijn beëindigd, te verbeteren; onderstreept het belang van regelmatig vervolgoverleg met het Parlement door de Commissie; dringt aan op voortzetting van het strategisch onderzoek van de Ombudsman naar de transparantie van de Commissie bij de afhandeling van inbreukprocedures in het kader van EU Pilot-procedures en vraagt de Ombudsman met klem vastbesloten en waakzaam te zijn bij voortzetting van het onderzoek naar de kwestie in 2017; is van mening dat onredelijke vertragingen bij de behandeling van geïnitieerde inbreuk- en EU-Pilotprocedures, ook onder wanbeheer kunnen vallen;

15. prijst de vastbeslotenheid waarmee de Ombudsman probeert de hoogste mate van transparantie in het besluitvormingsproces in de EU te bereiken; beklemtoont dat er toezicht moet worden gehouden op de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van de Ombudsman voor transparantie in de trialogen; verzoekt de Raad en de Commissie relevante informatie openbaar te maken over de in de trialogen genomen besluiten; wijst nogmaals op de behoefte aan volledige en verbeterde transparantie in de handelsakkoorden en onderhandelingen, en vraagt de Ombudsman zich in te blijven zetten om toezicht te houden op de transparantie bij alle onderhandelingen over handelsakkoorden van de EU met derde landen, er rekening mee houdende dat dit de onderhandelingspositie van de EU niet mag ondermijnen;

16. herinnert aan het belang van transparantie van alle EU-instellingen bij de onderhandelingen tussen de EU en het VK over de terugtrekking van laatstgenoemde uit de Unie, zonder dat de onderhandelingspositie van de partijen in het gedrang komt; roept de Ombudsman op toe te zien op de naleving van transparantie in het gehele onderhandelingsproces over deze terugtrekking;

17. verzoekt om meer transparantie in het economische en financiële besluitvormingsproces van de EU, met name op het vlak van het banktoezicht dat wordt verricht door Europese Centrale Bank; steunt bovendien de aanbevelingen van de Ombudsman om de transparantie van de EIB en de Eurogroep te vergroten, en hun interne ethiekregels aan te scherpen, en neemt kennis van haar recente inspanningen in dit verband en erkent dat Verordening (EG) nr. 1049/2001 niet van toepassing is op de Eurogroep, aangezien dit geen instelling of orgaan in de zin van de Verdragen is; dringt aan op opvolging van de aanbevelingen van de Ombudsman met betrekking tot de herziening van het klachtenmechanisme van de EIB, en benadrukt het belang van een onafhankelijk klachtenmechanisme; vraagt de Ombudsman actiever te waarborgen dat het nieuwe klachtenmechanisme van de EIB geloofwaardig en efficiënt blijft, met respect voor de beginselen van operationele onafhankelijkheid, transparantie, toegankelijkheid, punctualiteit en toereikende middelen;

18. betuigt zijn volledige steun aan het uiteindelijke doel van de Ombudsman, namelijk de structuren en instituten voor verantwoordingsplicht en transparantie op EU-niveau helpen versterken, en de kwaliteit van de democratie in Europa verbeteren;

Woensdag 16 november 2017

19. neemt kennis van de bevindingen van de Ombudsman inzake wanbeheer met betrekking tot de gedragscode voor commissarissen; beklemtoont het belang van hoge morele en ethische normen binnen het bestuur van de EU, en neemt kennis van het besluit van de Commissie over verlenging van de afkoelingsperiode — naar twee jaar voor voormalige commissarissen en drie jaar voor voormalige voorzitters van de Commissie — maar hamert erop dat het belangrijk is dat voor alle EU-instellingen, met inbegrip van EU-politici én -personeel, strengere regels gelden, teneinde te waarborgen dat de plicht tot betamelijkheid en kiesheid alsook de volledige onafhankelijkheid ten opzichte van de particuliere sector worden geëerbiedigd; verzoekt de Commissie te zorgen voor proactieve publicatie en volledige transparantie betreffende de werkzaamheden van voormalige leden van de Commissie na hun ambtstermijn; ondersteunt de aanbevelingen van de Ombudsman om de gedragscode verder te herzien in overeenstemming met de verplichtingen uit hoofde van het Verdrag door de regels verder te verduidelijken en de uitvoerbaarheid ervan te vereenvoudigen, en tegelijkertijd de geloofwaardigheid, de onpartijdigheid en de afwezigheid van belangenconflicten van geval tot geval te garanderen; moedigt de Ombudsman aan toezicht te blijven uitoefenen op de mate van onafhankelijkheid van de ad-hoc ethische commissie van de Commissie en deze te blijven evalueren;

20. neemt kennis van de stappen van de Commissie naar aanleiding van de aanbevelingen van de Ombudsman over hoe de regels voor EU-personeel inzake het zogeheten draaideurverschijnsel zijn uitgevoerd en ziet uit naar het vervolgonderzoek van de Ombudsman inzake de beoordeling van hoe de nieuwe regels in de praktijk werken;

21. verzoekt de Ombudsman zich ervoor te blijven inzetten dat de namen van alle bij draaideurgevallen betrokken EU-ambtenaren tijdig openbaar worden gemaakt, en te zorgen voor volledige transparantie met betrekking tot alle hiermee samenhangende informatie;

22. ondersteunt het werk van de Ombudsman gericht op verbetering van de transparantie ten aanzien van lobbyactiviteiten in de EU, en roept de Commissie op volledig tegemoet te komen aan de voorstellen van de Ombudsman ter verbetering van het transparantieregister van de EU en hier een centraal punt voor transparantie van te maken voor alle EU-instellingen en -agentschappen; benadrukt dat hiertoe duidelijke maatregelen en een samenhangend en doeltreffend tijdschema moeten worden vastgesteld; benadrukt het belang van meer transparantie, waaronder ten aanzien van informatie over financiering, belangengroepen en financiële belangen;

23. is ingenomen met het strategisch onderzoek van de Ombudsman naar hoe de Commissie beoordelingen van belangenconflicten met betrekking tot haar speciale adviseurs verricht; roept de Commissie op volledig gehoor te geven aan de aanbevelingen van de Ombudsman inzake de procedure voor het aanstellen van speciale adviseurs, en daarbij elk potentieel belangenconflict voor en na hun aanstelling te beoordelen en openbare toegang te verlenen tot en informatie te verstrekken over documenten en bijeenkomsten;

24. steunt het strategisch onderzoek van de Ombudsman naar de deskundigengroepen van de Commissie; dringt er bij de Ombudsman op aan te zorgen voor een beter beheer van belangenconflicten, alsook voor een evenwichtige en gelijke vertegenwoordiging van alle belanghebbenden, met inbegrip van maatschappelijke belanghebbenden, in de nieuwe Commissievoorschriften, met inbegrip van een lijst met alle deskundigen in het transparantieregister van de EU;

25. neemt kennis van het standpunt van de Commissie inzake de transparantie van haar bijeenkomsten met lobbyisten van de tabaksindustrie en de door het directoraat-generaal Gezondheid van de Commissie uitgevoerde transparantiemaatregelen; herhaalt zijn oproep aan de Commissie haar praktijk te wijzigen en haar werkzaamheden volledig transparant te maken door online gegevens over alle bijeenkomsten met lobbyisten te publiceren, met inbegrip van al hun wettelijke vertegenwoordigers en de notulen van die vergaderingen, zulks overeenkomstig de verplichtingen op grond van de Kaderverdrag van de VN inzake tabaksontmoediging;

26. is ingenomen met de praktische aanbevelingen van de Ombudsman ten behoeve van ambtenaren die contacten onderhouden met lobbyisten; dringt er bij de Ombudsman op aan het bewustzijn omtrent deze aanbevelingen onder het personeel van alle EU-instellingen te vergroten door middel van trainingen, seminars en aanverwante ondersteunende maatregelen, en roept alle EU-instellingen op de code van goed administratief gedrag van de Ombudsman en de transparantiemaatregelen in het Kaderverdrag van de VN inzake tabaksontmoediging ten uitvoer te leggen; herhaalt zijn oproep tot een effectieve opwaardering van de code van goed administratief gedrag door aanneming van een bindende verordening hierover tijdens de lopende zittingsperiode;

27. prijst het strategisch onderzoek door de Ombudsman naar de toegang tot documenten van de voorbereidende organen van de Raad, met inbegrip van commissies, werkgroepen en het Comité van permanente vertegenwoordigers (COREPER), waarin ontwerpen van wetgevingshandelingen van de EU worden besproken; moedigt de Ombudsman aan de Raad te verzoeken de transparantie ten aanzien van zijn bijeenkomsten met belanghebbenden en de besluitvorming te verbeteren, de voorschriften inzake toegang tot documenten na te leven en deze toegang tijdig en zonder vertragingen te verlenen;

Woensdag 16 november 2017

28. prijst het werk van de Ombudsman bij het behandelen van vraagstukken van algemeen belang, waaronder de grondrechten, de veiligheid en doeltreffendheid van geneesmiddelen, de bescherming van het milieu en de gezondheid, en de bescherming tegen milieurisico's; verzoekt de Ombudsman vervolg te geven aan haar voorstellen aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen met betrekking tot prikkels ter ontmoediging van dierproeven wanneer nieuwe cosmetische producten in de handel worden gebracht, alsook aan haar voorstellen aan het EPSO met betrekking tot de beginselen van overmacht en transparantie in het kader van vergelijkende onderzoeken van het EPSO;

29. erkent dat de Ombudsman ervaring heeft met de afhandeling van gevallen van wanbeheer binnen de Europese instellingen die verband houden met seksuele intimidatie en seksueel misbruik op de werkvloer, zoals ook het geval was bij klacht 1283/2012/AN; verzoekt de Ombudsman, in het licht van zijn resolutie van 26 oktober 2017 over de bestrijding van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in de EU en zijn besluit om een taskforce van onafhankelijke deskundigen in het leven te roepen, om ook een onderzoek in te stellen naar de situatie met betrekking tot seksuele intimidatie en seksueel misbruik binnen de instellingen, organen, instanties en agentschappen van de Unie en met aanbevelingen en beste praktijken te komen om te voorkomen dat zich binnen de Europese instellingen nieuwe gevallen ervan voordoen;

30. ondersteunt de rol van de Ombudsman ten aanzien van de vormgeving van een proactief en transparant beleid inzake de klinische proeven die door het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) worden uitgevoerd, en in het bijzonder de aanbevelingen van de Ombudsman over de goedkeuring van Humira, een van de best verkochte geneesmiddelen ter wereld, waarmee de ziekte van Crohn wordt behandeld; verzoekt de Ombudsman met klem het toezicht op het EMA voort te zetten, teneinde te waarborgen dat het voldoet aan de hoogste normen voor transparantie en toegang tot informatie over klinische proeven, die in het publieke belang zijn en die van waarde zijn voor artsen, patiënten en onderzoekers;

31. verzoekt de Ombudsman verder onderzoek te voeren naar de praktijken in de EU-agentschappen, met name de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en het Europees Agentschap voor chemische stoffen, met betrekking tot de Monsanto Papers en de eventuele implicaties op het gebied van geheimhouding en belangenconflicten;

32. verwelkomt de onderzoeken van de Ombudsman naar aanleiding van klachten van personen met een handicap, en ondersteunt de inspanningen van de Ombudsman als actieve partij bij het EU-kader voor het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap en haar bijdrage aan de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps; bevestigt nogmaals zijn volledige steun voor de volledige uitvoering van voornoemd verdrag op EU-niveau;

33. roept de Ombudsman op ervoor te zorgen dat de Commissie rekening houdt met de voorstellen en aanbevelingen van de Ombudsman inzake de toekomstige herziening van het instrument voor het Europees burgerinitiatief (EBI), teneinde te waarborgen dat de voor het EBI vereiste procedures en voorwaarden echt helder, eenvoudig, gemakkelijk toepasbaar en evenredig zijn;

34. vraagt de Ombudsman te waarborgen dat de Commissie helpt bij het opzetten van een infrastructuur voor juridisch advies over Europese burgerinitiatieven en van een juridisch kader ter bescherming van deelnemers aan de initiatieven in kwestie;

35. herinnert eraan dat klokkenluiders een centrale rol spelen bij het blootleggen van gevallen van wanbeheer, en ondersteunt maatregelen om het klokkenluiden daadwerkelijk aan te moedigen en klokkenluiders te beschermen tegen vergelding, en doet een beroep op de Ombudsman om de tenuitvoerlegging van de nieuwe interne klokkenluidersregelingen bij de EU-instellingen nader te evalueren; dringt erop aan gevolg te geven aan de in 2015 door de Ombudsman verrichte onderzoeken naar de interne klokkenluidersregelingen van de EU-instellingen; is ingenomen met de eigen regelingen van de Ombudsman op dit gebied en moedigt andere EU-instellingen aan deze als richtsnoer te gebruiken; dringt er nogmaals op aan horizontale EU-wetgeving ter bescherming van klokkenluiders te ontwikkelen met geëigende kanalen en procedures voor het melden van alle vormen van wanbeheer, alsook met passende waarborgen en juridische garanties op alle niveaus voor de betrokken personen;

36. stelt een herziening van het Statuut van de Europese Ombudsman voor om haar in staat te stellen de niet-naleving te onderzoeken waarvan sprake zou zijn met betrekking tot Verordening (EG) nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van de instellingen en organen van de EU en besluiten te nemen over de vrijgave van de documenten in kwestie;

37. verwelkomt het initiatief van de Ombudsman om de goede praktijken van EU-bestuur in kaart te brengen en deze onder de aandacht te brengen aan de hand van de Ombudsmanprijs voor goed bestuur;

Woensdag 16 november 2017

38. moedigt de Ombudsman aan de samenwerking met de nationale ombudsmannen via het Europees Netwerk van ombudsmannen voort te zetten; ondersteunt het besluit om de eerste jaarlijkse conferentie van het Europees Netwerk van ombudsmannen van 2016 in Brussel te houden, en waardeert de toezegging van de Commissie om effectiever met het netwerk te gaan samenwerken;

39. staat open voor het voorstel om toekomstige jaarlijkse conferenties van het Europees Netwerk van ombudsmannen in de gebouwen van het Parlement te houden, gezien de rechtstreekse banden tussen de Commissie verzoekschriften en de Ombudsman;

40. herinnert eraan dat het Europees Netwerk van ombudsmannen een belangrijke rol kan vervullen bij het verdedigen van de rechten van EU-burgers tijdens de onderhandelingen over de terugtrekking van het VK uit de EU;

41. prijst de Ombudsman voor het organiseren van bijeenkomsten met afzonderlijke nationale ombudsmannen en met zowel maatschappelijke als bedrijfsorganisaties; dringt er bij de Ombudsman op aan in alle lidstaten vergelijkbare bijeenkomsten te houden en het bewustzijn over wat het bureau van de Ombudsman voor Europese burgers en bedrijven kan betekenen, te vergroten;

42. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie en het verslag van de Commissie verzoekschriften te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Ombudsman, de regeringen en parlementen van de lidstaten en de ombudsmannen of soortgelijke organen in de lidstaten.

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0450

Evaluatie van de tenuitvoerlegging van het milieubeleid (EIR)

Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de evaluatie van de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving (2017/2705(RSP))

(2018/C 356/14)

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie van 3 februari 2017 getiteld „Evaluatie van de tenuitvoerlegging van het milieubeleid: Gemeenschappelijke uitdagingen en hoe inspanningen te bundelen om betere resultaten te realiseren” (COM(2017)0063), en de bijbehorende 28 landverslagen,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 27 mei 2016, getiteld „Voordeel halen uit het milieubeleid van de EU door een regelmatige evaluatie van de tenuitvoerlegging van het milieubeleid” (COM(2016)0316),
 - gezien Besluit nr. 1386/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 inzake een nieuw algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2020 „Goed leven, binnen de grenzen van onze planeet” ⁽¹⁾ („het 7e MAP”),
 - gezien de op 25 september 2015 door de Algemene Vergadering van de VN goedgekeurde resolutie getiteld „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” (A/RES/70/1),
 - gezien de mededeling van de Commissie van 22 november 2016 getiteld „Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst, Europese duurzaamheidsmaatregelen” (COM(2016)0739),
 - gezien de mededeling van de Commissie van 22 mei 2017 getiteld „Europees semester 2017: landspecifieke aanbevelingen” (COM(2017)0500),
 - gezien het verslag van de Commissie van 2 december 2015 getiteld „Maak de cirkel rond: Een EU-actieplan voor de circulaire economie” (COM(2015)0614),
 - gezien het verslag van de Commissie van 26 januari 2017 over de tenuitvoerlegging van het actieplan voor de circulaire economie (COM(2017)0033),
 - gezien de vragen aan de Raad (O-000065/2017 — B8-0606/2017) en de Commissie (O-000066/2017 — B8-0607/2017) over de EU-evaluatie van de tenuitvoerlegging van het milieubeleid (EIR),
 - gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid,
 - gezien artikel 128, lid 5, en artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de EU een sterke milieuwetgeving heeft, maar dat de slappe en gebrekkige tenuitvoerlegging ervan nog altijd een probleem vormt; overwegende dat deze tekortkomingen in de tenuitvoerlegging duurzame ontwikkeling in de weg staan, grensoverschrijdende gevolgen hebben voor het milieu en de gezondheid van de mens en een beduidende sociaal-economische kostenpost vormen; overwegende dat deze tekortkomingen bovendien de geloofwaardigheid van de EU aantasten;
- B. overwegende dat 70 % van de milieuwetgeving van de EU door regionale en lokale autoriteiten ten uitvoer wordt gelegd;

⁽¹⁾ PB L 354 van 28.12.2013, blz. 171.

Woensdag 16 november 2017

- C. overwegende dat uit de EU-evaluatie van de tenuitvoerlegging van het milieubeleid (EIR) en de 28 landverslagen opnieuw is gebleken dat de tenuitvoerlegging van het milieubeleid in de EU sterk uiteenloopt per lidstaat en milieugebied; er echter op wijzend dat er gemeenschappelijke probleemgebieden zijn waarbij in de hele EU sprake is van schamele tenuitvoerlegging, en dat het daarbij vaak gaat om de ernstigste milieugerelateerde gezondheidsbedreigingen;
- D. overwegende dat de tweejaarlijkse verslagen van groot belang zijn voor het onthullen van de werkelijke stand van zaken met betrekking tot de tenuitvoerlegging in de lidstaten, maar dat regelmatige monitoring ook belangrijk zou zijn;
- E. overwegende dat de EIR weliswaar belangrijke onderdelen van de milieuwetgeving bestrijkt, maar dat die evaluatie nog verder moet worden uitgebreid om stelselmatiger oplossingen te kunnen bieden voor de uitdagingen die duurzame ontwikkeling van het milieu meebrengt;
- F. overwegende dat de EIR een sectoroverschrijdend middel moet zijn voor de beoordeling van de milieueffecten in andere bedrijfstakken, zoals de landbouw, de visserij, de industrie, het vervoer, de bosbouw, en het regionaal beleid in het algemeen;
- G. overwegende dat de Commissie ernaar moet streven dat de gegevens die voor de beoordeling van de prestaties van de lidstaten worden gebruikt, beter vergelijkbaar worden; overwegende dat de verschillen tussen de gegevens die in de verschillende lidstaten verzameld worden een belangrijke hinderpaal vormen voor de vergelijkbaarheid ervan en uiteindelijk ook voor de evaluatie zelf;
- H. overwegende dat het van belang is alle bevoegde autoriteiten bij de EIR te betrekken op een wijze die strookt met de institutionele realiteit van de lidstaten; overwegende dat het vooral van belang is te benadrukken dat in sommige lidstaten de regio's volledig bevoegd zijn op het gebied van milieuwetgeving;
- I. overwegende dat de EIR volledig complementair is ten opzichte van andere instrumenten die een betere implementatie nastreven, zoals IMPEL (Netwerk voor de tenuitvoerlegging van en de controle op de toepassing van het milieurecht) en het project „Make it work”;
- J. overwegende dat de EIR moet worden gezien als een instrument voor beleidsdiscussie, vooral op ministerieel niveau, en niet uitsluitend als een technisch instrument;

Belang en context van de EIR

1. is ingenomen met het initiatief van de Commissie om de EIR in te voeren en onderkent dat die enorme mogelijkheden biedt als de politiek er voldoende belang aan hecht en de EIR volledig transparant is; wijst erop dat de EIR ervoor kan zorgen dat problemen bij de tenuitvoerlegging hoog op de politieke agenda komen te staan, dat beleidsmakers een mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing tot hun beschikking hebben en uiteindelijk dat de tenuitvoerlegging van EU-milieuwetgeving en -beleid wordt verbeterd;
2. herinnert eraan dat het Parlement meermaals verzocht heeft om een proactievere rol van de Commissie in de monitoring, begeleiding en ondersteuning van de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving en -beleid, bijvoorbeeld in verband met de natuurrichtlijnen; is van mening dat de Commissie gedeceideerd moet optreden in geval van inbreuk daarop en daarbij actief gebruik moet maken van alle wetgevingsmaatregelen waarover zij beschikt;
3. staat achter de sectoroverschrijdende, holistische benadering van de Commissie waarbij verschillende belanghebbenden betrokken zijn, wat essentieel is om in de praktijk veranderingen te bewerkstelligen; is ingenomen met het feit dat door middel van de EIR de grondoorzaken van de gebrekkige tenuitvoerlegging kunnen worden blootgelegd en stelt voor maatregelen te nemen om deze uitdagingen op constructieve wijze aan te pakken;
4. is van mening dat de EIR deel moet uitmaken van de instrumenten ter bevordering van de coherentie met de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's) en ter beoordeling van de vorderingen van de lidstaten en de Unie bij het verwezenlijken van de milieugerelateerde SDG's; verzoekt de Commissie in dit verband verder na te gaan hoe de tenuitvoerlegging van de milieuwetgeving van de EU ook bevorderlijk is voor de verwezenlijking van de desbetreffende SDG's en het halen van specifieke SDG-indicatoren en -streefcijfers door de lidstaten;

Woensdag 16 november 2017

5. is van oordeel dat de EIR tevens een preventieve werking kan hebben en zo kan bijdragen aan de verlaging van het aantal inbreukprocedures; benadrukt echter dat de EIR niet mag leiden tot uitstel of afstel van noodzakelijk optreden van de Commissie in geval van inbreuken;

Verbetering van de EIR en van de resultaten

6. vindt het verheugend dat de EIR het merendeel van de thematische doelstellingen van het zevende EU-milieuactieprogramma (het 7e MAP) bestrijkt; betreurt echter dat belangrijke kwesties als klimaatverandering, maatregelen voor een efficiënter en zuiniger energiegebruik, chemische stoffen en industriële emissies en diverse systemische en milieuproblemen in verband met energie-, vervoer-, product- en regionaal beleid niet aan de orde komen en verzoekt de Commissie te waarborgen dat deze in toekomstige versies wel aan bod komen; wijst erop dat er met de bestaande, al door het Europees Milieuagentschap gepubliceerde gegevens minstens een voorlopige analyse op zowel EU- als lidstaatniveau had kunnen worden gemaakt van de tenuitvoerlegging van de wetgeving in verband met klimaatverandering en de maatregelen voor een efficiënter en zuiniger energiegebruik;

7. betreurt voorts dat belangrijke kwesties als hormoon- en medicijnresten in afval-, oppervlakte- en grondwater en de gevolgen ervan voor drinkwater, volksgezondheid, biodiversiteit en (aquatisch) milieu evenmin aan de orde worden gesteld en verzoekt de Commissie te waarborgen dat deze in toekomstige versies wel aan bod komen;

8. vestigt de aandacht op het feit dat de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling op mondiaal niveau en het 7de MAP op EU-niveau een kader scheppen voor progressief milieubeleid;

9. is van mening dat een betere koppeling tussen de EIR en het Europees semester de samenhang van het optreden van de Unie ten goede zou komen;

10. benadrukt dat de beperkte beschikbaarheid van gegevens tot tekortkomingen in de tenuitvoerlegging kan leiden en de evaluatie van de tenuitvoerlegging kan bemoeilijken;

11. wijst op het belang van het harmoniseren van gegevens en verslaglegging om toekomstige evaluatieprocessen te stroomlijnen; verzoekt de Commissie de vergelijkbaarheid van gegevens te bevorderen en in toekomstige EIR's een afzonderlijk onderdeel te wijden aan de beoordeling van de verslagen en gegevens die uit hoofde van de verschillende richtlijnen door de lidstaten beschikbaar worden gesteld; benadrukt het belang van veilige elektronische gegevensuitwisseling om de verslaglegging door de lidstaten te vergemakkelijken;

12. benadrukt dat voor de kwalitatieve beoordeling ook gebruik moet worden gemaakt van kwantitatieve streefcijfers; is in dit verband van mening dat betere coördinatie met het Europees Milieuagentschap zou kunnen helpen bij het ontwikkelen van passende indicatoren;

13. benadrukt dat in de EIR rekening moet worden gehouden met en een beoordeling moet worden gemaakt van ernstige problemen en mogelijk met elkaar botsende doelstellingen tussen milieubeleid en ander sectoraal beleid, waarbij gesignaleerde discrepanties benadrukt moeten worden en voorstellen moeten worden gedaan om die te corrigeren;

14. is van mening dat de lidstaten minder ruimte zouden moeten hebben om zelf oplossingen te vinden voor een betere tenuitvoerlegging;

Betere tenuitvoerlegging van milieuwetgeving

15. benadrukt dat het feit dat op andere beleidsgebieden onvoldoende rekening wordt gehouden met milieuaspecten een van de grondoorzaken is van tekortkomingen in de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving en -beleid;

16. benadrukt dat de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving verbeterd zou kunnen worden door die wetgeving beter te integreren in andere beleidsdomeinen en door het voorzorgsbeginsel onverkort toe te passen;

17. meent dat het gebrek aan bestuurlijke capaciteit en het gebrek aan governance — twee van de hoofdoorzaken van gebrekkige tenuitvoerlegging — ten dele veroorzaakt worden door ontoereikende financiering en inefficiënt gebruik van de beschikbare financiële middelen door de lidstaten en verzoekt de lidstaten daarom de situatie op deze punten te verbeteren;

Woensdag 16 november 2017

18. is van mening dat het voor een goede en sterke governance en meer doeltreffendheid noodzakelijk is dat overheden op alle niveaus partnerschappen aangaan en transparantie betrachten en dat er gezorgd wordt voor een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden, toewijzing van voldoende middelen, capaciteitsopbouw en betere coördinatiemechanismen;
19. is van mening dat gebruikmaking van marktinstrumenten door de lidstaten, zoals een fiscaal beleid dat gebaseerd is op het beginsel dat de vervuiler betaalt, een doeltreffend en doelmatig middel is om de doelstelling van volledige tenuitvoerlegging van het milieubeleid te verwezenlijken;
20. steunt het van harte dat in het kader van de EIR de nadruk wordt gelegd op de uitwisseling van optimale werkmethoden en peer-to-peer-doorlichting en is van mening dat deze praktijken lidstaten die problemen ondervinden bij de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving kunnen helpen bij het vinden van innovatieve oplossingen; is er in dit verband van overtuigd dat richtsnoeren van de Commissie nuttig zouden zijn;
21. is van mening dat er in de EIR duidelijke en strikte, door de Commissie vastgestelde tijdschema's moeten worden opgenomen om de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving in de lidstaten te waarborgen;
22. is van mening dat zowel de lidstaten als de burgers er baat bij hebben als de EIR ook als middel wordt gebruikt om het publiek te informeren en bewust te maken, de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld en de inzet van het publiek te vergroten en de voorlichting over milieubeleid te bevorderen; verzoekt de Commissie in dit verband een instrumentarium van maatregelen te ontwikkelen voor de beoordeling van de milieuprestaties van de lidstaten, waaronder toetsing aan beste praktijken en scorebordverslagen, die regelmatig moeten worden geactualiseerd en gepubliceerd moeten worden om te waarborgen dat zij openbaar zijn;
23. verzoekt de Commissie en de lidstaten het toezicht op de naleving te versterken, onder meer door zich beter en meer in te spannen voor de tenuitvoerlegging van de richtlijn milieuaansprakelijkheid;
24. benadrukt dat ngo's en het grote publiek ook een belangrijke rol kunnen spelen bij het bevorderen van betere tenuitvoerlegging en zodoende bij het in stand houden van de rechtsstaat, indien er sprake is van daadwerkelijke toegang tot de rechter;
25. verzoekt de Commissie met een wetgevingsvoorstel voor milieu-inspecties te komen om vaart te zetten achter de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving en -normen;
26. verzoekt de Commissie om, in de context van goede governance en toezicht op de naleving, een nieuw wetgevingsvoorstel in te dienen inzake minimumnormen voor toegang tot rechterlijke toetsing en voor te stellen dat de Aarhusverordening betreffende de toepassing van het Verdrag op het optreden van de Unie wordt herzien om rekening te houden met de recente aanbeveling van het comité van toezicht op de naleving van de Aarhusverordening;

Rol van de lidstaten en de EU-instellingen in de follow-up van de EIR

27. roept de Commissie, de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en de betrokken belanghebbenden op zich onverwijld ten volle in te zetten voor de EIR; benadrukt de belangrijke rol van de regionale en lokale autoriteiten; verzoekt de lidstaten de lokale en regionale autoriteiten volledig te betrekken bij het netwerk van de Europese Unie voor de tenuitvoerlegging en handhaving van het milieurecht (IMPEL) en hen aan te moedigen zich daar meer voor in te zetten, en de inschakeling van lokale en regionale deskundigen te stimuleren om de uitwisseling van gegevens, kennis en optimale praktijken moet spoed te verbeteren;
28. verzoekt de Commissie en de lidstaten de gegevensverzameling en de beschikbaarheid van informatie te verbeteren, goede praktijken beter te verspreiden, de betrokkenheid van de burgers te vergroten en te overwegen plaatselijke autoriteiten in ruimere mate te betrekken bij de ontwikkeling van milieubeleid;
29. verzoekt de bevoegde autoriteiten op het relevante niveau in de lidstaten te zorgen dat er een open en inclusieve dialoog over de tenuitvoerlegging wordt georganiseerd, met adequate informatievoorziening aan en participatie van het publiek en het maatschappelijk middenveld, en verzoekt de Commissie aan die dialoog deel te nemen en het Parlement op de hoogte te houden;

Woensdag 16 november 2017

30. is ingenomen met de beleidsvoorstellen van de Commissie inzake een specifiek kader voor een gestructureerde dialoog over de tenuitvoerlegging, maar acht het essentieel dat ervoor wordt gezorgd dat dit proces transparant is en dat de betrokken ngo's en de voornaamste belanghebbenden eraan deelnemen;

31. is ingenomen met de discussie tussen de Commissie, de lidstaten en de belanghebbenden in de deskundigengroep „Vergroening van het Europees semester”, maar meent dat de inschakeling van een afzonderlijke deskundigengroep voor de tenuitvoerlegging van het milieubeleid naast de bilaterale dialogen met de landen zou kunnen bijdragen aan de gestructureerde dialoog over de tenuitvoerlegging;

32. dringt erop aan dat de tenuitvoerleggingskwestie een vast punt in de prioriteiten en programma's van het voorzitterschapstrio wordt dat ten minste eenmaal per jaar — wellicht via een speciale implementatieraad — moet worden besproken in de Raad Milieu en er in aanvulling hierop een ander forum wordt ingesteld waarvan ook het Parlement en het Comité van de Regio's deel uitmaken; verzoekt om gezamenlijke vergaderingen van de Raad om de tenuitvoerlegging van sectoroverschrijdende, horizontale kwesties en gemeenschappelijke uitdagingen aan te pakken en nieuwe problemen met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen aan de orde te stellen;

o

o o

33. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en de parlementen van de lidstaten.

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0451

De bestrijding van ongelijkheid als hefboom om het scheppen van banen en groei te stimuleren**Resolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over de bestrijding van ongelijkheid als hefboom om het scheppen van banen en groei te stimuleren (2016/2269(INI))**

(2018/C 356/15)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), met name artikel 9,
- gezien het herzien Europees Sociaal Handvest,
- gezien de publicatie van de Commissie uit 2015 getiteld „EU Employment and Social Situation — Quarterly Review September 2015” (Werkgelegenheids- en sociale situatie van de EU — Driemaandelijks beoordeling september 2015),
- gezien de mededeling van de Commissie van 5 maart 2014 getiteld „Tussenopname van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2014)0130),
- gezien de publicatie van de Commissie uit 2012 getiteld „Employment and Social Developments in Europe 2012” (Werkgelegenheid en sociale ontwikkelingen in Europa 2012),
- gezien het pakket sociale-investeringsmaatregelen van de Commissie van 20 februari 2013, waaronder aanbeveling 2013/112/EU getiteld „Investeren in kinderen: de vicieuze cirkel van achterstand doorbreken”,
- gezien de mededeling van de Commissie van 16 december 2010 getiteld „Het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting: een Europees kader voor sociale en territoriale samenhang” (COM(2010)0758),
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010 getiteld „Europa 2020 — Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020), alsook zijn resolutie van 16 juni 2010 over EU 2020 ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 14 juni 2017 over de noodzaak van een EU-strategie tot beëindiging en preventie van de genderpensioenkloof ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 14 maart 2017 over gelijkheid tussen mannen en vrouwen in de Europese Unie 2014-2015 ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 19 januari 2017 over een Europese pijler van sociale rechten ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ PB C 236 E van 12.8.2011, blz. 57.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0260.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0073.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0010.

Woensdag 16 november 2017

- gezien zijn aanbeveling van 7 juli 2016 aan de Raad over de 71e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 14 april 2016 over het armoedebestrijdingsdoel halen in het licht van stijgende huishoudelijke kosten ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 24 november 2015 over vermindering van de ongelijkheid, met bijzondere focus op kinderarmoede ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 16 januari 2014 over een EU-strategie tegen dakloosheid ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 4 juli 2013 over het effect van de crisis op de toegang tot zorg voor kwetsbare groepen ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 12 juni 2013 over de mededeling van de Commissie getiteld „Naar sociale investering voor groei en cohesie — inclusief de uitvoering van het Europees Sociaal Fonds 2014-2020” ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 15 november 2011 over het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting ⁽⁷⁾,
- gezien zijn resolutie van 8 maart 2011 over armoede bij vrouwen in de Europese Unie ⁽⁸⁾,
- gezien zijn resolutie van 8 maart 2011 over verkleining van de ongelijkheid op gezondheidsgebied in de EU ⁽⁹⁾,
- gezien zijn resolutie van 20 oktober 2010 over de rol van het minimuminkomen bij de bestrijding van armoede en de bevordering van een inclusieve samenleving in Europa ⁽¹⁰⁾,
- gezien zijn resolutie van 9 oktober 2008 over de bevordering van sociale integratie en bestrijding van armoede, met inbegrip van armoede onder kinderen, in de EU ⁽¹¹⁾,
- gezien de vraag met verzoek om mondeling antwoord O-000047/2016 — B8-0369/2016 over het bestrijden van ongelijkheid om een inclusieve en duurzame economische groei in de EU te bevorderen,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 10 december 2013 over het Europees minimuminkomen en armoede-indicatoren ⁽¹²⁾,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 15 juni 2011 getiteld „Het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting: een Europees kader voor sociale en territoriale samenhang” ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0317.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0136.

⁽³⁾ PB C 366 van 27.10.2017, blz. 19.

⁽⁴⁾ PB C 482 van 23.12.2016, blz. 141.

⁽⁵⁾ PB C 75 van 26.2.2016, blz. 130.

⁽⁶⁾ PB C 65 van 19.2.2016, blz. 68.

⁽⁷⁾ PB C 153 E van 31.5.2013, blz. 57.

⁽⁸⁾ PB C 199 E van 7.7.2012, blz. 77.

⁽⁹⁾ PB C 199 E van 7.7.2012, blz. 25.

⁽¹⁰⁾ PB C 70 E van 8.3.2012, blz. 8.

⁽¹¹⁾ PB C 9 E van 15.1.2010, blz. 11.

⁽¹²⁾ PB C 170 van 5.6.2014, blz. 23.

⁽¹³⁾ PB C 248 van 25.8.2011, blz. 130.

Woensdag 16 november 2017

- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 30 september 2009 getiteld „Werk en armoede: naar een noodzakelijke globale aanpak” ⁽¹⁾,
- gezien het advies van het Comité van de Regio's van 31 maart 2011 over het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting ⁽²⁾,
- gezien het jaarverslag van 10 maart 2015 van het Comité voor sociale bescherming over de sociale situatie in de Europese Unie in 2014 ⁽³⁾,
- gezien het advies van 15 februari 2011 van het Comité voor sociale bescherming getiteld „Het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting — Vlaggenschipinitiatief van de Europa 2020-strategie” ⁽⁴⁾,
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „Third European Quality of Life Survey — Quality of life in Europe: Impacts of the crisis” (Het derde Europese onderzoek inzake levenskwaliteit — Levenskwaliteit in Europa: het effect van de crisis),
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „Third European Quality of Life Survey — Quality of life in Europe: Social inequalities” (Het derde Europese onderzoek inzake levenskwaliteit — Levenskwaliteit in Europa: sociale ongelijkheid),
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „Income inequalities and employment patterns in Europe before and after the Great Recession” (Inkomensongelijkheid en arbeidspatronen in Europa voor en na de grote recessie),
- gezien het overzichtsverslag van Eurofound getiteld „Sixth European Working Conditions Survey” (Zesde Europees onderzoek naar de arbeidsomstandigheden),
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „Social mobility in the EU” (Sociale mobiliteit in de EU),
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „New forms of employment” (Nieuwe vormen van werk),
- gezien de themagebonden update van Eurofound getiteld „Pay inequalities experienced by posted workers: Challenges to the 'equal treatment' principle” (Ongelijke beloning van gedetacheerde werknemers: uitdagingen in verband met het beginsel van gelijke beloning voor gelijk werk), die een gedetailleerd overzicht bevat van de standpunten van regeringen en sociale partners in heel Europa met betrekking tot het beginsel van gelijke beloning voor gelijk werk,
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „Developments in working life in Europe: EurWORK annual review 2016” (Ontwikkelingen in Europa op het vlak van het beroepsleven: EurWORK-jaaroverzicht 2016), en met name het hoofdstuk „Pay inequalities — Evidence, debate and policies” (Ongelijke beloning — Feiten, debat en beleid),
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „Occupational change and wage inequality: European Jobs Monitor 2017” (Veranderde beroepen en loonongelijkheid: Europese banenmonitor 2017),
- gezien het verslag van Eurofound getiteld „Women, men and working conditions in Europe” (Vrouwen, mannen en arbeidsomstandigheden in Europa),
- gezien de publicatie van de Commissie getiteld „European Economic Forecast Spring 2016” (Europese economische prognose voorjaar 2016) ⁽⁵⁾,
- gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN, en met name duurzame-ontwikkelingsdoelstelling (SDG) 10 over het terugdringen van ongelijkheid binnen en tussen landen,

⁽¹⁾ PB C 318 van 23.12.2009, blz. 52.

⁽²⁾ PB C 166 van 7.6.2011, blz. 18.

⁽³⁾ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=13608&langId=en>

⁽⁴⁾ Advies van het Comité voor sociale bescherming aan de Raad, de Raad van de Europese Unie, 649/11, SO C 124, 15 februari 2011.

⁽⁵⁾ Europese Commissie, Institutional Paper 025, mei 2016.

Woensdag 16 november 2017

- gezien het VN-rapport getiteld „World Social Situation 2007: The Employment Imperative” (Sociale situatie in de wereld 2007: de noodzaak van werkgelegenheid),
 - gezien het OESO-rapport van 21 mei 2015 getiteld „In It Together: Why Less Inequality Benefits All” (Samen staan we sterker: Waarom minder ongelijkheid goed is voor iedereen),
 - gezien het OESO-rapport van 19 december 2011 getiteld „Divided We Stand: Why Inequality Keeps Rising” (Tweedracht maakt macht: waarom de ongelijkheid blijft toenemen),
 - gezien het OESO-rapport van oktober 2008 getiteld „Growing Unequal?: Income Distribution and Poverty in OECD countries” (Steeds ongelijker? Inkomensverdeling en armoede in OESO-landen),
 - gezien het werkdocument van het IMF van 17 februari 2014 getiteld „Redistribution, Inequality and Growth” (Herverdeling, ongelijkheid en groei) ⁽¹⁾,
 - gezien het werkdocument van het IMF van 8 april 2011 getiteld „Inequality and Unsustainable Growth: Two Sides of the Same Coin?” (Ongelijkheid en niet-duurzame groei: twee kanten van dezelfde medaille?) ⁽²⁾,
 - gezien de IAO-publicatie van 3 juni 2013 getiteld „World of Work Report 2013: Repairing the economic and social fabric” (Rapport 2013 over de arbeidswereld: herstel van het economische en sociale weefsel) en het hoofdstuk „Snapshot of the United States” (Momentopname van de Verenigde Staten) van dit rapport,
 - gezien het in september 2014 door University College, Londen als onderdeel van het project „DRIVERS For Health Equity” gepubliceerde verslag getiteld „Final Scientific Report: Social Inequalities in early childhood health and development: a European-wide systematic review” (Wetenschappelijk eindverslag: sociale ongelijkheid met betrekking tot de gezondheid en ontwikkeling van jonge kinderen: een systematische review voor heel Europa),
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, het advies van de Commissie economische en monetaire zaken en het standpunt in de vorm van amendementen van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A8-0340/2017),
- A. overwegende dat gelijkheid en billijkheid integraal deel uitmaken van de Europese waarden en een hoeksteen vormen van het Europees sociaal model, de EU en haar lidstaten; overwegende dat de bevordering van werkgelegenheid met het oog op een blijvende hoge arbeidsparticipatie, alsook de bestrijding van uitsluiting tot de doelstellingen van zowel de lidstaten als de EU behoren;
- B. overwegende dat ongelijkheid het maatschappelijk vertrouwen kan ondermijnen en de steun voor democratische instellingen kan uithollen; overwegende dat maatregelen ter bestrijding van ongelijkheid moeten worden versterkt vanuit economisch, sociaal en regionaal perspectief om een harmonieuze ontwikkeling in de hele Unie te bevorderen;
- C. overwegende dat ongelijkheid zowel betrekking heeft op de inkomenskloof tussen individuen als op een verlies van kansen voor individuen, hetgeen de potentiële verbetering van de bekwaamheid en vaardigheden van individuen in de weg staat en een belemmering vormt voor hun ontwikkeling en dus ook voor hun potentiële bijdrage aan de samenleving;
- D. overwegende dat aan de basis van de teruglopende vraag de economische en financiële crisis ligt die sinds meer dan tien jaar om zich heen grijpt in de eurozone;

⁽¹⁾ Auteurs: Jonathan D. Ostry, Andrew Berg en Charalambos G. Tsangarides.

⁽²⁾ Auteurs: Andrew Berg en Jonathan D. Ostry.

Woensdag 16 november 2017

- E. overwegende dat ongelijkheid en werkloosheid de effectieve vraag beknotten, innovatie in de weg staan en kunnen leiden tot grotere financiële kwetsbaarheid; overwegende dat grote en toenemende ongelijkheid niet alleen verhindert dat er vooruitgang wordt geboekt bij de uitbanning van armoede, maar ook een belemmering vormt voor inspanningen ter bevordering van sociale inclusie en sociale samenhang;
- F. overwegende dat de bestrijding van ongelijkheid een hefboom kan zijn voor het stimuleren van werkgelegenheid en groei, en tegelijkertijd armoede kan terugdringen; overwegende dat 47,5 % van alle werklozen in de EU in 2015 het risico liep in armoede terecht te komen ⁽¹⁾;
- G. overwegende dat internationale instellingen als het IMF ⁽²⁾ of de OESO ⁽³⁾ aangeven dat ongelijkheid een rem zet op groei en het scheppen van kwaliteitsvolle banen ⁽⁴⁾, en tevens stellen dat al te grote en toenemende ongelijkheid directe maatschappelijke kosten met zich meebrengt, slecht is voor de sociale mobiliteit en ook duurzame groei kan belemmeren, nu en in de toekomst;
- H. overwegende dat een van de vijf doelstellingen van de Europa 2020-strategie erin bestaat het aantal mensen dat zich in een situatie van armoede en sociale uitsluiting bevindt of daarin dreigt terecht te komen met ten minste 20 miljoen te verminderen, van 115,9 miljoen in 2008 tot niet meer dan 95,9 miljoen uiterlijk in 2020; overwegende dat het aantal mensen dat in 2015 het risico liep in een situatie van armoede en sociale uitsluiting terecht te komen 117,6 miljoen bedroeg, ofwel 1,7 miljoen meer dan in 2008; overwegende dat in 2012 in de EU 32,2 miljoen mensen met een handicap het gevaar liepen in een situatie van armoede en sociale uitsluiting terecht te komen; overwegende dat 26,5 miljoen kinderen in de EU-28 in 2013 in een situatie van armoede of sociale uitsluiting dreigden te belanden; overwegende dat het aandeel van de bevolking dat het risico loopt in een situatie van armoede of uitsluiting terecht te komen met 23,7 % nog steeds onaanvaardbaar hoog ligt, en dat de cijfers in sommige lidstaten erg hoog blijven; overwegende dat de energiearmoede bovendien nog steeds zodanig hoog is dat zij voor de getroffen 11 % van de EU-bevolking leidt tot een vicieuze cirkel van economische achterstand ⁽⁵⁾;
- I. overwegende dat de toegenomen ongelijkheid als gevolg van de crisis vooral vrouwen heeft getroffen, waardoor armoede bij vrouwen is verergerd en vrouwen steeds meer uitgesloten worden van de arbeidsmarkt; overwegende dat de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen moet worden verhoogd door de efficiënte tenuitvoerlegging van de bestaande en aanvullende wetgeving op het gebied van gelijkheid tussen vrouwen en mannen en door verbeteringen aan te brengen in het huidige beleidskader met het oog op een beter evenwicht tussen werk en privéleven;
- J. overwegende dat er een positieve correlatie is tussen een grotere gelijkheid van vrouwen en mannen en sterkere economische groei, inclusiviteit, werkgelegenheid en succesvolle ondernemingen; overwegende dat via de terugdringing van beroepsongelijkheid niet alleen kan worden gewerkt aan de totstandbrenging van gelijke behandeling, maar ook kan worden gezorgd voor een efficiënte en concurrerende arbeidsmarkt;
- K. overwegende dat de OESO erop heeft gewezen dat het reduceren van ongelijkheid met 1 Gini-punt tot een toename van de cumulatieve groei met 0,8 % in de daaropvolgende vijf jaar zou leiden ⁽⁶⁾.
- L. overwegende dat de term „atypisch werk” in de definitie van Eurofound verwijst naar arbeidsverhoudingen die niet overeenstemmen met het standaard- of typische model van voltijdse, reguliere en langdurige tewerkstelling van onbepaalde duur bij één werkgever; overwegende dat „atypische arbeidsvormen” in de definitie van de IAO een

⁽¹⁾ Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Income_distribution_statistics

⁽²⁾ IMF (2015), „Causes and Consequences of Income Inequality: A Global Perspective”, Werkdocument SDN/15/13, Washington, D.C., Internationaal Monetair Fonds. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2015/sdn1513.pdf>

⁽³⁾ OESO (2015), „In It Together. Why Less Inequality Benefits All”, Parijs, OECD Publishing.

⁽⁴⁾ IMF (2017), „IMF Working Paper WP 17/76: Inequality Overhang”, auteurs: Francesco Grigoli en Adrian Robles, Washington, D.C., Internationaal Monetair Fonds.

⁽⁵⁾ Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/f/f8/People_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion%2C_EU-27_and_EU-28%2C_2005-2015.JPG

⁽⁶⁾ OESO (2015), „In It Together. Why Less Inequality Benefits All”, blz. 67.

Woensdag 16 november 2017

overkoepelende term is voor verschillende arbeidsregelingen die afwijken van standaardvormen van arbeid, waaronder tijdelijk werk, deeltijds en oproepwerk, uitzendarbeid en andere arbeidsverhoudingen met verschillende betrokken partijen, alsook verkapte dienstverbanden en schijnzelfstandigheid;

- M. overwegende dat toegenomen ongelijkheid gepaard gaat met verminderde sociale mobiliteit, een afname van menselijke vaardigheden en beperkingen ten aanzien van grondrechten en fundamentele vrijheden; overwegende dat uit het verslag van Eurofound van 2017 over sociale mobiliteit in de EU ⁽¹⁾ blijkt dat sociale achtergrond in vele van de lidstaten een bepalende factor blijft voor de kansen die iemand krijgt in het leven;
- N. overwegende dat de groei van de economieën van de lidstaten afhankelijk is van een veelvoud van factoren; overwegende dat toenemende ongelijkheid een negatief effect kan hebben op groei; overwegende dat het IMF op mondiaal niveau een omgekeerd evenredig verband heeft vastgesteld tussen het inkomensaandeel dat toekomt aan de bovenste 20 % en economische groei, hetgeen inhoudt dat indien het inkomensaandeel van de bovenste 20 % toeneemt met één procentpunt, de groei van het bbp de vijf daaropvolgende jaren in feite 0,08 procentpunten lager uitvalt; overwegende dat, omgekeerd, een vergelijkbare toename van het inkomensaandeel van de onderste 20 % gepaard gaat met een hogere groei van 0,38 procentpunten;
- O. overwegende dat ongelijkheid een verschijnsel met veel aspecten is dat niet alleen betrekking heeft op geld, maar ook op de verschillen in kansen die mensen krijgen, afhankelijk van onder meer geslacht, etnische afkomst, handicap, seksuele gerichtheid, geografische locatie of leeftijd; overwegende dat diverse vormen van ongelijkheid bij de toegang tot werk of op de werkvloer een gevaar vormen voor de gezondheid, het welzijn en de financiële mogelijkheden van mensen en daardoor kunnen leiden tot een lage productiviteit;
- P. overwegende dat het verslag van Eurofound over nieuwe vormen van werk ⁽²⁾ een analyse bevat van ongelijke dekking op het gebied van sociale bescherming en dat in dit verslag onder meer aandacht wordt besteed aan de meest problematische vorm van werk wat sociale bescherming betreft, meer bepaald gelegenhedswerk, met voorbeelden van wetgeving waarvan gelegenhedswerkers specifiek worden uitgesloten en van andere wetgeving die bedoeld is om hen op te nemen, gewoonlijk door een compensatie op basis van inkomensdrempels; overwegende dat werk via een systeem van vouchers en het strategisch delen van werknemers voorbeelden zijn van atypische vormen van werk die erop gericht zijn iets te doen aan de tekortkomingen op het gebied van sociale bescherming bij gelegendarbeid of deeltijdwerk;
- Q. overwegende dat in samenlevingen met een grotere inkomensongelijkheid meer gezondheidsproblemen en geweld voorkomen, lagere scores worden behaald op het gebied van rekenvaardigheid en geletterdheid, meer mensen aan obesitas lijden, meer mensen in de gevangenis zitten en meer moorden worden gepleegd ⁽³⁾; overwegende dat de overheid in samenlevingen waar meer gelijkheid heerst minder middelen moet uitgeven aan sociale zekerheid;
- R. overwegende dat ongelijkheid gedurende de hele levenscyclus zich vertaalt in ongelijkheid op oudere leeftijd, zoals een lagere gezonde levensverwachting, armoede onder ouderen en een genderpensioenkloof van bijna 40 %; overwegende dat er Europese strategieën voor de uitbanning van armoede nodig zijn om duurzame ontwikkeling voor iedereen te verwezenlijken;
- S. overwegende dat economische zekerheid een belangrijke factor is voor menselijke ontplooiing;
- T. overwegende dat de Raad op 5 oktober 2015 conclusies heeft goedgekeurd over het „verslag over de toereikendheid van de pensioenen 2015: Huidige en toekomstige toereikendheid van het inkomen van ouderen in de EU”, waarin ze stelt dat het „van essentieel belang [is] dat de openbare pensioen- of andere sociale beschermingsstelsels voor vrouwen

⁽¹⁾ Eurofound (2017), „Social mobility in the EU”, Luxemburg, Bureau voor publicaties van de Europese Unie.

⁽²⁾ https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1461en.pdf

⁽³⁾ „Inequality and mental illness” (Ongelijkheid en geestesziekten), R. Wilkinson en K. Pickett, departement gezondheidswetenschappen, Universiteit van York, VK; online gepubliceerd op 25 mei 2017; S2215-0366(17)30206-7

Woensdag 16 november 2017

en mannen die door hun kansen op werk niet in staat zijn, c.q. waren om voldoende pensioenrechten op te bouwen, passende waarborgen bevatten” en voorts dat “dergelijke waarborgen [...] met name minimumpensioenen of andere minimuminkomensregelingen voor ouderen [omvatten]”⁽¹⁾;

- U. overwegende dat onvoldoende financiële middelen voor openbaar onderwijs een van de belangrijkste oorzaken van toekomstige maatschappelijke verschillen en toenemende ongelijkheid is;
- V. overwegende dat de Gini-coëfficiënt voor de EU tussen 2005 en 2015 is gestegen van 30,6 tot 31, en dat de inkomensongelijkheid tussen de bovenste en de onderste 20 % van de bevolking is toegenomen van 4,7 tot 5,2; overwegende dat er een nauw verband bestaat tussen inkomensongelijkheid en het percentage mensen dat het risico loopt met inkomensarmoede te worden geconfronteerd, en dat inkomensarmoede sinds 2005 geleidelijk is toegenomen; overwegende dat er in tal van lidstaten tussen 2008 en 2014 een toename van de ongelijkheid van het besteedbare gezinsinkomen is waargenomen⁽²⁾;
- W. overwegende dat uiteenlopende economische groei tussen en binnen de lidstaten tot economische onevenwichtigheden binnen de Unie leidt; overwegende dat deze uiterst ongelijke economische tendenzen aanleiding hebben gegeven tot torenhoge werkloosheid en het ontstaan van armoedegebieden;
- X. overwegende dat de mondiale evolutie van ongelijkheid samenhangt met een geleidelijke toename van ongelijkheid in ontwikkelde landen sinds de jaren 1980, waarbij volgens de OESO⁽³⁾ de ongelijkheid toeneemt ongeacht de economische conjunctuur (met specifieke uitzonderingen), met een stijging van de Gini-coëfficiënt met drie punten tot gevolg, van 0,29 tot 0,32 tussen 1980 en 2013, hetgeen neerkomt op een stijging met 10 % in de voorbije decennia;
- Y. overwegende dat de mate van ongelijkheid weliswaar afhankelijk kan zijn van vele factoren, maar dat de verantwoordelijkheid om deze factoren specifiek aan te pakken op structureel niveau bij instellingen en de auteurs van politieke maatregelen ligt; overwegende dat er sprake is van een investeringskloof in de EU en dat openbare en particuliere investeringen van cruciaal belang zijn om ongelijkheid tegen te gaan door de werkgelegenheid te stimuleren; overwegende dat structurele tekortkomingen op passende wijze moeten worden aangepakt; overwegende dat het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSD) naar verwachting zal worden aangepast om te kunnen bijdragen aan het dichten van de investeringskloof;
- Z. overwegende dat trends in ongelijkheid niet noodzakelijk samenvallen met trends in absolute en extreme vormen van armoede, zoals dakloosheid;
- AA. overwegende dat het ter beschikking stellen van passende steun en financiering voor duurzame en permanente huisvesting essentieel is voor toegang tot de arbeidsmarkt, onderwijs en gezondheidszorg, en voor een betere integratie en plaatselijke acceptatie; overwegende dat het leefbaar houden van buurten en het bestrijden van segregatie een belangrijke rol spelen in de ondersteuning van integratie en de beperking van ongelijkheid;
- AB. overwegende dat uit gegevens van Eurostat blijkt dat het aandeel van de EU-bevolking dat het risico loopt in armoede terecht te komen 24,4 % bedroeg in 2015 en in het geval van kinderen opliep tot 26,9 %;
- AC. overwegende dat vrouwen onevenredig zwaar getroffen worden door de crisis, en overwegende dat groene banen beter bestand zijn gebleken tegen crises dan andere banen;
- AD. overwegende dat vrouwen een groter risico lopen in een situatie van armoede en onzekerheid terecht te komen;

Zorgen voor Europese beleidscoördinatie ter bestrijding van ongelijkheid

1. bevestigt dat ongelijkheid een bedreiging vormt voor de toekomst van het Europees project, de legitimiteit ervan uitholt en het vertrouwen in de EU als drijvende kracht van sociale vooruitgang — een aspect van de Unie dat verder moet worden ontwikkeld — kan aantasten; wijst erop dat de huidige vormen van ongelijkheid negatieve gevolgen hebben die de politieke en sociale stabiliteit ondermijnen; beklemtoont dat het bevorderen van opwaartse convergentie en het verbeteren van het leven van alle Europese burgers de motor van verdere integratie moet blijven;

⁽¹⁾ COREPER I, „Een toereikend pensioeninkomen in de context van een vergrijzende samenleving — Ontwerpconclusies van de Raad”, 12352/15: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12352-2015-INIT/nl/pdf>

⁽²⁾ Eurofound (2017), „Income inequalities and employment patterns in Europe before and after the Great Recession” (Inkomensongelijkheid en arbeidspatronen in Europa voor en na de Grote Recessie).

⁽³⁾ OESO (2015), „In It Together. Why Less Inequality Benefits All”, Parijs, OECD Publishing.

Woensdag 16 november 2017

2. is er vast van overtuigd dat de vermindering van ongelijkheid tot de belangrijkste prioriteiten op Europees niveau moet behoren, niet alleen om armoede aan te pakken of aan te zetten tot convergentie, maar ook als noodzakelijke voorwaarde voor economisch herstel, hoogwaardige werkgelegenheid, sociale cohesie en gedeelde welvaart;
3. benadrukt dat de vermindering van ongelijkheid van cruciaal belang is om eerlijkere en stabielere democratieën te bevorderen, een gelijke behandeling waarin niet met twee maten wordt gemeten te waarborgen, populisme, extremisme en xenofobie op een zijspoor te zetten en ervoor te zorgen dat de Europese Unie als project door haar burgers wordt omarmd;
4. herinnert de Commissie en de lidstaten eraan dat de Europese Unie aan haar verplichtingen op grond van de Verdragen moet voldoen wat betreft het bevorderen van het welzijn van haar volkeren, volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang, sociale rechtvaardigheid en bescherming, gelijkheid tussen vrouwen en mannen, gelijkheid tussen burgers met een verschillende sociaal-economische achtergrond, solidariteit tussen de generaties, bescherming van de rechten van het kind en sociale inclusie van iedereen die zich in een kwetsbare positie bevindt of te lijden heeft onder marginalisering;
5. vraagt de Commissie en de lidstaten om overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden de prestaties en resultaten van economische beleidscoördinatie te evalueren en hierbij rekening te houden met de evolutie van sociale vooruitgang en sociale rechtvaardigheid in de EU; stelt vast dat in het Europees semester geen prioriteit is toegekend aan de verwezenlijking van deze doelen en de vermindering van ongelijkheid; verzoekt de Commissie met klem het proces van beleidscoördinatie te verbeteren met het oog op een betere monitoring, preventie en correctie van negatieve trends die ongelijkheid in de hand zouden kunnen werken en sociale vooruitgang zouden kunnen verzwakken of een negatief effect zouden kunnen hebben op sociale rechtvaardigheid, indien nodig door preventieve en corrigerende maatregelen in te voeren; is van mening dat specifieke beleidsmaatregelen ter bestrijding van economische ongelijkheid moeten worden overwogen en in voorkomend geval moeten worden opgenomen in het Europees semester;
6. is van oordeel dat sociale maatregelen in sommige gevallen als verzachtende maatregelen kunnen worden beschouwd en moeten worden aangevuld met economisch beleid en maatschappelijk verantwoorde structurele hervormingen, teneinde positieve, blijvende en duurzame economische groei tot stand te brengen en de trend in de richting van ongelijkheid op de middellange en lange termijn structureel weg te werken;
7. dringt er bij de Commissie op aan om in het kader van het Europees semester en onverminderd nationale bevoegdheden een betere beoordeling te verrichten van onevenwichtigheden op het vlak van de verdeling van inkomens en vermogen, onder meer door afzonderlijke diepgaande-evaluatieverslagen op te stellen indien er sprake is van dergelijke onevenwichtigheden, als een manier om economische coördinatie te koppelen aan werkgelegenheid en sociale prestaties; verzoekt de Commissie zich een accuraat en actueel beeld te vormen van de verschillen op het vlak van inkomens en vermogen, sociale cohesie en sociale inclusie tussen en binnen landen, en haar voorstellen en aanbevelingen voor politieke beslissingen te staven aan de hand van robuuste en gedetailleerde gegevens; verzoekt de Commissie zorgvuldig na te gaan welke indicatoren (de Gini-index, de Palma-indexen, de Theil-index, loonquote, de verhouding tussen minimumloon en bbp per hoofd van de bevolking of ten opzichte van het gemiddeld loon, enz.) het meest accuraat zijn om economische ongelijkheid op te sporen en toezicht te houden op de evolutie van ongelijkheid, en hierbij ook rekening te houden met het concurrentievermogen en de productiviteit in het algemeen van alle factoren;
8. merkt op dat regio's die kampen met ernstige en permanente natuurlijke of demografische belemmeringen, zoals de meest noordelijke regio's met een zeer geringe bevolkingsdichtheid, insulaire, grensoverschrijdende en berggebieden als bedoeld in artikel 174 VWEU, alsook afgelegen en ontvolkte regio's, meer problemen ondervinden om te zorgen voor toegang tot openbare diensten zoals gezondheidszorg en onderwijs, en dat dit tot gevolg heeft dat deze diensten vaak zwaarder drukken op de overheidsfinanciën en dat wie van de diensten gebruik wil maken verder moet reizen;
9. herhaalt dat investeringen moeten worden afgestemd op een betere territoriale cohesie, zodat het industriële weefsel van regio's met ernstige en permanente natuurlijke of demografische belemmeringen wordt versterkt, met name wat toegang tot breedband betreft;
10. verzoekt de Commissie met klem de lidstaten aan te sporen tot ambitieuze investeringen in sociale bescherming, diensten en infrastructuur via een gericht en strategisch gebruik van de Europese Structuur- en investeringsfondsen en het Europees Fonds voor strategische investeringen, teneinde in te spelen op de sociale en economische behoeften van lidstaten en regio's;

Woensdag 16 november 2017

11. herhaalt zijn pleidooi voor de invoering van een geloofwaardige Europese pijler van sociale rechten ter bevordering van opwaartse convergentie, rekening houdend met de bevoegdheidsverdeling als vastgelegd in de Verdragen, en het creëren van een diepere en eerlijkere sociale dimensie van de EMU;
12. verzoekt de Commissie om samen met de lidstaten meer inspanningen te leveren voor het verwezenlijken van alle doelstellingen van de Europa 2020-strategie, waaronder het terugdringen van armoede en sociale uitsluiting met 20 miljoen mensen, alsook om het toepassingsgebied van de Europa 2020-strategie af te stemmen op de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling door ook de strijd tegen ongelijkheid en extreme armoede op te nemen in de lijst van doelstellingen; vraagt de Commissie nauw te blijven toezien op de uitvoering van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie en rekening te houden met het scorebord van Eurostat over de kernindicatoren van de Europa 2020-strategie, ook in de procedure van het Europees semester en de landspecifieke aanbevelingen;
13. verzoekt de Commissie en de lidstaten — waarbij moet worden opgemerkt dat deze laatste primair verantwoordelijk zijn voor hun sociaal beleid, dat moet worden ondersteund en aangevuld met Europese maatregelen — hun inspanningen op te voeren ter beperking van ongelijkheid tussen inkomensgroepen en aan te sporen tot de invoering van een passend kader van maatregelen om onder meer te zorgen voor fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor iedereen, openbaar onderwijs, gezondheidszorg, pensioenen, geschikte openbare infrastructuur en sociale diensten en om gelijke kansen te bevorderen; benadrukt dat een dergelijk kader moet resulteren in een goed functionerende „maatschappelijke lift”;
14. beklemtoont dat de uitvoering van passende maatregelen ter beperking van ongelijkheid en voor een grotere sociale cohesie in de begroting van de Unie moet worden vastgelegd;
15. beklemtoont het primordiale belang van de grondrechten; benadrukt dat het arbeidsrecht en hoge sociale normen een essentiële rol spelen bij het herstel van het economisch evenwicht, de ondersteuning van inkomens en het stimuleren van investeringscapaciteit; wijst erop hoe belangrijk het is dat de sociale rechten als verankerd in het EU-Handvest van de grondrechten worden geëerbiedigd, met inbegrip van de rechten en vrijheden van vakbonden en het recht op collectieve onderhandelingen, en dat de gelijke behandeling van werknemers wordt gehandhaafd;
16. merkt op dat we niet kunnen negeren hoe belangrijk sectoraal beleid in de toekomst zal zijn voor de beperking van ongelijkheid, dat er met name behoefte is aan een verdere ontwikkeling van de interne markt en aan een investeringsbeleid op Europees en nationaal niveau (bv. in grote infrastructuurwerken, gezondheidszorg, onderwijs) en dat er bij de formulering van alle aspecten van het energiebeleid rekening moet worden gehouden met de kansen die deze beleidsmaatregelen bieden wat economische, sociale en territoriale factoren betreft, zodat gelijke kansen worden gewaarborgd; verzoekt de Commissie om samen met de lidstaten alomvattende strategieën voor het scheppen van banen te ontwikkelen, gericht op strategische investeringen in groene banen, in de sociale, gezondheids- en zorgsector, alsook in de sociale economie, waarvan het werkgelegenheidspotentieel nog niet is aangeboord;

Maatregelen die het scheppen van fatsoenlijk werk en kwaliteitsvolle banen stimuleren

17. spreekt zijn bezorgdheid uit over de ontwikkeling van ongelijkheid in de EU na de crisis, die voornamelijk het gevolg was van toenemende werkloosheid; is van mening dat werkloosheid een bron van ongelijkheid is en dat beleidsmaatregelen voor het scheppen van fatsoenlijk werk en kwaliteitsvolle banen die gericht zijn op de belangrijkste gebieden met een hoge werkloosheidsgraad kunnen helpen om de gezinsinkomens in het laagste kwintiel op te trekken;
18. verzoekt de Commissie om in de komende herziening van de richtlijn schriftelijke verklaringen bepalingen op te nemen waarmee discriminatie op basis van contractuele status wordt uitgebannen en elke werknemer het recht op eerlijke arbeidsvoorwaarden gewaarborgd krijgt, in overeenstemming met de IAO-normen inzake fatsoenlijk werk;
19. beklemtoont daarnaast dat een hoge werkloosheidsgraad een neerwaartse druk uitoefent op lonen en in sommige gevallen ook negatieve effecten kan hebben op arbeids- en maatschappelijke omstandigheden; benadrukt dat het bestrijden van werkloosheid op zichzelf een noodzakelijke maar niet afdoende voorwaarde is voor het verminderen van ongelijkheid;
20. vraagt de Commissie met een voorstel te komen om het financieringsniveau van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief voor de periode 2017-2020 te verhogen, waarbij wordt geprobeerd jongeren onder 30 jaar beter te bereiken; roept de Commissie op bij te dragen aan een betere tenuitvoerlegging van de jongerengarantie door een grotere nadruk te leggen op de meest kwetsbare jongeren die vaak met complexe behoeften te kampen hebben, en hierbij rekening te houden met de laatste bevindingen van het verslag van de Europese Rekenkamer inzake het gebruik van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief en te zorgen voor een nauwkeurige en transparante uitvoering en beoordeling;

Woensdag 16 november 2017

21. benadrukt hoe belangrijk het is nauw contact te houden met jongeren die de jongerengarantie/het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief verlaten met het oog op een blijvende en efficiënte integratie op de arbeidsmarkt; verzoekt de Commissie na te gaan of het mogelijk is het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief flexibeler te maken, ook voor goed functionerende landen op het vlak van jongerenbeleid, door regelingen op te nemen ter bescherming van jongeren die de overstap maken van het onderwijs of het hoger onderwijs naar de arbeidsmarkt, als compensatie voor de uitsluiting van jongeren van socialezekerheidsstelsels in Europa;

22. benadrukt dat programma's als de jongerengarantie en het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief niet in de plaats mogen komen van de eigen inspanningen die lidstaten moeten leveren om jeugdwerkloosheid te bestrijden en te werken aan duurzame integratie op de arbeidsmarkt; onderkent dat kwalitatief hoogwaardig en toegankelijk onderwijs een bepalende factor is voor het wegwerken van ongelijkheid; dringt derhalve aan op meer investeringen in openbaar onderwijs en een leven lang leren;

23. verzoekt de Commissie en de lidstaten bijzondere aandacht te besteden aan de noodzaak om groene banen te bevorderen en de werkgelegenheid te stimuleren in plattelandsgebieden en gebieden die gekenmerkt worden door achteruitgang en deze gebieden aantrekkelijker te maken voor vrouwen;

24. verzoekt de Commissie — via het ESF en de procedure van het Europees semester — en de lidstaten — via hun nationale hervormingsprogramma's — te zorgen voor een volledige tenuitvoerlegging van de maatregelen op nationaal niveau als uiteengezet in de aanbevelingen van de Raad betreffende de integratie van langdurig werklozen op de arbeidsmarkt;

25. verzoekt de Commissie en de lidstaten de Economische en Monetaire Unie aan te vullen met een volwaardige Europese arbeidsmarkt in combinatie met een ruime socialezekerheidsdekking; is van oordeel dat goed functionerende arbeidsmarkten en degelijke socialezekerheidsstelsels cruciaal zijn voor het succes van de Europese Monetaire Unie en passen in een breder proces van opwaartse convergentie naar economische, sociale en territoriale cohesie; verzoekt de Commissie in die zin met een studie te komen over hoe de EU programma's op nationaal niveau voor gegarandeerde overheidsbanen kan ondersteunen en bevorderen;

26. verzoekt de lidstaten om onderwijs en opleiding beter op de behoeften van de arbeidsmarkt in de hele EU te doen aansluiten, om de mogelijkheden voor mobiliteit te vergroten en om aanwervings- en opleidingsstrategieën te verbeteren, met name via opleidingen op de werkvloer en gerichte investeringen die voor meer banen zorgen en de vraag naar werknemers doen toenemen; herinnert eraan dat het leren van nieuwe vaardigheden belangrijk is voor de herintegratie van mensen op de arbeidsmarkt en helpt bij het terugdringen van langdurige werkloosheid en bij het beter op elkaar laten aansluiten van vaardigheden en beschikbare banen; beklemtoont dat de validering en erkenning van formeel en informeel onderwijs belangrijke instrumenten zijn om ervoor te zorgen dat verworven vaardigheden iets waard zijn op de arbeidsmarkt; beklemtoont dat mogelijkheden voor een leven lang leren gedurende de hele levenscyclus, en dus ook bij ouderen, moeten worden bevorderd, teneinde iedereen in staat te stellen al zijn mogelijkheden in te zetten in de strijd tegen ongelijkheid;

27. verzoekt de Commissie en de lidstaten samen te werken bij het bestrijden van discriminatie bij aanwerving en van discriminerende aanwervingsprocedures waardoor mensen op grond van (onder andere) gender, genderidentiteit of -expressie, seksuele gerichtheid, geslachtskenmerken, etniciteit, handicap of leeftijd, geen toegang krijgen tot de arbeidsmarkt;

Verbeteren van de arbeids- en leefomstandigheden

28. spreekt zijn bezorgdheid uit over de toenemende hoeveelheid zwartwerk, atypische arbeidscontracten en andere vormen van atypisch werk, die kunnen leiden tot onzekere arbeidsomstandigheden, lagere lonen, uitbuiting, geringere bijdragen aan de sociale zekerheid en toenemende ongelijkheid in een aantal lidstaten; wijst erop dat er moet worden gezorgd voor een degelijke sociale zekerheid en sociale bescherming om alle werknemers te beschermen; verzoekt de Commissie en de lidstaten meer te doen ter bestrijding van de schaduw economie en zwartwerk;

29. is van oordeel dat de kwaliteit van banen in heel Europa voor verbetering vatbaar is, met name wat betreft leefbare lonen, werkzekerheid, toegang tot onderwijs en een leven lang leren, alsook gezondheid en veiligheid op het werk; verzoekt de Commissie steun te geven aan verder onderzoek met betrekking tot de monitoring en de verbetering van de totstandbrenging van kwaliteitsvolle werkgelegenheid en algemeen concurrentievermogen in de EU, gebaseerd op onderzoek van Eurofound;

Woensdag 16 november 2017

30. is van oordeel dat een fatsoenlijke levensstandaard met sommige vormen van arbeid, zoals nulurencontracten en onbetaalde stages, niet mogelijk is; acht het van cruciaal belang om te zorgen voor degelijke leer- en opleidingsmogelijkheden en fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden, indien van toepassing, voor stages en leerlingplaatsen, om grenzen te stellen aan atypische vormen van arbeid, om het gebruik van nulurencontracten te verhinderen en te voorkomen dat uitzendkrachten stakende werknemers vervangen en er overeenkomsten voor bepaalde tijd worden gebruikt voor vaste taken;
31. stelt vast dat vrijwillig deeltijdwerk bepaalde categorieën van mensen, die thans ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt, kan stimuleren deel te nemen aan de arbeidsmarkt en nuttig kan zijn voor regelingen inzake een beter evenwicht tussen werk en privéleven;
32. is er vast van overtuigd dat kan worden onderzocht of het met een nauwkeurige gemeenschappelijke arbeidsclassificatie op Europees niveau mogelijk is onzekerheid tegen te gaan op basis van wetenschappelijke feiten en gegevens; is ervan overtuigd dat ongelijkheid tussen werknemers kan worden tegengegaan wanneer het beginsel van gelijke betaling voor gelijk werk op dezelfde plaats wordt toegepast;
33. wijst erop hoe belangrijk het is naar behoren na te gaan wat de verschillende effecten en aspecten zijn van toenemende automatisering en welke invloed veranderingen in het aanpassen van de wetgeving hebben, hetgeen een neerwaartse druk zou kunnen uitoefenen op de socialezekerheidsstelsels en de lonen en met name laaggeschoolde en middelhoog opgeleide werknemers zou treffen; benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is dat de sociale bescherming en de lonen voldoende hoog blijven;
34. vindt dat de agenda voor nieuwe vaardigheden moet zorgen voor betaalbare toegang tot een leven lang leren voor alle werknemers, alsook voor aanpassing aan digitalisering en permanente technologische veranderingen;
35. neemt terdege kennis van het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over een kaderrichtlijn inzake een toereikend minimuminkomen in de Europese Unie, waarin gemeenschappelijke regels en indicatoren worden vastgelegd en methoden voor het toezicht op de toepassing worden aangereikt; vindt dat het instrument van referentiebudgetten, die aangeven welke kosten verbonden zijn aan een waardig leven voor uiteenlopende woonvormen, samenstellingen van huishoudens en leeftijdsgroepen, kan worden gebruikt om vast te stellen of de door de lidstaten ingevoerde regelingen voor een minimuminkomen voldoen;
36. maakt zich zorgen over de geringe benutting van de regelingen voor een minimuminkomen, daar waar deze reeds bestaan, hetgeen aangeeft dat er veel barrières zijn, onder andere indringende procedures en het stigma dat wordt geassocieerd met het indienen van een aanvraag in het kader van een dergelijke regeling; is van mening dat programma's voor inkomenssteun wezenlijk zijn om ongelijke economische tendenzen te vermijden, doordat mensen steun krijgen alvorens zij het stadium van armoede en sociale uitsluiting bereiken;
37. benadrukt het belang van sociale dialoog en collectieve onderhandelingen bij het bepalen van lonen, alsook de noodzaak om deze mechanismen in handen van de sociale partners te houden, overeenkomstig hun autonomie als verankerd in de Verdragen; verzoekt de Commissie een studie te verrichten met betrekking tot een index van leefbare lonen, zodat een schatting kan worden gemaakt van de kosten van het levensonderhoud en het geraamde inkomen die nodig zijn om te voldoen aan de basisbehoeften van een gezin, en dit voor elke lidstaat en regio; wijst erop dat een toereikend inkomen voor alle huishoudens van essentieel belang is om ervoor te zorgen dat de werkende armen financieel onafhankelijk kunnen worden met behoud van zekerheid over huisvesting en voeding;
38. beklemtont dat voor de langetermijnfinanciering van de bouw van nieuwe woningen naast de ESI-fondsen en het EFSI andere vormen van zowel particuliere als openbare financiering moeten worden gemobiliseerd als een manier om de activiteiten van nationale overheidsbanken of andere agentschappen op het gebied van betaalbare en sociale huisvesting verder uit te bouwen;
39. verzoekt de Commissie om voor werknemers de gezondheid en veiligheid op de werkplek te verbeteren, onder meer door de arbeidstijdenrichtlijn naar behoren te handhaven;
40. wijst erop dat het recht op collectieve onderhandelingen en collectieve actie een grondrecht is in de EU en dat de Europese instellingen dit recht moeten eerbiedigen, de beginselen ervan moeten naleven en de toepassing ervan moeten bevorderen⁽¹⁾; is van mening dat de afbrokkelende onderhandelingspositie van werknemers en vakbonden niet heeft geholpen om deze doelstelling te bereiken en een van de oorzaken kan zijn van een geringe stijging van de lonen en de verspreiding van onzeker werk;

⁽¹⁾ Overeenkomstig artikel 51 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Woensdag 16 november 2017

41. wijst erop hoe belangrijk het is de rechten van werknemers te beschermen en de onderhandelingspositie van werknemers te versterken via structurele hervormingen van arbeidsmarkten ter bevordering van duurzame groei, fatsoenlijk werk, gedeelde welvaart en sociale cohesie; onderstreept het belang van dialoog tussen de sociale partners voor het aanpakken van ongelijkheid op de arbeidsmarkt; verzoekt de lidstaten en de EU het recht om vakbonden op te richten te waarborgen en ervoor te zorgen dat zowel vakbonden als werkgeversorganisaties krachtig en autonoom kunnen handelen bij onderhandelingen op ieder niveau;

42. onderstreept bovendien het belang van de dialoog met de burgers, met vertegenwoordigers van verschillende groepen uit de samenleving, met name van groepen die een groter risico lopen in een situatie van armoede en sociale uitsluiting terecht te komen, wanneer wordt gesproken over kwesties die verband houden met ongelijkheid;

43. dringt aan op de tenuitvoerlegging van antidiscriminatiemaatregelen, gezien hun belang voor het waarborgen van gelijke kansen op het vlak van werkgelegenheid en het bevorderen van sociale inclusie; verzoekt de lidstaten de antidiscriminatie-richtlijn te deblokkeren;

44. verzoekt de lidstaten maatregelen te nemen om te waarborgen dat discriminatie, intimidatie en geweld op grond van (onder meer) gender, genderidentiteit of -expressie, seksuele gerichtheid en geslachtskenmerken worden aangepakt op de werkvloer en ervoor te zorgen dat er duidelijke rapportage- en ondersteuningsmechanismen voor slachtoffers en procedures voor het aanpakken van daders voorhanden zijn;

Versterken van de verzorgingsstaat en de sociale bescherming

45. benadrukt dat de sociale bijstand en de socialezekerheidsstelsels in tal van landen onder druk zijn komen te staan door financiële consolidatiemaatregelen, met gevolgen op het vlak van inkomensongelijkheid; is van oordeel dat de socialezekerheidsstelsels als een veiligheidsnet moeten fungeren en daarnaast ook inclusie op de arbeidsmarkt moeten bevorderen; beklemtoont de noodzaak van een multidimensionale benadering om meer gelijkheid en sociale cohesie tot stand te brengen, zoals weerspiegeld in de horizontale sociale clausule (artikel 9 VWEU), waarin wordt ingegaan op de sociale dimensie van het beleid van de Unie en de verbintenis wordt uitgesproken om het beginsel van sociale mainstreaming toe te passen in al het beleid van de Unie;

46. stelt dat sociale vooruitgang als gedefinieerd in de Europese index voor sociale vooruitgang betrekking heeft op het vermogen van een samenleving om in de fundamentele behoeften van haar burgers te voorzien, de burgers en gemeenschappen de bouwstenen te geven om hun levenskwaliteit te kunnen verbeteren en behouden, en de voorwaarden te creëren die iedereen in staat stellen zijn volledige potentieel te benutten;

47. spoort de lidstaten aan om hun socialezekerheidsstelsels (onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting, pensioenen en sociale overdrachten) te verbeteren op basis van sociale waarborgen van hoog niveau, met als doel te komen tot een alomvattende bescherming van mensen, rekening houdend met de nieuwe sociale risico's en de nieuwe kwetsbare groepen die voortkomen uit de financiële, economische en vervolgens sociale crises waar de lidstaten mee werden geconfronteerd;

48. verzoekt de lidstaten investeringen in kwaliteitsvolle en betaalbare onderwijs- en opvangvoorzieningen voor jonge kinderen te stimuleren en benadrukt dat deze investeringen resultaten lijken op te leveren, met name voor kinderen uit kansarme gezinnen; verzoekt de lidstaten om met de steun van de Commissie en overeenkomstig de Barcelona-doelstellingen de nodige maatregelen te nemen om te zorgen voor universele en betaalbare toegang tot kwaliteitsvol openbaar onderwijs vanaf jonge leeftijd (0-3 jaar), aangezien dit cruciaal is voor het bestrijden van ongelijkheid op de lange termijn;

49. dringt aan op universele toegang tot betaalbare huisvesting, bescherming van kwetsbare huishoudens tegen uitzetting en hoge schuldenlasten, en de bevordering op Europees niveau van een doeltreffend tweedekanskader voor individuen en gezinnen;

50. spoort de lidstaten aan om snel op de huidige migratie- en vluchtelingen crisis in te spelen en te waarborgen dat vluchtelingen snel kunnen starten met het leren van de taal en de cultuur en toegang krijgen tot opleiding, kwaliteitsvolle huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, de arbeidsmarkt en sociale bescherming, alsook de erkenning van formele en niet-formele vaardigheden en capaciteiten, en om ervoor te zorgen dat ze integreren in de samenleving;

51. bevestigt dat iedereen universele toegang moet krijgen tot overheidspensioenen en -ouderdomspensioenen die gebaseerd zijn op solidariteit en voldoende hoog zijn; verzoekt de Commissie de lidstaten te ondersteunen bij het versterken van de overheids- en bedrijfspensioenstelsels, teneinde een adequaat pensioen te bieden dat boven de armoedegrens ligt en gepensioneerden in staat te stellen hun levensstandaard te behouden en een waardig en onafhankelijk leven te leiden; herhaalt zijn oproep om in de pensioenstelsels te voorzien in zorgkredieten ter compensatie van de premies die vrouwen en

Woensdag 16 november 2017

mannen niet hebben kunnen betalen vanwege de zorg voor de kinderen en langdurige zorgtaken, als een manier om de genderpensioen kloof te dichten; beklemtoont dat individuele pensioenregelingen weliswaar een belangrijk instrument zijn om een voldoende hoog pensioen op te bouwen, maar wijst erop dat wettelijke en op solidariteit gebaseerde pensioenstelsels het belangrijkste middel blijven om ouderdomsarmoede en sociale uitsluiting aan te pakken;

52. beklemtoont dat de fundamentele rechten van mensen met een handicap moeten worden gewaarborgd, met inbegrip van het recht op fatsoenlijke en obstakelvrije banen, diensten en een minimale inkomenszekerheid, aangepast aan specifieke individuele behoeften, een fatsoenlijke levensstandaard en sociale inclusie, alsook specifieke voorzieningen inzake de bescherming tegen uitbuiting en dwangarbeid;

53. is van mening dat internationale handel een drijvende kracht voor groei is geweest, maar dat de voordelen niet altijd gelijk worden verdeeld en dat dit kan worden opgevat als een bron van ongelijkheid; verzoekt de Commissie en de lidstaten om te ijveren voor eerlijkere internationale handelsovereenkomsten die in overeenstemming zijn met de Europese arbeidsmarktvoorschriften en de belangrijkste IAO-verdragen en die tegelijk ter bescherming dienen van hoogwaardige werkgelegenheid en werknemersrechten, alsook zorgen voor Europese en nationale mechanismen voor het compenseren van werknemers en sectoren die schade hebben ondervonden van grote veranderingen in de wereldhandelspatronen als gevolg van globalisering, onder meer via het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering;

54. verzoekt de Commissie te waarborgen dat het EU-mededingingsbeleid voor eerlijke concurrentie zorgt en bijdraagt aan het aanpakken van kartels of onverenigbare staatssteun, aangezien deze de prijzen verstoren en de goede werking van de interne markt bemoeilijken, teneinde de consument te beschermen;

Bestrijden van armoede en sociale uitsluiting

55. is van mening dat het recht op gelijke kansen moet worden gewaarborgd in de Europese Unie; maakt zich zorgen dat de huidige resultatenongelijkheid die gevolgen heeft voor iedereen die in de EU leeft, maar met name voor kinderen en jongeren, vaak wordt verergerd door het niet-egalitaire ontwerp van onderwijsstelsels en schadelijke gevolgen heeft voor het welzijn van jongeren en hun ontplooiing als individuen, en zo Europese jongeren opzadelt met een lage dunk van zichzelf en het gevoel niet echt deel uit te maken van de samenleving, met name bij wie weinig middelen en kansen heeft;

56. benadrukt dat onderwijs een sleutelrol moet spelen bij het tegengaan van ongelijkheid en dringt er in dat verband bij de lidstaten op aan hun inspanningen op te voeren en voldoende te investeren om gelijke kansen te garanderen; bevestigt het belang van universele toegang tot onderwijs en de toegang tot studiefinanciering voor jongeren in het hoger onderwijs; verzoekt de Commissie de lidstaten te helpen bij het creëren van adequate, fatsoenlijke en toegankelijke huisvesting voor jongeren om de overgang naar een zelfstandig leven te ondersteunen;

57. verzoekt de Commissie en de lidstaten de bestrijding van armoede, met name onder kinderen, op te voeren door streefcijfers voor de vermindering van kinderarmoede vast te stellen, door de mogelijkheden te onderzoeken van een gecoördineerde tenuitvoerlegging van de aanbeveling „Investeren in kinderen” en via de ontwikkeling van een kindergarantieregeling;

58. benadrukt voorts dat tal van activiteiten op cultureel en sportief gebied krachtige instrumenten zijn voor cohesie en sociale integratie en herinnert eraan dat de meest kansarmen via deze activiteiten betere werkgelegenheidsvooruitzichten kunnen krijgen dankzij het aanleren van zachte vaardigheden;

59. verzoekt de lidstaten bij te dragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europa 2020-strategie om armoede en het risico op sociale uitsluiting terug te dringen;

60. beschouwt de snelle toename van het aantal daklozen in de meeste EU-lidstaten als een probleem dat hoogdringend onder de aandacht moet worden gebracht; is van oordeel dat de Commissie, overeenkomstig de beginselen van de pijler van sociale rechten, de lidstaten moet helpen bij het omkeren van deze trend en bij het uiteindelijk volledig uitbannen van het verschijnsel dakloosheid;

Verwezenlijken van een echt genderevenwicht

61. merkt op dat de Commissie op zijn verzoek is ingegaan om het evenwicht tussen privé- en beroepsleven voor vrouwen en mannen die in de EU wonen en werken te verbeteren, door middel van een voorstel voor een richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en verzorgers om het hoofd te bieden aan de uitdagingen van de komende decennia; herinnert aan zijn oproep om te voorzien in passende beloning en sociale bescherming, en benadrukt dat de voorstellen van de Commissie een goede basis zijn voor een grotere arbeidsparticipatie van vrouwen, een

Woensdag 16 november 2017

beter evenwicht tussen werk en privéleven en een grotere beschikbaarheid van flexibele werkregelingen voor zowel vrouwen als mannen, als een manier om ongelijkheid met betrekking tot betaald en onbetaald werk te verminderen;

62. benadrukt dat de verdere integratie van vrouwen op de arbeidsmarkt door een betere ondersteuning van vrouwelijk ondernemerschap, door de kloof te dichten tussen het onderwijsniveau van vrouwen en hun positie op de arbeidsmarkt en door gelijke kansen te waarborgen voor mannen en vrouwen op het gebied van loon, loopbaanontwikkeling en de mogelijkheid om voltijds te werken, stuk voor stuk cruciale factoren zijn voor de verwezenlijking van inclusieve economische groei op de lange termijn, doordat de genderpensioenkloof verdwijnt, de strijd wordt aangegaan met ongelijkheid en de financiële onafhankelijkheid van vrouwen wordt gestimuleerd;

63. verzoekt de Commissie in voorkomend geval initiatieven op te starten om de loonkloof tussen mannen en vrouwen in al zijn vormen te dichten en sancties vast te stellen voor werkplekken die het recht op gelijkheid met voeten treden door verschillende lonen te hanteren voor identieke beroeps categorieën op basis van de vaststelling of het beroep voornamelijk wordt uitgeoefend door mannen of door vrouwen;

64. betreurt dat er, ondanks bestaande wetgeving waarin het beginsel is verankerd van gelijke beloning voor arbeid van gelijke waarde door mannelijke en vrouwelijke werknemers, nog altijd een genderloonkloof bestaat en zelfs een nog grotere genderpensioenkloof; verzoekt de Commissie, de lidstaten en de sociale partners het probleem van de genderkloof op het gebied van lonen en pensioenen aan te pakken;

65. maakt zich zorgen over de stijging van het armoedepercentage, met name onder vrouwen, en over het feit dat met name alleenstaande moeders, jonge en oudere vrouwen door armoede worden getroffen; wijst erop dat de verlaging van het armoedepercentage met 20 miljoen mensen uiterlijk in 2020 kans van slagen heeft met beleidsmaatregelen inzake armoedebestrijding en een actieve arbeidsmarkt die gefundeerd zijn op gendermainstreaming en in de eerste plaats gericht zijn op het vergroten en ondersteunen van de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen; merkt op dat armoede nog steeds gemeten wordt aan de hand van het totale inkomen van het huishouden, waarbij er vanuit wordt gegaan dat alle leden van het huishouden evenveel verdienen en dat de financiële middelen gelijk worden verdeeld; vraagt om geïndividualiseerde rechten en berekeningen die gebaseerd zijn op individuele inkomens, zodat de ware omvang van armoede onder vrouwen aan het licht kan komen;

66. wijst op de belangrijke rol die is weggelegd voor overheidsdiensten bij de totstandbrenging van gendergelijkheid en van belasting- en uitkeringsstelsels die vrij zijn van bepalingen die het voor tweede verdiemers onaantrekkelijk maken te gaan werken of meer te gaan werken, aangezien hierdoor de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen mogelijk kan worden verbeterd;

67. herhaalt zijn verzoek aan de Raad om een snelle vaststelling te waarborgen van de richtlijn inzake de verbetering van de man-vrouwverhouding bij niet-uitvoerende bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen, als een belangrijke eerste stap op weg naar een evenwichtige vertegenwoordiging in zowel de openbare als de particuliere sector;

Moderniseren van de belastingstelsels

68. verzoekt de Commissie en de lidstaten buitensporige ongelijkheid tussen individuen te corrigeren door de meest productieve vormen van investering te ondersteunen en te bevorderen; herinnert eraan dat objectieve belastingmaatregelen in dit verband van doorslaggevend belang zijn en dat het belastingstelsel in veel lidstaten grondig moet worden hervormd; verzoekt de Commissie om in het licht van het Europees semester benchmarks te volgen, aan te bevelen, te bevorderen en op te stellen;

69. verzoekt de Commissie en de lidstaten belastingontwijking en belastingfraude daadwerkelijk aan te pakken, als een belangrijke manier om economische ongelijkheid te beperken, en de belastinginning in de lidstaten te verbeteren;

70. verzoekt de Commissie aan te sporen tot hervormingen van het belastingbeleid van de lidstaten, teneinde over adequate overheidsmiddelen te kunnen beschikken voor dienstverlening op het gebied van gezondheidszorg, huisvesting, sociale diensten, werkgelegenheid en onderwijs; is van mening dat ook de strijd tegen corruptie in overheidsdiensten en de strijd tegen de ongelijke verdeling van de rijkdom hier deel van moeten uitmaken, onder meer door een herverdeling van de buitensporige concentratie van de rijkdom, aangezien dit van wezenlijk belang is om de toenemende ongelijkheid in tal van lidstaten een halt toe te roepen; wijst er voorts op dat er maatregelen nodig zijn op domeinen als de financialisering van de economie en de verdere coördinatie, afstemming en harmonisering, in voorkomend geval, van belastingbeleid, alsook

Woensdag 16 november 2017

maatregelen tegen belastingparadijzen, belastingfraude en -ontduiking, maatregelen tegen zwartwerk en maatregelen tot optimalisering van de mix van belastingen en van het respectieve gewicht van de belastinginkomsten uit arbeid en de belastinginkomsten uit vermogen als aandeel in de totale belastinginkomsten van een lidstaat;

o

o o

71. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0473

De situatie in Jemen

Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over de situatie in Jemen (2017/2849(RSP))

(2018/C 356/16)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Jemen, met name die van 15 juni 2017⁽¹⁾ en 25 februari 2016⁽²⁾ over de humanitaire situatie in Jemen en van 9 juli 2015 over de situatie in Jemen⁽³⁾,
- gezien de verklaringen van de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) van 8 oktober 2016 over de aanslag in Jemen, van 19 oktober 2016 over het staakt-het-vuren in Jemen, en van 21 november 2017 over de situatie in Jemen,
- gezien de verklaring van de commissaris voor Humanitaire Hulp en Crisisbeheersing, Christos Stylianides, van 11 november 2017 over de humanitaire situatie in Jemen,
- gezien de conclusies van de Raad van 3 april 2017 over de situatie in Jemen,
- gezien zijn resolutie van 28 april 2016 over aanvallen op ziekenhuizen en scholen als schendingen van het internationaal humanitair recht⁽⁴⁾ en zijn resolutie van 27 februari 2014 over de inzet van gewapende drones⁽⁵⁾,
- gezien de richtsnoeren van de Europese Unie inzake de bevordering van de naleving van het internationaal humanitair recht,
- gezien de resoluties van de VN-Veiligheidsraad over Jemen, met name resoluties 2342(2017), 2266(2016), 2216(2015), 2201(2015) en 2140(2014),
- gezien de verklaringen van de speciale afgezant van de VN voor Jemen, Ismail Ould Cheikh Ahmed, van 30 januari, 12 juli, 19 augustus en 26 oktober 2017 over de situatie in Jemen,
- gezien de verklaring van de toenmalige plaatsvervangend secretaris-generaal van de VN voor humanitaire aangelegenheden, Stephen O'Brien, van 12 juli 2017 in de VN-Veiligheidsraad,
- gezien de gezamenlijke verklaring van het Wereldvoedselprogramma (WFP), het Kinderfonds van de Verenigde Naties (Unicef) en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) van 16 november 2017, waarin wordt opgeroepen tot onmiddellijke opheffing van de humanitaire blokkade in Jemen,
- gezien het donorevenement op hoog niveau van de VN voor de humanitaire crisis in Jemen, op 25 april 2017, waar 1,1 miljard USD werd toegezegd om het financieringstekort van 2,1 miljard USD voor 2017 te dichten,
- gezien het besluit van de VN-Mensenrechtenraad van september 2017 om onderzoek te doen naar alle mensenrechtenschendingen die tijdens het conflict in Jemen zouden zijn gepleegd,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0273.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0066.

⁽³⁾ PB C 265 van 11.8.2017, blz. 93.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0201.

⁽⁵⁾ PB C 285 van 29.8.2017, blz. 110.

Woensdag 30 november 2017

- gezien de presidentiële verklaringen zoals afgelegd op 15 juni 2017 door de Veiligheidsraad van de VN, waarin de partijen in Jemen worden opgeroepen zich op constructieve wijze en te goeder trouw in te zetten voor een oplossing van het conflict, en de verklaring van 9 augustus 2017 over de dreigende hongersnood in Jemen,
 - gezien artikel 123, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de diverse onderhandelingsronden onder de auspiciën van de VN nog niet hebben geleid tot wezenlijke vooruitgang op weg naar een politieke oplossing in Jemen; overwegende dat de conflictpartijen en hun regionale en internationale bondgenoten, waaronder Saudi-Arabië en Iran, er niet in zijn geslaagd overeenstemming te bereiken over een staakt-het-vuren of een andere regeling, en dat het geweld en de willekeurige bombardementen onverminderd doorgaan; overwegende dat geen van de conflictpartijen een militaire overwinning heeft behaald, en dat het onwaarschijnlijk is dat dit in de toekomst wel gebeurt; overwegende dat het vinden van een politieke oplossing voor het conflict onder auspiciën van het vredesinitiatief van de VN voor Jemen zowel voor de EU, de internationale gemeenschap de eerste prioriteit moet zijn;
- B. overwegende dat de humanitaire situatie in Jemen nog steeds rampzalig is; overwegende dat de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN (FAO) verklaard heeft dat Jemen te kampen heeft met de ergste noodtoestand op het vlak van voedselzekerheid in de wereld; overwegende dat volgens het VN-Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA) 20,7 miljoen mensen in Jemen hulp nodig hebben, vooral voedselhulp, en dat 7 miljoen van hen in een „noodtoestand op het vlak van voedselzekerheid” verkeren; overwegende dat 2,2 miljoen kinderen aan ernstige acute ondervoeding lijden en dat er elke tien minuten een kind sterft als gevolg van oorzaken die voorkomen kunnen worden; overwegende dat er 2,9 miljoen intern ontheemden en 1 miljoen terugkeerders zijn;
- C. overwegende dat — volgens de VN — sinds het begin van het ingrijpen in Jemen door Saudi-Arabië in maart 2015 bij luchtaanvallen en gevechten op de grond meer dan 8 000 mensen, waaronder 60 % burgers, zijn gedood en meer dan 50 000 mensen gewond zijn geraakt, waaronder een groot aantal kinderen; overwegende dat de gevechten, zowel op de grond, als in de lucht, hebben verhinderd dat waarnemers van het VN-Bureau voor de mensenrechten ter plaatse het aantal burgerslachtoffers hebben kunnen vaststellen; overwegende dat de hierboven genoemde cijfers dan ook alleen betrekking hebben op de doden en gewonden die het OHCHR heeft kunnen vaststellen en bevestigen;
- D. overwegende dat de aanhoudende vijandelijkheden en de humanitaire crisis vooral kwetsbare groepen, vrouwen en kinderen treffen; overwegende dat het aantal burgerslachtoffers blijft stijgen;
- E. overwegende dat volgens Save the Children in Jemen elke dag 130 kinderen sterven; overwegende dat maar liefst 1,8 miljoen kinderen de school moesten verlaten, naast de 1,6 miljoen die al niet naar school gingen vóór het conflict begon;
- F. overwegende dat de Wereldgezondheidsorganisatie heeft aangegeven dat meer dan de helft van alle medische faciliteiten dicht is als gevolg van 'schade, vernietiging of een gebrek aan financiële middelen', en dat er een ernstig tekort is aan medische benodigdheden; overwegende dat 30 000 onmisbare gezondheidsprofessionals al meer dan een jaar niet zijn betaald;
- G. overwegende dat de vernietiging van infrastructuur en het failliet van openbare diensten de uitbraak van cholera in de hand hebben gewerkt; overwegende dat het OCHA op 2 november 2017 bekendmaakte dat er sinds 27 april 2017 melding is gemaakt van bijna 895 000 vermoedelijke gevallen van cholera met bijna 2 200 doden tot gevolg; overwegende dat meer dan de helft van de vermoedelijke gevallen kinderen betreft; overwegende dat het moeilijk is het precieze aantal gevallen van cholerabesmetting vast te stellen omdat veel gebieden van Jemen slechts beperkt bereikbaar zijn, en veel patiënten bij wie het vermoeden van cholerabesmetting bestaat worden behandeld voordat de diagnose met zekerheid kan worden gesteld;
- H. overwegende dat bijna 90 % van de basisvoedingsmiddelen van het land ingevoerd wordt; overwegende dat de speciale rapporteur van de VN voor negatieve gevolgen van de eenzijdige dwangmaatregelen er in het verleden reeds op heeft gewezen dat de lucht- en zeeblokkade die de coalitietroepen aan Jemen hebben opgelegd, een van de voornaamste oorzaken is van de huidige humanitaire catastrofe; overwegende dat deze blokkade de in- en uitvoer van goederen, brandstof en geneesmiddelen heeft beperkt en verstoord, alsook de humanitaire hulpverlening; overwegende dat een onredelijke vertraging en/of verbod voor schepen om in Jemenitische havens aan te leggen, volgens het internationaal recht neerkomt op een onwettige unilaterale dwangmaatregel;

Woensdag 30 november 2017

- I. overwegende dat de humanitaire situatie in Jemen nog verslechterd is doordat de door Saudi-Arabië geleide coalitie op 6 november 2017 een blokkade heeft ingesteld aan de land-, zee- en luchtgrenzen van het land; overwegende dat de zeehaven van Aden en de grensovergang al-Wadea tussen Saudi-Arabië en Jemen heropend zijn; overwegende dat de havens van Hodeida en Saleef, alsook de luchthaven van Sanaa, die in maart 2015 door Houthis-rebellen werd ingenomen, waarlangs circa 80 % van alle import, ook van humanitaire en handelsgoederen, Jemen binnenkomt, nog steeds onder de blokkade vallen; overwegende dat hulporganisaties hebben gewaarschuwd dat indien de blokkade niet wordt opgeheven Jemen door de ergste hongersnood in decennia zal worden getroffen, met miljoenen slachtoffers;
- J. overwegende dat Resolutie 2216 van de VN-Veilighedsraad er expliciet in voorziet dat individuele personen door het Sanctiecomité aangemerkt worden als „personen die de verlening van humanitaire bijstand in Jemen tegenhouden”;
- K. overwegende dat de door de coalitie geleide luchtaanvallen in en rond Sanaa de afgelopen weken verhevigd zijn en tot slachtoffers onder de burgerbevolking en de vernietiging van infrastructuurvoorzieningen hebben geleid; overwegende dat de beschuldiging is geuit dat er onder leiding van Saudi-Arabië tientallen luchtaanvallen zijn uitgevoerd waarbij — onder schending van het oorlogsrecht — lukraak burgers zijn gedood en verwond, onder meer door gebruik van de internationaal verboden clustermunitie; overwegende dat de Houthis-rebellen op 4 november 2017 ballistische raketten hebben afgeschoten op de belangrijkste burgerluchthaven van Riyad; overwegende dat er dit jaar tientallen andere raketten zijn afgevuurd op Saudisch grondgebied; overwegende dat het oorlogsrecht doelbewuste en lukrake aanvallen op burgers verbiedt; overwegende dat dergelijke aanvallen als oorlogsmisdrijven worden beschouwd en dat de plegers ervan voor die misdrijven vervolgd kunnen worden;
- L. overwegende dat de situatie in Jemen ernstige risico's inhoudt voor de stabiliteit in de regio, met name in de Hoorn van Afrika, het gebied rond de Rode Zee en het Midden-Oosten in ruimere zin; overwegende dat Al Qaida op het Arabische Schiereiland (AQAP) heeft kunnen profiteren van de verslechtering van de politieke en veiligheidssituatie in Jemen om zijn aanwezigheid op te voeren en het aantal en de omvang van zijn terroristische aanslagen te vergroten; overwegende dat AQAP en de zogenaamde Islamitische Staat (ISIS/Da'esh) voet aan de grond hebben gekregen in Jemen en terroristische aanslagen hebben uitgevoerd waarbij honderden mensen zijn omgekomen;
- M. overwegende dat er een internationaal wapenembargo van kracht is tegen de door Iran gesteunde strijdkrachten van de Houthis/Saleh; overwegende dat in het 18e EU-jaarverslag over wapenuitvoer te lezen staat dat EU-lidstaten sinds de escalatie van het conflict vergunningen zijn blijven afgeven voor de levering van wapens aan Saudi-Arabië, wat strijdig is met het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad van 8 december 2008 over controle op de uitvoer van wapens; overwegende dat het Parlement in zijn resolutie van 25 februari 2016 over de humanitaire situatie in Jemen de VV/HV heeft opgeroepen om het initiatief te nemen tot de instelling van een EU-wapenembargo tegen Saudi-Arabië, overeenkomstig Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB;
- N. overwegende dat UNICEF heeft aangegeven dat 2 miljoen kinderen helemaal niet meer naar school gaan; overwegende dat het OCHA heeft gerapporteerd dat meer dan 1 700 scholen op dit moment ongeschikt zijn om les in te geven omdat ze beschadigd zijn, onderdak bieden aan intern ontheemde personen of door gewapende groeperingen worden gebruikt; overwegende dat er meldingen zijn van de aanwerving en de inzet van kinderen in de strijd of voor militaire taken; overwegende dat duizenden onderwijzers, na meer dan een jaar lang niet te zijn betaald, hun baan hebben opgegeven en op zoek zijn gegaan naar een andere bron van inkomsten; overwegende dat het kleine aantal scholen dat nog wel open is, als gevolg van de vernietiging van cruciale infrastructuur moeilijk kan worden bereikt;
- O. overwegende dat journalisten regelmatig de toegang tot Jemen wordt ontzegd, met name door de coalitie onder leiding van Saudi-Arabië, waaronder door ze te weren van VN-hulpvluchten naar de door Houthis-rebellen gecontroleerde hoofdstad, Sanaa;
- P. overwegende dat de beslissing om bepaalde personen op de lijst van doelwitten van drone-aanvallen te plaatsen vaak genomen wordt zonder rechterlijk bevel of rechterlijke beschikking; overwegende dat het tot doelwit maken en vervolgens doden van bepaalde personen zonder eerlijk proces gebeurt;

Woensdag 30 november 2017

- Q. overwegende dat de Europese Unie sinds het begin van het conflict 171,7 miljoen euro aan humanitaire hulp heeft uitgekeerd; overwegende dat bij de humanitaire hulp van de EU voorrang wordt gegeven aan gezondheidszorg, voeding, voedselzekerheid, bescherming, huisvesting, water en sanitaire voorzieningen;
- R. overwegende dat verschillende landen en organisaties op de donorconferentie op hoog niveau voor de humanitaire crisis in Jemen in Genève in april 2017 weliswaar toezeggingen hebben gedaan voor een totaalbedrag van 1,1 miljard USD, maar dat de middelen die de donoren op dinsdag 21 november 2017 hadden gestort goed waren voor amper 56,9 % van de 2,3 miljard USD aan humanitaire hulp voor Jemen waartoe de VN had opgeroepen voor 2017;
1. veroordeelt in de scherpste bewoordingen het aanhoudende geweld in Jemen, alsook alle aanvallen op burgers en civiele infrastructuur, die oorlogsmisdrijven zijn; spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de alarmerende verslechtering van de humanitaire situatie in Jemen; betreurt ten eerste het verlies aan mensenlevens ten gevolge van het conflict en het extreme lijden van diegenen die geen humanitaire hulp of toegang tot basisproducten krijgen, doordat zij zich in gevechtszones bevinden en ontheemd raken of hun bestaansmiddelen verliezen; betuigt zijn medeleven aan de families van de slachtoffers; bevestigt opnieuw dat het Jemen en de Jemenitische bevolking zal blijven steunen;
 2. betuigt nogmaals zijn volledige steun voor de inspanningen van de secretaris-generaal van de VN en de speciale gezant van de secretaris-generaal voor Jemen om de onderhandelingen opnieuw op te starten; benadrukt dat alleen een politieke, inclusieve en via onderhandelingen bereikte oplossing voor het conflict de vrede kan herstellen en de eenheid, de soevereiniteit, de onafhankelijkheid en de territoriale integriteit van Jemen in stand kan houden; verzoekt alle internationale en regionale actoren zich constructief op te stellen ten aanzien van de Jemenitische partijen om een de-escalatie van het conflict en een via onderhandelingen bereikte oplossing mogelijk te maken; spoort Saudi-Arabië en Iran aan om inspanningen te leveren om de gevechten in Jemen te beëindigen en de bilaterale betrekkingen te verbeteren; vraagt Iran onmiddellijk te stoppen met het geven van steun — zowel direct, als indirect via tussenpartijen — aan Houthis-troepen in Jemen;
 3. verzoekt alle partijen in het conflict met spoed overeenstemming te bereiken over het staken van de vijandelijkheden onder toezicht van de VN, als een eerste stap in de richting van het hervatten van de vredesbesprekingen onder leiding van de VN; dringt er bij alle partijen op aan te goeder trouw en zonder voorafgaande voorwaarden zo snel mogelijk deel te nemen aan een nieuwe ronde van door de VN geleide vredesonderhandelingen; betreurt het besluit van de Houthis-strijders en hun bondgenoten om Ismail Ould Cheikh Ahmed af te wijzen als vredesonderhandelaar;
 4. vraagt de VV/HV nu snel een voorstel te presenteren voor een geïntegreerde EU-strategie voor Jemen en opnieuw aan te dringen op een vredesinitiatief voor Jemen onder auspiciën van de VN; herhaalt zijn steun voor de inspanningen van de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) om een hervatting van de onderhandelingen te faciliteren en dringt er bij alle partijen bij het conflict op aan op constructieve wijze te reageren, zonder voorafgaande voorwaarden aan deze inspanningen te verbinden; benadrukt dat de tenuitvoerlegging van vertrouwenwekkende maatregelen, zoals het vrijlaten van politieke gevangenen, onmiddellijke stappen in de richting van een duurzame wapenstilstand, een mechanisme voor de terugtrekking van troepen onder toezicht van de VN, het faciliteren van humanitaire en commerciële toegang, Track II-initiatieven met deelname van politici en vertegenwoordigers van veiligheidstroepen en maatschappelijke organisaties, essentieel is om weer op het juiste politieke spoor te kunnen geraken;
 5. betreurt de sluiting van de zeehavens, luchthavens en landgrensovergangen van Jemen door Saudi-Arabië en zijn coalitiepartners, als gevolg waarvan de situatie in het land verder is verslechterd; beschouwt de maatregelen van de coalitie om de verrichtingen in de haven van Aden te hervatten en de grenspost al-Wadea te heropenen als een stap in de goede richting; verzoekt de coalitie ervoor te zorgen dat de activiteiten in de havens van Hodeida en Saleef onmiddellijk worden hervat en dat de landgrenzen geopend worden voor humanitaire steunverlening en de levering van basishandelsgoederen;
 6. benadrukt dat de VN-Veiligheidsraad voorstander is van een snel akkoord over de inzet van extra controles van het verificatie- en inspectiemechanisme van de VN, een toename van de capaciteit van alle havens in Jemen en een betere toegang tot de luchthaven van Sanaa, om de humanitaire noodsituatie het hoofd te bieden en vertrouwen te kweken tussen de partijen op een manier die de politieke onderhandelingen vooruithelpt;
 7. verzoekt de betrokken partijen onmiddellijke en volledige humanitaire toegang tot de conflictgebieden te verlenen om mensen in nood te kunnen bereiken en vraagt dat de veiligheid van de hulpverleners verzekerd wordt; verzoekt de Raad en de VN-Veiligheidsraad om, in uitvoering van Resolutie 2216 van de Veiligheidsraad, de personen te identificeren die de verstrekking van humanitaire hulp in Jemen tegenhouden en tegen die personen gerichte sancties te treffen;

Woensdag 30 november 2017

8. veroordeelt de willekeurige, door de coalitie geleide luchtaanvallen, waarbij burgerslachtoffers zijn gevallen, waaronder kinderen, en civiele en medische infrastructuur verwoest is; veroordeelt de eveneens lukrake aanvallen door Houthi- en coalitietroepen waarbij burgerslachtoffers zijn gevallen, én het gebruik van ziekenhuizen en scholen door deze groepen als uitvalsbasis voor het plegen van aanvallen;
9. veroordeelt de lukrake raketaanvallen op Saudische steden, en met name die van 4 november 2017 op de belangrijkste internationale burgerluchthaven van Riyad, King Khaled International Airport, door de strijdkrachten van de Houthi's en Saleh;
10. vraagt alle partijen met klem journalisten toegang te geven tot het land, en daarbij geen enkele regio of frontlinie tot verboden gebied te verklaren; stelt vast dat de summiere berichtgeving over de crisis toe te schrijven is aan het feit dat Jemen journalisten het land niet binnenlaat, waardoor humanitaire hulpverleners er niet in slagen de aandacht van de internationale gemeenschap en van donoren op de catastrofale situatie te vestigen; verwelkomt de recente vrijlating van Yahya Abdulraqeab al-Jubeihi, Abed al-Mahziri en Kamel al-Khozani en dringt aan op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle journalisten die nog vastzitten;
11. verzoekt alle partijen het internationaal humanitair recht en de internationale mensenrechtenwetgeving te eerbiedigen, de bescherming van burgers te waarborgen en zich te onthouden van rechtstreekse aanvallen op civiele infrastructuur, met name medische voorzieningen en watervoorzieningsstelsels;
12. herinnert eraan dat het bewust tot doelwit maken van burgers en civiele infrastructuur, met inbegrip van ziekenhuizen en medisch personeel, een ernstige schending van het internationaal humanitair recht betekent; spoort de internationale gemeenschap aan voorzieningen te treffen voor de internationale strafrechtelijke vervolging van diegenen die verantwoordelijk zijn voor de schendingen van het internationaal recht in Jemen; steunt in dit verband volledig het besluit van de VN-Mensenrechtenraad om een uitgebreid onderzoek in te stellen naar de misdrijven die bij het conflict in Jemen zijn begaan;
13. geeft zijn volledige steun aan de inspanningen van de EU-lidstaten en derde landen om internationale mechanismen voor de verzameling van bewijzen vast te stellen en de verantwoordelijken voor zware schendingen van de mensenrechten en schendingen van het internationaal humanitair recht aansprakelijk te stellen; onderstreept dat het, met het oog op een duurzame oplossing van het conflict, van cruciaal belang is ervoor te zorgen dat voor schendingen verantwoording wordt afgelegd; verwelkomt in dit verband de oprichting van een VN-groep van gezaghebbende internationale en regionale deskundigen met als mandaat het uitoefenen van toezicht op en het rapporteren over de situatie van de mensenrechten in Jemen, alsook het grondig onderzoeken van alle vermeende gevallen van misbruik en schendingen van het internationaal recht inzake de mensenrechten en andere relevante internationale wetgeving door alle partijen bij het conflict sinds maart 2015; betreurt het dat de inspanningen om een onafhankelijk onderzoek in te stellen, zijn gedwarsboomd;
14. is ernstig bezorgd dat terroristen en extremistische organisaties zoals ISIS/Da'esh en AQAP hebben geprofiteerd van de instabiliteit in Jemen; verzoekt de regering van Jemen met klem haar verantwoordelijkheid te nemen in de strijd tegen ISIS/Da'esh en AQAP; benadrukt dat alle partijen in het conflict resoluut moeten optreden tegen dergelijke groepen, die met hun acties een ernstige bedreiging vormen voor een via onderhandelingen bereikte oplossing en voor de veiligheid in de regio en daarbuiten; bevestigt dat de EU zich zal blijven inspannen om extremistische groeperingen en hun ideologieën te bestrijden en benadrukt dat de partijen in de regio dat ook moeten doen;
15. verzoekt de Raad op doeltreffende wijze te ijveren voor naleving van het internationaal humanitair recht, zoals bepaald in de desbetreffende EU-richtsnoeren; herhaalt met name dat alle EU-lidstaten de regels die zijn neergelegd in Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB strikt moeten toepassen; wijst in dit verband op zijn resolutie van 25 februari 2016 over de humanitaire situatie in Jemen, waarin de VV/HV wordt opgeroepen om het initiatief te nemen voor een wapenembargo van de EU tegen Saudi-Arabië gezien de ernstige beschuldigingen van schendingen van het internationaal humanitair recht door dat land in Jemen en het feit dat het blijven verlenen van vergunningen voor wapenverkoop aan Saudi-Arabië bijgevolg in strijd is met Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB;
16. steunt de oproep van de EU aan alle conflictpartijen om al het nodige te doen om in situaties van gewapend conflict alle vormen van geweld, waaronder seksueel en gendergerelateerd geweld, te voorkomen en te bestrijden; veroordeelt in krachtige bewoordingen de schendingen van de kinderrechten, en is bezorgd over de beperkte toegang van kinderen tot zelfs maar fundamentele gezondheidszorg en onderwijs; veroordeelt het dat zowel de regeringsstrijdkrachten, als de gewapende oppositie kindsoldaten aanwerven voor en inzetten bij de vijandelijkheden;

Woensdag 30 november 2017

17. is verheugd over de toezeggingen die zijn gedaan tijdens de donorconferentie op hoog niveau voor de humanitaire crisis in Jemen, en benadrukt dat er gecoördineerd humanitair optreden nodig is onder leiding van de VN om het lijden van de bevolking van Jemen te verlichten; wenst dat de middelen die zijn toegezegd voor Jemen onmiddellijk beschikbaar worden gesteld en dat het noodplan van de VN voor humanitaire hulp aan Jemen uit 2017 volledig wordt gefinancierd;
 18. is ingenomen met het feit dat de EU en haar lidstaten bereid zijn meer humanitaire bijstand aan de bevolking in het hele land te verlenen om in de toenemende behoeften te voorzien, en hun ontwikkelingssteun in te zetten voor de financiering van projecten in cruciale sectoren;
 19. geeft zijn volledige steun aan de werkzaamheden van de adjunct-secretaris-generaal van de VN voor humanitaire zaken en coördinator voor noodhulp, Mark Lowcock, en van zijn voorganger Stephen O'Brien, die erop gericht zijn het lijden van de Jemenitische bevolking te verlichten;
 20. roept de EU en haar lidstaten op om, naast hun humanitaire en politieke inspanningen, ook acties voor de totstandbrenging van vrede en weerbaarheid te ondersteunen, onder meer door maatschappelijke organisaties en lokale economische en governancestructuren te ondersteunen, teneinde een snel herstel van basisvoorzieningen en infrastructuur te verzekeren, de lokale economie te bevorderen en vrede en sociale cohesie te stimuleren;
 21. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de secretaris-generaal van de Samenwerkingsraad van de Golf, de secretaris-generaal van de Liga van Arabische Staten en de regering van Jemen.
-

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0474

Tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps

Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps (2017/2127(INI))

(2018/C 356/17)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 2, 9, 10, 19 en 168 en artikel 216, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), en de artikelen 2 en 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien de artikelen 3, 15, 21, 23, 25 en 26 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (UNCPRD), dat op 21 januari 2011 in de EU in werking is getreden overeenkomstig Besluit 2010/48/EG van de Raad van 26 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap ⁽¹⁾,
- gezien de gedragscode tussen de Raad, de lidstaten en de Commissie tot vaststelling van interne regelingen voor de uitvoering door en de vertegenwoordiging van de Europese Unie met betrekking tot het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap,
- gezien de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap op 2 oktober 2015 over het initiële verslag van de Europese Unie ⁽²⁾,
- gezien het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Serie Europese Verdragen nr. 5, 1950) en de protocollen daarbij,
- gezien het Europees Sociaal Handvest (ETS nr. 35, 1961, herzien in 1996, ETS nr. 163),
- gezien Aanbeveling Rec(2002)5 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan lidstaten inzake de bescherming van vrouwen tegen geweld, en aanbeveling CM/Rec(2007)17 inzake normen en mechanismen voor gendergelijkheid,
- gezien het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW) van 18 december 1979, en het daarbij behorende facultatieve protocol van 6 oktober 1999,
- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
- gezien Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG ⁽³⁾,
- gezien Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ PB L 23 van 27.1.2010, blz. 35.

⁽²⁾ UNCPRD/C/EU/CO/1.

⁽³⁾ PB L 94 van 28.3.2014, blz. 65.

⁽⁴⁾ PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16.

Woensdag 30 november 2017

- gezien het voorstel van de Commissie van 2 december 2015 voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de toegankelijkheidseisen voor producten en diensten (COM(2015)0615),
- gezien de gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, het Europees Parlement en de Commissie betreffende de nieuwe Europese consensus over ontwikkeling, „Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst” en de hierin vastgelegde afspraken om de specifieke behoeften van personen met een handicap in aanmerking te nemen in ontwikkelingssamenwerking,
- gezien het werkdokument van de diensten van de Commissie van 2 februari 2017, getiteld „Voortgangsverslag over de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020” (SWD(2017)0029),
- gezien de mededelingen van de Commissie van 15 november 2010 getiteld „Europese strategie inzake handicaps 2010-2020: Een hernieuwd engagement voor een onbelemmerd Europa” (COM(2010)0636),
- gezien zijn resolutie van 13 december 2016 over de situatie van de grondrechten in de Europese Unie in 2015 ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 15 september 2016 over de toepassing van Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep („richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep”) ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 7 juli 2016 over de tenuitvoerlegging van het CRPD, met speciale aandacht voor de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 20 mei 2015 inzake de vragenlijst die het Comité van de Verenigde Naties voor de rechten van personen met een handicap heeft aangenomen in verband met het initiële verslag van de Europese Unie ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 25 oktober 2011 over mobiliteit en inclusie van mensen met een handicap en de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 6 mei 2009 over de actieve inclusie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten ⁽⁶⁾,
- gezien de briefing van de Europese Parlementaire Onderzoeksdienst, getiteld „Europese strategie inzake handicaps 2010-2020”,
- gezien de studie van het directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie getiteld „Discrimination Generated by the Intersection of Gender and Disability”,
- gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling,
- gezien het jaarverslag 2016 van de Europese Ombudsman,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0485.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0360.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0318.

⁽⁴⁾ PB C 353 van 27.9.2016, blz. 41.

⁽⁵⁾ PB C 131 E van 8.5.2013, blz. 9.

⁽⁶⁾ PB C 212 E van 5.8.2010, blz. 23.

Woensdag 30 november 2017

- gezien de verslagen over de grondrechten voor 2016 en 2017 van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten,
 - gezien de thematische verslagen van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten,
 - gezien de statistieken van Eurostat van 2014 over de toegang tot de arbeidsmarkt en de toegang tot onderwijs en opleiding van en armoede en inkomensongelijkheid onder personen met een handicap,
 - gezien de conclusie van de Raad getiteld „Een duurzame Europese toekomst: de EU-respons op Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling”, gepubliceerd op 20 juni 2017,
 - gezien het facultatieve Europees kwaliteitskader voor sociale diensten (SPC/2010/10/8),
 - gezien de nieuwe stedelijke agenda (A/RES/71/256),
 - gezien het kader voor rampenrisicovermindering van Sendai,
 - gezien de conclusies van de Raad inzake het genderactieplan 2016-2020,
 - gezien het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie (2015-2019),
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, en de adviezen van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de Commissie cultuur en onderwijs, het standpunt in de vorm van amendementen van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid, en het advies van de Commissie verzoekschriften (A8-0339/2017),
- A. overwegende dat alle personen met een handicap, als volwaardige burgers⁽¹⁾, ten aanzien van alle aspecten van het leven gelijke rechten hebben en er niet kan worden getornd aan hun waardigheid en hun recht op gelijke behandeling, zelfstandig leven, autonomie en volledige deelname aan de samenleving;
- B. overwegende dat er naar schatting 80 miljoen personen met een handicap in de Europese Unie zijn, van wie 46 miljoen vrouwen;
- C. overwegende dat het VWEU vereist dat de Unie bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden streeft naar bestrijding van iedere discriminatie op grond van handicaps (artikel 10) en aan de Unie de bevoegdheid verleent wetgeving vast te stellen om dergelijke discriminatie aan te pakken (artikel 19);
- D. overwegende dat de artikelen 21 en 26 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie discriminatie op grond van een handicap uitdrukkelijk verbieden en bepalen dat personen met een handicap recht hebben op gelijke deelname aan het gemeenschapsleven;
- E. overwegende dat het UNCRPD het eerste internationale mensenrechtenverdrag is dat door de EU is geratificeerd, en bovendien door alle 28 lidstaten is ondertekend en door 27 lidstaten is geratificeerd; overwegende dat de EU de grootste donor van ontwikkelingshulp in de wereld is, en een van de invloedrijkste belanghebbenden op internationaal niveau;
- F. overwegende dat de EU zich ertoe heeft verbonden de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling uit te voeren in de EU en binnen de ontwikkelingssamenwerking met partnerlanden;

⁽¹⁾ overwegende dat 'volwaardige burger' in de context van deze resolutie moet worden begrepen in de betekenis die de UNCRPD aan dit begrip toekent, namelijk dat alle personen met een handicap recht hebben op volledige eerbiediging van alle mensenrechten;

Woensdag 30 november 2017

- G. overwegende dat „personen met een handicap” volgens het UNCRPD ook personen omvat met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving; overwegende dat artikel 9 van het UNCRPD bijzonder belangrijk is;
- H. overwegende dat het Hof van Justitie van de Europese Unie in zijn jurisprudentie bekrachtigt dat het UNCRPD bindende werking heeft voor de EU en haar lidstaten bij de implementatie van Europees recht, én van instrumenten van secundaire wetgeving⁽¹⁾; overwegende dat het absoluut noodzakelijk is om de bestaande EU-wetgeving en -beleidsinstrumenten te handhaven om het UNCRPD optimaal te kunnen toepassen;
- I. overwegende dat personen met een handicap een heterogene groep vormen, en overwegende dat vrouwen, kinderen, ouderen en personen die complexe ondersteuning nodig hebben of tijdelijke of onzichtbare handicaps hebben met nog meer belemmeringen en met meerdere vormen van discriminatie te maken krijgen;
- J. overwegende dat personen met een handicap worden geconfronteerd met aanvullende kosten, lagere inkomens en een hogere werkloosheid; overwegende dat voorzieningen met betrekking tot een handicap moeten worden beschouwd als overheidssteun die bedoeld is om mensen te helpen belemmeringen weg te nemen zodat zij volledig kunnen deelnemen aan de samenleving, waaronder middels een baan;
- K. overwegende dat kinderen met een handicap het recht hebben om in (eigen) familieverband of in een familiale omgeving te wonen, overeenkomstig het belang van het kind; overwegende dat familieleden vaak hun professionele activiteiten moeten afbouwen of stopzetten om voor familieleden met een handicap te zorgen;
- L. overwegende dat de beginselen van het UNCRPD niet alleen betrekking hebben op discriminatie, maar ook de richting aangeven voor een inclusieve maatschappij waarin de mensenrechten van alle personen met een handicap en hun familie volledig worden geëerbiedigd;
- M. overwegende dat er nog altijd nieuwe en herziene wetgeving is waarin niet wordt verwezen naar het UNCRPD en het punt van toegankelijkheid; overwegende dat toegankelijkheid een voorwaarde voor participatie is; overwegende dat de EU, als een van de partijen bij het UNCRPD, de plicht heeft personen met een handicap en hun belangenorganisaties nauw te betrekken bij en actief te laten deelnemen aan de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van wetgeving en beleid, met inachtneming van verschillende concepten van handicap;
- N. overwegende dat stereotypen, misvattingen en vooroordelen onderdeel zijn van de achterliggende oorzaken van discriminatie, waaronder meervoudige discriminatie, stigmatisering en ongelijkheid;
- O. overwegende dat personen met een handicap vaak kampen met een gebrek aan ondersteuning, bescherming, voorlichting en informatie over gezondheidszorgdiensten en -rechten, bescherming tegen geweld, en kinderopvang, en beperkte of geen toegang hebben tot dergelijke diensten en informatie; overwegende dat het personeel in de gezondheidszorg een passende opleiding dient te hebben genoten inzake de specifieke behoeften van personen met een handicap;
- P. overwegende dat een aanzienlijk deel van de vier miljoen personen die elk jaar met dakloosheid worden geconfronteerd een handicap heeft, maar veelal over het hoofd wordt gezien als doelgroep van het UNCRPD en de EU-strategie inzake handicaps;
- Q. overwegende dat personen met een handicap, ondanks de talrijke internationale verdragen, en de Europese en de nationale wetgeving en strategieën, nog steeds niet volledig aan de samenleving deelnemen en hun rechten ten volle kunnen laten gelden; overwegende dat participatie van personen met een handicap alleen kan worden gerealiseerd indien zij worden geïntegreerd in het politieke en publieke leven, waar zij vaak ondervertegenwoordigd zijn, overeenkomstig artikel 29 van het UNCRPD;

⁽¹⁾ Arrest van het Hof van Justitie van 11 april 2013, HK Danmark, gevoegde zaken C-335/11 en C-337/11, ECLI:EU:C:2013:222, punten 29-30; arrest van het Hof van Justitie van 18 maart 2014, Z, C-363/12, ECLI:EU:C:2014:159, punt 73; arrest van het Hof van Justitie van 22 mei 2014, Glatzel, C-356/12, ECLI:EU:C:2014:350, punt 68.

Woensdag 30 november 2017

- R. overwegende dat in het voortgangsverslag van de Commissie wordt aangetoond dat er zowel op EU-, als op lidstaatniveau een duidelijke vertraging is bij de uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit het UNCRPD; overwegende dat er in het kader van de strategie nog aan te pakken uitdagingen en onvolkomenheden bestaan, en er behoefte is aan een langetermijnperspectief voor de afstemming van EU-beleid, -wetgeving en -programma's op het UNCRPD;
- S. overwegende dat het model van zelfstandig leven, zoals onderstreept door het UNCRPD, voor de hoogst mogelijke mate van toegankelijkheid zorgt; overwegende dat toegang tot andere diensten, zoals vervoer, en culturele en vrijetijdsactiviteiten, deel uitmaakt van levenskwaliteit en kan bijdragen tot de integratie van personen met een handicap;
- T. overwegende dat inclusieve en actieve toegang tot de arbeidsmarkt voor personen met een handicap van essentieel belang is, aangezien dit één van de belangrijkste manieren is voor het bevorderen van de onafhankelijkheid van personen met een handicap; overwegende dat 58,5 % van de personen met een handicap op dit moment toegang heeft tot de arbeidsmarkt, tegen 80,5 % van de personen zonder handicap, waarbij sommige groepen met aanvullende discriminatie worden geconfronteerd op grond van het soort handicap, terwijl de sociale economie talrijke kansen op het vinden van werk biedt voor personen met een handicap;
- U. overwegende dat striktere richtsnoeren op Europees niveau, gekoppeld aan adequate middelen en trainingen in de omgang met handicapskwesaties, bijdragen tot de doelmatigheid en de onafhankelijkheid van gelijkheidsorganen op nationaal niveau;
- V. overwegende dat één van de vier prioriteiten die de Commissie heeft aangewezen naar aanleiding van de Verklaring van Parijs betreffende het bevorderen van burgerschap en de gemeenschappelijke waarden van vrijheid, verdraagzaamheid en non-discriminatie door middel van onderwijs, erin bestaat 'het onderwijs van achtergestelde kinderen en jongeren te bevorderen, door ervoor te zorgen dat onze onderwijs- en opleidingsstelsels op hun behoeften zijn afgestemd';
- W. overwegende dat de totale kosten van het weren van personen met een handicap van de arbeidsmarkt hoger liggen dan die van het opnemen van deze groep op de arbeidsmarkt; overwegende dat dit in het bijzonder geldt voor personen met meervoudige steunbehoeften, waarbij familieleden soms gedwongen worden op te treden als verzorger;
- X. overwegende dat de hoeveelheid werkende personen met een handicap lager kan zijn dan uit de gegevens blijkt, aangezien veel personen met een handicap óf in de categorie „niet-inzetbaar” vallen, óf werkzaam zijn in de sector sociale werkvoorziening, óf niet de status hebben van werknemer, en dus niet zichtbaar zijn in de officiële gegevens en statistieken;
- Y. overwegende dat werkgevers moeten worden ondersteund en aangemoedigd om te zorgen dat personen met een handicap voldoende mogelijkheden krijgen, vanaf het onderwijs tot de aanstelling; overwegende dat bewustmaking van werkgevers in dit kader één van de manieren is om discriminatie bij de aanwerving van personen met een handicap te bestrijden;
- Z. overwegende dat maatregelen op de werkvloer van cruciaal belang zijn om positieve geestelijke gezondheid te bevorderen, en om geestelijke gezondheidsproblemen en psychosociale stoornissen te voorkomen;
- AA. overwegende dat de EU de grootste donor van ontwikkelingssteun is en een vooraanstaande rol speelt in programma's voor de inclusie van personen met een handicap;
- AB. overwegende dat arbeidsdiscriminatie geen op zichzelf staand probleem is; overwegende dat de discriminatie in het onderwijs, de beroepsopleiding en de huisvesting alsook de gebrekkige toegang tot vervoer een vergelijkbaar effect hebben als arbeidsdiscriminatie;
- AC. overwegende dat 75 % van de personen met een ernstige handicap in de EU niet in de gelegenheid verkeert om volwaardig deel te nemen aan de arbeidsmarkt; overwegende dat zowel gebrek aan werkgelegenheid als werkloosheid met name een probleem kan zijn voor personen met autismespectrumstoornissen of personen die doof of hardhorend dan wel blind of doofblind zijn;

Woensdag 30 november 2017

- AD. overwegende dat de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling en de pijler van sociale rechten mogelijke instrumenten kunnen zijn voor de tenuitvoerlegging van het UNCRPD;
- AE. overwegende dat gebrek aan handelingsbekwaamheid een aanzienlijke belemmering vormt voor het uitoefenen van het stemrecht, waaronder bij Europese verkiezingen;
- AF. overwegende dat 34 % van de vrouwen met een gezondheidsprobleem of een handicap ooit slachtoffer is geworden van fysiek of seksueel geweld door een partner;
- AG. overwegende dat in artikel 168, lid 7, van het VWEU staat dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor de bepaling van hun gezondheidsbeleid en de verstrekking van gezondheidsdiensten, hetgeen aangeeft dat overleg met en betrokkenheid van de lidstaten van cruciaal belang is voor het succes van de Europese strategie inzake handicaps;
- AH. overwegende dat artikel 25 van het UNCRPD deze groep meer rechten toekent om de hoogst realiseerbare gezondheidszorg te genieten, zonder discriminatie;
- AI. overwegende dat personen met een handicap bijzonder kwetsbaar zijn voor tekortkomingen in de gezondheidsdiensten, resulterend in risico's voor hun gezondheid en een grotere kans op een vroegtijdige dood;

De belangrijkste actiegebieden

Toegankelijkheid

1. erkent het belang van een holistische definitie en toepassing van het begrip „toegankelijkheid”, en de waarde daarvan als basis voor gelijke kansen en daadwerkelijke sociale integratie en participatie in de samenleving voor personen met een handicap, zoals erkend in het UNCRPD en overeenkomstig algemene opmerking nr. 2 van het UNCRPD, rekening houdend met de diversiteit van de behoeften van personen met een handicap en de bevordering van het geleidelijk groter wordende belang van universeel ontwerp als beginsel van de EU;
2. herinnert de Commissie aan haar verplichting om de gehandicapten- en toegankelijkheidsproblematiek in alle beleidsterreinen in zowel de publieke, als de particuliere sector op te nemen, te ontwikkelen en te bevorderen, en beveelt aan in de hiërarchie van de Commissie eenheden met kennis over toegankelijkheid in het leven te roepen, die kunnen verifiëren of aan deze plicht wordt voldaan;
3. roept de Commissie op dwingende vereisten in te voeren voor de toegankelijkheid van openbare ruimten en met name de gebouwde omgeving;
4. verzoekt de lidstaten om alle wetgeving met betrekking tot toegankelijkheid, met inbegrip van de richtlijn audiovisuele mediadiensten, het telecompakket en de richtlijn webtoegankelijkheid, alsook de relevante regelgeving inzake vervoer en passagiersrechten volledig ten uitvoer te leggen en voortdurend te monitoren; vraagt de EU in dit verband de uitvoering hiervan te coördineren en te controleren, en daarnaast de ratificatie van het UNCRPD op intern en extern niveau te bevorderen;
5. hoopt dat de medewetgevers van de EU zonder vertraging de Europese toegankelijkheidswet aannemen; beveelt met het oog op de volledige tenuitvoerlegging van het UNCRPD aan dat de definitieve tekst de toegankelijkheid tot producten en diensten voor personen met een handicap en personen met een functiebeperking vergroot; benadrukt dat er uitgebreide Europese regels inzake de toegankelijkheid van publieke ruimten en de gebouwde omgeving nodig zijn, alsook inzake de toegang tot alle vervoerswijzen;

Woensdag 30 november 2017

6. vindt het zorgwekkend dat de monitoring van sommige onderdelen van de wetgeving, zoals de richtlijn inzake webtoegankelijkheid ⁽¹⁾ of de verordening betreffende de toegankelijkheid van het spoorwegsysteem (TSI-PRM) ⁽²⁾ gebaseerd is op zelfevaluatie door de bedrijfstak en de lidstaten, en niet op evaluatie door een onafhankelijke entiteit; beveelt dan ook aan dat de Commissie werkt aan verbetering van de beoordeling van de naleving, en nadenkt over het ontwikkelen van wetgeving inzaketoezicht, teneinde te waarborgen dat de rechten van personen met een handicap worden geëerbiedigd, waaronder bij de tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 261/2004 ⁽³⁾;
7. brengt in herinnering dat voldoende financiering op EU-, nationaal en lokaal niveau vereist is voor de uitvoering van alle verplichtingen inzake toegankelijkheid; vraagt de EU te waarborgen dat alle financieringsprogramma's toegankelijk zijn, stoelen op een benadering waarbij universeel ontwerp centraal staat en een aparte begroting bevatten voor toegankelijkheid; roept de lidstaten op overheidsinvesteringen te stimuleren, teneinde zowel de fysieke, als de digitale omgeving toegankelijk te maken voor personen met een handicap;
8. verzoekt de Commissie en de lidstaten voor betere toegankelijkheid te zorgen door middel van het toekennen van steun voor de ontwikkeling van ict en voor alle initiatieven — met inbegrip van start-ups — op het gebied van de veiligheid van personen met een handicap;
9. is voorstander van onderzoek naar en gebruik van goede praktijken op het vlak van onafhankelijk wonen in de EU;
10. roept de Commissie en de lidstaten op de nodige maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat het noodnummer 112 volledig toegankelijk is voor alle personen met alle soorten handicaps en dat alle aspecten van beleidsmaatregelen en programma's inzake rampenrisicobeperking inclusief zijn en toegankelijk voor alle personen met een handicap;
11. vindt het zorgwekkend dat de ex-antevoorwaarde voor overheidsopdrachten om toegankelijk in te kopen voordat een overheidscontract wordt ondertekend, niet voldoende wordt uitgevoerd op nationaal niveau; doet daarom de aanbeveling een portaal op te zetten, vergelijkbaar met dat voor groene overheidsopdrachten, met alle toegankelijkheidsrichtsnoeren;
12. beveelt ten eerste aan de klachtenprocedures inzake passagiersrechten volledig toegankelijk te maken én gebruiksvriendelijk voor personen met een handicap, en meer handhavingsverantwoordelijkheden toe te kennen die vergelijkbaar krachtig zijn met die van de nationale handhavingsinstanties;
13. benadrukt in het bijzonder dat toegankelijkheid een basisbeginsel van het UNCRPD is en een conditio sine qua non voor de uitoefening van andere in het Verdrag verankerde rechten; benadrukt dat in een aanzienlijk aantal verzoekschriften door Europese burgers wordt geklaagd over het gebrek aan toegankelijkheid of de aanwezigheid van architecturale barrières; benadrukt dat het recht op toegankelijkheid, zoals vastgelegd in artikel 9 van het UNCRPD, op een alomvattende manier moet worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang hebben tot hun omgeving, vervoer, openbare voorzieningen en diensten, alsmede informatie- en communicatietechnologieën; vraagt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat toegankelijkheid een hoge prioriteit is en beter wordt geïntegreerd in alle beleidsdomeinen ten aanzien van personen met een handicap;
14. is van mening dat de strategie voor de digitale interne markt zo ten uitvoer moet worden gelegd dat personen met een handicap volledig toegang krijgen tot alle aspecten ervan;

⁽¹⁾ Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties (PB L 327 van 2.12.2016, blz. 1).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 1300/2014 van de Commissie van 18 november 2014 betreffende de technische specificatie inzake interoperabiliteit betreffende de toegankelijkheid van het spoorwegsysteem in de Unie voor gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit (PB L 356 van 12.12.2014, blz. 110).

⁽³⁾ Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91 (PB L 46 van 17.2.2004, blz. 1).

Woensdag 30 november 2017

Deelname

15. is ingenomen met het initiatief voor een EU-gehandicaptenkaart; verzoekt de Commissie, samen met de lidstaten, alle landen in een toekomstig langetermijninitiatief op te nemen met als doel te zorgen voor een vergelijkbare reikwijdte als de Europese parkeerkaart, en toegang tot diensten op te nemen die deelname aan het culturele leven en toerisme mogelijk maken;

16. uit zijn bezorgdheid over het voortdurend gebruik van het medische model van handicaps, dat gericht is op medische diagnoses van personen met een handicap in plaats van op de belemmeringen die zij in hun omgeving ervaren; dringt er bij de Commissie op aan deze benadering te herzien, met name op het gebied van gegevensverzameling; verzoekt de lidstaten te kijken naar manieren om tot een gemeenschappelijke definitie van 'handicap' te komen;

17. is ingenomen met de vooruitgang die geboekt is met betrekking tot het Verdrag van Marrakesh; benadrukt dat het Hof van Justitie in zijn advies van 14 februari 2017 stelde dat de EU exclusieve bevoegdheid heeft over de sluiting van het Verdrag van Marrakesh, aangezien het geheel van verplichtingen van het Verdrag van Marrakesh binnen een domein valt dat reeds grotendeels door gemeenschappelijke EU-regels wordt beheerst; beveelt de EU en de lidstaten aan een actieplan te ontwikkelen om ervoor te zorgen dat dit verdrag volledig wordt uitgevoerd; pleit ervoor dat de EU de optie met betrekking tot economische belasting niet ratificeert;

18. meent dat de Europese Structuur- en investeringsfondsen zich — met name in de volgende programmeringsperiode — moeten houden aan het UNCRPD, en zich prioritair moet blijven inzetten om het de-institutionaliseringproces te bevorderen, en daarnaast ondersteunende diensten moeten financieren, om personen met een handicap in de gelegenheid te stellen een zelfstandig leven in de gemeenschap te realiseren; meent dat de Commissie strikt toezicht moet uitoefenen op de inachtneming — door de lidstaten — van de ex-antevoorwaarden met betrekking tot de overgang van diensten door instellingen naar in de gemeenschap gewortelde diensten, die concreet moeten zijn en permanent en op transparante wijze aan een kwaliteitsbeoordeling moeten worden onderworpen; is van oordeel dat door de EU gefinancierde projectvoorstellen, waaronder die in het kader van het Europees Fonds voor strategische investeringen en van de Europese Investeringsbank, de toegankelijkheidsregels moeten respecteren middels een universeel ontwerp-benadering; is van mening dat voor het verwezenlijken van deze doelstellingen niet uitsluitend op financiële instrumenten mag worden vertrouwd;

19. benadrukt dat vrije toegang tot voor het soort handicap geschikte communicatiemiddelen moet worden gewaarborgd, en benadrukt dat dit van essentieel belang is voor de burgerparticipatie van personen met een handicap;

20. is bezorgd over de belemmeringen voor participatie waarmee personen die onder curatele staan en personen die in heel Europa in instellingen wonen worden geconfronteerd, en roept de lidstaten op ervoor te zorgen dat personen die niet handelingsbekwaam zijn toch alle rechten kunnen uitoefenen zoals vastgelegd in de EU-verdragen en de EU-wetgeving; roept de lidstaten op de participatie te bevorderen door het de-institutionaliseringproces en de vervanging van een proces met aangewezen besluitvormers door ondersteunde besluitvorming, te versnellen;

21. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van haar periodieke verslagen inzake de uitvoering van de Richtlijnen 93/109/EG⁽¹⁾ en 94/80/EG⁽²⁾ van de Raad, een beoordeling op te nemen van de vraag of deze worden geïnterpreteerd op een wijze die strookt met artikel 29 van het UNCRPD;

22. onderstreept dat vrouwen en meisjes met een handicap aan tweërlei discriminatie worden blootgesteld als gevolg van het raakvlak tussen gender en handicap, en zelfs kunnen worden blootgesteld aan meervoudige discriminatie op grond van de veel voorkomende raakvlakken tussen gender, seksuele geaardheid, leeftijd, religie en etniciteit;

⁽¹⁾ Richtlijn 93/109/EG van de Raad van 6 december 1993 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het actief en passief kiesrecht bij de verkiezingen voor het Europees Parlement ten behoeve van de burgers van de Unie die verblijven in een lidstaat waarvan zij geen onderdaan zijn (PB L 329 van 30.12.1993, blz. 34).

⁽²⁾ Richtlijn 94/80/EG van de Raad van 19 december 1994 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het actieve en passieve kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen ten behoeve van de burgers van de Unie die verblijven in een lidstaat waarvan zij de nationaliteit niet bezitten (PB L 368 van 31.12.1994, blz. 38).

Woensdag 30 november 2017

23. herhaalt dat vrouwen met een handicap vaak sterker worden benadeeld dan mannen met een handicap en vaker risico lopen op armoede en sociale uitsluiting;
24. meent dat het Europees Instituut voor gendergelijkheid op Europees en lidstaatniveau begeleiding moet bieden met betrekking tot de specifieke situatie van vrouwen en meisjes met een handicap, en een actief pleitbezorger zou moeten zijn bij het waarborgen van gelijke rechten en het bestrijden van discriminatie;
25. herinnert eraan dat de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting bij personen met een handicap nauw verband houdt met het vraagstuk van betere omstandigheden voor gezinsleden, die vaak optreden als onbetaalde zorgverleners en niet als werkende personen worden beschouwd; moedigt de lidstaten derhalve aan nationale strategieën te ontwikkelen ter ondersteuning van informele zorgverleners, die meestal vrouwelijke familieleden van de personen met een handicap zijn;
26. onderstreept dat het aantal ouderen toeneemt en dat, volgens de WHO, handicaps als gevolg van hun langere levensverwachting vaker voorkomen bij vrouwen; onderstreept dat er daardoor een proportionele toename te verwachten is van vrouwen met een handicap;
27. beklemtoont de waarde van microfinancieringsinstrumenten voor het scheppen van banen en groei; verzoekt de lidstaten de toegang tot dergelijke instrumenten voor vrouwen met een handicap te vergemakkelijken;
28. onderstreept dat, om een zelfstandig leven te waarborgen voor personen met een handicap, steun moet worden verleend aan onderzoek en innovatie voor de ontwikkeling van producten die erop gericht zijn personen met een handicap te helpen bij hun dagelijkse activiteiten;

Gelijkheid

29. benadrukt dat de strategie inzake handicaps berust op gelijkheid en non-discriminatie;
30. verzoekt de Commissie in haar Strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019 aandacht te besteden aan handicaps;
31. betreurt het ten zeerste dat op het niveau van de Europese Raad al heel lang geen schot zit in de behandeling van de antidiscriminatie-richtlijn, en verzoekt de lidstaten bij te dragen aan de aanneming van de horizontale richtlijn inzake non-discriminatie⁽¹⁾, waarbij het belangrijk is te komen tot een pragmatische oplossing, inclusief de bescherming tegen discriminatie op alle gebieden van het leven van personen met een handicap, met inbegrip van de erkenning van het ontzeggen van redelijke aanpassingen als vorm van discriminatie, en van meervoudige en intersectionele discriminatie;
32. is verontrust over de voorliggende gegevens met betrekking tot discriminatie en misbruik van personen met een handicap; maakt zich onverminderd zorgen over het feit dat niet altijd aangifte wordt gedaan als gevolg van de ontoegankelijkheid van de klachten- en rapportagemechanismen, en het gebrek aan vertrouwen en kennis van de rechten; hamert op het belang van het verzamelen van naar geslacht uitgesplitste gegevens, en beveelt in dit verband aan nieuwe methoden voor het verzamelen van gegevens te ontwikkelen, met name met betrekking tot gevallen waarin personen niet wordt toegestaan in te stappen, en gevallen van niet-verleende of niet-beschikbare assistentie;
33. verzoekt de lidstaten te waarborgen dat alle nationale instanties voor gelijkheid bevoegd zijn op het gebied van handicaps, alsook over voldoende middelen en onafhankelijkheid beschikken om slachtoffers van discriminatie de nodige ondersteuning te bieden, en te waarborgen dat elke uitbreiding van hun mandaat gepaard gaat met een uitbreiding van de personele middelen;
34. roept de EU en de lidstaten op trainingen en modellen van goede praktijken voor en door personen met een handicap, hun belangenorganisaties, vakbonden, werkgeversorganisaties, gelijkheidsorganen en ambtenaren te financieren met betrekking tot de beginselen van non-discriminatie, met inbegrip van meervoudige en intersectionele discriminatie en redelijke aanpassingen;

⁽¹⁾ Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (COM(2008)0426).

Woensdag 30 november 2017

35. vraagt de EU om, wanneer zij het kader voor onderzoek en ontwikkeling voor de periode na Horizon 2020 vaststelt, ook programma's te ontwikkelen voor onderzoek naar gelijkheidsbeginselen;

Werkgelegenheid

36. benadrukt dat toegang tot de arbeidsmarkt een kwestie met veel aspecten is, waarvoor de tenuitvoerlegging nodig is van ondersteuningsmaatregelen die resulteren in een 'win-win'-situatie voor zowel het individu, als de werkgever, en die sociale integratie waarborgen en waarbij het onder meer gaat om toegankelijke aanwervingsprocedures, toegankelijk vervoer van en naar de werkplaats, loopbaanontwikkeling en bij- en nascholing, alsmede redelijke aanpassingen en toegankelijke werkplaatsen; verzoekt de Commissie het Compendium van goede praktijken voor ondersteund werken van m personen met een handicap in de EU en de EVA/EER te actualiseren;

37. pleit voor de aanneming van maatregelen voor positieve discriminatie, met inbegrip van de aanneming van minimumpercentages voor de arbeidsparticipatie van personen met een handicap in de publieke en private sector;

38. betreurt dat de weigering van redelijke voorzieningen volgens de richtlijn voor gelijke behandeling in arbeid en beroep ⁽¹⁾ niet als discriminatie geldt, en wijst erop dat hierop kritiek is geuit door het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap; herinnert eraan dat in het eerste artikel van de richtlijn voor gelijke behandeling in arbeid en beroep elke vorm van discriminatie op grond van handicap wordt verboden;

39. verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat het feit dat mensen in uitkeringen terechtkomen hen er niet van weerhoudt aan de arbeidsmarkt deel te nemen, en vindt dat aan handicaps gerelateerde uitkeringen los moeten worden gekoppeld van inkomenssteun, rekening houdend met aanvullende zorg en overige behoeften die personen met een handicap kunnen hebben, met als doel hen in staat te stellen een waardig leven te leiden en aan de arbeidsmarkt deel te nemen; vraagt de lidstaten in dit verband te waarborgen dat aan handicaps gerelateerde uitkeringen niet stop worden gezet op grond van het feit dat een persoon met een handicap een baan heeft;

40. roept de Commissie op sociale ondernemingen te ondersteunen overeenkomstig de beginselen die zijn opgenomen in de verklaring van Bratislava en de verklaring van Madrid inzake de sociale economie als belangrijke bron van arbeidskansen voor mensen met een handicap;

41. verzoekt de lidstaten om, in overeenstemming met het UNCRPD, te overwegen alle juridische belemmeringen voor inzetbaarheid, zoals maatregelen die in strijd zijn met artikel 12 van het UNCRPD die personen met een handicap ervan weerhouden arbeidscontracten aan te gaan, een bankrekening te openen en toegang te hebben tot hun geld, waardoor ze financieel uitgesloten worden, evenals nationale bepalingen die bepaalde categorieën personen met een handicap als „niet in staat om te werken” bestempelen, op te heffen;

42. benadrukt het belang van effectieve herintegratie-, rehabilitatie-, activatie- en retentiemaatregelen in een vergrijzende samenleving, waardoor mensen na een ziekte of een fysieke, geestelijke en emotionele handicap opnieuw aan het werk kunnen gaan of aan het werk kunnen blijven;

43. brengt in herinnering dat wanneer personen met een handicap en hun partners worden belast met de kosten van hun ondersteuning, dit niet alleen ten koste gaat van hun inkomen, maar ook van hun arbeidsperspectief en hun ouderdagsvoorziening;

44. onderkent dat maatregelen voor het kunnen combineren van werk en privé, met inbegrip van vrijwillige, flexibele en inclusieve arbeidsregelingen, zoals telewerk en flexibele werktijden, gunstig kunnen zijn voor personen met een handicap en in het algemeen een positief effect kunnen hebben op de geestelijke gezondheid, in de zin dat ze voor zekerheid en stabiliteit voor iedereen zorgen, maar is bezorgd over het feit dat digitale werkomgevingen nieuwe belemmeringen kunnen creëren indien deze niet toegankelijk zijn en indien niet wordt voorzien in redelijke aanpassingen;

45. vraagt de Commissie om in toekomstige verslagen goede en slechte praktijken op te nemen om werkgevers in de gelegenheid te stellen de wetgeving inzake personen met een handicap doelmatig uit te voeren;

46. vindt het zorgwekkend dat personen met een handicap die werkzaam zijn op een sociale werkplaats in een aantal lidstaten op grond van de wetgeving formeel niet worden erkend als werknemer, minder betaald krijgen dan het minimumloon en geen recht hebben op dezelfde sociale voordelen als reguliere werknemers;

⁽¹⁾ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16).

Woensdag 30 november 2017

47. is met name bezorgd over jongeren met een handicap en diegenen die gedurende een langere periode werkloos zijn geweest; roept de lidstaten op er prioritair aan te werken dat jongeren met een handicap toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door speciale hubs voor loopbaanadvies in het leven te roepen, in het kader van het jongerengarantieprogramma, waar studenten en werkloze jongeren advies met betrekking tot hun toekomstige carrières kunnen krijgen;

48. spoort de Commissie en de lidstaten aan diversiteit als bedrijfscasus verder te bevorderen en diversiteitshandvesten te bevorderen waarin een pleidooi wordt gehouden voor de meerwaarde van personen met een handicap op de werkvloer;

49. roept de EU op ervoor te zorgen dat de rechten van personen met een handicap en hun gezinnen worden opgenomen in het voorgestelde pakket inzake het evenwicht tussen werk en privéleven;

Onderwijs en opleiding

50. vindt het zorgwekkend dat veel kinderen met een handicap in meerdere lidstaten van de EU nog altijd geen toegang tot hoogwaardig inclusief onderwijs hebben als gevolg van, onder andere, segregatiebeleid, alsook van belemmeringen van bouwtechnische aard, hetgeen neerkomt op een vorm van discriminatie van kinderen en jongeren met een handicap;

51. beklemtoont dat onderwijs en beroepsopleiding cruciaal zijn voor de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt van personen met een handicap, en dat werkgevers betrokken moeten worden bij het proces van mainstreaming van de behoeften van personen met een handicap, door bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, oog te hebben voor de mogelijke voordelen van nieuwe technologieën op gebieden als solliciteren, persoonlijke ontwikkeling en grotere zelfstandigheid;

52. verzoekt de Commissie en de lidstaten juridische, fysieke en organisatorische belemmeringen voor alle personen met een handicap op te heffen, teneinde hen toegang te geven tot inclusief onderwijs en stelsels voor levenslang leren;

53. verzoekt de EU-instellingen en de lidstaten redelijke aanpassingen voor stagiairs te waarborgen, en vraagt dat stageaanvraagprocedures toegankelijk zijn en dat er speciale stages worden aangeboden voor personen met een handicap, inclusief op stimulansen stoelende stages voor werkgevers;

54. roept de EU-instellingen en lidstaten op ervoor te zorgen dat Erasmus+ en overige programma's voor jongeren, zoals de Jeugdgarantie en het Europees Solidariteitskorps, volledig toegankelijk zijn voor personen met een handicap door middel van geïndividualiseerde redelijke aanpassingen, en dat er voor personen met een handicap informatie beschikbaar wordt gemaakt over hun recht op toegankelijkheid, teneinde hun deelname aan te moedigen; beveelt in dit verband aan maximaal gebruik te maken van de bestaande instrumenten, zoals die van het platform voor inclusieve mobiliteit MappED!;

55. betreurt dat de nieuwe agenda voor vaardigheden geen specifiek streefdoel bevat voor personen met een handicap; benadrukt dat de huidige achterblijvende arbeidsparticipatie en de discriminatie op de arbeidsmarkt van personen met een handicap ook een verspilling van waardevolle vaardigheden vormen; vraagt de Commissie derhalve om bij alle toekomstige initiatieven met betrekking tot vaardigheden rekening te houden met de behoeften van personen met een handicap;

56. verzoekt de lidstaten met klem doeltreffende maatregelen te nemen gericht op het tegengaan van segregatie en de afwijzing van studenten met een handicap binnen scholen en leeromgevingen, en in dit verband nationale transitieprogramma's te ontwikkelen om te waarborgen dat ook personen met een handicap die veel ondersteuning behoeven toegang krijgen tot hoogwaardig, inclusief, formeel en niet-formeel onderwijs en beroepsopleiding, in overeenstemming met de aanbevelingen van het UNCRPD-comité;

57. benadrukt het belang van scholing en bij- en nascholing van onderwijspersoneel, met name ter ondersteuning van personen met complexe behoeften;

58. beveelt aan beter gebruik te maken van het Europees Agentschap voor speciale behoeften en inclusief onderwijs, teneinde zijn huidige mandaat maximaal in te vullen;

Woensdag 30 november 2017

59. benadrukt dat het essentieel is om leerkrachten en opleiders voor te bereiden op het werken met kinderen met een handicap en om hun passende ondersteuning te bieden; moedigt de lidstaten aan inclusief onderwijs en inclusieve opleiding en bij- en nascholing voor leerkrachten en opleiders te ontwikkelen en daarbij gebruik te maken van de inbreng van diverse belanghebbenden, in het bijzonder organisaties die personen met een handicap en beroepsbeoefenaars met een handicap vertegenwoordigen;
60. vraagt, gezien het grote aantal voortijdige schoolverlaters onder jongeren met een handicap en/of speciale onderwijsbehoeften, om de mogelijkheden die worden geboden door een leven lang leren en het aanbieden van aantrekkelijke alternatieven nader te onderzoeken; beschouwt het bevorderen van programma's voor een leven lang leren voor personen met een handicap een essentieel onderdeel van de Europese strategie inzake handicaps;
61. bevordert de uitwisseling van beste praktijken op het gebied van inclusief onderwijs en een leven lang leren tussen leerkrachten, personeel, bestuursorganen, studenten en leerlingen met een handicap;
62. uit zijn bezorgdheid over het feit dat, hoewel er sprake is van verbetering, personen met een handicap nog steeds een hoog risico lopen op werkloosheid en dat minder dan 30 % tertiair of gelijkwaardig onderwijs heeft voltooid, tegenover ongeveer 40 % van personen zonder handicap; verzoekt de lidstaten en de Commissie derhalve bijzondere aandacht te besteden aan de moeilijkheden die jongeren met een handicap en/of speciale onderwijsbehoeften ondervinden bij de overgang van secundair en universitair onderwijs en/of beroepsopleiding naar de arbeidsmarkt;
63. moedigt overheidsinstanties en ondernemingen in de EU aan diversiteitsbeleid en de nationale diversiteitshandvesten ten uitvoer te leggen;
64. onderstreept dat jongeren met een handicap minder aan lichaamsbeweging doen dan hun leeftijdsgenoten zonder handicap, en dat scholen een belangrijke rol spelen bij het aannemen van een gezonde levensstijl; benadrukt daarom het belang van het bevorderen van een grotere deelname van jongeren met een handicap aan lichamelijke activiteiten; verzoekt de lidstaten alle bestaande belemmeringen die de deelname van personen met een handicap of speciale behoeften aan sportactiviteiten in de weg staan, snel te elimineren;
65. herinnert aan de noodzaak om de digitale kloof te overbruggen en ervoor te zorgen dat personen met een handicap ten volle kunnen profiteren van de digitale Unie; benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is de digitale vaardigheden en competenties van mensen met een handicap te verbeteren, met name via projecten die in het kader van het programma Erasmus+ worden gefinancierd, en verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat kwetsbare burgers — met inbegrip van personen met een handicap — in de online-omgeving worden beschermd, door middel van doeltreffende maatregelen tegen haatzaaiende uitingen, cyberpesten en alle vormen van online discriminatie en door in zowel het formeel als het niet-formeel onderwijs meer lessen in digitale en mediageletterdheid aan te bieden; verzoekt de lidstaten voorts om kinderen met een handicap kosteloos passende technologische onderwijsinstrumenten ter beschikking te stellen, teneinde hen in staat te stellen volledig deel te nemen aan onderwijs- en opleidingsactiviteiten;

Sociale bescherming

66. roept de Commissie op erop toe te zien dat de Europese strategie inzake handicaps 2030 voorziet in specifieke maatregelen ter bevordering van inclusieve socialezekerheidsstelsels in heel Europa, zodat personen met een handicap hun leven lang verzekerd zijn van toegang tot uitkeringen en diensten; roept de lidstaten op minimale socialebeschermingsniveaus vast te stellen zodat personen met een handicap verzekerd zijn van een passende levensstandaard;
67. verzoekt de medewetgevers personen met een handicap als afzonderlijke groep in de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels ⁽¹⁾ op te nemen;
68. verzoekt de lidstaten met klem bij de beoordeling en vaststelling van handicaps het beginsel van wederzijdse erkenning in acht te nemen, dat het op mensenrechten gebaseerde model voor handicaps van het UNCRPD moet volgen en dus niet moet ondermijnen, en hierbij rekening te houden met de omgevingsgerelateerde en maatschappelijke belemmeringen waar personen mee te maken kunnen krijgen, en een rol toe te kennen aan alle relevante belanghebbenden, teneinde te waarborgen dat de levensstandaard van personen met een handicap niet onder druk komt te staan als gevolg van, bijvoorbeeld, economische aanpassingsprogramma's;
69. roept de Commissie op erop toe te zien dat handicaps in alle facetten van de Europese pijler van sociale rechten worden opgenomen;

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 200 van 7.6.2004, blz. 1).

Woensdag 30 november 2017

70. beveelt aan het Europees Sociaal Fonds (ESF), het Europees Programma voor werkgelegenheid en sociale innovatie (EaSI) en toekomstige Europese sociale fondsen niet alleen te gebruiken om mensen aan het werk te krijgen, maar ook voor sociale integratie; benadrukt het belang van revalidatie als middel voor het realiseren van sociale integratie, als gevolg waarvan personen met een handicap actief aan de maatschappij kunnen blijven deelnemen;

71. roept de lidstaten op specifieke maatregelen te nemen, zoals financiële ondersteuning en respijtzorg, ter bevordering van inclusieve socialezekerheidsstelsels in de hele EU zodat alle personen met een handicap hun leven lang verzekerd zijn van een fatsoenlijke levensstandaard en toegang tot uitkeringen en diensten;

72. dringt er bij de lidstaten met klem op aan erop toe te zien dat de-institutionalisering nooit leidt tot dakloosheid voor personen met een handicap als gevolg van onvoldoende passende en/of toegankelijke huisvesting om extramurale zorg te bieden;

Gezondheid

73. verzoekt de lidstaten de richtlijn betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg ⁽¹⁾ uit 2011 integraal ten uitvoer te leggen; beveelt de Commissie aan bij de uitwerking van de richtlijn een robuuste component inzake handicap in de tekst op te nemen, zodat personen met een handicap verzekerd zijn van toegang tot betaalbare en kwalitatief hoogwaardige grensoverschrijdende gezondheidszorg; verzoekt de Commissie in dit verband een effectbeoordeling van de richtlijn uit te voeren met het oog op herziening van de tekst, teneinde deze te doen aansluiten op het UNCRPD, en voor de hele EU geldende richtsnoeren uit te werken met betrekking tot de mainstreaming van de gehandicaptenproblematiek in het werk van de nationale contactpunten, met inbegrip van gemeenschappelijke prestatiecriteria en specifiek op deze problematiek gerichte aanbevelingen; moedigt de lidstaten aan om gezondheidswerkers op een passende manier op te leiden en te scholen wat betreft de specifieke behoeften van patiënten met een handicap;

74. maakt zich zorgen over de misstanden, waaronder schendingen van de mensenrechten, in de (geestelijke-gezondheids)zorg, die in veel gevallen een aanzienlijke impact op de kwaliteit van de geleverde zorg hebben, en wijst erop dat die diensten op herstel gericht moeten zijn, over voldoende financiële middelen moeten beschikken en geleverd moeten worden via een model waarbij mensenrechten leidend zijn;

75. verzoekt de lidstaten een vorm van geestelijke gezondheidszorg te waarborgen die de wet- en regelgeving respecteert, en waarin personen met een handicap zelf geïnformeerde toestemming kunnen geven voor behandelingen en ziekenhuisopname en dit niet aan hun aangewezen besluitvormers over hoeven te laten, en na te denken over maatregelen voor beslissingsondersteuning;

76. dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor e-gezondheids-, gezondheids- en zorgdiensten die volledig toegankelijk en veilig zijn voor alle personen met een handicap, waaronder personen met een geestelijke handicap en complexe behoeften, en hun gezinsleden;

77. geeft aan dat er dringend iets moet worden gedaan aan het algemene gebrek aan toegang tot multidisciplinaire specialistische zorg voor personen met een handicap en, als die er wel is, aan de lange wachttijden voor de patiënten, als groot obstakel voor gelijke toegang tot preventieve gezondheidszorg en behandeling, waardoor vaak de conditie van de gehandicapte patiënt achteruitgaat en de gezondheidszorgstelsels onnodig onder druk komen te staan;

78. geeft aan dat de gezondheidszorgstelsels garanties moeten bieden inzake de opsporing, aangifte en voorkoming van seksueel geweld en/of misbruik;

79. dringt er bij de lidstaten op aan de diensten voor multidisciplinaire beoordeling en herbeoordeling van volwassenen met een handicap uit te breiden, met het oog op de ontwikkeling van op maat gemaakte plannen, die kunnen worden toegepast door middel van territoriale hulpbronnen (zoals thuiszorg/dagopvang/zorginstellingen) die voldoen aan de vastgestelde bio-psycho-sociale behoeften;

⁽¹⁾ Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg (PB L 88 van 4.4.2011, blz. 45).

Woensdag 30 november 2017

80. vraagt de Commissie en de lidstaten het kader van de Europese referentienetwerken ten volle te benutten om multidisciplinaire en gespecialiseerde gezondheidszorg voor personen met een handicap in het algemeen, en met name voor mensen met zeldzame handicaps, te ontwikkelen en toegankelijker te maken;
81. wijst erop dat de Commissie in het actieplan voor de gezondheidswerkers in de EU en in de agenda van de Unie voor effectieve, toegankelijke en veerkrachtige zorgstelsels te weinig aandacht besteedt aan handicaps, aangezien zij in geen van beide teksten specifiek worden behandeld;
82. wijst op het succes van de tweede gemeenschappelijk actie inzake dementie en hoopt tegelijkertijd dat voor de volgende drie jaar extra middelen zullen worden besteed door de farmaceutische ondernemingen die aan het initiatief innovatieve geneesmiddelen deelnemen;
83. verzoekt de Commissie een strategie te ontwikkelen voor bijstand aan personen met een ernstige handicap na het overlijden van familieleden die zich met hun dagelijkse verzorging bezighielden (naar het voorbeeld van de recente Italiaanse wet *'dopo di noi'*);
84. verzoekt de Commissie met klem grondig te analyseren waar de verschillen zitten tussen de slotopmerkingen van de VN en haar eigen voortgangsverslag, met name wat de prioriteit betreft die in de Europese strategie inzake handicaps aan gezondheid wordt toegekend;
85. vindt dat verloskundige zorg dichtbij huis op lidstaatniveau stelselmatig moet worden bevorderd als een openbare dienst, teneinde handicaps als gevolg van complicaties tijdens de bevalling te reduceren en de veiligheid van de moeder en het kind tijdens de bevalling te garanderen, overeenkomstig de controlelijst inzake veilige bevallingen van de WHO;
86. vindt het bemoedigend hoeveel vooruitgang de Europese sector telegeneeskunde heeft geboekt, en constateert dat deze sector het in zich heeft de mogelijkheid van personen met een handicap om gebruik te maken van diensten fundamenteel te veranderen; gelooft daarnaast dat de introductie van 4G-technologie, de opkomst van 5G en de verspreiding van het „internet of things” in betere gezondheidszorg voor personen met een handicap zullen resulteren; verzoekt de Commissie te waarborgen dat de Europese gezondheidstechnologiesector niet gedwarsboemd wordt door buitensporige regelgeving en passend toegang heeft tot financiering;

Extern optreden

87. verzoekt de EU er zorg voor te dragen dat haar externe optreden volledig in overeenstemming is met het UNCRPD;
88. verzoekt de EU te waarborgen dat ontwikkelingssamenwerking en humanitair optreden volledig inclusief en volledig toegankelijk zijn voor personen met een handicap;
89. verzoekt de EU een handicapindicator in te voeren in de officiële verslaglegging met betrekking tot ontwikkelingshulp;
90. roept de EU op een centrale rol te spelen bij het waarborgen dat personen met een handicap niet achterblijven op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en humanitaire bijstand, conform de Europese consensus inzake humanitaire ontwikkeling, en ook de meervoudige discriminatie aan te kaarten waarmee kwetsbare personen en gemarginaliseerde groepen te maken hebben;
91. roept de Commissie op om, onafhankelijk van een nieuwe Europese strategie inzake handicaps, het voortouw te nemen en handicapvraagstukken integrerend onderdeel te maken van de tenuitvoerlegging van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling bij extern optreden, door het vaststellen van een duidelijk, transparant en inclusief stappenplan gericht op het verwezenlijken van de doelstellingen;
92. betreurt het dat de werkgelegenheidsindicator van de EU-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling niet uitgesplitst is naar handicap; roept de EU op om, in samenwerking met de partnerlanden, het uitsplitsen van gegevens naar aard van de handicap te stimuleren;
93. verzoekt de EU en haar partners personen met een handicap en de organisaties die hun belangen behartigen bij alle stadia van beleidsvorming en bij alle projecten te betrekken, onder meer ter plaatse in de partnerlanden en met actieve deelname van gehandicaptenorganisaties;

Woensdag 30 november 2017

94. herhaalt dat vrouwen met een handicap vaak met nog grotere problemen en gevaren te maken hebben in landen waar conflicten spelen en conflictgebieden; wijst daarom op de noodzaak van bescherming van vrouwen met een handicap in het externe beleid van de EU;

Verplichtingen binnen de EU-instellingen

95. dringt er bij de EU-instellingen op aan de functionaliteit van hun externe en interne websites en de inhoud, documenten, video's en webdiensten die hierop beschikbaar zijn, toegankelijk te maken, met inbegrip van openbare raadplegingen, en openbaar verslag uit te brengen over de conformiteit en naleving ten aanzien van de richtsnoeren betreffende de toegang tot de webdiensten, evenals ten aanzien van de aanbevelingen en verplichtingen;

96. betreurt het dat het INSIGN-project, dat zelfstandige communicatie mogelijk maakt tussen doven en slechthorenden enerzijds en de EU-instellingen anderzijds door een verbinding tot stand te brengen met doventolken of schrijftolken in de lidstaten, nog niet ten uitvoer is gelegd, ondanks de financiering door de Commissie van de ontwikkeling van het prototype van het dienstenplatform, dat in 2014 met succes is getest in het Europees Parlement;

97. roept de EU-instellingen op om — op eenvoudig verzoek — al hun openbare vergaderingen toegankelijk te maken, onder meer door het beschikbaar stellen van doventolken en tekst-naar-spraakvoorzieningen, door erop toe te zien dat de documenten in braille beschikbaar zijn, en te voorzien in andere ondersteunende en alternatieve communicatiemethoden en in de fysieke toegankelijkheid van hun gebouwen; onderkent de problemen bij het voorzien in ondertiteling voor alle live-uitzendingen en video's van vergaderingen; verzoekt de instellingen evenwel de technologische ontwikkelingen op dit gebied te blijven volgen, teneinde de toegankelijkheid in de toekomst te verbeteren;

98. raadt de Europese instellingen aan om overeenkomstig het meertaligheidsbeleid van de EU prioriteit te geven aan tolkendiensten van en naar nationale gebarentaal/gebarentalen in plaats van aan internationale gebarentaal;

99. dringt er bij de lidstaten op aan te waarborgen dat de Europese verkiezingen ook toegankelijk zijn voor personen die in een instelling wonen en/of onder curatele staan;

100. erkent het gebrek aan toegankelijke en inclusieve verkiezingsprocessen voor personen met een handicap, met name personen met een geestelijke/verstandelijke handicap, zowel op EU- als op nationaal niveau; dringt er bij het Europees Parlement op aan te waarborgen dat zijn communicatiemateriaal over de Europese verkiezingen volledig toegankelijk is;

101. verzoekt Europese scholen, kinderdagverblijven en naschoolse kinderopvang voor alle kinderen van EU-personeel kwalitatief hoogwaardig en inclusief onderwijs te verzorgen dat in overeenstemming is met het UNCRPD, ook voor kinderen die complexe ondersteuning of ondersteuning op hoog niveau nodig hebben;

102. verzoekt de EU het implementeren van redelijke voorzieningen en andere vormen van ondersteuning in het werkmilieu binnen de eigen instellingen, zoals slim werken voor personen met een handicap, waaronder voor geaccrediteerde parlementaire medewerkers, te faciliteren;

103. verzoekt de Commissie de gezamenlijke regels, uitvoeringsbepalingen, toepassingsgebieden, vertegenwoordiging van personen met een handicap en toegankelijkheid en praktijken van haar Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering dusdanig te herzien dat deze in overeenstemming zijn met het UNCRPD;

104. spoort alle EU-instellingen, -agentschappen en -organen aan om contactpunten aan te duiden, en benadrukt dat het nodig is een horizontaal, interinstitutioneel coördinatiemechanisme tussen directoren-generaal en EU-instellingen te creëren; dringt erop aan de modaliteiten hiervoor vast te leggen in een strategie voor de uitvoering van het UNCRPD;

105. spoort de instellingen aan een uitgebreid beleid voor aanwerving, behoud en promotie van personeel aan te nemen, met onder meer tijdelijke positieve maatregelen die actief zijn gericht op het verhogen van het aantal personeelsleden en stagiairs met een handicap, waaronder psychosociale en verstandelijke handicaps, en te voorzien in redelijke aanpassingen voor stagiairs op basis van artikel 5 van Richtlijn 2000/78/EG;

Woensdag 30 november 2017

106. herinnert aan de rol die de parlementaire interfractiewerkgroep inzake handicaps van het Europees Parlement heeft gespeeld bij de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps, in overeenstemming met het VN-Verdrag, als een platform dat Europese en nationale parlementsleden, vertegenwoordigers van organisaties en het maatschappelijk middenveld, zowel op nationaal als op lokaal niveau, samenbrengt; merkt op dat de interfractiewerkgroep een geprivilegieerd forum is om discussies en debatten te stimuleren en de tenuitvoerlegging van de strategie zo te garanderen;

107. verzoekt de Europese instellingen personeelsleden en parlementsleden met een handicap volledig te raadplegen en daadwerkelijk te betrekken bij de formulering, tenuitvoerlegging en monitoring van interne regels, beleidsvorming en praktijken, met inbegrip van het Statuut en redelijke voorzieningen en toegankelijkheidsvoorzieningen;

Hiaten in het voortgangsverslag ten opzichte van de slotopmerkingen

108. acht het betreuenswaardig dat de websites van de EU-instellingen niet voldoen aan toegankelijkheidsniveau AAA; verzoekt de instellingen die doelstelling zo vlug mogelijk te behalen;

109. betreurt het dat de EU- en de nationale wetgeving op het gebied van vervoer in de lidstaten nog altijd niet volledig ten uitvoer wordt gelegd; beveelt derhalve aan dat in alle lidstaten nationale handhavingsinstanties in het leven te roepen;

110. neemt kennis van de geboekte vooruitgang met betrekking tot de toegankelijkheid van spoorwegdiensten; dringt aan op dezelfde normen voor toegankelijkheid voor de overige vervoerswijzen, met inbegrip van luchtvervoer, teneinde eventuele strijdigheid tussen veiligheid en toegankelijkheid weg te nemen;

111. constateert dat de horizontale richtlijn betreffende gelijke behandeling niet ter sprake komt in het voortgangsverslag van de Commissie;

112. betreurt het feit dat er weinig vooruitgang is geboekt met betrekking tot de ratificatie door de Europese Unie van het Facultatief Protocol bij het UNCPRD;

113. constateert dat de Commissie nog geen alomvattende en horizontale herziening van de EU-wetgeving heeft uitgevoerd voor volledige harmonisering met de bepalingen van het UNCPRD;

114. is ingenomen met de geactualiseerde lijst met instrumenten waarin ook de onlangs vastgestelde instrumenten zijn opgenomen, maar betreurt het feit dat de bevoegdheidsverklaring niet is herzien en dat in de lijst met instrumenten geen instrumenten zijn opgenomen die niet specifiek betrekking hebben op personen met een handicap, maar desalniettemin van belang zijn voor personen met een handicap;

115. betreurt het dat de Commissie geen vooruitgang heeft geboekt ten aanzien van het mainstreamen van de rechten van vrouwen en kinderen met een handicap in al haar gendergelijkheidsbeleid en -programma's, en geen genderperspectief in haar strategie inzake handicaps heeft verwerkt;

116. is verheugd over het feit dat de EU het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) heeft ondertekend, en roept de Raad op dit verdrag op korte termijn te ratificeren;

117. betreurt het dat het huidige Europese beleid met betrekking tot de rechten van het kind niet voorziet in een alomvattende op rechten gebaseerde strategie voor jongens en meisjes met een handicap of in waarborgen ter bescherming van hun rechten, en dat de strategieën inzake handicaps de rechten van jongens en meisjes met een handicap niet afdoende aanpakken en mainstreamen; vraagt de Commissie bijzondere aandacht te besteden aan kinderen met een handicap, in overeenstemming met het UNCPRD en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind; beklemtoont in het bijzonder het belang van rolmodellen voor vrouwen en meisjes met een handicap;

118. constateert dat de EU geen uitvoerige campagne heeft gelanceerd om de bevolking bewust te maken van het UNCPRD en om vooroordelen jegens personen met een handicap te bestrijden;

Woensdag 30 november 2017

Naar een omvattende en doeltreffende strategie inzake handicaps tot 2030

Horizontale kwesties

119. roept de Commissie op te waarborgen dat de toekomstige strategie inzake handicaps gericht is op de volledige tenuitvoerlegging van het UNCRPD in alle beleidsterreinen van de EU, en ervoor zorgt dat toegankelijkheid, participatie, non-discriminatie en gelijkheid overal worden opgenomen, en alle artikelen van het UNCRPD integreert, en over een toereikend budget en tijdschema voor de tenuitvoerlegging en een toezichtsmechanisme beschikt, en dezelfde juridische waarde heeft als de huidige strategie; weet dat de strategie alleen succesvol kan zijn indien alle belanghebbende partijen, inclusief het maatschappelijk middenveld, erbij worden betrokken;

120. benadrukt dat de strategie 2020-2030 gebaseerd moet zijn op een alomvattende en horizontale herziening van de hele EU-wetgeving en alle EU-beleidsmaatregelen, teneinde volledige harmonisering met de bepalingen van het UNCRPD te waarborgen, en daarnaast moet voorzien in een herziene bevoegdheidsverklaring;

121. roept de Commissie op maatregelen te stimuleren gericht op doeltreffende re-integratie en revalidatie teneinde de gevolgen van ziekte of fysieke, mentale of emotionele aandoeningen op het verdienvermogen van individuele personen te beperken of weg te nemen;

122. beveelt de Commissie aan ervoor te zorgen dat toekomstige strategieën en de bijbehorende raadplegingsprocessen transparant zijn, begrijpelijk en volledig toegankelijk zijn, en voorzien in duidelijke indicatoren en benchmarks;

123. constateert dat de SDG-indicatoren van de EU zich niet uitstrekken tot personen met een handicap waar het SDG 4 (inzake onderwijs), SDG 5 (inzake gendergelijkheid) en SDG 8 (inzake fatsoenlijke banen en economische groei) betreft; pleit ervoor dat de toekomstige strategie gebruik maakt van SDG-indicatoren voor het monitoren van de belangrijkste EU-acties en -beleidsmaatregelen op het gebied van werkgelegenheid;

124. beklemtoont dat het belangrijk is erop toe te zien dat de toekomstige strategie inzake handicaps aansluit bij andere EU-initiatieven en strategieën, teneinde de arbeidsparticipatie en integratie van personen met een handicap, en in het bijzonder vrouwen met een handicap, te bevorderen;

125. beveelt aan in de strategie voor de periode na 2020 openbare aanbestedingen en standaardisering als horizontale thema's op te nemen voor het vergroten van de inzetbaarheid van personen met een handicap, en versterkt in te zetten op het verzamelen en uitwisselen — tussen de lidstaten — van goede praktijken;

126. dringt er bij de Commissie op aan erop toe te zien dat door de EU gefinancierde projecten stroken met de mensenrechtenbenadering van het UNCRPD, door geen financiering ter beschikking te stellen voor projecten die resultaten opleveren die niet toegankelijk zijn voor personen met een handicap, of deze personen uitsluiten, of de toegankelijkheidsstandaarden niet in acht nemen;

127. vraagt de Commissie een voorstel te presenteren voor een beoordelingsinstrument dat gebaseerd is op voortdurende monitoring, met inbegrip van specifieke indicatoren en concrete doelstellingen;

128. vraagt de EU en de lidstaten in het verlengde van de ratificatie van het Verdrag van Istanbul specifieke maatregelen te nemen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes met een handicap; dringt er bij de Commissie op aan een uitgebreide Europese strategie ter bestrijding van geweld tegen vrouwen uit te werken, met bijzondere aandacht voor vrouwen en meisjes met een handicap;

129. onderkent dat vrouwen met een handicap, in het bijzonder een verstandelijke handicap, kwetsbaarder zijn voor gendergerelateerd geweld, seksuele intimidatie of andere vormen van misbruik; onderkent bovendien dat het voor deze vrouwen vanwege hun afhankelijke positie niet altijd mogelijk is het misbruik vast te stellen of te melden; benadrukt dat het nodig is om de tenuitvoerlegging te bevorderen van de Europese strategie inzake handicaps, die in preventieve maatregelen voorziet om alle vormen van misbruik te voorkomen, en om te zorgen voor kwalitatief hoogstaande, toegankelijke en op de behoeften toegesneden bijstand aan slachtoffers van geweld;

130. roept de EU op de Europese strategie inzake handicaps tot integraal onderdeel van de algehele EU-wetgeving en het proces van het Europees Semester te maken; dringt in dit verband aan op een echte gestructureerde dialoog tussen de EU en belangenorganisaties van personen met een handicap met het oog op de opstelling van de Europese strategie inzake handicaps voor de periode na 2020;

Woensdag 30 november 2017

131. raadt aan de toekomstige strategie inzake handicaps ook betrekking te laten hebben op de essentiële rol van ondersteunende diensten met het oog op de uitoefening van mensenrechten door personen met een handicap;

132. raadt aan dat de toekomstige strategie zich ook uitstrekt tot vraagstukken met betrekking tot de opleiding van personeel, een aspect dat van essentieel belang is voor het waarborgen van ondersteuning overeenkomstig de beginselen van het UNCRPD;

Aanvullende actiegebieden

133. wijst er met klem op dat gelijkheid, gender en non-discriminatie, onder meer voor personen met een handicap uit de LGBTQI-gemeenschap die worden blootgesteld aan meervoudige discriminatie, moeten worden opgenomen in alle facetten van een toekomstige strategie; roept de Commissie en de lidstaten op campagnes en opleidingen te bevorderen om de bevolking bewust te maken van het UNCRPD en van de noodzaak van eerbiediging van de diversiteit, teneinde discriminatie en stigmatisering van en vooroordelen tegen personen met een (psychosociale) handicap, leerproblemen of autisme te bestrijden;

134. benadrukt dat er meer moet worden gedaan om stereotypen en vooroordelen over handicaps in de media te bestrijden om de overheersende, tot uitsluiting leidende sociale normen te veranderen; roept de Commissie en de lidstaten op te investeren in campagnes gericht op het vergroten van het bewustzijn van de onderhavige problematiek, teneinde bij de beeldvorming van personen met een handicap voor een gelijkwaardig beeld met personen zonder handicap te zorgen, om stereotypering van handicaps tegen te gaan;

135. wijst op het raakvlak tussen gender en handicap, met name op het gebied van geïnformeerde besluitvorming met betrekking tot anticonceptie, gedwongen sterilisatie en toegang tot reproductieve rechten; vraagt de lidstaten te bekijken of hun wetgeving wat dit aspect betreft mogelijk moet worden aangepast;

136. dringt er bij de EU op aan de rechten van kinderen met een handicap in alle facetten van de toekomstige strategie inzake handicaps op te nemen;

137. onderkent dat handelingsbevoegdheid een van de vereisten is voor de uitoefening van mensenrechten, waaronder het stemrecht, en dat nieuwe strategieën moeten waarborgen dat deze bevoegdheid niemand wordt ontnomen op grond van een handicap, op welke gebieden van het leven dan ook; beklemtoont in dit verband dat de EU passende maatregelen moet nemen om te waarborgen dat alle personen met een handicap al hun in de Europese Verdragen en wetgeving vastgelegde rechten kunnen uitoefenen, zoals toegang tot de rechter, goederen en diensten, met inbegrip van bankdiensten, werkgelegenheid en gezondheidszorg, evenals het stemrecht in de Europese verkiezingen en de consumentenrechten overeenkomstig het Verdrag, en dat de EU niet-dwingende maatregelen en mechanismen voor ondersteunde besluitvorming overeenkomstig het UNCRPD moet stimuleren;

138. verzoekt de Commissie met klem in de nieuwe strategie inzake alle mogelijke maatregelen op te nemen om de vrijheid en veiligheid te waarborgen van alle personen met welke vorm van handicap dan ook, overeenkomstig het Verdrag en de criteria van het UNCRPD-Comité;

139. verzoekt de Commissie met klem in toekomstige verordeningen het partnerschapsbeginsel met betrekking tot financiering te handhaven en erop toe te zien dat dit volledig wordt geëerbiedigd;

140. roept de Commissie op de stelselmatige betrokkenheid van personen met een handicap en hun belangenorganisaties bij alle besluitvormingsfasen te bevorderen, zowel op EU- als op nationaal niveau, en de capaciteitsopbouw van organisaties van personen met een handicap te financieren, zodat deze groep op een structurele manier kunnen deelnemen aan alle beslissingen die hun betreffen; verzoekt de lidstaten te blijven voorzien in UNCRPD-opleidingen zodat personen met een handicap op de hoogte zijn van hun rechten en discriminatie kan worden voorkomen;

141. herinnert eraan dat het UNCRPD-Comité zijn ernstige bezorgdheid heeft geuit over de zorgwekkende situatie van personen met een handicap in het kader van de huidige migratiecrisis in de EU; verzoekt de Commissie met klem de gehandicaptenproblematiek op te nemen in haar migratie- en vluchtelingenbeleid, en erop toe te zien dat bij alle EU-financiering ten behoeve van deze humanitaire crisis rekening wordt gehouden met gehandicaptenvraagstukken;

Woensdag 30 november 2017

142. verzoekt de lidstaten met klem gegevens naar aard van de handicap uit te splitsen en nauw samen te werken met Eurostat om vergelijkbare gegevens te verkrijgen over handicaps in verschillende sectoren, met inbegrip van personen die in een instelling wonen, en de strategie inzake handicaps te koppelen aan de procedure inzake de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling;

143. benadrukt het belang van meetbare en vergelijkbare kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren, waaronder met betrekking tot toegankelijkheid, gelijkheid, werk, sociale bescherming, gezondheid, schoolresultaten en het aantal leerlingen in het inclusief onderwijs, teneinde een evaluatie uit te voeren van de tenuitvoerlegging van het UNCRPD door de EU en de lidstaten, en dringt met klem aan op het verzamelen van gegevens voor de toepassing van deze indicatoren;

144. dringt er bij de EU op aan in samenwerking met personen met een handicap en gehandicaptenorganisaties een op mensenrechten gebaseerd systeem van indicatoren te ontwikkelen, evenals een vergelijkbaar, veelomvattend systeem voor gegevensverzameling waarin gegevens worden uitgesplitst naar gender, leeftijd, plattelands- en stedelijke bevolking en aard van de handicap;

145. erkent dat met name personen met een verstandelijke handicap het risico lopen slachtoffer te worden van discriminatie en misbruik en vaak in instellingen worden geplaatst waar ze geen toegang tot onderwijs hebben en hun recht op zelfbeschikking niet kunnen uitoefenen;

146. verzoekt de Commissie en de lidstaten met klem aanvullende maatregelen te nemen om ook de meest kwetsbare groepen, zoals dakloze personen met een handicap, te bereiken;

147. benadrukt het belang van voortdurende monitoring van de tenuitvoerlegging van het UNCRPD, overeenkomstig artikel 33 hiervan en in overleg met gehandicaptenorganisaties;

148. verzoekt de Commissie erop toe te zien dat de werkzaamheden van de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid ter verbetering van de registratie en verzameling van gegeven met betrekking tot haatmisdrijven, ook haatmisdrijven tegen personen met een handicap beslaan;

149. dringt er bij alle lidstaten op aan de toezichtskaders vastgesteld overeenkomstig artikel 33, lid 2, van het UNCRPD te voorzien van afdoende en stabiele financiële en menselijke middelen om hun taken zelfstandig te kunnen uitvoeren;

150. dringt er bij de Commissie op aan het toezichtskader van de EU te voorzien van afdoende financiële middelen om zijn taken zelfstandig en naar behoren te kunnen uitvoeren;

151. herinnert eraan dat de Commissie verzoekschriften (PETI) elk jaar een groot aantal verzoekschriften ontvangt over moeilijkheden die personen met een handicap in de hele EU tijdens hun dagelijkse bezigheden ondervinden in verband met de acht voornaamste actiegebieden die in de Europese strategie inzake handicaps worden geïdentificeerd, evenals over andere toegankelijkheidskwesties, in het bijzonder de toegang tot gezondheidszorg en sociale bescherming, onderwijs en opleiding, de arbeidsmarkt, gebouwde omgeving en vervoer, goederen en diensten, informatie en communicatie, en deelname aan het politieke, openbare en culturele leven;

152. vraagt alle lidstaten het UNCRPD te ratificeren en het facultatief protocol te ondertekenen;

153. wijst op de beschermende rol die de Commissie verzoekschriften speelt door middel van de verzoekschriften-procedure (los van de Europese Ombudsman, die is aangesteld om burgers te beschermen in geval van wanbeheer) in de context van het EU-kader voor het UNCRPD, die de indiener in staat stelt een klacht in te dienen wegens schending van zijn rechten door Europese, nationale en lokale autoriteiten; benadrukt dat uit de door de Commissie ontvangen verzoekschriften blijkt dat een doeltreffende, horizontale, niet-discriminerende en op mensenrechten gebaseerde benadering moet worden aangenomen wat betreft het beleid ten aanzien van personen met een handicap; onderstreept dat het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten een belangrijke rol speelt bij het consolideren van de grondrechten voor personen met een handicap in de EU en bij het ondersteunen van de tenuitvoerlegging door de EU van het UNCRPD;

154. benadrukt dat het leeuwendeel van de door de Europese burgers ingediende verzoekschriften betrekking heeft op problemen bij aanvraagprocedures, het krijgen van erkenning en de late betaling van invaliditeitspensioenen door de bevoegde instanties; benadrukt dat speciale aandacht aan deze kwesties moet worden besteed bij de tenuitvoerlegging van de Europese strategie inzake handicaps en het deel over sociale bescherming, in overeenstemming met artikel 28 van het UNCRPD over een passende levensstandaard en sociale bescherming;

Woensdag 30 november 2017

o

o o

155. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Dinsdag 15 november 2017

AANBEVELINGEN

EUROPEES PARLEMENT

P8_TA(2017)0440

Oostelijk Partnerschap: top in november 2017

Aanbeveling van het Europees Parlement van 15 november 2017 aan de Raad, de Commissie en de EDEO over het Oostelijk Partnerschap, in aanloop naar de top in november 2017 (2017/2130(INI))

(2018/C 356/18)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 2, 3 en 8, en gezien Titel V, met name de artikelen 21, 22, 36 en 37 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), evenals deel vijf van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien de oprichting van het Oostelijk Partnerschap in Praag op 7 mei 2009 als een gemeenschappelijk initiatief van de EU en haar Oostelijke partners Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Moldavië en Oekraïne,
- gezien de gezamenlijke verklaringen van de toppen van het Oostelijk Partnerschap van 2011 in Warschau, van 2013 in Vlnius en van 2015 in Riga,
- gezien de Verklaring van de leiders van 27 lidstaten en van de Europese Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie die op 25 maart 2017 in Rome werd aangenomen,
- gezien de aanbevelingen door en de activiteiten van de Parlementaire Vergadering Euronest, het Forum van het maatschappelijk middenveld van het Oostelijk Partnerschap, het Comité van de Regio's en de Conferentie van Regionale en Lokale overheden voor het Oostelijk partnerschap (CORLEAP),
- gezien de mededelingen van de Europese Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) inzake het Europees nabuurschapsbeleid (ENB), met name het verslag van 2017 betreffende de evaluatie van het ENB (JOIN(2017) 0018) en het in 2017 herziene werkdocument getiteld „Oostelijk Partnerschap — 20 resultaten voor 2020”: aandacht voor kernprioriteiten en concrete resultaten” (SWD(2017)0300), evenals de mededeling van 2016 over de integrale strategie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Europese Unie,
- gezien de conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken over het ENB en het Oostelijk Partnerschap,
- gezien zijn aanbeveling van 5 juli 2017 aan de Raad over de 72e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties ⁽¹⁾, zijn resoluties met name die van 15 juni 2017 over de zaak van Afgan Mukhtarli en de situatie van de media in Azerbeidzjan ⁽²⁾, van 6 april 2017 ⁽³⁾ en 24 november 2016 ⁽⁴⁾ over de situatie in Belarus, van 16 maart 2017 over de prioriteiten van de EU voor de UNHRC-zittingen in 2017 ⁽⁵⁾, van 13 december 2016 over de rechten van vrouwen in de landen van het Oostelijk Partnerschap ⁽⁶⁾, van 21 januari 2016 over de associatieovereenkomsten / diepe en brede vrijhandelsruimten met Georgië, Moldavië en Oekraïne ⁽⁷⁾, en van 9 juli 2015 over de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0304.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0267.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0126.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0456.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0089.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0487.

⁽⁷⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0018.

⁽⁸⁾ PB C 265 van 11.8.2017, blz. 110.

Dinsdag 15 november 2017

- gezien de gezamenlijke verklaring van de parlementen van Georgië, Moldavië en Oekraïne van 3 juli 2017,
 - gezien artikel 113 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0308/2017),
- A. overwegende dat het Oostelijk Partnerschap is gebaseerd op een gedeelde verplichting tussen Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Moldavië, Oekraïne en de Europese Unie met betrekking tot de verdieping van hun betrekkingen en de naleving van het internationaal recht en fundamentele vrijheden, met inbegrip van de democratie, de rechtsstaat, de eerbiediging van mensenrechten, fundamentele vrijheden en gendergelijkheid, evenals de markteconomie, duurzame ontwikkeling en goed bestuur;
- B. overwegende dat het Oostelijk Partnerschap zich inzet voor de gemeenschappelijke doelstellingen, namelijk de bevordering van stabiliteit, het opbouwen van vertrouwen en samenwerking, ondersteuning van democratische hervormingen, goede nabuurschapsbetrekkingen, vreedzame conflictoplossing en regionale samenwerking, versterking van betrekkingen tussen mensen en de bevordering van handel, teneinde de politieke dialoog en associatie te intensiveren en de economische samenwerking en integratie te versterken;
- C. overwegende dat de EU er, door middel van haar integrale strategie en het herziene ENB, naar streeft haar partners dichter bij te brengen via versnelde politieke associatie en economische integratie met de EU, terwijl zij er tegelijkertijd naar streeft in haar nabuurschap politieke stabilisatie, maatschappelijke veerkracht en economische welvaart te bevorderen, en mogelijkheden te bieden voor geprivilegieerde politieke en economische betrekkingen overeenkomstig de mate van ambitie van ieder partnerland;
- D. overwegende dat aangezien de EU samenwerking als een op zichzelf staande waarde beschouwt die naar haar stellige overtuiging leidt tot win-winsituaties voor alle betrokken partijen, de EU zich ertoe verplicht samen te werken met alle landen van het Oostelijk Partnerschap zolang de Europese kernwaarden niet in twijfel worden getrokken of worden ondermijnd;
- E. overwegende dat de EU en haar partners middelen en instrumenten op de aangegane verplichtingen moeten afstemmen en overwegende dat de partners meer nadruk moeten leggen op de tenuitvoerlegging van bestaande overeenkomsten;
- F. overwegende dat de deelnemers aan de Riga-top in 2015 erop hebben aangedrongen vóór de volgende top voortgang te boeken op de volgende terreinen: 1) versterking van instellingen en goed bestuur, 2) mobiliteit en contacten tussen mensen, 3) economische ontwikkeling en marktmogelijkheden, en 4) connectiviteit, energie-efficiëntie, het milieu en klimaatverandering;
- G. overwegende dat sinds de laatste top aanzienlijke vorderingen zijn geboekt, met name met de sluiting en inwerkingtreding van drie associatieovereenkomsten, met inbegrip van een diepe en brede vrijhandelsruimte (DCFTA) met Georgië en Oekraïne sinds 2017 (en met Moldavië sinds 2014), de afronding van de onderhandelingen over een brede en versterkte partnerschapsovereenkomst met Armenië (waarmee wordt aangetoond hoe het lidmaatschap van de Euraziatische Economische Unie kan worden gecombineerd met deelname aan Europese initiatieven op het gebied van nabuurschap), de start van onderhandelingen over een nieuwe brede overeenkomst met Azerbeidzjan, de vaststelling van grootschalige hervormingen in een aantal van deze landen met de politieke, technische en financiële steun van de Europese Unie, en de voortzetting van het beleid van kritische betrokkenheid ten aanzien van Belarus;
- H. overwegende dat sinds de oprichting van het Oostelijk Partnerschap in Praag sommige oprichtende leden een algemene verslechtering van de mensenrechtensituatie en een omkering van democratiseringstrends hebben ondervonden; overwegende dat een van de grootste uitdaging zal zijn de huidige overgang naar inclusieve, verantwoordingsplichtige, stabiele en levensvatbare democratieën te vergemakkelijken;
- I. overwegende dat meer mobiliteit en de versterking van betrekkingen tussen mensen tussen de partnerlanden en de EU een essentieel instrument blijven voor de bevordering van Europese waarden;
- J. overwegende dat een door de Commissie en de EDEO voorgesteld nieuw strategisch werkplan waarin bilaterale en regionale samenwerking worden gecombineerd, bedoeld is als leidraad voor de toekomstige werkzaamheden van de EU en de zes partnerlanden door de aandacht te richten op de voor 2020 te behalen resultaten;

Dinsdag 15 november 2017

- K. overwegende dat de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van de Oostelijke partners van de EU nog altijd bedreigd worden door onopgeloste regionale conflicten, inclusief enkele conflicten die werden begonnen en nog steeds actief in stand worden gehouden door de Russische Federatie, in strijd met haar internationale toezeggingen om de internationale rechtsorde te handhaven; overwegende dat de EU een actievere rol zou moeten spelen bij de vreedzame oplossing van conflicten in haar nabuurschap; overwegende dat de Russische agressie jegens Oekraïne, de annexatie van de Krim en de voortdurende bezetting van twee Georgische regio's, evenals Russische hybride bedreigingen, waaronder destabiliserende activiteiten en propaganda, de Europese veiligheid in haar geheel in gevaar brengen;
- L. overwegende dat het Oostelijk Partnerschap is gebaseerd op het soevereine recht van iedere partner om het ambitieniveau te kiezen dat hij in zijn betrekkingen met de EU nastreeft; overwegende dat partners die nauwere betrekkingen met de EU nastreven, overeenkomstig het „meer voor meer”-beginsel op meer steun en bijstand bij het behalen van onderling overeengekomen doelstellingen moeten kunnen rekenen, indien zij aan bestaande hervormingsverplichtingen voldoen;
1. beveelt de Raad, de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden het volgende aan:

Inzake de toekomst van het Oostelijk partnerschap

- (a) te waarborgen dat de top in november 2017 toekomstgericht zal zijn, aanleiding zal geven tot een nieuwe dynamiek en zal resulteren in een duidelijke politieke visie op de toekomst van het Oostelijk Partnerschap als beleid voor de lange termijn; ervoor te zorgen dat de uitkomsten van deze top, als eerste prioriteit, een basis bieden voor de handhaving van de kernwaarden van de Europese Unie, in het bijzonder de eerbiediging van democratie, mensenrechten, fundamentele vrijheden, de rechtsstaat, non-discriminatie en gendergelijkheid, waar het Oostelijk Partnerschap op is gebaseerd, waarbij moet worden onderstreept dat deze waarden de kern van de associatieovereenkomsten vormen en moet worden erkend dat de desbetreffende partners zich ertoe verplichten deze waarden ten uitvoer te leggen en te bevorderen;
- (b) de hoge verwachtingen van burgers in alle partnerlanden waar te maken ten aanzien van de uitroeiing van corruptie, de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en de versterking van de rechtsstaat en goed bestuur; daarom te streven naar een nieuwe toezegging van de partners om hervormingen met betrekking tot de rechtelijke macht, het openbaar bestuur en de bestrijding van corruptie en georganiseerde criminaliteit vast te stellen en volledig ten uitvoer te leggen, op basis van adequate stappenplannen met duidelijk omschreven doelstellingen en termijnen;
- (c) het maatschappelijk middenveld in de partnerlanden en de cruciale rol ervan binnen het Oostelijk Partnerschap als onmisbare speler in het proces van consolidering van de democratie en als een platform voor regionale samenwerking te versterken door onvoorwaardelijk alle wetgeving en maatregelen af te wijzen die gericht zijn op de inperking van de legitieme activiteiten van het maatschappelijk middenveld en door een grotere rol van het maatschappelijk middenveld te bevorderen in de controle en het toezicht op de tenuitvoerlegging van aan het Partnerschap gerelateerde hervormingen, alsook door de transparantie en verantwoordingsplicht van publieke instellingen te vergroten;
- (d) aan te sporen tot hervormingen van het kiesrecht die waarborgen dat rechtskaders in overeenstemming zijn met internationale normen, de aanbevelingen van de door de OVSE geleide internationale waarnemingsmissies en de adviezen van de Commissie van Venetië, en die worden verwezenlijkt middels een transparant proces met een brede raadpleging en waarover, voor zover mogelijk consensus bestaat met de oppositie en het maatschappelijk middenveld, teneinde de kieswetten te verbeteren zonder vooringenomenheid in het voordeel van de regerende partijen; ervoor te zorgen dat de EU bestaande voorwaarden in verband met hervormingen van het kiesrecht strikt toepast;
- (e) ervoor te zorgen dat in de uitkomsten van de top van november 2017 de balans wordt opgemaakt van wat reeds is gerealiseerd, de noodzaak wordt benadrukt om alle reeds gedane toezeggingen na te komen en een nieuwe aanzet wordt gegeven voor de toekomst van het partnerschap, met inbegrip van de verwezenlijking van concrete resultaten voor burgers, met name in termen van werkgelegenheid, verkleining van de sociaaleconomische ongelijkheden, vervoer, connectiviteit, energieonafhankelijkheid, mobiliteit en onderwijs, waarbij moet worden opgemerkt dat een nieuw plan voor externe investeringen in dit verband een belangrijk instrument is;
- (f) maatregelen te nemen die zijn gericht op de aanpak van werkloosheid, met name jeugdwerkloosheid, onder meer door middel van een pakket aan steunmaatregelen voor jonge mensen, zoals het EU4Youth-programma, alsook op de ontwikkeling van vaardigheden die aansluiten op de veranderende behoeften op de arbeidsmarkt, onder meer door middel van beroepsopleidingen en trainingen, de bevordering van ondernemerschap en het lokale bedrijfsleven, de ondersteuning van duurzame landbouw, de ontwikkeling van toerisme en de digitale economie en de uitbreiding van de sociale infrastructuur en de publieke en private dienstensector in onder meer de gezondheids- en welzijnzorg;

Dinsdag 15 november 2017

- (g) de tenuitvoerlegging van antidiscriminatiebeleid in alle maatschappelijke sectoren te bevorderen en actief te ondersteunen; te zorgen voor gendergelijkheid in al het overheidsbeleid, en de inzetbaarheid en het ondernemerschap van vrouwen te ondersteunen, waarbij ook na de streefdatum van 2020 beleidscontinuïteit moet worden gegarandeerd;
- (h) zich ertoe te verplichten om gezamenlijk te werken aan een betere mobiliteit tussen de EU en de partnerlanden; Moldavië, Georgië en Oekraïne te ondersteunen bij de tenuitvoerlegging van de visumliberaliseringsovereenkomst en ervoor te zorgen dat opschortingsmechanismen in de toekomst niet in gang worden gezet, onder meer door nauwe samenwerking van politie en douane bij de bescherming tegen veiligheidsdreigingen, criminaliteit en overschrijding van de toegestane verblijfsduur; visumdialogen te openen met Armenië, Azerbeidzjan aan te sporen tot voortgang bij de tenuitvoerlegging van de visumversoepelings- en overnameovereenkomsten teneinde in de toekomst een visumdialog te openen, en de onderhandelingen over een visumversoepelings- en overnameovereenkomst met Belarus af te ronden in het belang van de burgers van het land, mits deze landen aanzienlijke vorderingen boeken op het gebied van fundamentele waarden en precies aan de voorwaarden voldoen die zijn vastgelegd in de actieplannen voor visumliberalisering;
- (i) meer kansen te creëren voor nauwere samenwerking op het gebied van onderwijs, onderzoek en innovatie, met name door middel van het vergemakkelijken van deelname aan programma's als Erasmus+, „Topkwaliteit verspreiden en deelname verbreden” en EU4Innovation, evenals de verstrekking van leninggaranties door de Europese Investeringsbank Groep als onderdeel van haar InnovFin-programma; steun te verlenen voor het hervormen van het onderwijs en de onderzoeks- en innovatiekloof aan te pakken;
- (j) te waarborgen dat de uitkomsten van de top van november 2017 eveneens een nieuwe impuls zullen geven aan duurzame economische groei, de modernisering van bestaande sectoren, handel en investeringsmogelijkheden, met inbegrip van intraregionale mogelijkheden voor grensoverschrijdende samenwerking en met bijzondere aandacht voor ondernemerschap en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's);
- (k) aan te dringen op aangepaste EU-steun voor de associatieagenda's en voor de daaraan verbonden structurele hervormingen, met name de hervormingen die zorgen voor een beter concurrentievermogen, een gunstiger ondernemingsklimaat en voldoende toegang tot financieringsbronnen, onder meer via het EU4Business-initiatief; de uitvoering van DCFTA's nauwlettend te volgen, teneinde sociale en milieudumping te vermijden; gerichte bijstand voor kmo's op te zetten om hen te helpen het potentieel van de DCFTA's volledig te benutten; een echte hervorming van het economische stelsel te bevorderen en te ondersteunen die is gericht op het afschaffen van monopolies en waarbij de rol van oligarchen wordt beperkt middels de invoering van adequate wetgeving evenals een diepgaande hervorming van het bankwezen en de financiële sector die is gericht op de bestrijding van het witwassen van geld en belastingontduiking;
- (l) de ontwikkeling te ondersteunen van de noodzakelijke vervoers- en connectiviteitsinfrastructuur, onder meer door middel van een ambitieus investeringsplan voor het TEN-V-kernnetwerk, en daarnaast intraregionale handel te ondersteunen; infrastructuurprojecten te ondersteunen die nieuwe kansen voor handel zullen bieden en meer communicatie en uitwisseling tussen de EU en de partnerlanden, alsook tussen de partnerlanden onderling, mogelijk zullen maken;
- (m) zowel de energieonafhankelijkheid als de energie-efficiëntie te verbeteren door middel van gerichte investeringen, evenals de diversifiëring van energiebronnen, in het bijzonder wat betreft hernieuwbare energie en de vermindering van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, door middel van intensievere samenwerking op alle onder de energie-unie van de EU vallende prioriteitsterreinen en nauwere integratie van de energiemarkten van de partnerlanden met de Europese energiemarkt, waarbij met name aandacht moet worden besteed aan interconnectiviteit en infrastructuur; ervoor te zorgen dat offshore- en onshoredelen van pijpleidinginfrastructuur in de regio, inclusief de Nord Stream 2-gaspijpleiding, volledig in overeenstemming zijn met de EU-wetgeving en de strategie voor de energie-unie en de regionale energiezekerheid niet ondermijnen; samen met de oostelijke partners de huishoudens te ondersteunen die het meest geraakt worden door de stijging van de energieprijzen;
- (n) te zorgen voor volledige naleving van internationale overeenkomsten en verplichtingen inzake nucleaire veiligheid en milieubescherming; zich intensiever in te zetten voor de naleving van verplichtingen op het gebied van klimaatverandering, onder meer door het bewustzijn onder het publiek te vergroten, en voor de geleidelijke en duurzame sluiting van verouderde energiecentrales in Armenië en Oekraïne; de ontwikkeling van nieuwe projecten zoals de Wit-Russische kerncentrale in Ostrovets nauwlettend te volgen;
- (o) ervoor te zorgen dat in de uitkomsten van de top van november 2017 ook aandacht wordt besteed aan de veiligheidsdreigingen en conflicten die betrekking hebben op de onafhankelijkheid, soevereiniteit, territoriale integriteit, fundamentele mensenrechten en politieke, sociale en economische stabiliteit en ontwikkeling van de partners en van de regio als geheel;

Dinsdag 15 november 2017

- (p) te streven naar eendrachtig optreden van de EU-lidstaten om de collectieve druk op Rusland te handhaven, wiens militaire aanwezigheid in de regio de afgelopen jaren niettemin is toegenomen, met name door middel van gerichte restrictieve maatregelen, naar een oplossing voor het conflict in het oosten van Oekraïne middels de volledige en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de Minsk-akkoorden en voortzetting van de waarnemingsmissie van de OVSE, naar een oplossing voor het conflict tussen Rusland en Georgië middels concrete resultaten in het internationaal overleg van Genève en de volledige tenuitvoerlegging door Rusland van de staakt-het-vuren-overeenkomst van 2008, naar het herstel van de volledige soevereiniteit van Oekraïne over de Krim, van Georgië over zijn bezette regio's Abchazië en Zuid-Ossetië en van Moldavië over Transnistrië, naar voldoende aandacht voor de gevaarlijke ecologische situatie in Oost-Oekraïne, naar ondersteuning van onze partners bij de versterking van hun weerbaarheid en naar de beëindiging van bijkomende dreigingen van door de staat gesponsorde moorden, cyberoorlogsvoering, desinformatie en andere destabiliserende activiteiten;
- (q) te onderstrepen dat de deelname van een oostelijke partner aan militaire oefeningen die gericht zijn tegen de EU en sommige van haar partners, zoals de door Rusland geleide Zapad 2017-oefening in Belarus, onaanvaardbaar is; te waarborgen dat in de toekomst geen van de partners aan dergelijke oefeningen deelneemt;
- (r) aan te dringen op een onmiddellijke beëindiging van de militaire vijandigheden tussen Armeense en Azerbeidzjaanse strijdkrachten waarbij onnodig burgers en soldaten om het leven komen, terwijl zij een belemmering voor de sociaaleconomische ontwikkeling vormen; opnieuw steun uit te spreken voor de inspanningen van de covoorzitters van de Minsk-groep van de OVSE om het conflict in Nagorno-Karabach op te lossen en voor hun basisbeginselen uit 2009, die onder meer betrekking hebben op territoriale integriteit, zelfbeschikking en het niet gebruiken van geweld; er bij Armenië en Azerbeidzjan op aan te dringen in goed vertrouwen de onderhandelingen te hervatten teneinde deze beginselen ten uitvoer te leggen en een oplossing voor het conflict, dat niet via de militaire weg kan worden opgelost, te bewerkstelligen; aan te dringen bij de regeringen van Armenië en Azerbeidzjan op hoog niveau besprekingen te houden en zich te verbinden tot echte vertrouwenwekkende maatregelen en tot een dialoog tussen het Armeense en Azerbeidzjaanse maatschappelijk middenveld; de ratificatie van nieuwe overeenkomsten tussen de EU en elk van beide partijen afhankelijk te maken van wezenlijke afspraken en aanzienlijke voortgang om het conflict op te lossen, bijvoorbeeld door het staakt-het-vuren te handhaven en de tenuitvoerlegging van de basisbeginselen van 2009 te ondersteunen;
- (s) aan te dringen op voortzetting van de steun voor de werkzaamheden van de EU- en OVSE-missies in Georgië, Moldavië en het oosten van Oekraïne, aangezien dit essentiële operaties zijn om vrede en veiligheid te waarborgen, eerst en vooral voor de burgers ter plaatse; te zorgen voor de doeltreffende tenuitvoerlegging van het mandaat van deze missies en bij Rusland aan te dringen op het waarborgen van onbelemmerde toegang; te overwegen steun te bieden bij de totstandbrenging van een gewapende OVSE-politiemissie in het oosten van Oekraïne; samen met de partnerlanden na te denken over een grotere rol van de EU bij het oplossen van deze conflicten, onder meer door ambitieuze, volledig uitgeruste missies in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB) op te zetten die als taak hebben de veiligheid en stabiliteit te versterken;
- (t) er bij de partners van de EU op aan te dringen volledig met de EU samen te werken bij de aanpak van uitdagingen zoals illegale migratie, terrorisme, cybercriminaliteit, mensenhandel en -smokkel en illegale handel;
- (u) na te denken, in het kader van het EaP-beleid, over een aantrekkelijk „EaP+”-model op langere termijn voor geassocieerde landen die aanzienlijke vorderingen hebben geboekt bij het uitvoeren van aan de associatieovereenkomst of aan de diepe en brede vrijhandelsruimte gerelateerde hervormingen, die eventueel zouden kunnen leiden tot toetreding tot de douane-unie, de energie-unie, de digitale unie en de Schengenzone, meer toegang tot de interne markt van de EU, integratie in Europese vervoersnetten, industriële partnerschappen, intensievere deelname aan andere EU-programma's en -agentschappen, verdere samenwerking op het gebied van het GVDB en acutere maatregelen zoals aanvullende unilaterale tariefpreferenties, een concreet tijdschema voor de afschaffing van roamingtarieven tussen de partners en de EU en de ontwikkeling van breedbandnetwerken met zeer hoge capaciteit; het „EaP+”-model open te stellen voor andere landen van het Oostelijk Partnerschap zodra zij klaar zijn voor dergelijke extra verplichtingen en aanzienlijke vorderingen hebben geboekt bij het uitvoeren van onderling overeengekomen hervormingen;
- (v) wat betreft niet-geassocieerde landen na te denken over nieuwe manieren om het maatschappelijk middenveld, het bedrijfsleven, de academische gemeenschap, onafhankelijke media en jongeren te ondersteunen, onder meer door middel van extra financiering en mobiliteitspartnerschappen;
- (w) in beide gevallen te waarborgen dat de gemeenschappelijke doelstellingen zowel voor de middellange als, indien nodig, de lange termijn gelden, om zo enkele van de partnerlanden aan te sporen om de logica van verkiezingscycli te doorbreken en over te stappen op een strategischere visie;

Dinsdag 15 november 2017

Inzake de tenuitvoerlegging van het Oostelijk Partnerschap

- (x) opnieuw te wijzen op het beginsel van differentiatie en op het feit dat de reikwijdte en diepte van de samenwerking met de EU wordt bepaald door de ambities van de EU en die van de partners, alsook door het tempo en de kwaliteit van de hervormingen die moeten worden geëvalueerd op grond van de volledige en doeltreffende tenuitvoerlegging ervan, met name wat betreft de eerbiediging van democratie, mensenrechten, fundamentele vrijheden, de rechtsstaat en goed bestuur;
- (y) te benadrukken dat het Oostelijk Partnerschap erop is gericht de noodzakelijke omstandigheden te scheppen voor nauwe politieke associatie en economische integratie, met inbegrip van deelname aan EU-programma's; er nogmaals op te wijzen dat associatieovereenkomsten met Georgië, Moldavië en Oekraïne niet het einddoel vormen in hun betrekkingen met de EU; de Europese aspiraties van deze landen nogmaals te erkennen; erop te wijzen dat, uit hoofde van artikel 49 VEU en in overeenstemming met de Verklaring van Rome van 25 maart 2017, elke Europese staat een aanvraag kan indienen om lid te worden van de EU, op voorwaarde dat hij de criteria van Kopenhagen en de democratische beginselen in acht neemt, de fundamentele vrijheden en de mensenrechten inclusief de rechten van minderheden eerbiedigt, en het functioneren van de rechtsstaat garandeert; de lidstaten in dit opzicht aan te sporen op de top in 2017 overeenstemming te bereiken over een ambitieuze verklaring waarin relevante langetermijndoelstellingen worden vastgesteld;
- (z) Georgië, Moldavië en Oekraïne te verzoeken zich te richten op de tenuitvoerlegging van de associatieagenda's, teneinde alle beschikbare mogelijkheden die de associatieovereenkomsten bieden te ontsluiten, en eveneens deel te nemen aan de gezamenlijke discussies over de voortgang, mogelijkheden en uitdagingen die samenhangen met de aan de associatieovereenkomst/de diepe en brede vrijhandelsruimte gerelateerde hervormingen; nogmaals te wijzen op het belang van de daadwerkelijke tenuitvoerlegging van bovengenoemde hervormingen voor de toekomstige stabiliteit en de ontwikkeling van de landen en het welzijn van hun samenlevingen; opnieuw te benadrukken dat voor het versterken van betrekkingen binnen het EaP+-model alsook voor een perspectief op EU-lidmaatschap aanzienlijke vorderingen nodig zijn ten aanzien van de tenuitvoerlegging van deze hervormingen, met name wat betreft de rechtsstaat, de eerbiediging van mensenrechten en goed bestuur;
- (aa) te waarborgen dat de huidige en verdere niveaus van samenwerking met en steun aan de partners altijd aan strikte voorwaarden verbonden zijn en dat deze voorwaarden ook worden nageleefd; te onderstrepen dat de financiële steun van de EU aan haar partners afhankelijk zal zijn van concrete hervormingsstappen en de daadwerkelijke tenuitvoerlegging ervan en dat de op stimulansen gebaseerde benadering het meeste voordelen blijft bieden aan de partners die zich het meeste inzetten voor ambitieuze hervormingen; te overwegen subsidies in kortere termijnen uit te betalen, teneinde de EU in staat te stellen beter in te springen op onverwachte crises of een gebrek aan hervormingen; in het bijzonder te benadrukken dat er geen brede overeenkomst wordt geratificeerd met een land dat de EU-waarden niet eerbiedigt, onder meer door besluiten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens niet ten uitvoer te leggen en mensenrechtenactivisten, ngo's en journalisten te treiteren, te intimideren en te vervolgen; er eveneens op te wijzen dat aan duidelijke criteria moet worden voldaan alvorens een nieuwe dialoog over regelingen inzake visumvrij verkeer kan worden geopend en voltooid; te herhalen dat een terugval ten aanzien van eerder bereikte resultaten systematisch zal leiden tot de opschorting van overeenkomsten, ook op het gebied van regelingen inzake visumvrij verkeer en EU-financiering;
- (ab) de multilaterale dimensie van het Oostelijk Partnerschap te ondersteunen als een manier om in toenemende mate multilateraal vertrouwen op te bouwen, met name in door conflicten getroffen gebieden, en kansen voor regionale samenwerking te creëren, onder meer door middel van transnationale platforms van het maatschappelijk middenveld, samenwerking tussen lokale en regionale autoriteiten, en grensoverschrijdende projecten zoals programma's voor contacten tussen mensen waarbij interculturele dialoog en de jongere generatie factoren voor verandering vormen;
- (ac) te benadrukken dat het belangrijk is om beleid in verband met het Oostelijk Partnerschap op coherente en effectieve wijze zowel intern als extern te communiceren, en om te voorzien in communicatieactiviteiten die zijn aangepast aan specifieke regio's, met name om het gebrek aan kennis over de EU en de betrekkingen met haar partners te verhelpen; te erkennen dat de East StratCom Task Force tot nog toe uitstekend werk heeft verricht en de activiteiten van de taskforce te steunen met aanvullende financiering; zich in te zetten voor betere informatie over de concrete voordelen en doelstellingen van het Oostelijk Partnerschap, de desinformatie aan te pakken door te voorzien in op feiten gebaseerde en toegankelijke kwalitatief hoogwaardige voorlichting in alle talen van de partnerlanden en de volledige eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting te waarborgen;
- (ad) te blijven pleiten voor EU-steun op maat zodat deze past bij het gedeelde ambitieniveau van samenwerking met iedere partner, volgens de „meer voor meer“- en „minder voor minder“-beginselen; er in het bijzonder bij de EU op aan te dringen begrotingsinstrumenten, zoals het Europees nabuurschapsinstrument en het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling, af te stemmen op politieke taakomschrijvingen en uitvoeringsstrategieën, met name binnen haar jaarlijkse en meerjarige begrotingsprocedures;

Dinsdag 15 november 2017

- (ae) zich te verheugen over de voorstellen van de Commissie om macrofinanciële steun aan de partners te verlenen, maar te blijven benadrukken dat aan deze voorstellen strikte en effectieve voorwaarden moeten worden verbonden, met name wat betreft de eerbiediging van de rechtsstaat (inclusief een onafhankelijke rechtelijke macht en een parlementair stelsel met meerdere partijen), het waarborgen van goed bestuur (inclusief effectieve corruptiebestrijding) en verdediging van de mensenrechten en de vrijheid van de media; iedere zes maanden een gedetailleerd schriftelijk verslag aan het Parlement en de Raad te zenden over de voortgang die op deze drie terreinen is geboekt door de partners die reeds dergelijke steun ontvangen; er bij de Commissie op aan te dringen nieuwe programma's voor macrofinanciële steun op te stellen voor partnerlanden die de eerdere programma's succesvol hebben afgerond, systematisch te voorzien in bovengenoemde voorwaarden bij toekomstige voorstellen voor dergelijke steun en ervoor te zorgen dat deze strikt worden toegepast, met name in het geval van Moldavië;
- (af) de Commissie, de Europese Investeringsbank en andere multilaterale financiële instellingen te verzoeken zich in te zetten voor de succesvolle tenuitvoerlegging van het investeringsplan voor Europa en van een speciaal steunmechanisme voor landen van het Oostelijk Partnerschap gericht op de tenuitvoerlegging van de associatieverdragen; aan te dringen op de oprichting van een trustfonds voor Oekraïne, Georgië en Moldavië gebaseerd op de beste praktijken van multidonorinstrumenten, waarbij moet worden benadrukt dat dit trustfonds zich moet concentreren op private en publieke investeringen, in het bijzonder investeringen in sociale en economische infrastructuur en investeringen die zijn gericht op versterking van de investeringsabsorptiecapaciteit, en op de coördinatie van internationale financiële instellingen en internationale donorsteun ter plaatse; te overwegen een donorconferentie voor Oekraïne te organiseren om te helpen te voorzien in de humanitaire behoeften van het land die het gevolg zijn van het conflict in Oost-Oekraïne en de annexatie van de Krim; ervoor te zorgen dat het gebruik van alle deze fondsen eveneens streng wordt gecontroleerd om iedere vorm van misbruik te voorkomen;
- (ag) nogmaals krachtige steun uit te spreken voor parlementaire inbreng over en parlementaire controle op het beleid inzake het Oostelijk Partnerschap, met name wat betreft het effect van het beleid op het leven van burgers; in dit verband de rol van de Parlementaire Vergadering Euronest te versterken binnen de nieuwe multilaterale structuur van het Oostelijk Partnerschap, en eveneens te zorgen voor een grotere rol van de Parlementaire associatie- en samenwerkingscommissies binnen de associatie- of samenwerkingsraden; de programma's van de alomvattende democratieondersteunende aanpak te verwelkomen die ten uitvoer worden gelegd; parlementariërs uit de partnerlanden te verzoeken samen te werken bij de controle op de tenuitvoerlegging en uitwisseling van beste praktijken; de betrokkenheid van het Forum van het maatschappelijk middenveld van het Oostelijk Partnerschap bij dit proces te vergroten;
- (ah) nota te nemen van het besluit van het Parlement om meer toezicht te houden op de tenuitvoerlegging van internationale overeenkomsten met de oostelijke partners en de controle op EU-steun in dit verband te vergroten; te voldoen aan de oproep van het Parlement aan de partners en de Commissie om de transparantie ten aanzien van alle begunstigden van EU-financiering te vergroten; er bij de Commissie en de EDEO op aan te dringen het Parlement en de Raad iedere zes maanden een gedetailleerd schriftelijk verslag over de tenuitvoerlegging van deze overeenkomsten te doen toekomen;
- (ai) nota te nemen van het besluit van het Parlement om meer toezicht te houden op de onderhandelingen over toekomstige internationale overeenkomsten met de oostelijke partners; er bij de Raad op aan te dringen het Parlement onverwijld alle relevante onderhandelingsmandaten te doen toekomen, overeenkomstig het desbetreffende Interinstitutioneel Akkoord ⁽¹⁾; zich te verheugen over de effectieve samenwerking van de Commissie en de EDEO met het Parlement wat betreft het verstrekken van informatie over deze onderhandelingen, maar er bij hen op aan te dringen eveneens onverwijld de ontwerponderhandelingsstukken en geparafeerde overeenkomsten over te leggen, in overeenstemming met de desbetreffende kaderovereenkomst ⁽²⁾;
2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Europese Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden en, ter informatie, aan de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor de zuidelijke Kaukasus en de crisis in Georgië, de Parlementaire Assemblee van de OVSE, de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa en de regeringen en parlementen van de landen van het Oostelijk Partnerschap.

⁽¹⁾ PB C 95 van 1.4.2014, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47.

Woensdag 30 november 2017

II

(Mededelingen)

MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE
EUROPESE UNIE

EUROPEES PARLEMENT

P8_TA(2017)0459

Verzoek om opheffing van de immuniteit van Ana Gomes**Besluit van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het verzoek om opheffing van de immuniteit van Ana Gomes (2017/2096(IMM))**

(2018/C 356/19)

Het Europees Parlement,

- gezien het op 30 mei 2017 door de Permanente Vertegenwoordiging van Portugal bij de Europese Unie doorgezonden en door de plaatsvervangend procureur-generaal van de Portugese Republiek ondertekende verzoek om opheffing van de immuniteit van Ana Gomes in het kader van een bij het Openbaar Ministerie van de rechtbank van Peso da Régua in het district Vila Reale lopende strafrechtelijke procedure (ref. NUIPC 430/16.6T9LSBP) waarvan op 12 juni 2017 ter plenaire vergadering kennis is gegeven,
- na Ana Gomes overeenkomstig artikel 9, lid 6, van zijn Reglement te hebben gehoord,
- gezien artikel 8 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, en artikel 6, lid 2, van de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen,
- gezien de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 12 mei 1964, 10 juli 1986, 15 en 21 oktober 2008, 19 maart 2010, 6 september 2011 en 17 januari 2013 ⁽¹⁾,
- gezien artikel 157, lid 2, van de grondwet van de Portugese Republiek en artikel 11 van het Statuut van de leden van de Assemblée van de Portugese Republiek,
- gezien artikel 5, lid 2, artikel 6, lid 1, en artikel 9 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A8-0363/2017),

⁽¹⁾ Arrest van het Hof van Justitie van 12 mei 1964, Wagner/Fohrmann en Krier, 101/63, ECLI:EU:C:1964:28; arrest van het Hof van Justitie van 10 juli 1986, Wybot/Faure e.a., 149/85, ECLI:EU:C:1986:310; arrest van het Gerecht van 15 oktober 2008, Mote/Parlement, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440; arrest van het Hof van Justitie van 21 oktober 2008, Marra/De Gregorio en Clemente, C-200/07 en C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; arrest van het Gerecht van 19 maart 2010, Gollnisch/Parlement, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; arrest van het Hof van Justitie van 6 september 2011, Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; arrest van het Gerecht van 17 januari 2013, Gollnisch/Parlement, T-346/11 en T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23.

Woensdag 30 november 2017

- A. overwegende dat het verzoek om opheffing van de immuniteit van Ana Gomes is ingediend door een officier van justitie van het Openbaar Ministerie van de Portugese Republiek van het district Vila Real, procureur-generaal van de districtsrechtbank van Peso de Régua, naar aanleiding van verklaringen van mevrouw Gomes in een interview in het dagblad *Diário de Notícias*, dat door hetzelfde dagblad op 29 april 2016 op internet is gepubliceerd; overwegende dat het verzoek is ingediend met het oog op het inleiden van een strafrechtelijke procedure tegen mevrouw Gomes, zodat zij in het kader van die procedure kan worden gehoord;
- B. overwegende dat het krantenartikel berichtte over lopende onderzoeken bij de Viana scheepswerven en dat mevrouw Gomes over de verkoop, volgens haar „voor een habbekrats”, van de ferry Atlântida had opgemerkt dat een en ander stond te gebeuren met iets dat steeds meer op een flagrant geval van corruptie begon te lijken;
- C. overwegende dat het bij de beweerdelijk door mevrouw Gomes begane feiten theoretisch om drie strafbare feiten gaat, te weten belediging van een organisme, dienst of rechtspersoon, als bedoeld in en strafbaar in de zin van artikel 187, lid 1 en lid 2, onder a) en artikel 183, lid 2, van het Wetboek van Strafrecht, alsook van twee civiele partijen, een strafbaar feit dat bestraft kan worden met een gevangenisstraf van maximaal twee jaar of een geldboete van ten minste 120 dagelijkse eenheden;
- D. overwegende dat artikel 8 van Protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie bepaalt dat tegen de leden van het Europees Parlement geen opsporing kan plaatsvinden, en dat zij evenmin kunnen worden aangehouden of vervolgd op grond van de mening of de stem, die zij in de uitoefening van hun ambt hebben uitgebracht;
- E. overwegende dat in artikel 5 van het Reglement van het Europees Parlement wordt bepaald dat het Parlement zich bij de uitoefening van zijn bevoegdheden met betrekking tot voorrechten en immuniteiten inzet voor de handhaving van zijn integriteit als democratische wetgevende vergadering en de waarborging van de onafhankelijkheid van zijn leden bij de uitvoering van hun taken;
- F. overwegende dat het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft geoordeeld dat een door een lid buiten het Europees Parlement afgelegde verklaring kan worden aangemerkt als een in de uitoefening van zijn ambt uitgebrachte mening in de zin van artikel 8 van Protocol nr. 7, wanneer de uitspraak een suggestieve beoordeling inhoudt die in rechtstreeks en duidelijk verband staat met de uitoefening van zijn ambt als lid van het Europees Parlement; overwegende dat bijgevolg niet de plaats waar de verklaring is afgelegd, doch de aard en de inhoud ervan in dezen bepalend zijn;
- G. overwegende dat heden ten dage het publieke debat steeds meer plaatsvindt buiten de vergaderzalen van het Parlement, en wel via de media in de vorm van perscommuniqués, interviews, blogs en op het internet;
- H. overwegende dat de uitspraken van mevrouw Gomes in het desbetreffende interview zijn gedaan in het kader van de uitoefening van haar ambt als lid van het Europees Parlement en met name in het kader van haar functie als ondervoorzitter van de Enquêtecommissie die onderzoek moet doen naar vermeende inbreuken op en gevallen van wanbeheer bij de toepassing van het Unierecht met betrekking tot witwaspraktijken, belastingontwijking en belastingontduiking;
- I. overwegende dat de uitspraken van mevrouw Gomes rechtstreeks verband houden met haar verklaringen in het televisieprogramma „TVI24 — Cara a Cara — Ana Gomes versus Carlos Abreu Amorim” dat op 29 november 2013 werd uitgezonden en waarvoor het Europees Parlement haar immuniteit had verdedigd ⁽¹⁾;
- J. overwegende dat de door mevrouw Gomes gedane uitspraken vallen binnen het kader van haar werkzaamheden bij het Europees Parlement;
 - 1. besluit de immuniteit van Ana Gomes niet op te heffen;
 - 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit en het verslag van zijn bevoegde commissie onmiddellijk te doen toekomen aan de bevoegde autoriteit van de Portugese Republiek en aan Ana Gomes.

⁽¹⁾ Besluit van het Europees Parlement van 13 november 2014 over het verzoek om opheffing van de immuniteit van Ana Gomes (PB C 285 van 5.8.2016, blz. 19).

Woensdag 14 november 2017

III

(Voorbereidende handelingen)

EUROPEES PARLEMENT

P8_TA(2017)0422

Beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering: aanvraag EGF/2017/004 IT/Almaviva**Resolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (aanvraag van Italië — EGF/2017/004 IT/Almaviva) (COM(2017)0496 — C8-0322/2017 — 2017/2200(BUD))**

(2018/C 356/20)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0496 final — C8-0322/2017),
- gezien Verordening (EU) nr. 1309/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (2014-2020) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1927/2006 ⁽¹⁾ (EFG-verordening),
- gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽²⁾, en met name artikel 12,
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽³⁾ (IIA van 2 december 2013), en met name punt 13,
- gezien de dialoogprocedure als bedoeld in punt 13 van het IIA van 2 december 2013,
- gezien de brief van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken,
- gezien de brief van de Commissie regionale ontwikkeling,
- gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0346/2017),

A. overwegende dat de Unie wetgevings- en begrotingsinstrumenten in het leven heeft geroepen om extra steun te verlenen aan werknemers die de gevolgen van grote structurele veranderingen in de wereldhandelspatronen of de wereldwijde financiële en economische crisis ondervinden, en hen te helpen om op de arbeidsmarkt terug te keren;

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 855.

⁽²⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽³⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

Woensdag 14 november 2017

- B. overwegende dat financiële steun van de Unie aan ontslagen werknemers flexibel moet zijn en zo snel en efficiënt mogelijk ter beschikking moet worden gesteld;
- C. overwegende dat Italië aanvraag EGF/2017/004 IT/Almaviva heeft ingediend voor een financiële bijdrage uit het EFG in het kader van de criteria voor steunverlening van artikel 4, lid 1, onder a), van de EFG-verordening, naar aanleiding van 1 646 ontslagen bij Almaviva Contact S.p.A., actief in de economische sector die is ingedeeld in NACE Rev. 2-afdeling 82 (Administratieve en ondersteunende activiteiten ten behoeve van kantoren en overige zakelijke activiteiten) in de regio van NUTS-niveau 2 Lazio in Italië (IT14); overwegende dat naar verwachting 1 610 ontslagen werknemers aan de maatregelen zullen deelnemen;
1. is het met de Commissie eens dat is voldaan aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in artikel 4, lid 1, onder a), van de EFG-verordening en dat Italië recht heeft op een financiële bijdrage uit hoofde van die verordening ter hoogte van 3 347 370 EUR, wat neerkomt op 60 % van de totale kosten van 5 578 950 EUR;
 2. wijst erop dat de Italiaanse autoriteiten op 9 mei 2017 een aanvraag hebben ingediend en dat na ontvangst van aanvullende gegevens van Italië de beoordeling door de Commissie op 26 september 2017 is afgerond en het Parlement hiervan diezelfde dag nog in kennis is gesteld;
 3. brengt in herinnering dat de economische crisis aanzienlijke druk heeft uitgeoefend op de prijs van marketingdiensten en van bijstand voor kopers van goederen en diensten, wat heeft geleid tot een daling van de omzet en de winstgevendheid van dienstverleners; constateert dat aangezien in de callcentersector loonkosten verreweg het grootste deel van de productiekosten vormen, bedrijven op deze ongunstige omstandigheden hebben gereageerd door hun activiteiten te verplaatsen, door de loonkosten aan te passen of door te sluiten; betreurt dat tussen 2009 en het eerste kwartaal van 2014 een derde van alle Italiaanse ondernemingen in de sector de activiteiten heeft gestaakt;
 4. onderkent dat de huidige ontslagen rechtstreeks verband houden met een daling van de inkomsten met 45 % in de vestiging van Almaviva in Rome tussen 2011 en 2016; betreurt dat het niet mogelijk was om een overeenkomst met de verenigde vakbondsvertegenwoordiging (RSU) te bereiken over een plan om de loonkosten in Almaviva-Rome af te stemmen op de andere Italiaanse vestigingen van Almaviva, wat in feite zou neerkomen op loonsvermindering, en dat dit heeft geleid tot de sluiting van de vestiging in Rome;
 5. merkt op dat werknemers in de callcentersector beter moeten worden beschermd, wat met name inhoudt dat de overbrenging van personeel van een vestiging naar een andere, een specifieke strategie die wordt ingezet om massaontslagen af te dwingen, vermeden moet worden;
 6. wijst erop dat de regionale en lokale economie slechts langzaam haar vitaliteit herwint na de grote problemen ten gevolge van de economische en financiële crisis en dat de massaontslagen dit herstel dreigen stop te zetten of te onderbreken; benadrukt het cruciale belang van actieve arbeidsmarktmaatregelen, zoals die welke door het EFG worden medegefinancierd, om dit te vermijden;
 7. merkt op dat 79 % van de beoogde begunstigden vrouw is en dat de grote meerderheid van hen tussen de 30 en 55 jaar oud is; betreurt dat het niet mogelijk was tot een werkbare oplossing te komen om hun ontslag te vermijden, in het bijzonder omdat vrouwen in deze leeftijdscategorie al minder vaak op de arbeidsmarkt blijven en hogerop komen, doordat het vanwege hun verantwoordelijkheden als mantelzorgers moeilijk is om een evenwicht tussen werk en privéleven te vinden, en door het gebrek aan gelijke kansen op de werkplek;
 8. benadrukt dat bij de opleiding en andere individuele dienstverlening ten volle rekening moet worden gehouden met de kenmerken van deze groep werknemers, met name het hoge aandeel vrouwen; is ingenomen met de opname van naar schatting 680 000 EUR voor de vergoeding van kosten van verzorgers van afhankelijke personen;
 9. stelt op prijs dat de Italiaanse autoriteiten op 6 april 2017 zijn begonnen met het verlenen van de individuele diensten aan de beoogde begunstigden — vóór de aanvraag voor de toekenning van EFG-steun voor het voorgestelde gecoördineerde pakket;

Woensdag 14 november 2017

10. wijst erop dat Italië acht soorten maatregelen plant voor de ontslagen werknemers voor wie in deze aanvraag steun wordt aangevraagd: i) individuele oriëntatie, ii) hulp bij het zoeken naar werk, iii) opleiding, omscholing en beroepsopleiding, iv) weer-aan-het-werk-cheques, v) ondersteuning van ondernemerschap, vi) bijdrage aan het opstarten van een bedrijf, vii) terugbetaling van kosten voor verzorgers van afhankelijke personen, en viii) terugbetaling van mobiliteitskosten; wijst erop dat de maatregelen betreffende inkomenssteun 17,4% van het totale pakket van individuele maatregelen zullen uitmaken, ruim onder het maximum van 35% zoals vastgelegd in de EFG-verordening, en dat deze maatregelen afhankelijk zijn gesteld van de actieve deelname van de beoogde begunstigden aan activiteiten voor het vinden van werk of opleiding;
11. is ingenomen met de oprichting van een comité dat bestaat uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Economische Ontwikkeling (MiSE ⁽¹⁾), ANPAL ⁽²⁾, de regio Lazio en de vakbonden, om de strategie en tussenkomen voor steunverlening aan voormalige werknemers van Almagora te bepalen en het gecoördineerde pakket van individuele dienstverlening op te stellen;
12. begrijpt dat het gebruik van weer-aan-het-werk-cheques nieuw is en slechts in één eerder dossier is toegepast; benadrukt dat het belangrijk is de doeltreffendheid van dergelijke maatregelen grondig te evalueren zodra voldoende tijd is verstreken en er gegevens ter zake beschikbaar zijn;
13. benadrukt dat de Italiaanse autoriteiten hebben bevestigd dat voor de subsidiabele maatregelen geen steun uit andere financieringsinstrumenten van de Unie wordt ontvangen, maar dat de maatregelen een aanvulling zullen vormen op acties die met middelen uit het ESF worden gefinancierd of die enkel nationale financiering ontvangen;
14. herinnert eraan dat bij het samenstellen van het door het EFG gesteunde gecoördineerde pakket van individuele dienstverlening rekening moet worden gehouden met de toekomstperspectieven op de arbeidsmarkt en de vereiste vaardigheden, en dat het gecoördineerde pakket gericht moet zijn op de overgang naar een grondstoffenefficiënte en duurzame economie;
15. prijst de inzet van de Italiaanse regering om een nieuw rechtskader voor werknemers in de telecommunicatie vast te stellen om gevallen zoals dat waarop aanvraag EGF/2017/004 IT/Almagora betrekking heeft in de toekomst te vermijden;
16. herhaalt dat uit het EFG afkomstige steun niet in de plaats mag komen van maatregelen waartoe ondernemingen verplicht zijn krachtens de nationale wetgeving of collectieve overeenkomsten, noch van maatregelen voor de herstructurering van ondernemingen of sectoren;
17. verzoekt de Commissie er bij de nationale autoriteiten op aan te dringen om in toekomstige voorstellen meer details te geven over de sectoren met groeipotentieel, waarin dus waarschijnlijk mensen in dienst kunnen worden genomen, alsook onderbouwde gegevens over de impact van de EFG-financiering te verzamelen, onder meer over de kwaliteit van de banen en het herintredingspercentage dat dankzij het EFG bereikt is;
18. herhaalt zijn oproep aan de Commissie ervoor te zorgen dat alle documenten in verband met EFG-zaken openbaar toegankelijk zijn;
19. hecht zijn goedkeuring aan het bij deze resolutie gevoegde besluit;
20. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit samen met de voorzitter van de Raad te ondertekenen en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
21. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, met inbegrip van de bijlage, te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

⁽¹⁾ Ministero dello Sviluppo Economico (MiSE).

⁽²⁾ Agenzia Nazionale per le Politiche Attive del Lavoro (ANPAL).

Woensdag 14 november 2017

BIJLAGE

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering
(aanvraag van Italië — EGF/2017/004 IT/Almaviva)**

(De tekst van de bijlage wordt hier niet weergegeven, aangezien deze overeenkomt met de definitieve handeling: Besluit (EU) 2017/2192.)

Woensdag 14 november 2017

P8_TA(2017)0424

Territoriale typologieën *I****Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1059/2003 wat betreft de territoriale typologieën (Tercet) (COM(2016)0788 — C8-0516/2016 — 2016/0393(COD))****(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)**

(2018/C 356/21)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0788),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 338, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0516/2016),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 29 maart 2017 ⁽¹⁾,
 - gezien het advies van het Comité van de Regio's van 13 juli 2017 ⁽²⁾,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 4 oktober 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling (A8-0231/2017),
1. stelt onderhavig standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0393**Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1059/2003 wat betreft de territoriale typologieën (Tercet)***(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/2391.)*

⁽¹⁾ PB C 209 van 30.6.2017, blz. 71.⁽²⁾ PB C 342 van 12.10.2017, blz. 74.

Woensdag 14 november 2017

P8_TA(2017)0425

Erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart en tot intrekking van Richtlijn 96/50/EG van de Raad en Richtlijn 91/672/EEG van de Raad (COM(2016)0082 — C8-0061/2016 — 2016/0050(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 356/22)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0082),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 91, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0061/2016),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 13 juli 2016 ⁽¹⁾,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 30 juni 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vervoer en toerisme en de adviezen van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie juridische zaken (A8-0338/2016),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0050

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 november 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende de erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart en tot intrekking van de Richtlijnen 91/672/EEG en 96/50/EG van de Raad

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Richtlijn (EU) 2017/2397.)

⁽¹⁾ PB C 389 van 21.10.2016, blz. 93.

Woensdag 14 november 2017

P8_TA(2017)0426

Samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming *I****Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (COM(2016)0283 — C8-0194/2016 — 2016/0148(COD))****(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)**

(2018/C 356/23)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0283),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0194/2016),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door het Bulgaarse Parlement, de Tsjechische Kamer van Afgevaardigden, de Oostenrijkse Bondsraad en de Zweedse Riksdag, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 19 oktober 2016 ⁽¹⁾,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 30 juni 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en het advies van de Commissie juridische zaken (A8-0077/2017),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0148**Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2006/2004***(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/2394.)*

⁽¹⁾ PB C 34 van 2.2.2017, blz. 100.

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0429

Periode voor de vaststelling van gedelegeerde handelingen *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende de periode voor de vaststelling van gedelegeerde handelingen (COM(2017)0136 — C8-0116/2017 — 2017/0060(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 356/24)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0136),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 91 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0116/2017),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 5 juli 2017 ⁽¹⁾,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 27 oktober 2017 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vervoer en toerisme (A8-0332/2017),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2017)0060

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 november 2017 met het oog op de vaststelling van Besluit (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2010/40/EU betreffende de periode voor de vaststelling van gedelegeerde handelingen

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Besluit (EU) 2017/2380.)

⁽¹⁾ PB C 345 van 13.10.2017, blz. 67.

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0430

Benoeming van een lid van de Rekenkamer — Karel Pinxten**Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Karel Pinxten voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0328/2017 — 2017/0812(NLE))****(Raadpleging)**

(2018/C 356/25)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0328/2017),
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A8-0336/2017),
- A. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van de voorgedragen kandidaat heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden;
- B. overwegende dat de Commissie begrotingscontrole de door de Raad voorgedragen kandidaat voor het lidmaatschap van de Rekenkamer tijdens haar vergadering van 19 oktober 2017 heeft gehoord;
1. brengt negatief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van Karel Pinxten tot lid van de Rekenkamer;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, alsmede aan de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0431

Benoeming van een lid van de Rekenkamer — Pietro Russo

Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Pietro Russo voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0329/2017 — 2017/0813(NLE))

(Raadpleging)

(2018/C 356/26)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0329/2017),
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A8-0337/2017),
- A. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van de voorgedragen kandidaat heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden;
- B. overwegende dat de Commissie begrotingscontrole de door de Raad voorgedragen kandidaat voor het lidmaatschap van de Rekenkamer tijdens haar vergadering op 19 oktober 2017 heeft gehoord;
1. brengt positief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van Pietro Russo tot lid van de Rekenkamer;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, alsmede aan de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0432

Benoeming van een lid van de Rekenkamer — Hannu Takkula**Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Hannu Takkula voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0330/2017 — 2017/0814(NLE))****(Raadpleging)**

(2018/C 356/27)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0330/2017),
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A8-0338/2017),
- A. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van de voorgedragen kandidaat heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden;
- B. overwegende dat de Commissie begrotingscontrole de door de Raad voorgedragen kandidaat voor het lidmaatschap van de Rekenkamer tijdens haar vergadering van 19 oktober 2017 heeft gehoord;
1. brengt positief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van Hannu Takkula tot lid van de Rekenkamer;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, alsmede aan de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0433

Benoeming van een lid van de Rekenkamer — Baudilio Tomé Muguruza

Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de benoeming van Baudilio Tomé Muguruza als lid van de Rekenkamer (C8-0331/2017 — 2017/0815(NLE))

(Raadpleging)

(2018/C 356/28)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0331/2017),
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A8-0342/2017),
- A. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van de voorgedragen kandidaat heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden;
- B. overwegende dat de Commissie begrotingscontrole de door de Raad voorgedragen kandidaat voor het lidmaatschap van de Rekenkamer tijdens haar vergadering van 26 oktober 2017 heeft gehoord;
1. brengt positief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van Baudilio Tomé Muguruza tot lid van de Rekenkamer;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0434

Benoeming van een lid van de Rekenkamer — Bettina Jakobsen**Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Bettina Jakobsen voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0332/2017 — 2017/0816(NLE))****(Raadpleging)**

(2018/C 356/29)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0332/2017),
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A8-0341/2017),
- A. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van de voorgedragen kandidaat heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden;
- B. overwegende dat de Commissie begrotingscontrole de door de Raad voorgedragen kandidaat voor het lidmaatschap van de Rekenkamer tijdens haar vergadering van 26 oktober 2017 heeft gehoord;
1. brengt positief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van Bettina Jakobsen tot lid van de Rekenkamer;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, alsmede aan de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0435

Benoeming van een lid van de Rekenkamer — João Alexandre Tavares Gonçalves de Figueiredo

Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van João Alexandre Tavares Gonçalves de Figueiredo voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0333/2017 — 2017/0817(NLE))

(Raadpleging)

(2018/C 356/30)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0333/2017),
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A8-0343/2017),
- A. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van de voorgedragen kandidaat heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden;
- B. overwegende dat de Commissie begrotingscontrole de door de Raad voorgedragen kandidaat voor het lidmaatschap van de Rekenkamer tijdens haar vergadering van 26 oktober 2017 heeft gehoord;
1. brengt positief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van João Alexandre Tavares Gonçalves de Figueiredo tot lid van de Rekenkamer;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, alsmede aan de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0436

Benoeming van een lid van de Rekenkamer — Iliana Ivanova**Besluit van het Europees Parlement van 15 november 2017 over de voordracht van Iliana Ivanova voor de benoeming tot lid van de Rekenkamer (C8-0334/2017 — 2017/0818(NLE))****(Raadpleging)**

(2018/C 356/31)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 286, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0334/2017),
 - gezien artikel 121 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A8-0344/2017),
- A. overwegende dat zijn Commissie begrotingscontrole de kwalificaties van de voorgedragen kandidaat heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 286, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden;
- B. overwegende dat de Commissie begrotingscontrole de door de Raad voorgedragen kandidaat voor het lidmaatschap van de Rekenkamer tijdens haar vergadering van 26 oktober 2017 heeft gehoord;
1. brengt positief advies uit over de voordracht van de Raad voor de benoeming van Iliana Ivanova tot lid van de Rekenkamer;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Raad en, ter informatie, aan de Rekenkamer, alsmede aan de overige instellingen van de Europese Unie en de controle-instellingen van de lidstaten.
-

Dinsdag 15 november 2017

P8_TA(2017)0437

Beschermende maatregelen tegen invoer met dumping en invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2016/1036 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie en Verordening (EU) 2016/1037 betreffende bescherming tegen invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie (COM(2016)0721 — C8-0456/2016 — 2016/0351(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 356/32)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0721),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 207, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0456/2016),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien de resolutie van het Europees Parlement van 12 mei 2016 over de markteconomiestatus van China ⁽¹⁾,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 11 oktober 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie internationale handel en het advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A8-0236/2017),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. neemt kennis van de verklaringen van de Commissie die als bijlage bij onderhavige resolutie zijn gevoegd;
 3. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0351

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2016/1036 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie, en Verordening (EU) 2016/1037 betreffende bescherming tegen invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/2321.)

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0223.

Dinsdag 15 november 2017

BIJLAGE BIJ DE WETGEVINGSRESOLUTIEVerklaring van de Commissie betreffende de overgang naar de nieuwe methode

De Commissie brengt in herinnering dat de nieuwe methode bedoeld is om te waarborgen dat de bedrijfstak van de Unie blijvende bescherming wordt geboden tegen oneerlijke handelspraktijken, in het bijzonder wanneer die het gevolg zijn van marktverstoringen van betekenis. In dat verband zal de Commissie erop toezien dat de bedrijfstak van de Unie geen bijkomende last wordt opgelegd wanneer deze uit hoofde van het antidumpinginstrument om bescherming verzoekt, met name bij eventuele verzoeken om een nieuw onderzoek in verband met het vervallen van maatregelen die worden ingediend nadat de nieuwe methode van toepassing is geworden.

Verklaring van de Commissie betreffende artikel 23 en de interactie met het Europees Parlement en de Raad

Wanneer de Commissie voornemens is een rapport als bedoeld in artikel 2, lid 6 bis, onder c), van de basisverordening op te stellen of bij te werken, stelt zij het Europees Parlement en de Raad daarvan in kennis. Wanneer het Europees Parlement of de Raad de Commissie ervan in kennis stelt dat zij van oordeel zijn dat voldaan wordt aan de voorwaarden voor het opstellen of bijwerken van een rapport als bedoeld in artikel 2, lid 6 bis, onder c), van de basisverordening, zal de Commissie de passende maatregelen nemen en het Europees Parlement en de Raad dienovereenkomstig op de hoogte brengen.

Verklaring van de Commissie betreffende de rapporten als bedoeld in artikel 2, lid 6 bis, onder c), van de basisverordening

De Commissie zal spoedig gebruikmaken van de in artikel 2, lid 6 bis, onder c), van de basisverordening voorziene mogelijkheid om rapporten over verstoringen van betekenis op te stellen, zodat belanghebbenden over die rapporten kunnen beschikken bij het voorbereiden van verzoeken waarop artikel 2, lid 6 bis, van de basisverordening van toepassing kan zijn. De Commissie zal de belanghebbenden een leidraad over het gebruik van die rapporten verschaffen.

Woensdag 16 november 2017

P8_TA(2017)0446

Partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de EU en Nieuw-Zeeland (goedkeuring) ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting namens de Unie van de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds (15470/2016 — C8-0027/2017 — 2016/0366(NLE))

(Goedkeuring)

(2018/C 356/33)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (15470/2016),
 - gezien de partnerschapsovereenkomst op het gebied van betrekkingen en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Nieuw-Zeeland, anderzijds (09787/2016),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 37 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 207, artikel 212, lid 1, artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), en artikel 218, lid 8, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0027/2017),
 - gezien zijn niet-wetgevingsresolutie van 16 november 2017 over het ontwerp van besluit ⁽¹⁾,
 - gezien artikel 99, leden 1 en 4, en artikel 108, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0327/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en Nieuw-Zeeland.

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0447.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0452

Gebruikmaking van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017

Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Besluit (EU) 2017/344 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 over de gebruikmaking van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017 (COM(2017)0900 — C8-0408/2017 — 2017/2265(BUD))

(2018/C 356/34)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0900 — C8-0408/2017),
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽¹⁾, en met name artikel 13,
 - gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽²⁾, en met name punt 14,
 - gezien de gemeenschappelijke tekst die op 18 november 2017 door het bemiddelingscomité werd goedgekeurd (A8-0359/2017) in de context van de bemiddeling over het ontwerp van algemene begroting 2018,
 - gezien Besluit (EU) 2017/344 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 over de gebruikmaking van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017 ⁽³⁾,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0372/2017),
- A. overwegende dat het Europees Parlement en de Raad de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017 hebben gebruikt om een bedrag van 1 906,1 miljoen EUR te kunnen financieren boven de maxima voor vastleggingskredieten van rubriek 3 (*Veiligheid en burgerschap*) en rubriek 4 (*Europa als wereldspeler*);
- B. overwegende dat het Europees Parlement en de Raad besloten hadden om in 2017 575,0 miljoen EUR te verrekenen met de niet-toegewezen marge van rubriek 2 (*Duurzame groei: Natuurlijke hulpbronnen*) en om in 2017, 2018 en 2019 respectievelijk 507,3 miljoen EUR, 570,0 miljoen EUR en 253,9 miljoen EUR te verrekenen met de niet-toegewezen marges van rubriek 5 (*Administratie*);
- C. overwegende dat het bemiddelingscomité, bijeen in het kader van de vaststelling van de begroting 2018, vervolgens overeen is gekomen om bovengenoemde verrekening van de marge voor onvoorziene uitgaven aan te passen om het verrekende bedrag in rubriek 5 in 2018 met 252,0 miljoen EUR te verlagen en een overeenkomstige verrekening toe te passen in rubriek 5 in 2020;
1. neemt kennis van het voorstel van de Commissie, als onderdeel van het akkoord over de begroting 2018, om de verrekening van de marge voor onvoorziene uitgaven die in 2017 is gebruikt te herzien om de voor 2018 beschikbare totale marge voor vastleggingen te verhogen; betreurt het dat sommige lidstaten buitensporig veel nadruk leggen op de beschikbare marges onder de MFK-maxima en daarbij vaak de door de speciale instrumenten geboden flexibiliteit uit het oog verliezen;

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽²⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 50 van 28.2.2017, blz. 57.

Woensdag 30 november 2017

2. benadrukt dat de totale marge voor vastleggingen, zelfs zonder een herziene verrekening, in de overeengekomen begroting voor 2018 al 1 348,3 miljoen EUR zou bedragen, terwijl er nog meer dan 900 miljoen EUR beschikbaar is in het kader van het flexibiliteitsinstrument en de overkoepelende marge voor vastleggingen (GMC); wijst erop dat er in de loop van 2018 nog eens 1,2 miljard EUR beschikbaar zou komen uit hoofde van de GMC en het flexibiliteitsinstrument;
 3. neemt nota van het feit dat zo'n herziening van de verrekening weliswaar niet essentieel is, maar 252 miljoen EUR aan extra marge vrijmaakt in 2018 in plaats van in 2020, zodat er in een vroeger stadium extra flexibiliteit ontstaat in het kader van het huidige MFK;
 4. betreurt dat het Europees Parlement en de Raad de desbetreffende verrekening onder rubriek 5 moeten opsplitsen tussen 2018 en 2020 om de EU-begroting de flexibiliteit te geven die in 2018 nodig is; geeft uiting aan zijn bezorgdheid over de aanzienlijke verlaging van de marge van rubriek 5 waartoe deze manoeuvre in 2020 zal leiden; wijst erop dat een dergelijke aanpak een grensgeval is dat duidelijk aantoonde dat de EU-begroting niet voorzien wordt van de middelen die onmisbaar zijn om het beleid en de programma's van de Unie te kunnen uitvoeren;
 5. hecht zijn goedkeuring aan het bij deze resolutie gevoegde besluit;
 6. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit samen met de voorzitter van de Raad te ondertekenen en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 7. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, met inbegrip van de bijlage, te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
-

Woensdag 30 november 2017

BIJLAGE

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Besluit (EU) 2017/344 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 over de gebruikmaking van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017

(De tekst van de bijlage wordt hier niet weergegeven, aangezien deze overeenkomt met de definitieve handeling: Besluit (EU) 2018/9.)

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0453

Ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6: Verlaging van betalings- en vastleggingskredieten overeenkomstig de geactualiseerde ramingen van de uitgaven en een actualisering van de ontvangsten (eigen middelen en geldboeten)

Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2017: Verlaging van betalings- en vastleggingskredieten overeenkomstig de geactualiseerde ramingen van de uitgaven en een actualisering van de ontvangsten (eigen middelen en geldboeten) (14275/2017 — C8-0417/2017 — 2017/2217(BUD))

(2018/C 356/35)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 ⁽¹⁾, met name artikel 41,
 - gezien de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2017, definitief vastgesteld op 1 december 2016 ⁽²⁾,
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽³⁾,
 - gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽⁴⁾,
 - gezien het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017, goedgekeurd door de Commissie op 9 oktober 2017 (COM(2017)0597),
 - gezien het standpunt inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017, vastgesteld door de Raad op 27 november 2017 en op dezelfde dag toegezonden aan het Europees Parlement (14275/2017 — C8-0417/2017),
 - gezien de artikelen 88 en 91 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0379/2017),
- A. overwegende dat ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 tot doel heeft zowel de uitgavenzijde als de ontvangstenzijde van de begroting bij te werken in het licht van de laatste ontwikkelingen;
- B. overwegende dat in ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 aan de uitgavenzijde het niveau van de betalingskredieten met 7 719,7 miljoen EUR wordt verlaagd, voornamelijk op begrotingslijnen binnen rubriek 1b (Economische, sociale en territoriale samenhang) en, in mindere mate, binnen de rubrieken 2 (Duurzame groei — natuurlijke hulpbronnen), 3 (Veiligheid en burgerschap) en 4 (Europa als wereldspeler) en met betrekking tot het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (SFEU), en dat de nationale bijdragen bijgevolg dienovereenkomstig worden verlaagd;

⁽¹⁾ PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 51 van 28.2.2017.

⁽³⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽⁴⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

Woensdag 30 november 2017

- C. overwegende dat in ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 het niveau van de vastleggingskredieten in rubriek 2 met 15,33 miljoen EUR is verlaagd en dat binnen het SFEU 46 miljoen EUR aan vastleggingskredieten wordt vrijgemaakt;
- D. overwegende dat ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 aan de ontvangstenzijde ook aanpassingen inhoudt in verband met de herziening van de ramingen van de traditionele eigen middelen (d.w.z. douanerechten en suikerheffingen), de grondslagen voor de belasting over de toegevoegde waarde (btw) en het bruto nationaal inkomen (bni), en de begroting van de Britse correcties voor 2013 en 2016 en de financiering daarvan;
- E. overwegende dat in ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 rekening wordt gehouden met een totaal bedrag van 3 209,7 miljoen EUR aan geldboeten dat definitief is geworden en de initiële raming van de geldboeten in de begroting 2017 overtreft, en dat het verschil tussen beide (goed voor 2 209,7 miljoen EUR) wordt toegewezen om de eigenmiddelenbijdragen van de lidstaten aan de EU-begroting te verminderen;
- F. overwegende dat ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 tot gevolg heeft dat 9 829,6 miljoen EUR naar de nationale begrotingen terugvloeit, bovenop de terugvloeit van 6 405 miljoen EUR die reeds is goedgekeurd in het kader van gewijzigde begroting nr. 2/2017;
1. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over het betalingsoverschot van 7 719,7 miljoen EUR; is bijzonder verbaasd over de situatie van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen) in subrubriek 1b, waarvoor de lidstaten hun ramingen van de betalingsaanvragen in juli met 5,9 miljard EUR hebben terugschroefd vanwege aanhoudende vertragingen bij de uitvoering van de programma's, waardoor vele potentiële projecten en begunstigden geen EU-steun ontvangen; betreurt ook dat de lidstaten hun nationale programma's voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF) en het Fonds voor interne veiligheid (ISF) niet in het verwachte tempo hebben opgestart en de regelingen voor de herplaatsing van vluchtelingen niet naar behoren hebben uitgevoerd, waardoor in rubriek 3 287,6 miljoen EUR is geschrapt;
2. neemt er nota van dat de onderbesteding van de middelen van subrubriek 1b volgens de Commissie onder meer toe te schrijven is aan de focus op het opmaken van de middelen voor de periode 2007-2013, de late goedkeuring van de rechtsgrondslagen, de tijdrovende aanwijzing van nationale autoriteiten, de door het nieuwe rechtskader teweeggebrachte veranderingen en de geringere prikkels vanwege de „n+3”-regel voor de automatische annulering van kredieten; vindt het zorgwekkend dat de onderbesteding volgens de recentste betalingsramingen van de Commissie de komende jaren zal aanhouden en dat daardoor 31 miljard EUR extra aan betalingskredieten in het volgende meerjarig financieel kader (MFK) zal terechtkomen; neemt er kennis van dat niet alle lidstaten dezelfde moeilijkheden ondervinden bij de uitvoering; dringt er met name bij de lidstaten met een heel hoge onderbesteding op aan de nodige maatregelen te treffen om de gezamenlijk overeengekomen EU-programma's naar behoren ten uitvoer te leggen, met hulp van de Commissie;
3. betreurt de vertragingen bij de uitbetaling van EU-middelen in pretoetredings- en nabuurschapslanden, wat leidt tot een aanzienlijke verlaging van de betalingen (- 702,2 miljoen EUR), net nu ze het hardst nodig zijn; erkent dat de Unie soms in een onvoorspelbare omgeving moet opereren; verzoekt de Commissie de nodige maatregelen te treffen, onder andere via meer beleidsdialogo en technische bijstand, om dergelijke vertragingen te voorkomen;
4. stelt daarentegen met tevredenheid vast dat de EU-programma's onder subrubriek 1a (Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid) over het algemeen goed worden uitgevoerd, zoals blijkt uit dit ontwerp van gewijzigde begroting en de recente goedkeuring van de algemene overschrijving, waarbij subrubriek 1a een aanzienlijk deel van de onderbenutting van betalingskredieten van andere rubrieken opslorpt; benadrukt dat dit aantoont dat de Raad het mis heeft door voortdurend te proberen de kredieten van deze subrubriek te verlagen omdat er zagezegd een gebrek aan opnamevermogen is;
5. betreurt eens te meer dat bedragen die voortvloeien uit de onderbenutting van EU-programma's en uit geldboeten in het kader van het mededingingsbeleid van de EU, worden aangewend ter verlaging van de bni-bijdragen van de lidstaten in plaats van ter financiering van EU-prioriteiten; wijst erop dat ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 tot gevolg heeft dat er 9 829,6 miljoen EUR aan bni-bijdragen naar de lidstaten terugvloeit, bovenop de terugvloeit van 6 405 miljoen EUR die reeds is goedgekeurd in het kader van gewijzigde begroting nr. 2/2017; wijst erop dat de onenigheid tussen de twee

Woensdag 30 november 2017

takken van de begrotingsautoriteit over de besteding van de EU-begroting voor 2018, na de lezing door het Parlement en bij het begin van de bemiddelingsperiode, slechts 3 619,8 miljoen EUR aan vastleggingskredieten en 2 182,4 miljoen EUR aan betalingskredieten betrof;

6. keurt het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 6/2017 goed;
 7. verzoekt zijn Voorzitter te constateren dat de gewijzigde begroting nr. 6/2017 definitief is vastgesteld en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 8. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Rekenkamer en de nationale parlementen.
-

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0454

Beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie voor de betaling van voorschotten in de algemene begroting voor 2018

Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie voor de betaling van voorschotten in de algemene begroting van de Unie voor 2018 (COM(2017)0270 — C8-0161/2017 — 2017/2076(BUD))

(2018/C 356/36)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0270 — C8-0161/2017),
 - gezien Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad van 11 november 2002 tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie ⁽¹⁾,
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽²⁾, en met name artikel 10,
 - gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽³⁾, en met name punt 11,
 - gezien de resultaten van de dialoog van 17 november 2017,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0371/2017),
- A. overwegende dat, overeenkomstig Verordening (EU) nr. 661/2014 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾, is voorgesteld een bedrag van 50 000 000 EUR beschikbaar te stellen voor de betaling van voorschotten en de betrokken kredieten in de algemene begroting van de Unie op te nemen;
1. hecht zijn goedkeuring aan het bij deze resolutie gevoegde besluit;
 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit samen met de voorzitter van de Raad te ondertekenen en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 3. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, met inbegrip van de bijlage, te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

⁽¹⁾ PB L 311 van 14.11.2002, blz. 3.

⁽²⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽³⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

⁽⁴⁾ Verordening (EU) nr. 661/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad tot oprichting van het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (PB L 189 van 27.6.2014, blz. 143).

Woensdag 30 november 2017

BIJLAGE

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Solidariteitsfonds van de Europese Unie voor de betaling van voorschotten in de algemene begroting van de Unie voor 2018

(De tekst van de bijlage wordt hier niet weergegeven, aangezien deze overeenkomt met de definitieve handeling: Besluit (EU) 2018/508.)

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0455

Terbeschikkingstelling van middelen uit het flexibiliteitsinstrument ter financiering van onmiddellijke budgettaire maatregelen voor de aanpak van de aanhoudende uitdagingen met betrekking tot migratie, de instroom van vluchtelingen en veiligheidsdreigingen**Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de terbeschikkingstelling van middelen uit het flexibiliteitsinstrument ter financiering van onmiddellijke budgettaire maatregelen voor de aanpak van de huidige met migratie, vluchtelingeninstroom en veiligheid verband houdende problemen (COM(2017)0271 — C8-0163/2017 — 2017/2077(BUD))**

(2018/C 356/37)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0271 — C8-0163/2017),
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽¹⁾ (MFK-verordening), en met name artikel 11,
 - gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽²⁾, en met name punt 12,
 - gezien het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, goedgekeurd door de Commissie op 29 juni 2017 (COM(2017)0400), als gewijzigd bij nota van wijzigingen nr. 1/2018 (COM(2017)0615),
 - gezien het standpunt inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, vastgesteld door de Raad op 4 september 2017 en toegezonden aan het Europees Parlement op 13 september 2017 (11815/2017 — C8-0313/2017),
 - gezien zijn standpunt van 25 oktober 2017 inzake het ontwerp van algemene begroting 2018 ⁽³⁾,
 - gezien de door het bemiddelingscomité op 18 november 2017 goedgekeurde gezamenlijke tekst (14587/17 — C8-0416/2017),
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0370/2017),
- A. overwegende dat het, na alle mogelijkheden voor een herschikking van vastleggingskredieten binnen rubriek 3 (*Veiligheid en burgerschap*) te hebben onderzocht, nodig is middelen uit het flexibiliteitsinstrument beschikbaar te stellen ten behoeve van vastleggingskredieten;
- B. overwegende dat de Commissie had voorgesteld middelen uit het flexibiliteitsinstrument ter beschikking te stellen ter aanvulling van de financiering op de algemene begroting van de Unie voor het begrotingsjaar 2018 boven het maximum van rubriek 3 voor een bedrag van 817,1 miljoen EUR ter financiering van maatregelen op het gebied van migratie, vluchtelingeninstroom en veiligheid;
- C. overwegende dat het voor de begroting 2018 bijeengeroepen bemiddelingscomité overeenstemming heeft bereikt over een verdere terbeschikkingstelling van 20,2 miljoen EUR als gevolg van verhogingen in rubriek 3;

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.⁽²⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0408.

Woensdag 30 november 2017

1. wijst erop dat de maxima voor 2018 voor rubriek 3 geen ruimte bieden voor een adequate financiering van urgente maatregelen op het gebied van migratie, vluchtelingeninstroom en veiligheid;
 2. stemt er daarom mee in middelen uit het flexibiliteitsinstrument ter beschikking te stellen voor een bedrag van 837,2 miljoen EUR aan vastleggingskredieten;
 3. stemt verder in met de voorgestelde toewijzing van de overeenkomstige betalingskredieten, te weten 464 miljoen EUR in 2018, 212,7 miljoen EUR in 2019, 126,4 miljoen EUR in 2020 en 34,2 miljoen EUR in 2021;
 4. herhaalt dat het gebruik van dit instrument, waarin artikel 11 van de MFK-verordening voorziet, eens te meer aantoont dat de begroting van de Unie absoluut flexibeler moet zijn;
 5. herhaalt zijn standpunt dat het van oudsher verdedigt, namelijk dat de betalingen die voortvloeien uit eerder via het flexibiliteitsinstrument beschikbaar gestelde vastleggingen alleen bovenop de MFK-maxima kunnen worden geboekt;
 6. hecht zijn goedkeuring aan het bij deze resolutie gevoegde besluit;
 7. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit samen met de voorzitter van de Raad te ondertekenen en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 8. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, met inbegrip van de bijlage, te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
-

Woensdag 30 november 2017

BIJLAGE

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de terbeschikkingstelling van middelen uit het flexibiliteitsinstrument ter financiering van onmiddellijke budgettaire maatregelen voor de aanpak van de huidige met migratie, vluchtelingeninstroom en veiligheid verband houdende problemen

(De tekst van de bijlage wordt hier niet weergegeven, aangezien deze overeenkomt met de definitieve handeling: Besluit (EU) 2018/8.)

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0456

Beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering: aanvraag EGF/2017/003 GR/Attica detailhandel

Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (aanvraag van Griekenland — EGF/2017/003 GR/Attica detailhandel) (COM(2017)0613 — C8-0360/2017 — 2017/2229(BUD))

(2018/C 356/38)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0613 — C8-0360/2017),
- gezien Verordening (EU) nr. 1309/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering (2014-2020) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1927/2006 ⁽¹⁾ (EFG-verordening),
- gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽²⁾, en met name artikel 12 hiervan,
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽³⁾ (IIA van 2 december 2013), en met name punt 13,
- gezien Speciaal verslag nr. 7/2013 van de Rekenkamer waarin wordt vastgesteld dat het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering (EFG) Europese meerwaarde heeft opgeleverd wanneer het werd gebruikt voor de medefinanciering van diensten of uitkeringen voor ontslagen werknemers die normaal gesproken geen onderdeel uitmaken van het stelsel van werkloosheidsuitkeringen van de lidstaten,
- gezien de dialoogprocedure als bedoeld in punt 13 van het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013,
- gezien zijn resoluties aangenomen sinds januari 2007 over het inzetten van het EGF, waarvan de opmerkingen van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken over de achtereenvolgende toepassingen deel uitmaken,
- gezien de brief van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken,
- gezien de brief van de Commissie regionale ontwikkeling,
- gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0367/2017),

A. overwegende dat de Unie wetgevings- en begrotingsinstrumenten in het leven heeft geroepen om extra steun te geven aan werknemers die de gevolgen van grote structurele veranderingen in de wereldhandelspatronen of de wereldwijde financiële en economische crisis ondervinden, en hen te helpen bij hun terugkeer op de arbeidsmarkt;

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 855.

⁽²⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽³⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

Woensdag 30 november 2017

- B. overwegende dat Griekenland aanvraag EGF/2017/003 GR/Attica detailhandel heeft ingediend voor een financiële bijdrage uit het Fonds naar aanleiding van 725 ontslagen in negen ondernemingen waarvan de activiteiten behoren tot de economische sector van de detailhandel in de regio Attica en tien andere regio's ⁽¹⁾;
- C. overwegende dat de aanvraag was ingediend op grond van de criteria voor steunverlening van artikel 4, lid 2, van de EFG-verordening;
- D. overwegende dat Griekenland het verband tussen deze ontslagen en de wereldwijde financiële en economische crisis legt met het argument dat de Griekse economie tijdens zes opeenvolgende jaren (2008-2013) een diepe recessie heeft doorgemaakt; overwegende dat tussen 2008 en 2016 het Griekse bbp met 26,2% en de overheidsconsumptie met 22,8% is gedaald, terwijl er in het land 700 000 werklozen zijn bijgekomen; overwegende dat Griekse regeringen sinds 2008, met het oog op de afbetaling van buitenlandse schulden, de belastingen aanzienlijk verhoogd, de overheidsuitgaven gestroomlijnd en de salarissen in de overheidsdiensten verlaagd hebben, met name pensioenen, terwijl ook de lonen in de private sector lager zijn als gevolg van de combinatie van het toegepaste beleid; overwegende dat de lagere inkomsten hebben geleid tot een consumptiedaling, die de detailhandel zwaar heeft getroffen;
1. is het met de Commissie eens dat is voldaan aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in artikel 4, lid 2, van de EFG-verordening, en dat Griekenland derhalve recht heeft op een financiële bijdrage ter hoogte van 2 949 150 EUR, wat overeenkomt met 60% van de totale kosten van 4 915 250 EUR;
 2. merkt op dat de Commissie de termijn van twaalf weken na de ontvangst van de volledige aanvraag van de Griekse autoriteiten heeft gerespecteerd, aangezien zij haar beoordeling van de naleving van de voorwaarden voor het verlenen van een financiële bijdrage heeft afgerond op 23 oktober 2017 en het Parlement hiervan diezelfde dag nog in kennis heeft gesteld;
 3. constateert dat de negen getroffen ondernemingen winkels en supermarkten bezitten die consumptiegoederen verkopen; betreurt het dat de detailverkoop tussen 2008 en 2015 sterk is gedaald, van 60% voor huishoudelijke apparaten tot 30% voor detailhandelaren in de voedingssector en 23% voor supermarkten;
 4. erkent dat de ontslagen rechtstreeks verband houden met de teruggang van de sector sinds 2008; merkt op dat er in de periode 2008-2015 in de detailhandel, de maakindustrie en de bouwsector 164 000 banen verloren gegaan zijn, samen goed voor 64,2% van het totaal aantal verloren banen;
 5. brengt in herinnering dat de economische crisis de koopkracht van de Griekse gezinnen sinds 2008 sterk onder druk heeft gezet; constateert dat de drastische vermindering van de leningen aan ondernemingen en particulieren gevolgen heeft gehad voor de ondernemingen in de detailhandelssector; betreurt het dat de combinatie van deze twee factoren heeft geleid tot een sterke daling van het totale indexcijfer van de omzet van de detailhandel, met een afname van meer dan 63% tijdens de periode 2008-2016; wijst erop dat de bezuinigingsmaatregelen sinds 2008, met name loonsverlagingen, het opnieuw onderhandelen over huurovereenkomsten en het uitstel van de vervaldata van facturen, de verslechtering van de situatie niet hebben kunnen voorkomen; wijst erop dat hieruit blijkt dat de economische crisis met de toegepaste maatregelen niet doeltreffend en op de lange termijn kon worden aangepakt;
 6. benadrukt met bezorgdheid dat de regio Attica, waar meer dan 70% van de ontslagen is gevallen, een werkloosheidspercentage kent van 22,9%, terwijl in de andere tien regio's het percentage uiteenloopt tussen 19,5% in de Egeïsche regio tot 26,8% in de regio's Epirus en West-Macedonië; is bezorgd dat dergelijke ontslagen de werkloosheidsproblemen waarmee deze regio's sinds het begin van de economische en financiële crisis te kampen hebben nog kunnen verergeren; merkt met name op dat 31,8% van de bevolking van Attica risico loopt op armoede of sociale uitsluiting;
 7. merkt op dat Griekenland vijf soorten maatregelen plant: (i) loopbaanbegeleiding, (ii) opleiding, omscholing en beroepsopleiding, (iii) bijdrage aan het opstarten van een bedrijf, (iv) toelage voor het zoeken naar werk en opleidingstoelage, (v) subsidie voor het scheppen van banen;

⁽¹⁾ Oost-Macedonië en Thracië (EL11), Centraal-Macedonië (EL12), West-Macedonië (EL13), Thessalië (EL14), Epirus (EL21), West-Griekenland (EL23), Centraal Griekenland (EL24), Peloponnesos (EL25), zuidelijke Egeïsche Zee (EL42) en Kreta (EL43).

Woensdag 30 november 2017

8. onderstreept dat 85,2 % van de beoogde begunstigden ouder zijn dan 55 jaar, en 24,8 % ouder dan 64 jaar; betreurt het dat het niet mogelijk was tot een werkbare oplossing te komen om hun ontslag te vermijden, in het bijzonder omdat het zoeken naar een nieuwe baan door de anciënniteit in het beroep nog wordt bemoeilijkt; is ingenomen met het besluit van Griekenland om werknemers beroepsopleidingen aan te bieden die aansluiten op hun behoeften, met name die van de oudere begunstigden, en op de actuele vereisten van de arbeidsmarkt;
9. wijst met voldoening op het feit dat het gecoördineerde pakket van individuele dienstverlening werd opgesteld in overleg met de secretaris-generaal en de vertegenwoordigers van het Arbeidsinstituut van de Griekse Algemene Confederatie van werknemers (GSEE); herinnert eraan dat een sterke sociale dialoog op basis van wederzijds vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid het beste instrument vormt voor het vinden van op consensus gebaseerde oplossingen en gezamenlijke standpunten bij het voorzien, voorkomen en beheren van processen van herstructurering; onderstreept dat een dergelijke dialoog zou helpen om het verlies van banen, en dus een beroep op het Fonds, te voorkomen;
10. stelt vast dat de maatregelen inzake inkomenssteun 34,72 % zullen uitmaken van het totale pakket van individuele maatregelen, hetgeen net onder het maximum van 35 % ligt dat is vastgelegd in de EFG-verordening en een veel hoger percentage betreft dan hetgeen voor andere recente gevallen is voorgesteld; herinnert eraan dat deze acties afhankelijk zijn gesteld van de actieve deelname van de beoogde begunstigden aan opleidingsactiviteiten en activiteiten in verband met het zoeken van een baan;
11. wijst erop dat de Griekse autoriteiten bevestigen dat voor de subsidiabele maatregelen geen steun uit andere financieringsinstrumenten van de Unie wordt ontvangen;
12. herinnert eraan dat het door het EFG gesteunde gecoördineerde pakket van individuele dienstverlening gericht moet zijn op initiatieven die bijdragen tot werkgelegenheid, tot de vaardigheden van werknemers en tot de maximale benutting van hun beroepservaring met het oog op een betere aansluiting op de bedrijfswereld, inclusief coöperatieve ondernemingen, en moet worden gecoördineerd met bestaande programma's van de Unie, waaronder het Europees Sociaal Fonds; is ervan overtuigd dat een samenhangende strategie het risico op verplaatsing van de industriële productie zou kunnen verminderen en gunstige voorwaarden zou kunnen creëren voor de hervestiging van de productie in de Unie; onderstreept dat een gedegen beleid voor het voorkomen en anticiperen van herstructureringen voorrang moet krijgen op de benutting van het Fonds; benadrukt tevens het belang van een echt industrieel beleid op het niveau van de Unie, dat zorgt voor duurzame en inclusieve groei;
13. wijst op de bezorgdheid die het Parlement reeds in zijn resolutie van 15 september 2016 over de werkzaamheden, impact en toegevoegde waarde van het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering tussen 2007 en 2014 ⁽¹⁾ heeft geuit over de grote verschillen tussen de aangevraagde steun uit het EFG en de bedragen die door de lidstaten worden terugbetaald; verzoekt de Commissie bij de lidstaten te blijven aandringen op meer realistische ramingen van de te verwachten kosten, om zodoende de noodzaak vervolgens middelen terug te vorderen tot een minimum te beperken;
14. herinnert eraan dat overeenkomstig artikel 7 van de EFG-verordening het ontwerp van het gecoördineerde pakket gepersonaliseerde diensten in moet spelen op toekomstige arbeidsmarktperspectieven en de op die markten benodigde vaardigheden, en verenigbaar moet zijn met de overgang naar een grondstoffenefficiënte en duurzame economie;
15. herhaalt dat uit het EFG afkomstige steun niet in de plaats mag komen van maatregelen waartoe ondernemingen verplicht zijn krachtens de nationale wetgeving of collectieve overeenkomsten, noch van maatregelen voor de herstructurering van ondernemingen of sectoren;
16. herhaalt zijn oproep aan de Commissie om ervoor te zorgen dat alle documenten in verband met EFG-zaken openbaar toegankelijk zijn;
17. hecht zijn goedkeuring aan het bij deze resolutie gevoegde besluit;
18. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit samen met de voorzitter van de Raad te ondertekenen en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
19. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, met inbegrip van de bijlage, te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0361.

Woensdag 30 november 2017

BIJLAGE

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering
(aanvraag van Griekenland — EGF/2017/003 GR/Attica detailhandel)**

(De tekst van de bijlage wordt hier niet weergegeven, aangezien deze overeenkomt met de definitieve handeling: Besluit (EU) 2018/6.)

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0457

Beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering: aanvraag EGF/2017/005 FI/Detailhandel

Resolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering ingevolge een aanvraag van Finland — EGF/2017/005 FI/Detailhandel (COM(2017)0618 — C8-0364/2017 — 2017/2231(BUD))

(2018/C 356/39)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0618 — C8-0364/2017),
 - gezien Verordening (EU) nr. 1309/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering (2014-2020) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1927/2006 ⁽¹⁾ (EFG-verordening),
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽²⁾, en met name artikel 12,
 - gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽³⁾ (IIA van 2 december 2013), en met name punt 13,
 - gezien de dialoogprocedure als bedoeld in punt 13 van het IIA van 2 december 2013,
 - gezien de brief van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken,
 - gezien de brief van de Commissie regionale ontwikkeling,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0366/2017),
- A. overwegende dat de Unie wetgevings- en begrotingsinstrumenten in het leven heeft geroepen om extra steun te verlenen aan werknemers die de gevolgen van grote structurele veranderingen in de wereldhandelspatronen of de wereldwijde financiële en economische crisis ondervinden, en hen te helpen om op de arbeidsmarkt terug te keren;
- B. overwegende dat financiële steun van de Unie aan ontslagen werknemers flexibel moet zijn en zo snel en efficiënt mogelijk ter beschikking moet worden gesteld;
- C. overwegende dat Finland aanvraag EGF/2017/005 FI/Retail heeft ingediend voor een financiële bijdrage uit het EFG overeenkomstig de interventiecriteria van artikel 4, lid 1, onder b), van de EFG-verordening, naar aanleiding van 1 660 ontslagen bij drie ondernemingen actief in de economische sector die is ingedeeld in NACE Rev. 2-afdeling 47 (Detailhandel, met uitzondering van motorvoertuigen en motorfietsen) in de regio van NUTS-niveau 2 Lansi Suomi, Helsinki-Uusimaa, Etelä-Suomi en Pohjois- ja Itä-Suomi in Finland; overwegende dat naar verwachting 1 500 ontslagen werknemers aan de maatregelen zullen deelnemen;
- D. overwegende dat de financiële controle van de door het EFG gesteunde maatregelen de verantwoordelijkheid van de betreffende lidstaat is, zoals vastgelegd in artikel 21, lid 1, van de EFG-verordening;
1. is het met de Commissie eens dat is voldaan aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in artikel 4, lid 1, onder b), van de EFG-verordening en dat Finland recht heeft op een financiële bijdrage ter hoogte van 2 499 360 EUR, oftewel 60 % van de totale kosten van 4 165 600 EUR;

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 855.

⁽²⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽³⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

Woensdag 30 november 2017

2. merkt op dat de Commissie de termijn van twaalf weken na de ontvangst van de volledige aanvraag van de Finse autoriteiten heeft gerespecteerd, aangezien zij haar beoordeling van de naleving van de voorwaarden voor het verlenen van een financiële bijdrage afrondde op 23 oktober 2017 en het Parlement hiervan dezelfde dag in kennis stelde;
3. wijst erop dat Finland de ontslagen verklaart door te verwijzen naar grote structurele veranderingen in de mondiale handelspatronen ingevolge de globalisering, meer in het bijzonder de exponentiële groei van de internationale onlinehandel; wijst er in het bijzonder op dat de toename van de verkoop online van detailhandelproducten in Finland, in combinatie met de populariteit van niet-EU-webshops bij Finse consumenten, geresulteerd heeft in een geleidelijke afname van de verkoopcijfers van traditionele Finse warenhuizen sinds 2014;
4. merkt op dat alle vier NUTS-2 regio's in Finland door de ontslagen bij twee grote Finse ketens van warenhuizen zijn getroffen; erkent dat deze winkels geconfronteerd worden met een afnemende kasstroom en winstgevendheid door de groei van de e-handel, veranderend koopgedrag en een zwak consumentenvertrouwen;
5. brengt in herinnering dat de ontslagen zich hebben voorgedaan bij twee grote Finse warenhuizenketens en één dochteronderneming, die sinds 2015 allemaal met een flinke daling van de winstgevendheid en een verslechterende cash-flow te maken hebben als gevolg van de opkomst van de e-handel, veranderend koopgedrag en een zwak consumentenvertrouwen; betreurt dat twee van de ondernemingen in kwestie begin 2017 de deuren voorgoed hebben moeten sluiten;
6. is zich ervan bewust dat tegelijkertijd een belangrijke wijziging in de aard van detailhandelbanen is opgetreden, met veel meer deeltijdbanen en een grote vraag naar nieuwe vaardigheden, zoals op de gebieden informatietechnologie, forecasting, data-analyse, communicatie, klantenkennis en logistiek; betreurt het dat 43 % van het personeel in de Finse sector van de detailhandel, die ouder zijn dan 45 jaar, niet over deze vaardigheden beschikt; is van mening dat belemmeringen voor de terugkeer op de arbeidsmarkt van mensen van ouder dan 50 jaar een belangrijke kwestie zijn en kijkt met belangstelling uit naar een evaluatie van de proefprojecten op het gebied van loopbaanbegeleiding die voor deze groep van ontslagen werknemers zijn opgenomen;
7. beklemtoont dat een groot aantal van de ontslagen werknemers ouder is dan 55 jaar, en dat 76 % vrouw is; erkent tegen deze achtergrond het belang van door het EFG medegefinancierde actieve arbeidsmarktmaatregelen voor het vergroten van de kans dat deze kwetsbare groepen opnieuw een baan vinden; juicht het toe dat grote inspanningen zijn verricht om de voorgestelde maatregelen op de specifieke behoeften van de doelgroepen te laten aansluiten;
8. wijst erop dat Finland zeven soorten maatregelen plant voor de ontslagen werknemers voor wie in deze aanvraag steun wordt aangevraagd: i) coaching en andere voorbereidende maatregelen, ii) arbeidsvoorzienings- en andere bedrijfsdiensten, iii) opleiding, iv) subsidie voor start-ups, v) proefprojecten op het gebied van loopbaanbegeleiding, vi) loonsubsidies, en vii) vergoedingen voor reis- en verblijfskosten; verwelkomt de geplande proefprojecten waarbij wordt gekeken naar fysieke, psychische of andere aspecten die de terugkeer op de arbeidsmarkt in de weg kunnen staan voor begunstigden ouder dan 50 jaar; wijst erop dat afdoende middelen zijn toegewezen voor controle en rapportage;
9. wijst erop dat de maatregelen inzake inkomenssteun 22,05 % van het totale pakket aan individuele maatregelen zullen uitmaken, wat ver onder het maximum van 35 % ligt dat in de EFG-verordening wordt genoemd, en dat deze maatregelen afhankelijk zijn gesteld van de actieve participatie van de beoogde begunstigden in activiteiten voor het vinden van werk of opleiding;
10. neemt er kennis van dat het gecoördineerde pakket van gepersonaliseerde diensten tot stand gekomen is via raadpleging van vertegenwoordigers van de Centra voor economische ontwikkeling, transport en het milieu van Uusimaa, Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa en Varsinais-Suomi, en van het Bureau voor werkgelegenheid en economische ontwikkeling van Uusimaa, alsook van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en vakbonden;
11. wijst erop dat de Finse autoriteiten hebben verzekerd dat voor de voorgestelde maatregelen geen financiële steun uit andere fondsen of financieringsinstrumenten van de Unie wordt ontvangen, dat dubbele financiering zal worden voorkomen en dat de voorgestelde maatregelen complementair zijn met maatregelen die vanuit de structuurfondsen worden gefinancierd;

Woensdag 30 november 2017

12. herinnert eraan dat bij het samenstellen van het door het EFG gesteunde gecoördineerde pakket van individuele dienstverlening rekening moet worden gehouden met de toekomstperspectieven op de arbeidsmarkt en de vereiste vaardigheden, en dat het gecoördineerde pakket gericht moet zijn op de overgang naar een grondstoffenefficiënte en duurzame economie;
 13. herhaalt dat uit het EFG afkomstige steun niet in de plaats mag komen van maatregelen waartoe ondernemingen verplicht zijn krachtens de nationale wetgeving of collectieve overeenkomsten, noch van maatregelen voor de herstructurering van ondernemingen of sectoren;
 14. verzoekt de Commissie er bij de nationale autoriteiten op aan te dringen om in toekomstige voorstellen meer details te geven over de sectoren met groeipotentieel, waarin dus waarschijnlijk mensen in dienst kunnen worden genomen, alsook onderbouwde gegevens over de impact van de EFG-financiering te verzamelen, onder meer over de kwaliteit van de banen en het herintredingspercentage dat dankzij het EFG bereikt is;
 15. herhaalt zijn oproep aan de Commissie ervoor te zorgen dat alle documenten in verband met EFG-zaken openbaar toegankelijk zijn;
 16. hecht zijn goedkeuring aan het bij deze resolutie gevoegde besluit;
 17. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit samen met de voorzitter van de Raad te ondertekenen en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 18. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, met inbegrip van de bijlage, te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
-

Woensdag 30 november 2017

BIJLAGE

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering
(aanvraag van Finland — EGF/2017/005 FI/Detailhandel)**

(De tekst van de bijlage wordt hier niet weergegeven, aangezien deze overeenkomt met de definitieve handeling: Besluit (EU) 2018/7.)

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0458

Begrotingsprocedure 2018

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het gemeenschappelijk ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, goedgekeurd door het bemiddelingscomité in het kader van de begrotingsprocedure (14587/2017 — C8-0416/2017 — 2017/2044(BUD))

(2018/C 356/40)

Het Europees Parlement,

- gezien het door het bemiddelingscomité goedgekeurde gemeenschappelijke ontwerp en de daarop betrekking hebbende verklaringen van het Parlement, de Raad en de Commissie (14587/2017 — C8-0416/2017),
- gezien het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, goedgekeurd door de Commissie op 29 juni 2017 (COM(2017)0400),
- gezien het standpunt inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, vastgesteld door de Raad op 4 september 2017 en toegezonden aan het Europees Parlement op 13 september 2017 (11815/2017 — C8-0313/2017),
- gezien de nota van wijzigingen nr. 1/2018 bij het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018, ingediend door de Commissie op 16 oktober 2017,
- gezien zijn resolutie van woensdag 25 oktober 2017 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018 ⁽¹⁾ en de daarin opgenomen begrotingsamendementen,
- gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,
- gezien Besluit 2014/335/EU, Euratom van de Raad van 26 mei 2014 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie ⁽²⁾,
- gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 ⁽³⁾,
- gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽⁴⁾,
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽⁵⁾,
- gezien de artikelen 90 en 91 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van zijn delegatie in het bemiddelingscomité (A8-0359/2017),

⁽¹⁾ Aangenomen teksten van die datum, P8_TA(2017)0408.

⁽²⁾ PB L 168 van 7.6.2014, blz. 105.

⁽³⁾ PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽⁵⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

Woensdag 30 november 2017

1. hecht zijn goedkeuring aan het door het bemiddelingscomité goedgekeurde gemeenschappelijke ontwerp, dat bestaat uit de volgende documenten:
 - lijst van begrotingsonderdelen die niet zijn gewijzigd ten opzichte van de ontwerpbegroting of het standpunt van de Raad;
 - overzicht van bedragen per rubriek van het meerjarig financieel kader;
 - bedragen per begrotingsonderdeel voor alle begrotingsposten;
 - een geconsolideerd document, met bedragen en de definitieve tekst voor alle onderdelen die tijdens de bemiddeling zijn gewijzigd;
 2. bevestigt de aan deze resolutie gehechte gemeenschappelijke verklaringen van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie;
 3. neemt kennis van de aan deze resolutie gehechte unilaterale verklaringen van de Commissie en de Raad;
 4. verzoekt zijn Voorzitter te constateren dat de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2018 definitief is vastgesteld en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 5. verzoekt zijn Voorzitter deze wetgevingsresolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de overige instellingen en de betrokken organen, alsmede aan de nationale parlementen.
-

Woensdag 30 november 2017

BIJLAGE

18.11.2017

DEFINITIEVE

Begroting 2018 — Elementen voor gezamenlijke conclusies

Deze gezamenlijke conclusies hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

1. Begroting 2018
2. Begroting 2017 — Ontwerp van gewijzigde begroting 6/2017
3. Verklaringen

Kort overzicht

A. Begroting 2018

De elementen voor gezamenlijke conclusies omvatten het volgende:

- De totale hoogte van de vastleggingskredieten in de begroting 2018 bedraagt 160 113,5 miljoen EUR. Daardoor resteert onder de MFK-plafonds voor 2018 een marge van in totaal 1 600,3 miljoen EUR aan vastleggingskredieten.
- De betalingskredieten op de begroting 2018 zijn vastgesteld op in totaal 144 681,0 miljoen EUR.
- Het flexibiliteitsinstrument voor 2018 wordt voor 837,2 miljoen EUR aan vastleggingskredieten gebruikt voor rubriek 3 *Veiligheid en burgerschap*.
- De overkoepelende marge voor vastleggingen wordt voor een bedrag van 1 113,7 miljoen EUR gebruikt voor rubriek 1a *Concurrentievermogen voor groei en banen* en rubriek 1b *Economische, sociale en territoriale samenhang*.
- Besluit (EU) 2017/344 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 over de gebruikmaking van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017 ⁽¹⁾ zal worden gewijzigd om de compensatieregeling aan te passen, met een verlaging van het bedrag dat wordt gecompenseerd in rubriek 5 *Administratie* in 2018 van 570 miljoen EUR naar 318 miljoen EUR en tegelijk invoering van een compensatie van 252 miljoen EUR in dezelfde rubriek in 2020.
- De betalingskredieten voor 2018 in verband met de beschikbaarstelling van middelen uit het flexibiliteitsinstrument in 2014, 2016, 2017 en 2018 worden door de Commissie geraamd op 678,3 miljoen EUR.

B. Begroting 2017

Overeenkomstig de elementen voor gezamenlijke conclusies wordt het ontwerp van gewijzigde begroting 6/2017 goedgekeurd als voorgesteld door de Commissie.

1. Begroting 2018

1.1. „Afgesloten” lijnen

Tenzij verder in deze conclusies anders is vermeld, worden alle begrotingslijnen bevestigd die noch de Raad noch het Parlement in hun respectieve lezing hebben geamendeerd en waarvoor het Parlement met de amendementen van de Raad heeft ingestemd.

Voor de overige begrotingslijnen heeft het bemiddelingscomité de conclusies vastgesteld die zijn opgenomen in onderstaande secties 1.2 tot 1.7.

⁽¹⁾ PB L 50 van 28.2.2017, blz. 57.

Woensdag 30 november 2017

1.2. Horizontale kwesties

Gedecentraliseerde agentschappen

De bijdrage van de EU (in vastleggings- en betalingskredieten en het aantal ambten) voor alle gedecentraliseerde agentschappen wordt vastgesteld op het door de Commissie in de ontwerpbegroting voorgestelde niveau, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, met uitzondering van:

— in rubriek 3:

- De Europese Politiedienst (Europol, artikel 18 02 04), waaraan 10 extra posten worden toegewezen en waarvan de vastleggings- en betalingskredieten worden verhoogd met 3 690 000 EUR.
- Het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO, artikel 18 03 02) waarvan de vastleggings- en betalingskredieten worden verhoogd met 5 000 000 EUR.
- Het Europees orgaan voor justitiële samenwerking (Eurojust, artikel 33 03 04), waaraan 5 extra posten worden toegewezen en waarvan de vastleggings- en betalingskredieten worden verhoogd met 1 845 000 EUR.

— in rubriek 1a

- Het Europees GNSS-Agentchap (GSA, artikel 02 05 11), waaraan 5 extra posten worden toegewezen en waarvan de vastleggings- en betalingskredieten worden verhoogd met 345 000 EUR.
- De Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA, artikel 12 02 06) waarvan de vastleggings- en betalingskredieten en het aantal posten worden verlaagd tot het niveau van de ontwerpbegroting.

Uitvoerende agentschappen

De EU-bijdrage (in vastleggings- en betalingskredieten en het aantal posten) voor de uitvoerende agentschappen wordt vastgesteld op het door de Commissie in de ontwerpbegroting 2018 voorgestelde niveau, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018.

Proefprojecten / Voorbereidende acties

Er wordt een breed pakket van 87 proefprojecten/voorbereidende acties (PP/VA) goedgekeurd voor een totaalbedrag van 100,0 miljoen EUR aan vastleggingskredieten, als voorgesteld door het Parlement in aanvulling op de voorbereidende actie voorgesteld door de Commissie in de ontwerpbegroting 2018.

Wanneer een proefproject of een voorbereidende actie gedekt blijkt te zijn door een bestaande rechtsgrond, kan de Commissie voorstellen de kredieten over te schrijven naar de overeenkomstige rechtsgrond om de uitvoering van de actie te vergemakkelijken.

Dit pakket is volledig in overeenstemming met de maxima voor proefprojecten en voorbereidende acties waarin het Financieel Reglement voorziet.

1.3. Uitgavenrubrieken van het financieel kader — vastleggingskredieten

Met inachtneming van de bovenstaande conclusies betreffende de „afgesloten” begrotingslijnen, de agentschappen en de proefprojecten en voorbereidende acties, heeft het bemiddelingscomité overeenstemming bereikt over de volgende punten:

Woensdag 30 november 2017

Rubriek 1a — Concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid

De vastleggingskredieten worden vastgesteld op het niveau dat de Commissie heeft voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, maar met de wijzigingen waarover het bemiddelingscomité overeenstemming heeft bereikt, en die zijn opgenomen in de volgende tabel:

In EUR

Begrotingsonderdeel/ programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
1.1.11	Europese satellietnavigatiesystemen (Egnos en Galileo)			- 4 090 000
02 05 01	Ontwikkeling en levering van mondiale satellietnavigatie-infrastructuur en -diensten (Galileo) tegen 2020	623 949 000	621 709 000	- 2 240 000
02 05 02	Levering van satellietdiensten die de prestaties van het gps-systeem verbeteren om tegen 2020 geleidelijk de hele regio van de Europese Burgerluchtvaartconferentie (European Civil Aviation Conference — ECAC) te bestrijken (Egnos)	185 000 000	183 150 000	- 1 850 000
1.1.13	Europees programma voor aardobservatie (Copernicus)			- 10 370 000
02 06 01	Operationele diensten leveren die op observaties vanuit de ruimte en in-situgegevens berusten (Copernicus)	130 664 000	129 364 000	- 1 300 000
02 06 02	Bouwen aan een autonome aardobservatiecapaciteit van de Unie (Copernicus)	507 297 000	498 227 000	- 9 070 000
1.1.14	Europees Solidariteitskorps			- 30 000 000
15 05 01	Europees Solidariteitskorps	68 235 652	38 235 652	- 30 000 000
1.1.31	Horizon 2020			110 000 000
02 04 02 01	Leiderschap in de ruimte	173 389 945	184 528 490	11 138 545
02 04 02 03	Stimuleren van innovatie in kleine en middelgrote ondernemingen	36 937 021	43 178 448	6 241 427
06 03 03 01	Realiseren van een hulpbronefficiënt, milieuvriendelijk, veilig en naadloos geïntegreerd Europees vervoersysteem	53 986 199	56 835 072	2 848 873
08 02 01 01	Stimuleren van grensverleggend onderzoek in de Europese Onderzoeksraad	1 827 122 604	1 842 122 604	15 000 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
08 02 02 01	Leiderschap in nanotechnologie, geavanceerde materialen, lasers, biotechnologie en geavanceerde fabricage- en verwerkingsprocessen	518 395 125	524 204 453	5 809 328
08 02 03 03	Overschakelen naar een betrouwbaar, duurzaam en concurrerend energiesysteem	330 244 971	336 486 398	6 241 427
08 02 03 04	Realiseren van een hulpbronefficiënt, milieuvriendelijk, veilig en naadloos geïntegreerd Europees vervoersysteem	230 777 055	239 323 675	8 546 620
08 02 03 05	Een hulpbronefficiënte en klimaatbestendige economie en een duurzame grondstoffenbevoorrading tot stand brengen	297 738 618	303 307 891	5 569 273
08 02 08	Kmo-instrument	471 209 870	481 209 870	10 000 000
09 04 02 01	Leiderschap op het gebied van de informatie- en communicatietechnologie	722 055 754	725 189 515	3 133 761
15 03 01 01	Marie Skłodowska-Curie-acties — Nieuwe vaardigheden, kennis en innovatie genereren, ontwikkelen en overdragen	870 013 019	885 710 765	15 697 746
32 04 03 01	Overschakelen naar een betrouwbaar, duurzaam en concurrerend energiesysteem	300 984 111	320 757 111	19 773 000
1.1.4	Concurrentievermogen van ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen (Cosme)			15 000 000
02 02 02	Kleine en middelgrote ondernemingen meer toegang geven tot financiering in de vorm van eigen vermogen en schuld	199 554 000	214 554 000	15 000 000
1.1.5	Onderwijs, opleiding en sport (Erasmus+)			54 000 000
15 02 01 01	Bevordering van uitmuntendheid en samenwerking in de Europese onderwijs- en opleidingssector en het belang daarvan voor de arbeidsmarkt	1 955 123 300	1 979 123 300	24 000 000
15 02 01 02	Bevordering van uitmuntendheid en samenwerking op het gebied van de Europese jeugd en de participatie van jongeren aan het Europees democratisch leven	182 672 916	212 672 916	30 000 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting- sonderdeel/ programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
1.1.7	<i>Douane, Fiscalis and fraudebestrijding</i>			- 1 365 232
14 02 01	Ondersteuning van de werking en de modernisering van de douane-unie	80 071 000	78 860 555	- 1 210 445
14 03 01	Verbetering van de werking van de belastingstelsels	32 043 000	31 888 213	- 154 787
1.1.81	<i>Financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen (CEF) — energie</i>			- 19 773 000
32 02 01 04	Bijdrage van de Unie aan de financieringsinstrumenten voor het scheppen van een klimaat dat gunstiger is voor particuliere investeringen in energieprojecten.	19 773 000	0	- 19 773 000
1.1. GA	<i>Gedecentraliseerde agentschappen</i>			- 3 965 555
02 05 11	Europees GNSS-Agentschap	30 993 525	31 338 525	345 000
12 02 06	Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)	15 947 170	11 636 615	- 4 310 555
1.1. AAEP	<i>Andere acties en programma's</i>			- 2 346 000
02 03 02 01	Steun aan normalisatiewerkzaamheden van CEN, Cenelec en ETSI	18 908 000	18 562 000	- 346 000
26 02 01	Procedures voor de plaatsing en de bekendmaking van overheidsopdrachten voor leveringen, voor de uitvoering van werken en voor dienstverlening	8 500 000	7 500 000	- 1 000 000
29 02 01	Hoogwaardige statistische informatie verstrekken, nieuwe methoden voor de productie van Europese statistieken toepassen en het partnerschap binnen het Europees statistisch systeem versterken	59 475 000	58 475 000	- 1 000 000
1.1. PPVA	<i>Proefprojecten en voorbereidende acties</i>			51 650 000
1.1. SPEC	<i>Op grond van de prerogatieven van de Commissie en specifieke aan de Commissie verleende bevoegdheden gefinancierde acties</i>			- 2 900 000
01 02 01	Coördinatie van en toezicht op en communicatie over de Economische en Monetaire Unie inclusief de euro	12 000 000	11 500 000	- 500 000
04 03 01 08	Arbeidsverhoudingen en sociale dialoog	16 438 000	15 038 000	- 1 400 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
06 02 05	Ondersteunende activiteiten in het kader van het Europees beleid inzake vervoer en passagiersrechten, met inbegrip van communicatieactiviteiten	11 821 000	10 821 000	- 1 000 000
	Totaal			155 840 213

Als gevolg hiervan wordt de overeengekomen hoogte van de vastleggingskredieten bepaald op 22 001,5 miljoen EUR, zodat geen marge overblijft onder het uitgavenplafond van rubriek 1a van 21 239 miljoen EUR, en het gebruik van de overkoepelende marge voor vastleggingen voor een bedrag van 762,5 miljoen EUR.

Rubriek 1b — Economische, sociale en territoriale samenhang

De vastleggingskredieten worden vastgesteld op het niveau dat de Commissie heeft voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, maar met de wijziging waarover het bemiddelingscomité overeenstemming heeft bereikt, en die zijn opgenomen in de volgende tabel:

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
1.2.5	<i>Jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (specifieke aanvullende toewijzing)</i>			116 666 667
04 02 64	Werkgelegenheidsinitiatief voor jongeren	233 333 333	350 000 000	116 666 667
1.2. PPVA	<i>Proefprojecten en voorbereidende acties</i>			7 700 000
	Totaal			124 366 667

Als gevolg hiervan wordt de overeengekomen hoogte van de vastleggingskredieten bepaald op 55 532,2 miljoen EUR, zodat geen marge overblijft onder het uitgavenplafond van rubriek 1b van 55 181 miljoen EUR, en het gebruik van de overkoepelende marge voor vastleggingen voor een bedrag van 351,2 miljoen EUR.

Rubriek 2 — Duurzame groei: Natuurlijke hulpbronnen

De vastleggingskredieten worden vastgesteld op het niveau dat de Commissie heeft voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, maar met de wijzigingen waarover het bemiddelingscomité overeenstemming heeft bereikt, en die zijn opgenomen in de volgende tabel:

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
2.0.10	<i>Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) — marktgerelateerde uitgaven en rechtstreekse betalingen</i>			- 229 900 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel/ programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
05 03 01 10	Basisbetalingsregeling (BBR)	16 556 000 000	16 326 100 000	- 229 900 000

2.0. PPVA *Proefprojecten en voorbereidende acties* **15 600 000**

	Totaal			- 214 300 000
--	---------------	--	--	----------------------

De verlaging van de vastleggingskredieten is volledig toe te schrijven aan de hogere bestemmingsontvangsten die beschikbaar zijn als gevolg van het ELGF-overschot van 31 oktober 2017, die de volledige behoeften van de sector zullen dekken, overeenkomstig de bijwerking in nota van wijzigingen 1/2018. Met betrekking tot deze bijgewerkte behoeften worden in nota van wijzigingen 1/2018 de betalingen opgetrokken voor:

- Jonge landbouwers, met 34 miljoen EUR (begrotingspost 05 03 01 13),
- Landbouwpraktijken die gunstig zijn voor klimaat en milieu, met 95 miljoen EUR (begrotingspost 05 03 01 11),
- Andere maatregelen in de sectoren varkensvlees, pluimvee, eieren, producten van de bijenteelt en andere dierlijke producten, met 60 miljoen EUR (begrotingspost 05 02 15 99),
- Nationale steunprogramma's voor de wijnsector, met 7 miljoen EUR (begrotingspost 05 02 09 08), en
- Opslagmaatregelen voor mageremelkpoeder, met 2 miljoen EUR (begrotingspost 05 02 12 02).

Als gevolg hiervan wordt de overeengekomen hoogte van de vastleggingskredieten bepaald op 59 285,3 miljoen EUR, waardoor er een marge van 981,7 miljoen EUR overblijft onder het uitgavenplafond van rubriek 2.

Rubriek 3 — Veiligheid en burgerschap

De vastleggingskredieten worden vastgesteld op het niveau dat de Commissie heeft voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, maar met de wijzigingen waarover het bemiddelingscomité overeenstemming heeft bereikt, en die zijn opgenomen in de volgende tabel:

In EUR

Begroting-sonderdeel/ programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
3.0.11	<i>Creatief Europa</i>			3 500 000
15 04 01	Versterking van de financiële capaciteit van het mkb en kleine en zeer kleine organisaties in de Europese culturele en creatieve sectoren, en bevordering van beleidsontwikkeling en nieuwe zakelijke modellen	34 528 000	35 528 000	1 000 000
15 04 02	Subprogramma Cultuur — Grensoverschrijdende acties ondersteunen en transnationale verspreiding en mobiliteit bevorderen	68 606 000	71 106 000	2 500 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
3.0.8	Levensmiddelen en diervoeders			- 6 500 000
17 04 01	Een hogere diergezondheidsstatus en een hoog niveau van bescherming van dieren in de Unie garanderen	161 500 000	160 000 000	- 1 500 000
17 04 02	De tijdige detectie en uitroeiing van voor planten schadelijke organismen garanderen	25 000 000	22 000 000	- 3 000 000
17 04 03	Doeltreffende, doelmatige en betrouwbare controles garanderen	57 483 000	55 483 000	- 2 000 000
3.0. DAG	Gedecentraliseerde agentschappen			10 535 000
18 02 04	Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol)	116 687 271	120 377 271	3 690 000
18 03 02	Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EA-SO)	85 837 067	90 837 067	5 000 000
33 03 04	Europese Eenheid voor justitiële samenwerking (Euro-just)	36 506 468	38 351 468	1 845 000
3.0. PPPA	Proefprojecten en voorbereidende acties			12 650 000
	Totaal			20 185 000

Als gevolg hiervan wordt de overeengekomen hoogte van de vastleggingskredieten bepaald op 3 493,2 miljoen EUR, zodat geen marge overblijft onder het uitgavenplafond van rubriek 3, en het gebruik van 837,2 miljoen EUR door middel van het Flexibiliteitsinstrument.

Rubriek 4 — Europa als wereldspeler

De vastleggingskredieten worden vastgesteld op het niveau dat de Commissie heeft voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, maar met de wijzigingen waarover het bemiddelingscomité overeenstemming heeft bereikt, en die zijn opgenomen in de volgende tabel:

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
4.0.1	Instrument voor pretoetredingssteun (IPA II)			- 95 000 000
	Steun aan Turkije — Steun voor economische, sociale en territoriale ontwikkeling en geleidelijke aanpassing aan het acquis van de Unie	148 000 000	131 000 000	- 17 000 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
22 02 01 01	Steun voor Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kosovo ⁽¹⁾ , Montenegro, Servië en de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië — Politieke hervormingen en een daarmee verband houdende geleidelijke afstemming op het acquis van de Unie	189 267 000	199 267 000	10 000 000
22 02 03 01	Steun voor Turkije — Steun voor politieke hervormingen en een daarmee verband houdende geleidelijke afstemming op het acquis van de Unie	217 400 000	167 400 000	- 50 000 000
22 02 03 02	Steun voor Turkije — Steun voor economische, sociale en territoriale ontwikkeling en een daarmee verband houdende geleidelijke afstemming op het acquis van de Unie	274 384 000	236 384 000	- 38 000 000
4.0.2	Europees nabuurschapsinstrument (ENI)			50 000 000
22 04 01 03	Mediterrane landen — Vertrouwensofbouw, veiligheid en het voorkomen en oplossen van conflicten	262 072 675	296 072 675	34 000 000
22 04 01 04	Ondersteuning van het vredesproces en financiële bijstand aan Palestina en aan de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA)	293 379 163	299 379 163	6 000 000
22 04 02 02	Oostelijk Partnerschap — Armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling	351 556 726	361 556 726	10 000 000
4.0.3	Instrument voor ontwikkelingssamenwerking (DCI)			20 000 000
21 02 07 03	Menselijke ontwikkeling	193 374 058	205 874 058	12 500 000
21 02 20	Erasmus+ — Bijdrage uit de instrumenten voor ontwikkelingssamenwerking (DCI)	94 928 673	102 428 673	7 500 000
4.0.4	Partnerschapsinstrument voor samenwerking met derde landen (PI)			- 3 000 000
19 05 01	Samenwerking met derde landen ter bevordering van uniale en wederzijdse belangen	126 263 000	123 263 000	- 3 000 000
4.0. AAEP	Andere acties en programma's			- 1 083 000
13 07 01	Financiële steun ten behoeve van de bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap	32 473 000	34 473 000	2 000 000
21 02 40	Grondstoffenovereenkomsten	5 583 000	2 500 000	- 3 083 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
4.0. PPVA	<i>Proefprojecten en voorbereidende acties</i>			8 900 000
4.0. SPEC	<i>Op grond van de prerogatieven van de Commissie en specifieke aan de Commissie verleende bevoegdheden gefinancierde acties</i>			1 000 000
19 06 01	Communicatie over de Unie inzake externe betrekkingen	12 000 000	15 000 000	3 000 000
21 08 01	Evaluatie van de resultaten van de steun van de Unie, vervolgmaatregelen en audit	30 676 000	29 176 000	- 1 500 000
21 08 02	Coördinatie en bewustmaking op het gebied van ontwikkelingskwesaties	13 036 000	12 536 000	- 500 000
	Totaal			- 19 183 000

(¹) Deze benaming laat de standpunten over de status onverlet en is in overeenstemming met Resolutie 1244(1999) van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

Als gevolg hiervan wordt de overeengekomen hoogte van de vastleggingskredieten bepaald op 9 568,8 miljoen EUR, waardoor er een marge van 256,2 miljoen EUR overblijft onder het uitgavenplafond van rubriek 4.

Rubriek 5 — Administratie

Het aantal posten in de organigrammen van de instellingen en de kredieten die de Commissie heeft voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, worden goedgekeurd door het bemiddelingscomité, maar met de volgende uitzonderingen:

- De afdeling van het Parlement, waarvan de lezing wordt goedgekeurd;
- De afdeling van de Raad, waarvan de lezing wordt goedgekeurd;
- De Europese Dienst voor extern optreden, waarvoor 800 000 EUR wordt toegewezen aan de nieuw gecreëerde begrotingspost 2 2 1 4 *Strategische communicatiecapaciteit*. Bedoeling is de Europese Dienst voor extern optreden behoorlijk uit te rusten met betrekking tot strategische communicatie-instrumenten, contracten op het gebied van strategische communicatiedeskundigheid, ondersteuning van de taalpluraliteit van strategische communicatieproducten en het opzetten en onderhouden van een netwerk van deskundigen in de lidstaten en de buurlanden om desinformatie tegen te gaan. Begrotingspost 3 0 0 4 *Andere administratieve uitgaven* verlaagd met 800 000 EUR teneinde begrotingsneutraliteit te waarborgen.

Bovendien zijn de gevolgen voor de begroting 2018 van de automatische salarisaanpassing die zal worden toegepast vanaf 1 juli 2017, geïntegreerd in alle afdelingen van de instellingen, op de volgende manier:

	In EUR
Parlement	- 2 796 000
Raad	- 948 000

Woensdag 30 november 2017

	<i>In EUR</i>
Commissie (inclusief pensioenen)	- 13 179 600
Hof van Justitie	- 868 800
Rekenkamer	- 357 000
Europees Economisch en Sociaal Comité	1 - 193 000
Comité van de Regio's	- 146 000
Europese Ombudsman	- 24 600
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	- 13 459
Europese Dienst voor extern optreden	- 878 400
Totaal	- 19 404 859

Ten slotte zijn extra verlagingen geïdentificeerd van 5 miljoen EUR voor alle instellingen voor uitgaven in verband met gebouwen, op de volgende manier:

	<i>In EUR</i>
Raad	1 - 378 623
Commissie (inclusief pensioenen)	- 3 637 499
Hof van Justitie	- 270 611
Rekenkamer	- 96 409
Europees Economisch en Sociaal Comité	- 89 461
Comité van de Regio's	- 63 393
Europese Ombudsman	1 - 7 016
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	- 9 526
Europese Dienst voor extern optreden	- 447 462
Totaal	- 5 000 000

Bijgevolg wordt, rekening houdend met de proefprojecten en voorbereidende acties (3,5 miljoen EUR) die worden voorgesteld in bovenstaand punt 1.2, de overeengekomen hoogte van de vastleggingskredieten bepaald op 9 665,5 miljoen EUR, waardoor er een marge overblijft van 362,5 miljoen EUR onder het uitgavenplafond van rubriek 5, na het gebruik van 318,0 miljoen EUR van de marge ter compensatie van het gebruik van de marge voor onvoorziene uitgaven in 2017.

Speciale instrumenten EFG, EAR en EUSF

De vastleggingskredieten voor het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (EFG) en voor de reserve voor noodhulp (EAR) worden vastgesteld op het door de Commissie in de ontwerpbegroting 2018 voorgestelde niveau, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018. De reserve voor het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (EUSF) wordt geschrapt (artikel 40 02 44).

Woensdag 30 november 2017

1.4. Betalingskredieten

De totale hoogte van de betalingkredieten op de begroting 2018 wordt vastgesteld op het niveau van de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, met de volgende aanpassingen als overeengekomen door het bemiddelingscomité:

1. In de eerste plaats wordt rekening gehouden met het overeengekomen niveau van vastleggingskredieten voor niet-gesplitste uitgaven, waarvoor het niveau van betalingkredieten gelijk is aan de hoogte van de vastleggingskredieten. Dit omvat de bijkomende verlaging van de landbouwuitgaven met 229,9 miljoen EUR. Het gecombineerde gevolg is een daling van 255,3 miljoen EUR;
2. De betalingkredieten voor alle *nieuwe* proefprojecten en voorbereidende acties voorgesteld door het Parlement worden vastgesteld op 50 % van de overeenkomstige vastleggingskredieten of op het door het Parlement voorgestelde niveau indien dit lager is. Bij de verlenging van *bestaande* proefprojecten en voorbereidende acties is het niveau van betalingkredieten het niveau dat in het begrotingsontwerp is vastgelegd plus 50 % van de overeenkomstige nieuwe vastleggingskredieten, of het door het Parlement voorgestelde niveau indien dit lager is. Het gecombineerde gevolg is een verhoging van 50,0 miljoen EUR;
3. De aanpassingen van de volgende begrotingsonderdelen zijn overeengekomen naar aanleiding van de ontwikkeling van vastleggingskredieten voor gesplitste uitgaven:

In EUR

Begrotingsonderdeel/ programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
1.1.14	Europees Solidariteitskorps			- 22 501 000
15 05 01	Europees Solidariteitskorps	51 177 000	28 676 000	- 22 501 000
1.1.5	Onderwijs, opleiding en sport (Erasmus+)			12 000 000
15 02 01 01	Bevordering van uitmuntendheid en samenwerking in de Europese onderwijs- en opleidingssector en het belang daarvan voor de arbeidsmarkt	1 845 127 000	1 857 127 000	12 000 000
1.1. GA	Gedecentraliseerde agentschappen			- 3 965 555
02 05 11	Europees GNSS-Agentschap	30 993 525	31 338 525	345 000
12 02 06	Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)	15 947 170	11 636 615	- 4 310 555
1.1. AAEP	Andere acties en programma's			1 - 900 000
26 02 01	Procedures voor de plaatsing en de bekendmaking van overheidsopdrachten voor leveringen, voor de uitvoering van werken en voor dienstverlening	8 200 000	7 300 000	- 900 000
3.0. GA	Gedecentraliseerde agentschappen			10 535 000
18 02 04	Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol)	116 687 271	120 377 271	3 690 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
18 03 02	Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EA-SO)	85 837 067	90 837 067	5 000 000
33 03 04	Europese Eenheid voor justitiële samenwerking (Eurojust)	36 506 468	38 351 468	1 845 000

4.0.1 Instrument voor pretoetredingssteun (IPA II) -76 300 000

05 05 04 02	Steun voor economische, sociale en territoriale ontwikkeling en geleidelijke aanpassing aan het acquis van de Unie	120 000 000	107 200 000	- 12 800 000
22 02 01 01	Steun voor Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kosovo ⁽¹⁾ , Montenegro, Servië en de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië — Politieke hervormingen en een daarmee verband houdende geleidelijke afstemming op het acquis van de Unie	219 000 000	221 500 000	2 500 000
22 02 03 01	Steun voor Turkije — Steun voor politieke hervormingen en een daarmee verband houdende geleidelijke afstemming op het acquis van de Unie	86 000 000	48 500 000	- 37 500 000
22 02 03 02	Steun voor Turkije — Steun voor economische, sociale en territoriale ontwikkeling en een daarmee verband houdende geleidelijke afstemming op het acquis van de Unie	291 000 000	262 500 000	- 28 500 000

4.0.2 Europees nabuurschapsinstrument (ENI) 12 500 000

22 04 01 03	Mediterrane landen — Vertrouwensopbouw, veiligheid en het voorkomen en oplossen van conflicten	125 000 000	133 500 000	8 500 000
22 04 01 04	Ondersteuning van het vredesproces en financiële bijstand aan Palestina en aan de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (UNRWA)	260 000 000	261 500 000	1 500 000
22 04 02 02	Oostelijk Partnerschap — Armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling	320 000 000	322 500 000	2 500 000

4.0.3 Instrument voor ontwikkelingssamenwerking (DCI) 16 900 000

21 02 07 03	Menselijke ontwikkeling	170 000 000	179 400 000	9 400 000
-------------	-------------------------	-------------	-------------	-----------

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begrotingsonderdeel/ programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil
21 02 20	Erasmus+ — Bijdrage uit de instrumenten voor ontwikkelingssamenwerking (DCI)	95 995 100	103 495 100	7 500 000
4.0. AAEP	Andere acties en programma's			1 000 000
13 07 01	Financiële steun ten behoeve van de bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap	25 000 000	26 000 000	1 000 000
4.0. SPEC	Op grond van de prerogatieven van de Commissie en specifieke aan de Commissie verleende bevoegdheden gefinancierde acties			1 500 000
19 06 01	Communicatie over de Unie inzake externe betrekkingen	13 700 000	15 200 000	1 500 000
	Totaal			- 49 231 555

(¹) Deze benaming laat de standpunten over de status onverlet en is in overeenstemming met Resolutie 1244(1999) van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

4. De betalingskredieten worden extra verlaagd op de volgende begrotingsonderdelen:

In EUR

Begrotingsonderdeel/ programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil (%)
1.2.12	Overgangsregio's			- 55 000 000
04 02 61	Europees Sociaal Fonds — Overgangsregio's — Doelstelling investeren in groei en werkgelegenheid	1 345 000 000	1 305 000 000	- 40 000 000
13 03 61	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) — Overgangsregio's — Doelstelling investeren in groei en werkgelegenheid	2 750 463 362	2 735 463 362	- 15 000 000
1.2.13	Concurrentiekracht (meer ontwikkelde regio's)			- 90 000 000
04 02 62	Europees Sociaal Fonds — Meer ontwikkelde regio's — Doelstelling investeren in groei en werkgelegenheid	2 882 000 000	2 847 000 000	- 35 000 000

Woensdag 30 november 2017

In EUR

Begroting-sonderdeel / programma	Naam	OB 2018 (incl. NvW 1)	Begroting 2018	Vershil (%)
13 03 62	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) — Meer ontwikkelde regio's — Doelstelling investeren in groei en werkgelegenheid	3 497 060 077	3 442 060 077	- 55 000 000
1.2.2	Europese territoriale samenwerking			- 90 500 000
13 03 64 01	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) — Europese territoriale samenwerking	1 004 701 248	914 201 248	- 90 500 000
1.2.31	Technische bijstand			- 4 500 000
13 03 65 01	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) — Operationele technische bijstand	72 000 000	69 000 000	- 3 000 000
13 03 66	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) — Innovatieve acties op het gebied van duurzame stedelijke ontwikkeling	43 321 859	41 821 859	- 1 500 000
	Totaal			- 240 000 000

1. De reserve voor het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (artikel 40 02 44) wordt geschrapt (- 88,0 miljoen EUR).

Deze maatregelen leveren een niveau van betalingskredieten op van 144 681,0 miljoen EUR, dat wil zeggen een daling van 582,5 miljoen EUR ten opzichte van de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018.

1.5. Reserve

Er zijn geen reserves naast die van de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, met uitzondering van begrotingsonderdeel 22 02 03 01 *Steun voor Turkije — politieke hervormingen en een daarmee verband houdende geleidelijke afstemming op het acquis van de Unie*, waarvoor 70 000 000 EUR aan vastleggingskredieten en 35 000 000 EUR aan betalingskredieten in de reserve worden geplaatst in afwachting van de vervulling van de volgende voorwaarde:

„Het bedrag zal worden vrijgegeven wanneer Turkije volgens het jaarverslag van de Commissie meetbare toereikende vorderingen boekt op het gebied van de rechtsstaat, de democratie, de mensenrechten en de persvrijheid.”

De toelichting van post 22 02 03 01 wordt dienovereenkomstig gewijzigd.

1.6. Begrotingstoelichting

Tenzij specifiek anders bepaald in de voorgaande paragrafen, zijn door het Europees Parlement of de Raad aangebrachte wijzigingen in de tekst van begrotingstoelichtingen goedgekeurd, met uitzondering van de begrotingslijnen in de twee onderstaande tabellen:

Woensdag 30 november 2017

- Begrotingsonderdelen waarvoor de door het Europees Parlement aangebrachte wijzigingen zijn goedgekeurd met de wijzigingen die de Commissie heeft voorgesteld in haar brief inzake de uitvoerbaarheid.

Begrotingsonderdeel	Naam
06 02 01 01	Het wegwerken van knelpunten, de interoperabiliteit van de spoorwegen verbeteren, het aanleggen van ontbrekende schakels en het verbeteren van grensoverschrijdende tracés.
09 05 01	Subprogramma Media — Transnationaal en internationaal opereren en transnationale verspreiding en mobiliteit bevorderen
18 04 01 01	Europa voor de burger — Het gedenken en de capaciteit voor burgerparticipatie op het niveau van de Unie versterken
21 02 07 03	Menselijke ontwikkeling
22 02 03 02	Steun voor economische, sociale en territoriale ontwikkeling en geleidelijke aanpassing aan het acquis van de Unie

- Begrotingsonderdelen waarvoor de begrotingstoelichting die wordt voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018 en de actualisering van het ELGF, wordt goedgekeurd.

Begrotingsonderdeel	Naam
02 02 01	Ondernemerschap bevorderen en het concurrentievermogen en de toegang tot markten van ondernemingen in de Unie verbeteren
02 03 04	Instrumenten voor het bestuur van de interne markt
05 02 08 03	Actiefondsen van de producentenorganisaties
05 03 01 01	Bedrijfstoelageregeling (BTR)
05 03 01 10	Basisbetalingsregeling (BBR)
05 04 60 01	Bevordering van de duurzame ontwikkeling van het platteland en van een territoriaal en ecologisch evenwichtiger, klimaatvriendelijkere en innovatievere landbouwsector van de Unie
08 02 02 02	Verbeteren van de toegang tot risicokapitaal voor investeringen in onderzoek en innovatie
09 05 05	Multimedia-acties
13 03 61	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) — Overgangsregio's — Doelstelling investeren in groei en werkgelegenheid
13 03 62	Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) — Meer ontwikkelde regio's — Doelstelling investeren in groei en werkgelegenheid
13 06 01	Bijstand aan lidstaten in het geval van een grote natuurramp die ernstige gevolgen heeft voor de levensomstandigheden van de burgers, het natuurlijke milieu of de economie

Woensdag 30 november 2017

Begrotingsonderdeel	Naam
18 02 01 02	Voorkoming en bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en betere beheersing van veiligheidsgerelateerde risico's en crises
18 03 01 01	Versterking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel en bevordering van solidariteit en eerlijke verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de lidstaten
21 04 01	Versterking van de eerbiediging en naleving van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden en ondersteuning van democratische hervormingen
23 02 01	Vertrekking van snelle, doeltreffende en op behoeften gebaseerde humanitaire hulp en voedselhulp
33 02 07	Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE)

Hierbij moet worden aangetekend dat de amendementen die door het Europees Parlement of de Raad zijn ingediend niet kunnen leiden tot wijziging of uitbreiding van het bereik van een bestaande rechtsgrond of inbreuk kunnen maken op de administratieve autonomie van instellingen, en dat de desbetreffende actie gefinancierd moet kunnen worden met de beschikbare middelen.

1.7. Nieuwe begrotingslijnen

De begrotingsnomenclatuur die de Commissie heeft voorgesteld in de ontwerpbegroting, als gewijzigd bij nota van wijzigingen 1/2018, wordt goedgekeurd, met de opname van:

- de *nieuwe* proefprojecten en voorbereidende, die worden voorgesteld in bovenstaand punt 1.2; en
- de nieuwe begrotingspost 2 2 1 4 binnen de afdeling van de Europese Dienst voor extern optreden, dat wordt voorgesteld in bovenstaand punt 1.3.

2. Begroting 2017

Ontwerp van gewijzigde begroting (OGB) 6/2017 wordt goedgekeurd als voorgesteld door de Commissie.

3. Verklaringen

3.1. Gezamenlijke verklaring van het Parlement, de Raad en de Commissie over betalingskredieten

Het Europees Parlement en de Raad herinneren eraan dat in het licht van de uitvoering moet worden gezorgd voor een ordelijke ontwikkeling van de betalingen ten opzichte van de vastleggingskredieten om een abnormaal niveau van onbetaalde rekeningen aan het eind van het jaar te voorkomen.

Het Europees Parlement en de Raad verzoeken de Commissie nauwlettend te blijven toezien op de uitvoering van de programma's voor 2014-2020. Daartoe verzoeken zij de Commissie om tijdig geactualiseerde cijfers over de stand van uitvoering en de ramingen met betrekking tot de in 2018 benodigde betalingskredieten voor te leggen.

De Raad en het Europees Parlement zullen te zijner tijd de nodige besluiten voor naar behoren gerechtvaardigde behoeften nemen, om te voorkomen dat een buitensporig bedrag aan onbetaalde rekeningen wordt geaccumuleerd en te waarborgen dat aan betalingsverzoeken naar behoren wordt voldaan.

Woensdag 30 november 2017

3.2. Gezamenlijke verklaring van het Parlement, de Raad⁽¹⁾ en de Commissie over het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief

Het Parlement, de Raad en de Commissie brengen in herinnering dat het terugdringen van de werkloosheid, en met name de jeugdwerkloosheid, voor elk van de drie instellingen hoog op de politieke agenda blijft staan, en geven daarom nogmaals uiting aan hun vastbeslotenheid om de daartoe beschikbare middelen, en in het bijzonder het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief, optimaal te benutten.

Daarom zijn zij ingenomen met de verhoging van het voor 2018 aan dit initiatief toegewezen bedrag. Het is echter niet alleen van essentieel belang te zorgen voor een adequate financiering in de EU-begroting, maar ook voor de juiste procedures voor een doeltreffende uitvoering ervan.

In dit verband is een doeltreffende samenwerking tussen het Parlement, de Raad en de Commissie nodig opdat de getroffen maatregelen het grootst mogelijk effect zouden sorteren.

De Raad en het Europees Parlement verbinden zich er derhalve toe de wijziging in de verordening gemeenschappelijke bepalingen die nodig is voor de goedkeuring van de begroting 2018, prioritair te behandelen.

De Commissie zal de snelle goedkeuring van de wijzigingen in de programma's voor de uitvoering van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief bevorderen.

3.3. Unilaterale verklaring van de Commissie over het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief

Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid blijft hoog op de politieke agenda staan. De Commissie verbindt zich ertoe te tendens in de uitvoering van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief nauwlettend te volgen. Indien deze tendens versnelt en het absorptievermogen een verhoging toelaat, zal de Commissie voorstellen de middelen voor het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief te verhogen via een gewijzigde begroting die uit de overkoepelende marge voor vastleggingen wordt gefinancierd overeenkomstig artikel 14 van de MFK-verordening.

In dat geval verwacht de Commissie dat de Raad en het Europees Parlement een dergelijk ontwerp van gewijzigde begroting snel behandelen.

3.4. Unilaterale verklaring van de Raad over de vermindering van het personeelsbestand met 5 %

De Raad herinnert eraan dat het beoogde jaar voor de volledige uitvoering van de vermindering van het personeelsbestand met 5 % 2017 was. Aangezien echter niet alle instellingen, organen en instanties de beoogde reductie hebben uitgevoerd, dringt de Raad aan op verdere inspanningen in 2018 om de afspraak na te komen.

Het is van essentieel belang dat de vermindering van het personeelsbestand met 5 % door alle instellingen, organen en instanties wordt uitgevoerd, en dat zij wordt gemonitord tot zij volledig heeft plaatsgevonden. Met het oog daarop verzoekt de Raad de Commissie het resultaat van deze exercitie te blijven beoordelen teneinde er lering uit te trekken voor de toekomst.

⁽¹⁾ Het Verenigd Koninkrijk steunt deze verklaring niet.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0460

Wijzigingen in de middelen voor economische, sociale en territoriale cohesie en in de middelen voor de doelstelling „investeren in groei en werkgelegenheid” en de doelstelling „Europese territoriale samenwerking” *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1303/2013 wat betreft de wijzigingen in de middelen voor economische, sociale en territoriale cohesie en in de middelen voor de doelstelling „investeren in groei en werkgelegenheid” en de doelstelling „Europese territoriale samenwerking” (COM(2017)0565 — C8-0342/2017 — 2017/0247(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 356/41)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2017)0565),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 177 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0342/2017),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - na raadpleging van het Europees Economisch en Sociaal Comité,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien de brief van de Begrotingscommissie,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling (A8-0358/2017),
- A. overwegende dat het om redenen van urgentie gerechtvaardigd is om tot stemming over te gaan vóór het verstrijken van de in artikel 6 van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid bedoelde termijn van acht weken;
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2017)0247

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1303/2013 wat betreft de wijzigingen in de middelen voor economische, sociale en territoriale cohesie en in de middelen voor de doelstelling „investeren in groei en werkgelegenheid” en de doelstelling „Europese territoriale samenwerking”

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/2305.)

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0461

Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de EU en Egypte: deelname van Egypte aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en de Arabische Republiek Egypte, waarin de voorwaarden voor de deelname van de Arabische Republiek Egypte aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11965/2017 — C8-0345/2017 — 2017/0196(NLE))

(Goedkeuring)

(2018/C 356/42)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (11965/2017),
 - gezien de ontwerpovereenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en de Arabische Republiek Egypte, waarin de voorwaarden voor de deelname van de Arabische Republiek Egypte aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11926/2017),
 - gezien Besluit (EU) 2017/1324 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2017 betreffende de deelname van de Unie aan een door verscheidene lidstaten gezamenlijk opgezet partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) ⁽¹⁾,
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 186 en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), punt v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0345/2017),
 - gezien artikel 99, leden 1 en 4, en artikel 108, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A8-0353/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Arabische Republiek Egypte.

⁽¹⁾ PB L 185 van 18.7.2017, blz. 1.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0462

Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de EU en Algerije: deelname van Algerije aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en de Democratische Volksrepubliek Algerije, waarin de voorwaarden voor de deelname van de Democratische Volksrepubliek Algerije aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11964/2017 — C8-0346/2017 — 2017/0197(NLE))

(Goedkeuring)

(2018/C 356/43)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (11964/2017),
 - gezien de ontwerpovereenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en de Democratische Volksrepubliek Algerije, waarin de voorwaarden voor de deelname van de Democratische Volksrepubliek Algerije aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11924/2017),
 - gezien Besluit (EU) 2017/1324 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2017 betreffende de deelname van de Unie aan een door verscheidene lidstaten gezamenlijk opgezet partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) ⁽¹⁾,
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 186 en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0346/2017),
 - gezien artikel 99, leden 1 en 4, en artikel 108, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A8-0354/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Democratische Volksrepubliek Algerije.

⁽¹⁾ PB L 185 van 18.7.2017, blz. 1.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0463

Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de EU en Jordanië: deelname van Jordanië aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van de Overeenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië, waarin de voorwaarden voor de deelname van het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11966/2017 — C8-0343/2017 — 2017/0200(NLE))

(Goedkeuring)

(2018/C 356/44)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (11966/2017),
 - gezien de ontwerpovereenkomst inzake wetenschappelijke en technologische samenwerking tussen de Europese Unie en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië, waarin de voorwaarden voor de deelname van het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië aan het partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) worden vastgesteld (11927/2017),
 - gezien Besluit (EU) 2017/1324 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2017 betreffende de deelname van de Unie aan een door verscheidene lidstaten gezamenlijk opgezet partnerschap voor onderzoek en innovatie in het Middellandse Zeegebied (het Prima-initiatief) ⁽¹⁾,
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 186 en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0343/2017),
 - gezien artikel 99, leden 1 en 4, en artikel 108, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A8-0355/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en van het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië.

⁽¹⁾ PB L 185 van 18.7.2017, blz. 1.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0464

Toetreding van Chili, IJsland en de Bahama's tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Roemenië wordt gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Chili, IJsland en de Bahama's tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0360 — C8-0234/2017 — 2017/0150(NLE))

(Raadpleging)

(2018/C 356/45)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2017)0360),
 - gezien artikel 38, vierde alinea, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 81, lid 3, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder b), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0234/2017),
 - gezien het advies van het Hof van Justitie ⁽¹⁾ over de exclusieve externe bevoegdheid van de Europese Unie voor een verklaring van aanvaarding van toetreding tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 78 quater en artikel 108, lid 8, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A8-0364/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de machtiging aan Roemenië om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Chili, IJsland en de Bahama's tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten alsook aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht.

⁽¹⁾ Advies van het Hof van Justitie van 14 oktober 2014, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0465

Toetreding van Panama, Uruguay, Colombia en El Salvador tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Oostenrijk en Roemenië worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Panama, Uruguay, Colombia en El Salvador tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0369 — C8-0231/2017 — 2017/0153(NLE))

(Raadpleging)

(2018/C 356/46)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2017)0369),
 - gezien artikel 38, vierde alinea, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 81, lid 3, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder b), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0231/2017),
 - gezien het advies van het Hof van Justitie ⁽¹⁾ over de exclusieve externe bevoegdheid van de Europese Unie voor een verklaring van aanvaarding van toetreding tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 78 quater en artikel 108, lid 8, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A8-0362/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de machtiging aan Oostenrijk en Roemenië om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Panama, Uruguay, Colombia en El Salvador tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten alsook aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht.

⁽¹⁾ Advies van het Hof van Justitie van 14 oktober 2014, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0466

Toetreding van San Marino tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Kroatië, Nederland, Portugal en Roemenië worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van San Marino tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0359 — C8-0232/2017 — 2017/0149(NLE))

(Raadpleging)

(2018/C 356/47)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2017)0359),
 - gezien artikel 38, vierde alinea, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 81, lid 3, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder b), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0232/2017),
 - gezien het advies van het Hof van Justitie ⁽¹⁾ over de exclusieve externe bevoegdheid van de Europese Unie voor een verklaring van aanvaarding van toetreding tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 78 quater en artikel 108, lid 8, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A8-0360/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de machtiging aan Kroatië, Nederland, Portugal en Roemenië om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van San Marino tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten alsook aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht.

⁽¹⁾ Advies van het Hof van Justitie van 14 oktober 2014, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0467

Toetreding van Georgië en Zuid-Afrika tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Luxemburg en Roemenië worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Georgië en Zuid-Afrika tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden (COM(2017)0357 — C8-0233/2017 — 2017/0148(NLE))

(Raadpleging)

(2018/C 356/48)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2017)0357),
 - gezien artikel 38, vierde alinea, van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 81, lid 3, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder b), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0233/2017),
 - gezien het advies van het Hof van Justitie ⁽¹⁾ over de exclusieve externe bevoegdheid van de Europese Unie voor een verklaring van aanvaarding van toetreding tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen,
 - gezien artikel 78 quater en artikel 108, lid 8, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A8-0361/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de machtiging aan Luxemburg en Roemenië om, in het belang van de Europese Unie, de toetreding van Georgië en Zuid-Afrika tot het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen te aanvaarden;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten alsook aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht.

⁽¹⁾ Advies van het Hof van Justitie van 14 oktober 2014, 1/13, ECLI:EU:C:2014:2303.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0468

Overgangsregelingen ter beperking van de gevolgen van de invoering van IFRS 9 ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 met betrekking tot de hefboomratio, de netto stabiele financieringsratio, de behoefte aan eigen vermogen en in aanmerking komende passiva, tegenpartijkredietrisico, marktrisico, blootstellingen aan centrale tegenpartijen, blootstellingen aan instellingen voor collectieve belegging, grote blootstellingen, rapportage- en openbaarmakingsvereisten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (COM(2016)0850 — C8-0158/2017 — 2016/0360B(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 356/49)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0850),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0158/2017),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het gemotiveerde advies dat in het kader van Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid is uitgebracht door de Zweedse Rijkswet, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
 - gezien het advies van de Europese Centrale Bank van 8 november 2017 ⁽¹⁾,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 30 maart 2017 ⁽²⁾,
 - gezien het besluit van de Conferentie van voorzitters van 18 mei 2017 om de Commissie economische en monetaire zaken toestemming te geven om het voornoemde Commissievoorstel te splitsen en op basis daarvan twee afzonderlijke wetgevingsverslagen op te stellen,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 15 november 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A8-0255/2017),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

⁽¹⁾ Nog niet in het Publicatieblad verschenen.

⁽²⁾ PB C 209 van 30.6.2017, blz. 36.

Woensdag 30 november 2017

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0360B

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 wat betreft de overgangsregelingen ter beperking van de gevolgen van de invoering van IFRS 9 voor het eigen vermogen en ter behandeling als grote risicoblootstellingen van blootstellingen met betrekking tot bepaalde overheidsinstanties welke in de nationale valuta van een lidstaat luiden

(De tekst van de bijlage wordt hier niet weergegeven, aangezien deze overeenkomt met de definitieve handeling: Verordening (EU) 2017/2395.)

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0469

Instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 230/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 tot vaststelling van een instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede (COM(2016)0447 — C8-0264/2016 — 2016/0207(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 356/50)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0447),
 - gezien artikel 294, lid 2, en de artikelen 209, lid 1, en 212, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0264/2016),
 - gezien het advies van de Commissie juridische zaken inzake de voorgestelde rechtsgrond,
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 27 oktober 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien de artikelen 59 en 39 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken en het advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking (A8-0261/2017),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. hecht zijn goedkeuring aan de bij deze resolutie als bijlage gevoegde gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, die samen met de definitieve wetgevingshandeling zal worden gepubliceerd in de L-reeks van het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 3. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0207

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 230/2014 tot vaststelling van een instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/2306.)

Woensdag 30 november 2017

BIJLAGE BIJ DE WETGEVINGSRESOLUTIE**Verklaring betreffende financieringsbronnen voor bijstandsmaatregelen uit hoofde van artikel 3 bis van Verordening (EU) nr. 230/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 tot vaststelling van een instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede:**

Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie zijn het erover eens dat de capaciteitsopbouw ter ondersteuning van ontwikkeling en van veiligheid voor ontwikkeling dient te worden gefinancierd binnen rubriek IV van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020, voornamelijk door middel van herschikkingen, waarbij het financiële evenwicht tussen alle instrumenten evenwel zo veel mogelijk wordt bewaard. Voorts mag, onverminderd de prerogatieven van de begrotingsautoriteit in de jaarlijkse begrotingsprocedure, bij dergelijke herschikkingen geen gebruik worden gemaakt van kredieten die zijn toegewezen aan maatregelen in het kader van Verordening (EU) nr. 233/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 tot vaststelling van een financieringsinstrument voor ontwikkelingsamenwerking voor de periode 2014-2020.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0470

Rang van ongedekte schuldinstrumenten in de insolventierangorde ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de rang van ongedekte schuldinstrumenten in de insolventierangorde (COM(2016)0853 — C8-0479/2016 — 2016/0363(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 356/51)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0853),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0479/2016),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van de Europees Centrale Bank ⁽¹⁾,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽²⁾,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 15 november 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A8-0302/2017),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0363

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 30 november 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2014/59/EU wat betreft de rang van ongedekte schuldinstrumenten in de insolventierangorde

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Richtlijn (EU) 2017/2399.)

⁽¹⁾ PB C 132 van 26.4.2017, blz. 1.
⁽²⁾ PB C 173 van 31.5.2017, blz. 41.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0471

Btw-verplichtingen voor de verlening van diensten en de verkoop van goederen op afstand *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG en Richtlijn 2009/132/EG wat betreft bepaalde btw-verplichtingen voor diensten en afstandsverkopen van goederen (COM(2016)0757 — C8-0004/2017 — 2016/0370(CNS))

(Bijzondere wetgevingsprocedure — raadpleging)

(2018/C 356/52)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2016)0757),
 - gezien artikel 113 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0004/2017),
 - gezien artikel 78 quater van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A8-0307/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 293, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

Amendement 1**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- 1) *Het verschil tussen de verwachte btw-inkomsten en de daadwerkelijk geïnde btw (de „btw-kloof”) in de Unie bedroeg in 2015 circa 152 miljard EUR en als gevolg van grensoverschrijdende fraude ontstaat een btw-derving van rond de 50 miljard EUR per jaar in de Unie, zodat de btw een belangrijk vraagstuk is dat op Unieniveau moet worden aangepakt, en de goedkeuring van een definitieve btw-regeling op basis van het bestemmingsbeginsel van essentieel belang is.*

Woensdag 30 november 2017

Amendement 2
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (3) Uit de evaluatie van deze op 1 januari 2015 ingevoerde bijzondere regelingen is gebleken dat zij op een aantal punten voor verbetering vatbaar zijn. Om te beginnen moeten voor micro-ondernemingen die in een lidstaat zijn gevestigd en incidenteel de diensten in kwestie in andere lidstaten verrichten, de btw-nalevingslasten in andere lidstaten dan hun lidstaat van vestiging omlaag. Daarom moet een voor de hele Gemeenschap geldende drempel worden ingevoerd waaronder deze diensten onderworpen blijven aan de btw in de lidstaat van vestiging. Ten tweede vormt de verplichte naleving van de **facturerings- en administratieve vereisten** van iedere lidstaat waar leveringen van goederen of diensten worden verricht, een zeer zware last. Om de lasten voor het bedrijfsleven zoveel mogelijk te beperken, moeten ten aanzien van de facturering **en de administratie** derhalve de regels gelden die van toepassing zijn in de lidstaat van identificatie van de leverancier of dienstverrichter die gebruikmaakt van de bijzondere regelingen. Ten derde kunnen belastingplichtigen die niet in de Gemeenschap zijn gevestigd maar wel voor de btw zijn geregistreerd in een lidstaat (bijvoorbeeld omdat zij incidenteel aan de btw onderworpen handelingen in die lidstaat verrichten), noch van de bijzondere regeling voor niet in de Gemeenschap gevestigde belastingplichtigen noch van de bijzondere regeling voor in de Gemeenschap gevestigde belastingplichtigen gebruikmaken. Daarom wordt voorgesteld aan deze belastingplichtigen de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van de bijzondere regeling voor niet in de Gemeenschap gevestigde belastingplichtigen.

Amendement

- (3) Uit de evaluatie van deze op 1 januari 2015 ingevoerde bijzondere regelingen is gebleken dat zij op een aantal punten voor verbetering vatbaar zijn. Om te beginnen moeten voor micro-ondernemingen die in een lidstaat zijn gevestigd en incidenteel de diensten in kwestie in andere lidstaten verrichten, de btw-nalevingslasten in andere lidstaten dan hun lidstaat van vestiging omlaag. Daarom moet een voor de hele Gemeenschap geldende drempel worden ingevoerd waaronder deze diensten onderworpen blijven aan de btw in de lidstaat van vestiging. Ten tweede vormt de verplichte naleving van de **factureringsvereisten** van iedere lidstaat waar leveringen van goederen of diensten worden verricht, een zeer zware last. Om de lasten voor het bedrijfsleven zoveel mogelijk te beperken, moeten ten aanzien van de facturering derhalve de regels gelden die van toepassing zijn in de lidstaat van identificatie van de leverancier of dienstverrichter die gebruikmaakt van de bijzondere regelingen. Ten derde kunnen belastingplichtigen die niet in de Gemeenschap zijn gevestigd maar wel voor de btw zijn geregistreerd in een lidstaat (bijvoorbeeld omdat zij incidenteel aan de btw onderworpen handelingen in die lidstaat verrichten), noch van de bijzondere regeling voor niet in de Gemeenschap gevestigde belastingplichtigen noch van de bijzondere regeling voor in de Gemeenschap gevestigde belastingplichtigen gebruikmaken. Daarom wordt voorgesteld aan deze belastingplichtigen de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van de bijzondere regeling voor niet in de Gemeenschap gevestigde belastingplichtigen.

Amendement 3
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (3 bis) **Hoewel de beoordeling van het mini-éénloketsysteem (MOSS) grotendeels positief uitvalt, wordt 99 % van de via het MOSS verwerkte btw-inkomsten door slechts 13 % van de geregistreerde bedrijven aangegeven, waaruit blijkt dat de lidstaten het MOSS bij een groter aantal kleine en middelgrote bedrijven onder de aandacht moeten brengen om de belemmeringen voor de grensoverschrijdende e-commerce weg te nemen.**

Woensdag 30 november 2017

Amendement 4
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 9 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9 bis) *Deze wijzigingsrichtlijn kan leiden tot een stijging van de administratieve kosten voor kleine zendingen, aangezien de desbetreffende pakjes moeten worden voorzien van een bijzonder merkteken waaruit blijkt dat de btw-invoerregeling is gebruikt en de postsector de pakjes moet uitsorteren naargelang van de vraag of al dan niet gebruik is gemaakt van de btw-invoerregeling. De lidstaten en de Commissie moeten de gevolgen voor de postsector nauwlettend in de gaten houden.*

Amendement 5
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14) Bij de toepassingsdatum voor de bepalingen van deze richtlijn **wordt**, in voorkomend geval, rekening gehouden met de tijd die nodig is om de voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijn noodzakelijke maatregelen te treffen en om de lidstaten in staat te stellen hun IT-systeem voor de registratie en voor de aangifte en de betaling van de btw aan te passen.

(14) Bij de toepassingsdatum voor de bepalingen van deze richtlijn **dient**, in voorkomend geval, rekening **te worden** gehouden met de tijd die nodig is om de voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijn noodzakelijke maatregelen te treffen en om de lidstaten **en de bedrijven** in staat te stellen hun IT-systeem voor de registratie en voor de aangifte en de betaling van de btw aan te passen.

Amendement 6
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 17 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(17 bis) *Bij het voorstel van de Commissie gaat het slechts om een bouwsteen voor het dichten van de btw-kloof; er zijn nog andere maatregelen nodig om de btw-fraude in de Unie doeltreffend te bestrijden;*

Woensdag 30 november 2017

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt - 1 (nieuw)

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 14 — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1) Aan artikel 14 wordt het volgende lid toegevoegd:

„3 bis . Wanneer een belastingplichtige die in eigen naam maar voor rekening van een ander handelt, deelneemt aan een afstandsverkoop van uit derde landen of gebieden ingevoerde goederen in een zending met een intrinsieke waarde van minder dan 150 EUR of de tegenwaarde daarvan in de nationale munteenheid, en in het lopende kalenderjaar een jaaronzet heeft van meer dan 1 000 000 EUR of de tegenwaarde daarvan in de nationale munteenheid, met inbegrip van gevallen waarin voor de afstandsverkoop gebruik wordt gemaakt van een telecommunicatienetwerk, een interface of een portaal, wordt die belastingplichtige geacht zelf deze goederen te hebben ontvangen en geleverd.”

Amendement 8

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 2

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 58 — lid 2 — letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

b) diensten worden verricht voor afnemers die zich in een andere dan de onder a) bedoelde lidstaat bevinden;

b) diensten worden verricht voor afnemers die zich in een andere dan de onder a) bedoelde lidstaat bevinden; **en**

Amendement 9

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 2

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 58 — lid 2 — letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

c) het totale bedrag van deze diensten, de btw niet inbegrepen, is in het lopende kalenderjaar niet hoger dan **10 000** EUR of de tegenwaarde daarvan in de nationale munteenheid, en heeft dit bedrag ook niet overschreden in de loop van het voorafgaande kalenderjaar.

c) het totale bedrag van deze diensten, de btw niet inbegrepen, is in het lopende kalenderjaar niet hoger dan **35 000** EUR of de tegenwaarde daarvan in de nationale munteenheid, en heeft dit bedrag ook niet overschreden in de loop van het voorafgaande kalenderjaar.

Woensdag 30 november 2017

Amendement 10**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 6**

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 369 — lid 2 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

„De lidstaat van identificatie bepaalt de periode gedurende welke deze boekhouding moet worden bewaard door de niet in de Gemeenschap gevestigde belastingplichtige.”

Amendement

„De boekhouding wordt bewaard gedurende vijf jaar na afloop van het kalenderjaar waarin de handeling is verricht.”

Amendement 11**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — titel***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Wijzigingen van Richtlijn 2006/112/EG met ingang van 1 januari 2021

Amendement

Wijzigingen van Richtlijn 2006/112/EG met ingang van 1 april 2021

Amendement 12**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Met ingang van 1 januari 2021 wordt Richtlijn 2006/112/EG als volgt gewijzigd:

Amendement

Met ingang van 1 april 2021 wordt Richtlijn 2006/112/EG als volgt gewijzigd:

Amendement 13**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 6**

Richtlijn 2006/112/EG

Titel V — hoofdstuk 3 bis — artikel 59 quater — lid 1 — letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst

c) het totale bedrag van de onder deze bepalingen vallende goederenleveringen en diensten, de btw niet inbegrepen, is in het lopende kalenderjaar niet hoger dan **10 000** EUR of de tegenwaarde daarvan in de nationale munteenheid, en heeft dit bedrag ook niet overschreden in de loop van het voorafgaande kalenderjaar.

Amendement

c) het totale bedrag van de onder deze bepalingen vallende goederenleveringen en diensten, de btw niet inbegrepen, is in het lopende kalenderjaar niet hoger dan **35 000** EUR of de tegenwaarde daarvan in de nationale munteenheid, en heeft dit bedrag ook niet overschreden in de loop van het voorafgaande kalenderjaar.

Woensdag 30 november 2017

Amendement 14**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 7**

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 143 — lid 1 — letter c bis

Door de Commissie voorgestelde tekst

„c bis) de invoer van goederen wanneer de btw wordt aangegeven onder de bijzondere regeling van afdeling 4 van hoofdstuk 6 van titel XII en wanneer, uiterlijk bij de indiening van de invoeraangifte, het btw-identificatienummer van de leverancier of van de voor zijn rekening handelende tussenpersoon, dat is toegekend overeenkomstig artikel 369 octodecies, aan het bevoegde douanekantoor in de lidstaat van invoer is verstrekt;”.

Amendement

„c bis) de invoer van goederen wanneer de btw wordt aangegeven onder de bijzondere regeling van afdeling 4 van hoofdstuk 6 van titel XII en wanneer, uiterlijk bij de indiening van de invoeraangifte, het btw-identificatienummer van de leverancier of van de voor zijn rekening handelende tussenpersoon, dat is toegekend overeenkomstig artikel 369 octodecies, aan het bevoegde douanekantoor in de lidstaat van invoer is verstrekt, **waarbij de Commissie in een rechtshandeling de precieze vorm van de invoeraangifte vastlegt**;”.

Amendement 15**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 21**

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 369 ter — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten staan toe dat van **deze** bijzondere regeling gebruik wordt gemaakt door belastingplichtigen die intracommunautaire afstandsverkopen van goederen verrichten alsook door niet in de lidstaat van verbruik gevestigde belastingplichtigen die diensten verrichten voor niet-belastingplichtigen **die in die lidstaat** gevestigd zijn of **er** hun woonplaats of gebruikelijke verblijfplaats hebben. Deze bijzondere regeling is van toepassing op alle aldus in de Gemeenschap geleverde goederen of verrichte diensten.

Amendement

De lidstaten staan toe dat van **de in dit hoofdstuk bedoelde** bijzondere regeling gebruik wordt gemaakt door belastingplichtigen die intracommunautaire afstandsverkopen van goederen verrichten alsook door niet in de lidstaat van verbruik gevestigde belastingplichtigen die **welke** diensten **dan ook** verrichten voor niet-belastingplichtigen, **ongeacht de vraag waar deze niet-belastingplichtigen** gevestigd zijn of hun woonplaats of gebruikelijke verblijfplaats hebben. Deze bijzondere regeling is van toepassing op alle aldus in de Gemeenschap geleverde goederen of verrichte diensten.

Woensdag 30 november 2017

Amendement 16**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 29**

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 369 terdecies — alinea 1 — punt 5 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

5 bis) De intrinsieke waarde, die krachtens dit lid niet hoger mag liggen dan 150 EUR, wordt, voor zover de goederen in vreemde valuta's worden verhandeld, volgens de valutaomrekening overeenkomstig artikel 53 van het douanewetboek van de Unie vastgelegd.

Amendement 17**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 30**

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 369 sexvicies — alinea 1

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

Wanneer **de persoon voor wie de ingevoerde** goederen in zendingen met een intrinsieke waarde van niet meer dan 150 EUR **bestemd zijn, niet voor de toepassing van de standaardregeling bij invoer kiest, daaronder begrepen de toepassing van een verlaagd btw-tarief in overeenstemming met artikel 94, lid 2,** staat de lidstaat van invoer de persoon die de goederen op het grondgebied van de Gemeenschap bij de douane aanbrengt, toe om gebruik te maken van een bijzonder regime voor de aangifte en de betaling van invoer-btw voor goederen waarvan de verzending of het vervoer in die lidstaat eindigt.

Wanneer **geen gebruik wordt gemaakt van de in afdeling 4 van hoofdstuk 6 bedoelde bijzondere regeling voor de invoer van** goederen in zendingen met een intrinsieke waarde van niet meer dan 150 EUR, staat de lidstaat van invoer de persoon die **voor rekening van de persoon voor wie de goederen bestemd zijn,** de goederen op het grondgebied van de Gemeenschap bij de douane aanbrengt, toe om gebruik te maken van een bijzonder regime voor de aangifte en de betaling van invoer-btw met betrekking tot goederen waarvan de verzending of het vervoer in die lidstaat eindigt.

Amendement 18**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 30**

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 369 septvicies — alinea 1 — letter b

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

b) de persoon die de goederen op het grondgebied van de Gemeenschap bij de douane **aanbrengt**, is verantwoordelijk voor het innen van de btw bij de persoon voor wie de goederen bestemd zijn.

b) de persoon die de goederen op het grondgebied van de Gemeenschap bij de douane **aangeeft**, is verantwoordelijk voor het innen van de btw bij de persoon voor wie de goederen bestemd zijn.

Woensdag 30 november 2017

Amendement 19

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 2 — alinea 1 — punt 30

Richtlijn 2006/112/EG

Artikel 369 septuagies — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De lidstaten bepalen dat de persoon die de goederen op het grondgebied van de Gemeenschap bij de douane **aanbrengt**, passende maatregelen neemt om te garanderen dat het juiste bedrag aan belastingen wordt betaald door de persoon voor wie de goederen bestemd zijn.

Amendement

2. De lidstaten bepalen dat de persoon die de goederen op het grondgebied van de Gemeenschap bij de douane **aangeeft**, passende maatregelen neemt om te garanderen dat het juiste bedrag aan belastingen wordt betaald door de persoon voor wie de goederen bestemd zijn.

Amendement 20

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 3 — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Met ingang van 1 **januari** 2021 wordt titel IV van Richtlijn 2009/132/EG geschrapt.

Amendement

Met ingang van 1 **april** 2021 wordt titel IV van Richtlijn 2009/132/EG geschrapt.

Amendement 21

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 4 — lid 1 — alinea 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Zij passen de bepalingen om te voldoen aan de artikelen 2 en 3 van deze richtlijn, toe vanaf 1 **januari** 2021.

Amendement

Zij passen de bepalingen om te voldoen aan de artikelen 2 en 3 van deze richtlijn, toe vanaf 1 **april** 2021.

Woensdag 30 november 2017

P8_TA(2017)0472

Administratieve samenwerking en bestrijding van fraude op het gebied van belasting over de toegevoegde waarde *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 30 november 2017 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 904/2010 van de Raad betreffende de administratieve samenwerking en de bestrijding van fraude op het gebied van de belasting over de toegevoegde waarde (COM(2016)0755 — C8-0003/2017 — 2016/0371(CNS))

(Bijzondere wetgevingsprocedure — raadpleging)

(2018/C 356/53)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2016)0755),
 - gezien artikel 113 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0003/2017),
 - gezien artikel 78 quater van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A8-0306/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 293, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de nationale parlementen.

Amendement 1**Voorstel voor een verordening****Overweging 1 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 bis) De btw-kloof in de Unie wordt geschat op 12,8 % of 152 miljard euro per jaar, inclusief 50 miljard euro aan grensoverschrijdende btw-fraude; dit alles maakt van de btw een belangrijk thema dat op Unieniveau moet worden aangepakt.

Woensdag 30 november 2017

Amendement 2**Voorstel voor een verordening****Overweging 5***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (5) Aangezien een lidstaat van identificatie in het kader van de bijzondere regelingen de btw int en controleert ten behoeve van de lidstaten van verbruik, is het passend te voorzien in een mechanisme waarbij de lidstaat van identificatie een vergoeding ontvangt van de betrokken lidstaten van verbruik ter compensatie van de innings- en controlekosten. Aangezien het huidige systeem, waarbij een vergoeding wordt ingehouden van de btw-bedragen die de lidstaat van identificatie moet overmaken naar de lidstaten van verbruik, heeft geleid tot problemen voor de belastingdiensten, met name in verband met teruggaaf, moet deze vergoeding jaarlijks buiten de bijzondere regelingen worden berekend en betaald.

Amendement

- (5) Aangezien een lidstaat van identificatie in het kader van de bijzondere regelingen de btw int en controleert ten behoeve van de lidstaten van verbruik, is het passend te voorzien in een mechanisme waarbij de lidstaat van identificatie een vergoeding ontvangt van de betrokken lidstaten van verbruik ter compensatie van de innings- en controlekosten. Aangezien het huidige systeem, waarbij een vergoeding wordt ingehouden van de btw-bedragen die de lidstaat van identificatie moet overmaken naar de lidstaten van verbruik, heeft geleid tot problemen voor de belastingdiensten, met name in verband met teruggaaf, moet deze vergoeding jaarlijks buiten de bijzondere regelingen worden berekend en betaald; **tevens moet de door de Europese Centrale Bank bekendgemaakte, geldende wisselkoers worden toegepast wanneer er sprake is van een uitgekeerde korting tussen verschillende nationale valuta's.**

Amendement 3**Voorstel voor een verordening****Overweging 6***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (6) Teneinde de verzameling van statistische gegevens over de toepassing van de bijzondere regelingen te vereenvoudigen, moet de Commissie worden gemachtigd om automatisch toegang te krijgen tot algemene informatie over de bijzondere regelingen die is opgeslagen in de elektronische systemen van de lidstaten, met uitzondering van gegevens over individuele belastingplichtigen.

Amendement

- (6) Teneinde de verzameling van statistische gegevens over de toepassing van de bijzondere regelingen te vereenvoudigen, moet de Commissie worden gemachtigd om automatisch toegang te krijgen tot algemene informatie over de bijzondere regelingen die is opgeslagen in de elektronische systemen van de lidstaten, met uitzondering van gegevens over individuele belastingplichtigen. **De lidstaten moeten worden aangespoord te waarborgen dat dergelijke informatie, indien dit nog niet het geval is, ter beschikking staat van andere relevante nationale autoriteiten, zodat zij btw-fraude en witwaspraktijken kunnen bestrijden.**

Amendement 4**Voorstel voor een verordening****Overweging 7 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (7 bis) **De communicatie tussen de Commissie en de lidstaten moet adequaat en doeltreffend verlopen, zodat de doelstellingen van deze verordening tijdig kunnen worden verwezenlijkt.**

Woensdag 30 november 2017

Amendement 5
Voorstel voor een verordening
Overweging 9 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9 bis) De bevoegde autoriteiten zouden fraude-netwerken aan de hand van IT-toepassingen sneller en vollediger kunnen identificeren, om deze vervolgens te bestrijden. Een gerichte en evenwichtige benadering waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe technologieën kan de behoefte aan algemene fraudebestrijdingsmaatregelen van de lidstaten verminderen en tegelijkertijd de doeltreffendheid van het antifraudebeleid vergroten.

Amendement 6
Voorstel voor een verordening
Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b

Verordening (EU) nr. 904/2010

Afdeling 3 — Onderafdeling 1 — artikel 47 bis — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De bepalingen van deze afdeling zijn geldig vanaf 1 januari 2021.

Amendement

De bepalingen van deze afdeling zijn geldig vanaf 1 januari 2021. **De lidstaten wisselen onverwijld alle in onderafdeling 2 genoemde informatie uit, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.**

Amendement 7
Voorstel voor een verordening
Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b

Verordening (EU) nr. 904/2010

Afdeling 3 — Onderafdeling 3 — artikel 47 undecies — alinea 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. Elke lidstaat stelt de andere lidstaten en de Commissie in kennis van de gegevens van de bevoegde persoon die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de administratieve onderzoeken in die lidstaat.

Amendement

4. Elke lidstaat stelt de andere lidstaten en de Commissie in kennis van de gegevens van de bevoegde persoon die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de administratieve onderzoeken in die lidstaat. **Deze gegevens worden op de website van de Commissie bekendgemaakt.**

Woensdag 30 november 2017

Amendement 8

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b

Verordening (EU) nr. 904/2010

Afdeling 3 — Onderafdeling 4 — artikel 47 terdecies — alinea 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Binnen twee jaar na de datum van toepassing van deze verordening verricht de Commissie een evaluatie om zeker te stellen dat de vergoeding haalbaar en kosteneffectief is en neemt zij zo nodig corrigerende maatregelen.

Amendement 9

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b

Verordening (EU) nr. 904/2010

Afdeling 3 — Onderafdeling 5 — artikel 47 quaterdecies — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De lidstaten verlenen de Commissie toegang tot de statistische informatie die is opgeslagen in hun elektronische systemen overeenkomstig artikel 17, lid 1, onder d). Deze informatie bevat geen persoonsgegevens.

De lidstaten verlenen de Commissie toegang tot de statistische informatie die is opgeslagen in hun elektronische systemen overeenkomstig artikel 17, lid 1, onder d). Deze informatie bevat geen persoonsgegevens ***en wordt beperkt tot de informatie die noodzakelijk is voor relevante statistische doeleinden.***

Amendement 10

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b

Verordening (EU) nr. 904/2010

Afdeling 3 — Onderafdeling 6 — artikel 47 quindecies — alinea 1 — letter f

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(f) de in artikel 47 quaterdecies bedoelde inlichtingen waartoe de Commissie toegang heeft, alsook de technische middelen voor de extractie van deze inlichtingen.

f) de in artikel 47 quaterdecies bedoelde inlichtingen waartoe de Commissie toegang heeft, alsook de technische middelen voor de extractie van deze inlichtingen. ***De Commissie ziet erop toe dat de extractie van gegevens geen onnodige administratieve lasten meebrengt voor de lidstaten.***

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL